

Kiszelovics és Társa Településtervező Kft.

5000 Szolnok, Karczag L. út 11. I/11.
Iroda: 5000 Szolnok, Szántó krt. 52. II/5
Tel/fax: 56/343-279

Sz.: 4/2015.

MARTFÚ

VÁROS

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

2015. Október hó

Aláírólap

Martfű Város településrendezési tervének Megalapozó Vizsgálati munkaréséhez

Vezető településtervező:

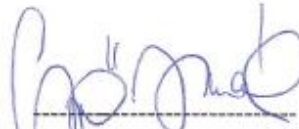

Kiszelovics Ildikó
TT-1-16-0238
településmérnök, városépítési
városgazdasági szakmérnök

Közlekedéstervező:

Kovács Ferenc
TKö - 16 - 0568
Közlekedési vezető tervező

Közlekedéstervező munkatárs:

Szóts László
Közlekedési üzemmérnök

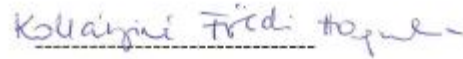
Zöldfelületi és tájrendezési tervező:

Szűcs Gábor
TK/1 01-5078
Okl. táj- és kertépítésmérnök

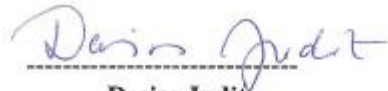
Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Táj- és zöldfelületi tervező munkatárs:

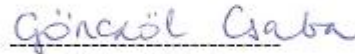
Kollányiné Földi Hajnalka
Okl. táj- és kertépítésmérnök

Környezetvédelmi tervező:

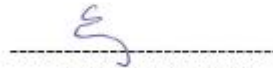
Desics Judit
Környezetmérnök, környezetgazdálkodási
közmű üzemeltetői, ár- és belvízvédelmi
szakmérnök
SZ.K.V.1.1. Hulladékgazdálkodás
SZ.K.V.1.2. Levegőtisztaság - védelem
SZ.K.V.1.3. Víz- és földtani közeg védelem
SZ.K.V.1.4. Zaj- és rezgésvédelem

Víziközmű tervező:

Gönczöl Csaba
MK-16-0857
építőmérnök

Elektromos közmű tervező:

Egervári László
TET - 16 - 0222
villamosmérnök

Távközlési tervező:

Puskás Béla
MK - 16- 0297
távközlési mérnök

TARTALOMJEGYZÉK

Martfű Város Településrendezési tervének megalapozó vizsgálatához

1. rész: Helyzetfeltáró munkarész

1.1.	Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok.....	8.o.
1.2.	A településfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata.....	13.o.
1.3.	Területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata.....	14.o.
1.4.	A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai.....	15.o.
1.5.	Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása.....	16.o.
1.5.1.	A hatályos településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai.....	16.o.
1.5.2.	Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	18.o.
1.6.	A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata.....	18.o.
1.6.1.	Hatályban lévő településrendezési eszközök.....	18.o.
1.6.2.	A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek...	20.o.
1.7.	A település társadalma.....	24.o.
1.7.1.	Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség.....	24.o.
1.7.2.	Térbeli - társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	30.o.
1.7.3.	Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések egyházak, stb.).....	34.o.
1.8.	A település humán infrastruktúrája.....	41.o.
1.8.1.	Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, stb.).....	41.o.
1.8.2.	Esélyegyenlőség biztosítása.....	59.o.
1.9.	A település gazdasága.....	59.o.
1.9.1.	A település gazdasági súlya, szerepköre.....	59.o.
1.9.2.	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői.....	64.o.
1.9.3.	A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelései.....	69.o.
1.9.4.	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.).....	70.o.
1.9.5.	Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet - kínálat).....	70.o.
1.10.	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere.....	71.o.
1.10.1.	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	71.o.
1.10.2.	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere..	72.o.
1.10.3.	Gazdaságfejlesztési tevékenység.....	77.o.
1.10.4.	Foglalkoztatáspolitiká.....	78.o.
1.10.5.	Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	80.o.
1.10.6.	Intézményfenntartás.....	81.o.
1.10.7.	Energiagazdálkodás.....	81.o.

1.11.	Településüzemeltetési szolgáltatások.....	83.o.
1.12.	A táji és természeti adottságok vizsgálata.....	84.o.
1.12.1.	Természeti adottságok.....	84.o.
1.12.2.	Tájhasználat, tájszerkezet.....	85.o.
1.12.2.1.	Tájtörténeti vizsgálat.....	85.o.
1.12.2.2.	Tájhasználat értékelése.....	88.o.
1.12.3.	Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	96.o.
1.12.3.1.	Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek.....	96.o.
1.12.3.2.	Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett területek, értékek, emlékek.....	98.o.
1.12.3.3.	Ökológiai hálózat.....	102.o.
1.12.4.	Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	103.o.
1.13.	Zöldfelületi rendszer vizsgálata.....	104.o.
1.13.1.	A települési zöldfelületi rendszer elemei.....	104.o.
1.13.1.1.	Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek.....	105.o.
1.13.1.2.	Zöldfelületi ellátottság értékelése.....	120.o.
1.13.2.	A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái.....	122.o.
1.14.	Az épített környezet vizsgálata.....	124.o.
1.14.1.	Területfelhasználás vizsgálata.....	124.o.
1.14.1.1.	A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata.....	126.o.
1.14.1.2.	Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok.....	126.o.
1.14.1.3.	Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek.....	129.o.
1.14.1.4.	Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok).....	129.o.
1.14.1.5.	Alulhasznosított barnamezős területek.....	135.o.
1.14.1.6.	Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület.....	136.o.
1.14.2.	A telekstruktúra vizsgálata.....	137.o.
1.14.2.1.	Telekmorfológia és telekméret vizsgálat.....	137.o.
1.14.2.2.	A tulajdonjogi vizsgálat.....	138.o.
1.14.3.	Önkormányzati tulajdon kataszter.....	138.o.
1.14.4.	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése.....	139.o.
1.14.5.	Az építmények vizsgálata.....	139.o.
1.14.5.1.	Funkció, kapacitás.....	139.o.
1.14.5.2.	Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség).....	141.o.
1.14.5.3.	Magasság, szintszám, tetőidom.....	142.o.
1.14.5.4.	Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok.....	143.o.
1.14.6.	Az épített környezet értékei.....	145.o.
1.14.6.1.	Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag.....	145.o.
1.14.6.2.	Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület.....	148.o.
1.14.6.3.	Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők.....	149.o.
1.14.6.4.	Világörökségi és világörökség várományos terület.....	150.o.
1.14.6.5.	Műemlék, műemlékegyüttes.....	150.o.

1.14.6.6.	Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és a temetkezési emlékhely.....	150.o.
1.14.6.7.	Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület,műemléki környezet.....	150.o.
1.14.6.8.	Nemzeti emlékhely.....	150.o.
1.14.6.9.	Helyi védelem.....	150.o.
1.14.7.	Az épített környezet konfliktusai, problémái.....	158.o.
1.15.	Közlekedés.....	158.o.
1.15.1.	Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	158.o.
1.15.2.	Közúti közlekedés.....	159.o.
1.15.3.	Közösségi közlekedés.....	164.o.
1.15.3.1.	Közúti.....	164.o.
1.15.3.2.	Kötőtpályás.....	165.o.
1.15.4.	Kerékpáros és gyalogosközlekedés.....	166.o.
1.15.5.	Parkolás.....	167.o.
1.16.	Közművesítés.....	167.o.
1.16.1.	Víziközművek.....	167.o.
1.16.1.1.	Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz-termálvíz hasznosítás).....	172.o.
1.16.1.2.	Szennyvízelvezetés.....	176.o.
1.16.2.3.	Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés.....	180.o.
1.16.2.	Energia.....	190.o.
1.16.2.1.	Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek).....	190.o.
1.16.2.2.	Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiazdálkodás lehetőségei.....	197.o.
1.16.2.3.	Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése.....	197.o.
1.16.3.	Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezetékek nélküli hírközlési építmények).....	197.o.
1.17.	Környezetvédelem (és településüzemeltetés).....	202.o.
1.17.1.	Talaj.....	202.o.
1.17.2.	Felszíni és felszín alatti vizek.....	203.o.
1.17.3.	Levegőtisztaság és védelme.....	205.o.
1.17.4.	Zaj- és rezgésterhelés.....	207.o.
1.17.5.	Sugárzás védelem.....	207.o.
1.17.6.	Hulladékkezelés.....	208.o.
1.17.7.	Vizuális környezetterhelés.....	212.o.
1.17.8.	Árvízvédelem.....	212.o.
1.17.9.	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	213.o.
1.17.10.	Természetvédelem.....	213.o.
1.17.11.	Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energia gazdálkodás, egyedi közműpótlók.....	214.o.
1.18.	Katasztrófavédelem (területfelhasználást; beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők).....	215.o.
1.18.1.	Építésföldtani korlátok.....	215.o.
1.18.1.1.	Alábányászott területek, barlangok és pincék területei.....	215.o.
1.18.1.2.	Csúszás, süllyedésveszélyes területek.....	215.o.
1.18.1.3.	Földrengés veszélyeztetett területei.....	215.o.

1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség.....	215.o.
1.18.2.1. Árvízveszélyes területek.....	215.o.
1.18.2.2. Belvízveszélyes területek.....	216.o.
1.18.2.3. Mély fekvésű területek.....	217.o.
1.18.2.4. Árvíz és belvízvédelem.....	217.o.
1.18.3. Egyéb.....	219.o.
1.18.3.1. Kedvezőtlen morfológiai adottságok	219.o.
1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások.....	219.o.
1.18.3.3. Tevékenységből adódó korlátozások.....	219.o.
1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely.....	219.o.
1.20. Városi klíma.....	219.o.

2. rész Helyzetelemző munkarész

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetés, folyamataik elemzése.....	220.o.
---	--------

3. rész Helyzetértékelő munkarész

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése , szintézis.....	221.o.
3.1.1. A folyamatok értékelése.....	221.o.
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése.....	223.o.
3.1.3. A településfejlesztés- és rendezés kapcsolata.....	223.o.
3.2. Problématérkép/értéktérkép.....	223.o.
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek.....	226.o.
3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása.....	228.o.
3.3.2. Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése.....	237.o.
3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése.....	247.o.

I. rész: Helyzetfeltáró munkarész

I.1. Bevezetés, előzmények

Martfű Város Polgármesteri Hivatala 2015. évben bízta meg a Kiszelovics és Társa Településtervező Kft-t, hogy a település igazgatási területére vonatkozóan új, a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szerinti településrendezési tervet készítsen.

Az új településrendezési terv készítését indokolta a jelenleg hatályos településrendezési terv jóváhagyása óta eltelt évek társadalmi, gazdasági változása. A jogszabályi környezet változása, a magasabbrendű tervek módosulása, a település új fejlesztési elképzelései is mind az új terv készítését indokolták.

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Martfű város Jász-Nagykun-Szolnok megyében, Szolnoktól 21 km-re délre, a Tisza bal partján fekszik.

A település közúti kapcsolat tekintetében Szolnok felől a 442 jelű országos főútról megközelíthető, mely az országos főúthálózattal teremt kapcsolatot. Az útburkolat minősége a vizsgálat készítésének idején megfelelő. A 442 jelű országos mellékút Szolnok irányából lép be a település igazgatási területére, majd Kunszentmárton irányába halad tovább.

A 442. számú főút mellett kiépített kerékpárút található.

A város közvetlen vasúti kapcsolattal rendelkezik, a Szolnok - Szentes nem villamosított vasúti vonal érinti a települést.

A település igazgatási területe: 2307 ha 9582 m², ebből:

- belterület: 308 ha 7670 m²

Martfű közlekedés-földrajzi elhelyezkedése, és helyzete kedvezőnek mondható. A város a megyeszékhelytől közúton a 442. számú főúton közelíthető meg, mely egyúttal Kunszentmárton felé is útkapcsolatot biztosít. A településen két országos mellékút is keresztülhalad, az egyik Tiszaföldvár, a másik Mezőtúr felé biztosít közúti kapcsolatot.

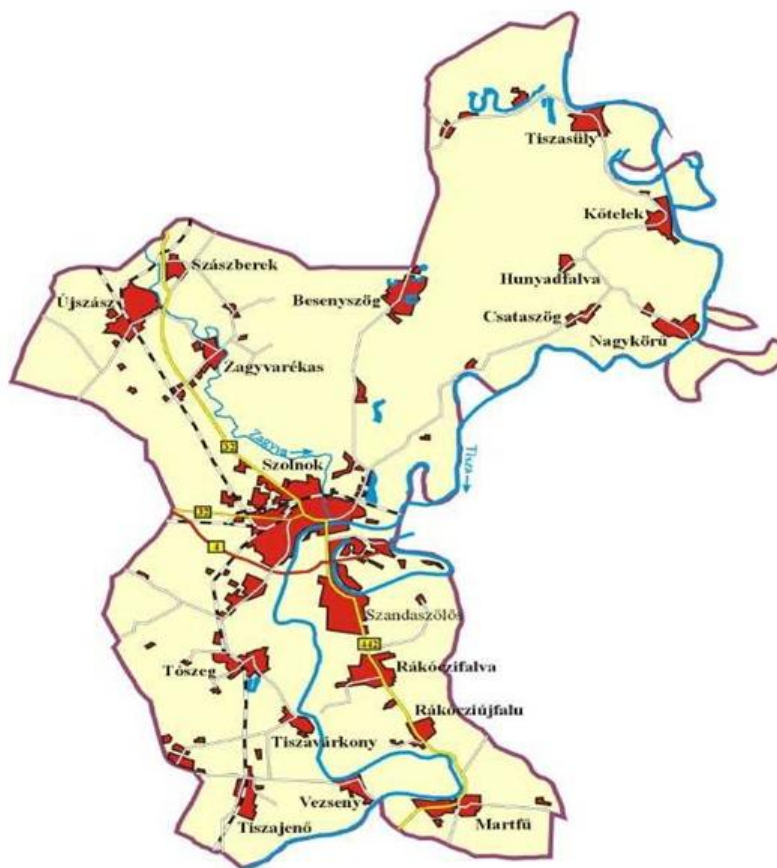
A település igazgatási területének szomszédai:

- Északon: Rákócziújfalú
- Nyugaton, Észak - Nyugaton: Vezseny
- Délen, Dél - Nyugaton: Tiszaföldvár
- Keleten: Mezőhék, Kengyel

Martfű város elhelyezkedése Jász – Nagykun – Szolnok megyében

Martfű a Szolnoki Kistérség tagja, közigazgatásilag pedig a szolnoki járás települése (mellékelt ábra).

Martfű város Jász – Nagykun Szolnok megye területén elhelyezkedő ún. Szolnok – Túri sík nevű kistáj helyezkedik el.

A település igazgatási területe: 2307 ha 9582 m², ebből belterület: 308 ha 7670 m².

A kistáj területe: 1700 km².

Magyarország kistáj kataszterében azonosító száma: 1.7.22.

A kistáj települései a következők:

Fegyvernek, Karcag, Kenderes, Kengyel, Kétpó, Kisújszállás, Kuncsorba, **Martfű**, Mesterszállás, Mezőhék, Mezőtúr, Örményes, Rákóczi falva, Rákócziújfalva, Szapárfa (Fegyvernek), Tiszaöldvár, Törökszentmiklós, Túrkeve

Domborzati adatok

A kistáj 80 és 105 m (Király halom) közötti tszf - i magasságú, löszszerű üledékekkel fedett hordalékkúp - síkság. A felszín több mint 50% - a alacsony ármentes síkság, negyede-negyede az enyhén hullámos síkság (a Ny-i részen), ill. az ártéri szintű síkság (peremeken) orográfiai domborzattípusába sorolható. A kistáj képében szórványosan megjelenő, 1-5 m magas, löszös homokkal fedett homokbuckák, a kistáj D-i felében mindenfelé megjelenő, kusza hálózatot

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

alkotó elhagyott folyómedrek, morotvák, valamint a kunhalmok jelentenek némi változatosságot.

Földtani adottságok

A felszínen a pleisztocén végétől 8 - 10 m vastag, egészen finomszerű folyóvízi üledék rakódott le, amely löszösödött. A felszín legnagyobb részét ez a löszös anyag, lösziszap borítja, hozzá igen jelentős téglagyagkészletek kapcsolódnak.

Nagyobb területeket borít – főként a mélyebb, rossz lefolyású felszíneken – a holocén réti és lápi agyag. A legidősebb képződmény a löszös homokkal fedett futóhomok.

Éghajlat

A kistáj mérsékelt meleg - száraz, de közel fekszik a meleg-száraz éghajlatú területhez, a D-i részek már igen szárazak.

Az évi napfénytartam 1970 és 2010 óra közötti; DNy-i részek élvezik a több napsütést.

Az évi középhőmérséklet É-on 9,9 - 10,0 C⁰, máshol 10,2 - 10,4 C⁰, a vegetációs időszak középhőmérséklete 17,3 - 17,4 C⁰.

Az évi csapadék 510-540 mm, de míg a D-i részeken még az 500 mm-t sem éri el, addig Kenderes térségében kevéssel az 550 mm-t is meghaladja az átlagos évi csapadék.

A vegetációs időszak csapadéka 300 mm körül van. Az ország legszárazabb vidéke az a terület. A téli időszakban 32-34 hótakarós nap várható, az átlagos maximális hóvastagság 15-16 cm.

Az ariditási index 1,30 - 1,38, de a D-i részeken 1,40-1,43.

Az É-ÉK-i, illetve a D-i a leggyakoribb szélirány, az átlagos szélesség 2,5 m/s körül van.

Vízrajz

Kelet felől a Hortobágy - Berettyóra támaszkodik, míg Ny -on kanyargós peremmel néz a Tisza árterére. A Tiszához csak kevés vízfolyás indul. Ilyen az Alcsi - Holt Tiszához folyó Kengyeli-főcsatorna (18 km, 131 km²), Kakat - éri csatorna (45 km, 298 km²). Száraz, gyér lefolyású, erősen vízhiányos terület.

LF = 0,5 l/s.km²

Lt = 3%

Vh = 150mm/év

A kistájnak számos tava van. Kisebb részben természetesek (5; 10,7 ha), melyek területe nem számottevő. Még több a különféle célú mesterséges tározó és halastó (17 db, 1600 ha feletti kiterjedéssel). Köztük a karcagi (159 ha), a kenderesi (146 ha) és a kakati (157 ha) tározók is nagyok, de a sóskúti (416 ha) a legtekintélyesebb (Kenderestől É-ra).

A terület fő folyója a Tisza, melynek egy szakasza Martfű külterülete mentén húzódik. A folyópart igazi vadregényes táj képét mutatja. A Tiszát kísérő átlagosan 20-25 km szélességű ártér Szolnok-Rákóczipfalva között körülbelül 3-4 km-re szűkül össze. A viszonylag keskeny árteret észak-déli irányban futó homokhát övezi, s a homokvonulat egyik ágát a település déli részén, a Bivalytó néven ismert térszínforma zárja. Ez tulajdonképpen nem egyéb, mint a hajdan rendszertelenül kanyargó Tisza egyik régen lefűzött medre, a Felső-Varsánypusztá egy részét patkó alakban közrezáró holtág maradványa.

A talajvíz mélysége 4-6 m közötti. Mennyisége sehol sem jelentős. Kémiai jellege Fegyvernektől K-re, Karcag és Kisújszállás között, de elszórtan máshol is, főleg a Hortobágy-

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Berettyó mellékén nátrium, máshol kalcium - magnézium - hidrokarbonátos. Keménysége Fegyvernek - Kisújszállás - Mezőtúr között meghaladja a 35 nk⁰-ot.

A rétegvíz mennyisége 1 l/s.km² körül van általában, de DNy-on kevesebb. Az artézi kutak száma nagy, mélységük átlaga nem haladja meg a 200 m-t. Vízhozamuk mérsékelt, de nagyobb mélységből nagy vízhozamokat is nyernek.

Minden település közüzemi vízzel ellátott. A felszíni vízkészletek kihasználtsága meghaladta a 80%-ot, míg a felszín alattiaké az alatt volt 1986-ban. A kutak terhelése 50% körüli volt.

Növényzet

A Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozó kistáj potenciális erdőtársulásainak a fűz - nyár - éger ligeterdők, a tölgy - kőris - szil ligeterdők, a sziki tölgyesek és a tatárjuharos lösztölgyesek tekinthetők. Gyakoriak a szikes mocsarak, a sós sivatagi társulások, a vakszikfoltok, a hernyópázsitos rétek. A lágyszárú fajok között megtalálható a süntök, a farkasfog, a magyar sóballa, stb.

A jelentéktelen kiterjedésű erdőgazdasági területeket fiatal- középkorú, zömében keménylombos erdők borítják.

A mezőgazdasági növénytermesztés fontosabb kultúrái a búza (25-35 q/ha), az őszi árpa (20-35 q/ha), a kukorica (30-50 q/ha) és a cukorrépa (200-500 q/ha).

Talajok

A zömmel löszös üledékeken 9 talajtípus alakult ki. A legnagyobb kiterjedésűek a kedvező mezőgazdasági adottságú alföldi mészlepedékes és a réti csernozjomok.

A talajvízhatás alatti mélyebb fekvésű területek kiterjedt (15%) talajtípusát az agyag, vagy agyagos vályog mechanikai összetételű réti talajok és kisebb kiterjedésben (3%) a fiatalabb, kisebb humusztartalmú réti öntés talajok képviselik.

A szikes talajok mennyisége is számottevő. A mezőgazdaságilag értéktelen réti - szolonyec talajok területi részaránya 9, az igen gyenge termékenységű sztyepesedő réti szolonyecé 8%, a valamivel kedvezőbb termékenységű, általában a VII. talajminőségi kategóriába sorolt szolonyeces réti talajoké pedig 13%.

Sajátos táji adottságok

A kistáj települései zömükben jól megközelíthetőek. A természeti feltételek kedvezőek helyi regionális üdülési igények fogadására. Melegvízre települt fürdőközpontok találhatók Szolnokon, Martfűn, Mezőtúron, Túrkeván, stb.

Tájtípológiai összegzés

Meleg, száraz, Ny-on igen száraz éghajlat mellett erős vízhiányban szenvedő terület. Három tájtípus fordul elő.

Ény - i harmada magasártéri helyzetű löszös síkság, főleg alföldi jellegű csernozjom talajféleségekkel.

Rét és legelő csak a szikes laposokban, a lösztölgyes ligeterdő maradványai pedig csak a régi medrek mentén fordulnak elő. Máshol az akác az egyeduralkodó. Igazi kultúrsztyep.

A táj DNy-i fele magasártéri helyzetű, lösztakarós hordalékkúp-síkság. Talajai főleg réti csernozjomok, de annak mélyben sós és szolonyeces változatai is előfordulnak. A hasznosításban szántóföldi jelleg az uralkodó.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

1.2. A településfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

Martfű város jelenleg hatályos településfejlesztési dokumentuma a 16/2013. (II.12.) számú Önkormányzati határozattal jóváhagyott Martfű Integrált Városfejlesztési Stratégiája.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia fő stratégiai célkitűzései jelenleg is érvényesek. A prioritások és egyes fejlesztési célok változtak kis mértékben.

Az integrált településfejlesztési stratégiában szereplő swot - analízis megállapításai érvényesek.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Erős és tradicionális gazdasági és foglalkoztatási funkciója van a városnak, erre épül a város térszervező ereje (1.3.2)	Kicsi vonzáskörzet, erős gravitációs központok jelenléte (1.2.1, 1.3.1)
Kedvező és kiterjedt közlekedési kapcsolatok – vasúti, vízi, közúti, Szolnok közelségéből eredően kedvező közlekedés-földrajzi kapcsolatok (1.3.2)	Autópálya elkerüli a térséget (1.3.2)
Jelentős ipari tradíciókkal és kapacitásokkal rendelkezik a város (2.4.1)	Városszerkezeti problémák, széttagolt városközpont, fizikálisan izolált városrészek, városszerkezeti konfliktusok (2.3.4)
Multinacionális, nagy foglalkoztató vállalatok jelenléte (2.4.2)	Csökkenő foglalkoztattság és növekvő munkanélküliségi ráta (2.4.3, 2.5.2)
Martfű a magyar cipőipar egyik centruma (2.4.2)	Kutatásfejlesztési kapacitások hiánya (2.4.4)
Martfű az európai növényolaj gyártás egyik centruma (2.4.2)	Az ipari park iránt nem mutatkozott érdeklődés az elmúlt években (2.4.6)
Martfű a magyarországi sörgyártás egyik centruma (2.4.2)	Az iparterület szerves beágyazódottsága a településszövetbe, rontja a település képét (2.4.6)
Magas aktivitási és stabil foglalkoztatási ráta jellemzi a települést (2.4.3)	A kulturális turizmus feltételei hiányoznak, diverzifikálatlan turisztikai kínálat (2.4.5)
Martfű egy dinamikusan fejlődő turisztikai desztináció, növekvő vendégforgalommal, versenyképes turisztikai attrakciókkal és szolgáltatásokkal (2.4.5)	Csökkenő és stagnáló lakosságszám, csökkenő születésszám, vándorlási veszteség, elöregedés jellemzi a települést (2.5.1)
Fejlett üzleti infrastruktúrával rendelkezik a város, ipari parkok, iparterületek megléte (2.4.6)	Magas a tartós munkanélküliek aránya (2.5.2)
Vállalkozóbarát önkormányzati politika (2.4.6)	Magas a pályakezdő munkanélküliek aránya, veszélyeztetet korcsoport (2.5.2)
Az önkormányzat jelentős iparüzési adóbevételekhez jut	Növekvő szegregálódás a város bizonyos részein, szegregátumok megjelenése, bizonyos társadalmi rétegek leszakadásának erősödése (2.5.6)
Információs társadalom kibontakozása a településen előrehaladott megyei szinthez viszonyítva (2.4.7)	A városban nincs műemlékállomány (2.6.2)
Kedvező jövedelmi viszonyok a megyei szinthez viszonyítva (2.5.3)	A lakótelepek jelentős része hő technikai rekonstrukcióra szorul, a lakótelepek energetikailag pazarlóak (2.6.3)
Kedvező iskolázottsági mutatók jellemzik a települést a megyei szinthez viszonyítva (2.5.4)	Hiányoznak a minőségi önkormányzati bérlakások (2.6.3)
A lakosság egészségügyi állapota kedvezőbb a megyei szinthez viszonyítva (2.5.5)	
Széleskörű társadalmi önszerveződések, aktív civil szektor (2.5.7)	

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Természetvédelmi, ökológiai értékek széles köre a településen (2.6.1) Korszerű lakásállomány, emberléptékű lakótelepek (2.6.3) Közművek kiépítettsége teljes körű (2.7) Az egész országban itt a legmagasabb a föld aranykorona értéke	
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Agglomerációs és szuburbanizációs folyamatok a megyeszékhely körül, a gazdaság agglomerálódása Szolnok körül (1.2.1) Szolnok kimagasló logisztikai szerepkört tölt be a Tiszántúlon A kedvező állami redisztribúciós politika kedvezményezettje volt Martfű évtizedeken keresztül, amely kedvező alapokat teremtett a gazdasági és társadalmi fejlődésnek (2.1.1) A termál, egészség és ökoturizmus nagyon dinamikusán fejlődő ágazat a világon, Magyarország az egészségturizmus egyik világközpontjának pozicionálja magát (2.4.5) Külföldi tőkebefektetések megélénkülése, a posztfordita gazdasági szerkezetben ennek kulcsszerepe van Infokommunikációs infrastruktúra dinamikus fejlődése, információs társadalmi modell felértékelődése (2.4.7) A természetvédelmi értékek felértékelődnek (2.6.1)	Járásrendszer kialakítása, közszolgáltatások koncentrációja a járási központokban, bizonyos települési közszolgáltatásokat elveszít a város (1.2.1, 1.3.2) Mély történeti tradíciók nélküli fiatal település, gyenge a társadalmi identitás, a településszerkezet túlzottan mesterséges (2.3.3) Csökken a működő vállalkozások száma a településen (2.4.2) A cipőipar Magyarországon az 1980-as évek óta folyamatosan a válságiparágak közé tartozik (2.4.2) A gazdasági válság jelentős hatással van a város gazdaságára Erős turisztikai desztinációs versenytársak találhatók a város környezetében (Cserkeszőlő, Berekfürdő), amely szintén a termálturizmusra épít Országosan jellemző romló demográfiai folyamatok, alacsony gyermekvállalási hajlandóság, elöregedő társadalom (2.5.1) Intenzív külföldi migrációs tendenciák, a fiatalok tartós külföldi munkavállalása és külföldön történő letelepedése erősödik (2.5.1) Energia árak dinamikus növekedése hatással van a lakótelepek életére (2.6.3)

1.3. Területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A magasabbrendű területrendezési tervek tervi hierarchia szempontjából az alábbiak:

- Országos Területrendezési terv.
- Megyei Területrendezési terv

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A magasabbrendű tervekkel való igazodás munkarésze külön feldolgozásra kerül a településrendezési terv önálló fejezeteként.

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

A város közigazgatási területével határos szomszédos települések:

- Északon: Rákócziújfalú
- Nyugaton, Észak - Nyugaton: Vezseny
- Délen, Dél - Nyugaton: Tiszaföldvár
- Keleten: Mezőhék, Kengyel

A településsel szomszédos települések településrendezési terveinek vizsgálata:

- Rákócziújfalú településrendezési terve , jóváhagyás: 2007, készítette: Településrendezési és Műszaki Társulás (Kiszelovics Ildikó vezető tervező), jóváhagyó határozat: 122/2007 (XI.07.) számú Önkormányzati határozat)

Az 1997. évi LXXVIII. tv alapján készült településrendezési terv még papíralapú feldolgozással készült. A terv tartalmazza a Rákócziújfalú - Martfű közötti kerékpárutat, mint tervezett infrastrukturális elemet, amely azonban már megvalósult. A terv nem tartalmaz olyan fejlesztést, mely hatással lenne Martfű településre, valamint olyan tervezett létesítmény sincs Rákócziújfalú közigazgatási területén, melynek védőtávolsága a közigazgatási határon túlmutat.

- Vezseny településrendezési terve, jóváhagyás: 2007 év készítette: Településrendezési és Műszaki Társulás (Kiszelovics Ildikó vezető tervező), jóváhagyó határozat: 24/2007 (VI.01.) számú Önkormányzati határozat)

Az 1997. évi LXXVIII. tv alapján készült településrendezési terv, melynek módosítása 2014 évben történt a belterületi lakóterületekre vonatkozóan.

A települések a Tisza folyóval határosak, így kompkapcsolat révén van közvetlen kapcsolat. Ez a kompközlekedés, mely két éve újra elérhetővé vált, mindkét település számára fontos. A közigazgatási területet nem érinti ugyan és Martfűre nézve közvetlen hatással nincs, de megemlítendő a Tisza tervezett szabályozása az árapasztás érdekében műtárgyépítéssel Vezseny településen, a Vásárhelyi terv továbbfejlesztéseként nagyvízi levezetősávval.

A közigazgatási határon túlmutató fejlesztés nincs, mely Martfű rendezési tervére hatással lenne.

- Tiszaföldvár településrendezési terve, jóváhagyás: 2004, jóváhagyó határozat: 207/2004 (VIII.10.) ÖKT határozat, módosítás: 2009. jóváhagyó határozat: 308/2009. (IX.24.) határozat, készítette: Ex! Kft (Guttman József vezető tervező)

A településrendezési terv olyan fejlesztést, mely közvetlenül hatással lenne Martfűre nem tartalmaz.

A város új településrendezési terv készítését határozta el.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- Mezőhék településrendezési terve, jóváhagyás: 2007, készítette: Településrendezési és Műszaki Társulás (Kiszelovics Ildikó vezető tervező), jóváhagyó határozat: 70/2007 (XII.20.) számú Önkormányzati határozat)

Mezőhék településsel a külterületi földrészletek határosak. Mezőhék településrendezési terve olyan fejlesztést, mely Marfű városra átnyúlna, vagy melynek védőtávolsága vagy kibocsátása érintené Martfűt nem tervez. A magasabbrendű tervekben is szereplő fejlesztés a 4627. jelű Martfű - Mezőhék országos mellékút mellett tervezett regionális kerékpárút.

- Kengyel településrendezési terve, jóváhagyás: 2006, készítette: Babilon Istar Bt. (Szikra Zoltán vezető tervező), jóváhagyó határozat: 2/2006. (II.06.) Képviselő - testületi határozat.

Kengyel településrendezési terve az 1997. évi LXXVIII. tv alapján készült, és jelenleg több területre vonatkozóan folyamatban van a településrendezési terv módosítás, melyet a Kiszelovics és Társa Településtervező Kft készít. A véleményezés alatt álló tervmódosítás Bagimajor településrészen és Kengyel központi belterületén illetve annak közelében tervez fejlesztéseket, melyek térbeli távolságuk miatt Martfű városára nincsenek hatással. Kengyel település célkitűzései között szerepel a 4629. jelű Törökszentmiklós - Martfű országos mellékút mellett Martfű - kengyel vonatkozásában kerékpárút megvalósítása. A kerékpárút egyrészt Martfű nagy ipartelepeire a bejárást biztosítaná, másrészt turisztikai szempontból lehetne jelenős a Bagimajorban lévő turisztikai kínálat és Martfű rekreációs területének összekapcsolásával.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

A település egy hatályos településfejlesztési döntéssel rendelkezik, melyben a Képviselő-testület határozattal döntött új településrendezési terv elkészítéséről.

A döntést indokolta a település településfejlesztési koncepciója és településrendezési terve jóváhagyása óta eltelt időtávlat társadalmi- gazdasági- közigazgatási változásai, a törvényi kötelezettség és a megváltozott fejlesztési elképzelések.

1.5.1. A hatályos településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

Martfű integrált városfejlesztési stratégiával rendelkezik.

Martfű város Önkormányzata a város Integrált Városfejlesztési Stratégia készítését határozta el. Az IVS célja, egy olyan komplex városfejlesztési dokumentáció elkészítése, mely az elkövetkező 7-8 évre és hosszabb távon a következő 15-20 évre vonatkozóan megadja azokat a főbb városfejlesztési irányvonalakat, fő célokat és akcióterületeket, melyek kiszámítható fejlesztési környezetet, nyomon követhető és célzott fejlesztéseket, továbbá keretet és struktúrát biztosítanak az egyes projektek összefüggő programmá szervezéséhez és a jövőképpen meghatározott átfogó cél eléréséhez. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia továbbá lehetőséget ad az intenzíven fejlesztendő területekre tervezett beavatkozásokat részletesen előkészítő, a pénzügyi tervet, a megvalósíthatóságot, és fenntarthatóságot is vizsgáló Akcióterületi tervek kidolgozására. Az így összeállított dokumentumcsomag alkalmas a város rehabilitációs pályázatokon való részvételre. A város rehabilitáció célkitűzése, hogy a társadalmi – fizikai - gazdasági szempontból leszakadó, illetve leszakadással fenyegetett településrészekben élő hátrányos helyzetű lakosság életminősége és

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

esélyei javuljanak, az épített környezet minőségi változáson menjen át. Az IVS kijelöli azokat a területrészeket, amelyek fejlesztése tervezett.

A város rehabilitációs projekt a Bata lakótelep központjának komplex megújítását, azon belül önkormányzati épületek, (garzonház, három bérlők háza épülete), közintézmények valamint közterületek (utak, parkok, zöldfelületek) átalakítását és felújítását tartalmazza. A fejlesztés megvalósítására önkormányzatunk pályázatot kíván benyújtani, melynek előkészítése folyamatban van, az ingatlanok a fejlesztés céljára rendelkezésre állnak. A vagyongazdálkodás középtávú feladata, hogy továbbra is lássa el a fejlesztési területen lévő ingatlanok vonatkozásában a szükséges üzemeltetési feladatokat. A projekt befejezését követően el kell végezni a szükséges átvezetéseket, az ingatlanok érték és funkcióváltozásait. Valamint a kialakult funkcióknak megfelelően gondoskodjon az ingatlanok hasznosításáról.

Ipari park

Az önkormányzat közép- és hosszú távú terve új munkahelyek létrehozása, a meglévő munkahelyek megtartása mellett. E cél elérésének egyik eszköze lehet a meglévő ipari park vállalkozásokkal való betelepítése. Ennek elsődleges feltétele a terület közművekkel való ellátása, melyhez a szükséges forrásokat pályázati finanszírozással, vagy a befektetők anyagi hozzájárulásával szükséges biztosítani.

Piac kialakítása

Középtávú célkitűzése a Képviselő-testületnek, hogy a városban megfelelő ingatlan biztosítson és alakítson ki piac üzemeltetése céljára. E cél érdekében ki kell jelölni a megvalósítandó piac területét, meg kell szerezni annak tulajdonjogát (ez az év elején megvásárlásra került volt buszállomás épületének és környezetének felhasználásával történt meg).

Lakásgazdálkodás

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakáscélú épületek (bérlők háza, garzonlakások) energetikai szempontból felújításra szorulnak, a nyílászárók cseréje, az épület teljes hőszigetelése komoly segítséget nyújtanának a bérlők energia költségeinek megfizetésében.

Az önkormányzat középtávú terve a szociális célú város rehabilitációs pályázat benyújtásával ezen épületek és környezetük (több ütemre bontott megvalósításban) komplex megújítása, valamint a jelenleg üresen álló bérlők háza épületében kisebb alapterületű önkormányzati bérlakások kialakítása.

A társasházakban lévő önkormányzati bérlakások felújításának lehetőségét meg kell vizsgálni, akár a bérlő saját költségén történő felújítással a bérleti díjba történő beszámítás lehetőségével. Tekintettel arra, hogy a társasházak - melyekben az önkormányzati bérlakások találhatóak - nem, vagy nem megfelelően működnek, a felújítási alapképzés nem történik meg, ezért ezen épületek felújítására jelenleg nem áll rendelkezésre forrás. Középtávú terv, hogy a társasházak működéséhez az önkormányzat segítséget nyújtson annak érdekében, hogy ezen épületek energetikai felújítását is meg lehessen kezdeni.

A bérleti díjakat rendszeresen felül kell vizsgálni, a hátralékok behajtása iránt a szükséges intézkedéseket meg kell tenni. Azon bérleti díj hátralékok esetében, ahol az adósságkezelésbe vonás, valamint a részletfizetési kedvezmény nem nyújt megoldást, a szerződéseket fel kell

mondani és a kiürítési per kezdeményezésére és a díjak behajtására intézkedni kell. Az így megüresedett lakások újbóli bérbeadásáról pályáztatás útján gondoskodni kell. Az Önkormányzat a lakásállomány értékesítését sem közép-, sem pedig hosszú távon nem tervezi.

Nem lakás céljára szolgáló helyiségek

Közép és hosszú távon is törekedni kell arra, hogy a helyiségeket maradéktalanul hasznosítsák, ne legyen üres helyiség. Azok a helyiségek, amelyeknél jobb bérbeadási lehetőség nincs, minimális bérleti díj ellenében, akár önköltségen is bérbe adhatóak azzal, hogy az önkormányzat a fenntartási, üzemeltetési költségektől mentesül.

A fegyelmezetten fizető bérlőket lehetőleg meg kell tartani, a nem fizető bérlőkkel szemben el kell járni, ha a bérleti díj hátralékot felszólítás ellenére sem fizetik meg, és az esetleges részletfizetési kedvezmény sem vezet eredményre, a szerződést fel kell mondani, és a helyiséget vissza kell venni, peres úton is. Az így megüresedett helyiségek bérbeadásáról ismét gondoskodni szükséges.

Az olyan üres helyiségeket, melyeket semmiképp nem tudnak hasznosítani, értékesítésre kell meghirdetni. (Mártírok úti volt iskola, Opar csarnok, AC raktár) A bérleti díjakat differenciáltan kell megállapítani figyelembe véve a helyiség városon belüli elhelyezkedését, az épület, helyiség műszaki állapotát, a tervezett tevékenység végzésére való alkalmasságát, a tevékenység jellegét.

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

A hatályos településrendezési szerződés jelen településrendezési terv készítésére vonatkozik. A településrendezési terv készítésével párhuzamosan folyó, vagy induló településrendezési tervmódosítás nincs.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. Hatályban lévő településrendezési eszközök

Településrendezési tervi előzmények:

- "REGULACNI PLAN" - rendezési terv 1939 - 1940 (a cipőgyár és gyári lakótelep valamint az ahhoz nyugatra csatlakozó üdülőtérület részletes rendezési tervét az érsekújvári BATA - cég meghívása alapján a csehszlovákiai ZLIN-ben készítették 10 év megvalósítási időtartamra.

A tervnek csak egy része valósult meg 1949-ig

- Mezőgazdasági Épület és Településtervező Iroda (MEZŐTERV NY/III)
Falutervezési Osztály

1950. augusztus 9-én adja ki a régi (vasúttól keletre, az óvárosban lévő) községközpont rendezési tervét. Ez a terv nem valósult meg.

- VÁTERV területfelhasználási vázlatot készített 1956. június hóban, mely állapotörögzítés volt.

- VÁTERV 1961-ben egyszerűsített általános rendezési tervet készített.

- 1962-ben a 442. sz. úttól délre eső Nefelejcs - Zrínyi út temetőhöz vezető út és a belterületi határ közötti terület részletes rendezési terve

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- 1964 Talajmechanikai szakvélemény VÁTI
- 1965. december a 442. számú úttól délre lévő Virág út és Tulipán úttól nyugatra eső belterületi határon belüli rész házhely rendezési terve, SZOLNOKTERV
- 1967 Tisza Cipőgyár Lakónegyed beépítési terve VÁTI
- 1968 Bajcsy - Ifjúsági út közötti terület beépítési terve
- 1970 Nefelejcs - Munkácsy út beépítési terve, SZOLNOKTERV
- 1977 Vöröshadsereg úti ltp. RRT CSOMITERV
- 1977 Módosított egyszerűsített általános rendezési terv vizsgálati program CSOMITERV
- 1979 EÁRT Módosítás CSOMITERV
- 1987 Általános Rendezési Terv CSOMITERV
- 1987 ÁRT módosítás BÁCSTERV
- 1989 ÁRT módosítás CSOMITERV
- 1990 Városközpont RRT Régió Kft Miskolc
- 1997 ÁRT Program Településrendezési és Műszaki Társulás

Hatályban lévő településrendezési eszközök:

Martfű város Településrendezési terve az Épített Környezet alakításáról és védelméről szóló törvény (1997. évi LXXVIII. törvény) alapján 1998-ban került sor, a 16/2008 (XII.11.) Rendelettel hagyták jóvá a helyi építési szabályzatot és a szabályozási tervet, melyet 1999-ben a 14/1999 (X.28.) számú Rendelettel módosítottak (készítette: Településrendezési és Műszaki Társulás, településtervező: Szinyei Béláné). 2006-ban került sor a rendezési terv teljeskörű felülvizsgálatára, melynek kertében új rendelet készült, melyet a későbbiekben alap rendeletnek tekintettek és ezt módosítottak. A Képviselő - testületi rendelet száma: 7/2006 (IV.27.) a településszerkezeti tervet és leírást jóváhagyó Képviselő - testületi határozat száma pedig: 14/2006 (IV.27.). A rendezési tervet a Településrendezési és Műszaki Társulás készítette (vezető településtervező: Kiszelovics Ildikó). A későbbiekben ezt a határozatot és ezt a rendeletet módosították. 2008. évben készült módosítás során a település teljes közigazgatási területére vonatkozóan a hatályos tervet digitális térképen ábrázolták, így a későbbiekben a rajzi munkarészek módosításánál ez került felhasználásra. A 2008. évi módosítás településszerkezeti tervét és leírását a 46/2008 (VI.05.) számú Képviselő - testületi határozattal, míg a helyi építési szabályzatot és a szabályozási tervet a 12/2008 (VI.06.) számú Rendelettel hagyták jóvá.

További módosítások:

Településszerkezeti terv és leírás módosult:

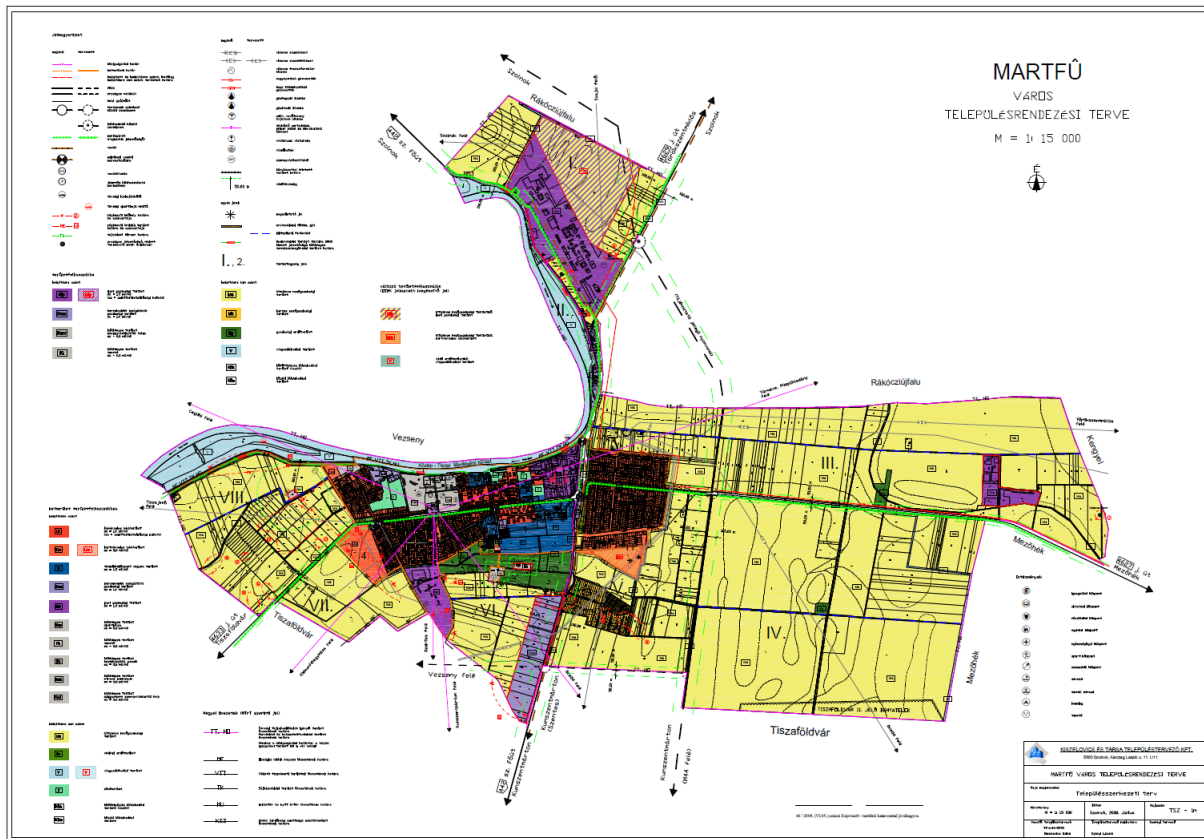
- 26/2012. (III.07.) Képviselő - testületi határozattal
- 158/2012. (X.25.) Képviselő - testületi határozattal
- 156/2014. (VIII.05.) Képviselő - testületi határozattal

Helyi Építési Szabályzat és szabályozási terv módosult:

- 2/2010. (XI.30.) Rendelettel
- 7/2012. (III.07.) Rendelettel
- 35/2012. (XI.30.) Rendelettel
- 3/2014. (II.21.) Rendelettel
- 14/2014. (VIII.06.) Rendelettel

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

Martfű város többször módosított településszerkezeti terve az alábbi fejlesztéseket jelölte ki:

- A külterületi iparterülettől északkeletre az iparterület fejlesztési területe

Az iparterület fejlesztési területe továbbra is tervezett fejlesztés. A növényolajgyár elmúlt évek korszerűsítéseit, fejlesztéseit, nagyobb beruházásait telken belül végezte, azonban a távlati célok eléréséhez szükséges tartalék fejlesztési terület, mely terület továbbra is iparterületként szerepel majd a rendezési tervben.

- Településközpont vegyes terület

Az újonnan kialakult településközpont folytatásaként, délre kijelölt fejlesztési terület. Továbbra is fejlesztési cél.

- Különleges strandkomplexum

Megvalósult a Martfűi TermálSpa szálloda és strandkomplexum és mellette a kemping.

- Szennyvíztisztító telep

A külterületen kijelölésre került szennyvíztisztító telep még nem valósult meg, azonban továbbra is távlati cél

- Lakóterület fejlesztés

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

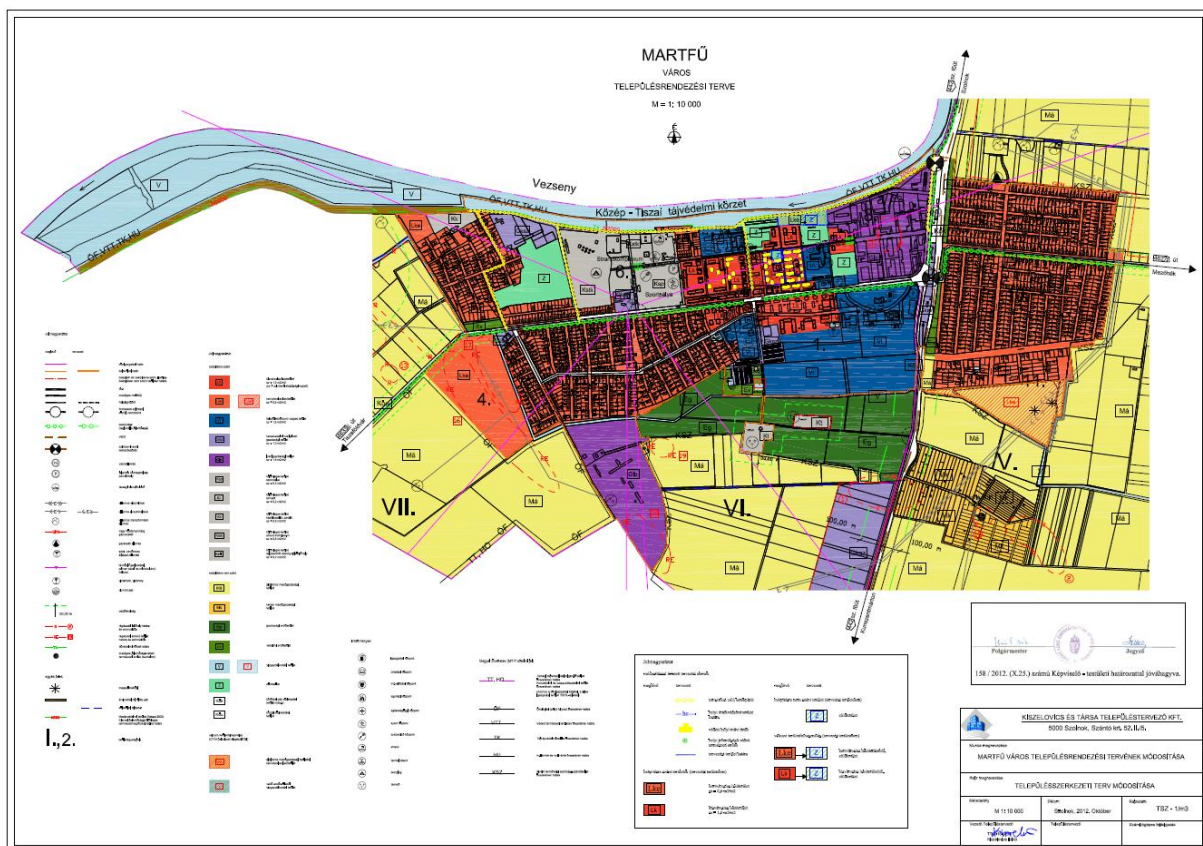
A belterülettől nyugatra Tiszaföldvár irányában kijelölt jelentős nagyságú fejlesztési terület. Nem valósult meg a fejlesztés, és a terület továbbra is állami tulajdonú, továbbá egy része védett terület.

- Ipari park területe

A belterület dél-nyugati részéhez kapcsolódó ipari park jelenleg még beépítés előtt áll, azonban távlati iparfejlesztési lehetőség.

- A 442. számú főút mellett kijelölt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület
A terület még nem került beépítésre, későbbi funkciójának vizsgálata szükséges.

A településrendezési terv módosítások még az alábbi fejlesztéseket jelölik:

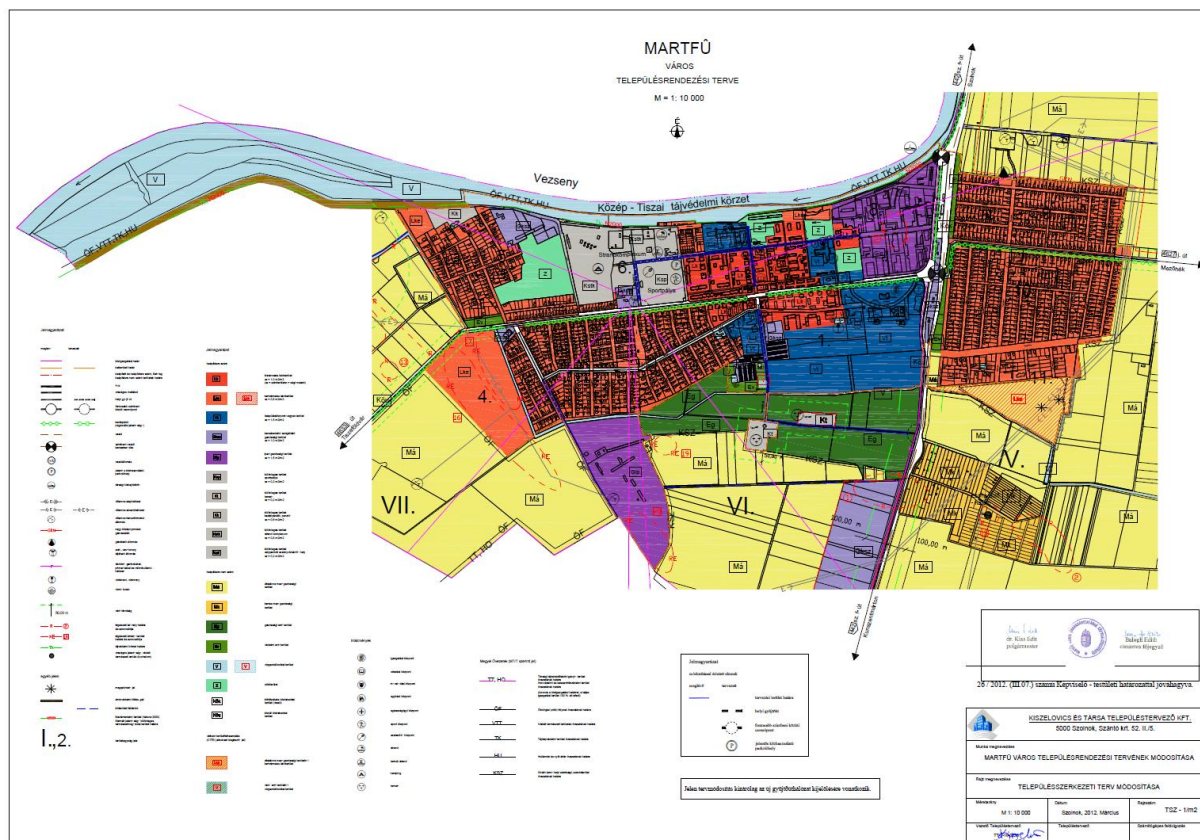
- Sajtólókút kijelölése a déli részen

A terület kijelölése megtörtént, de a sajtólókút nem valósult meg.

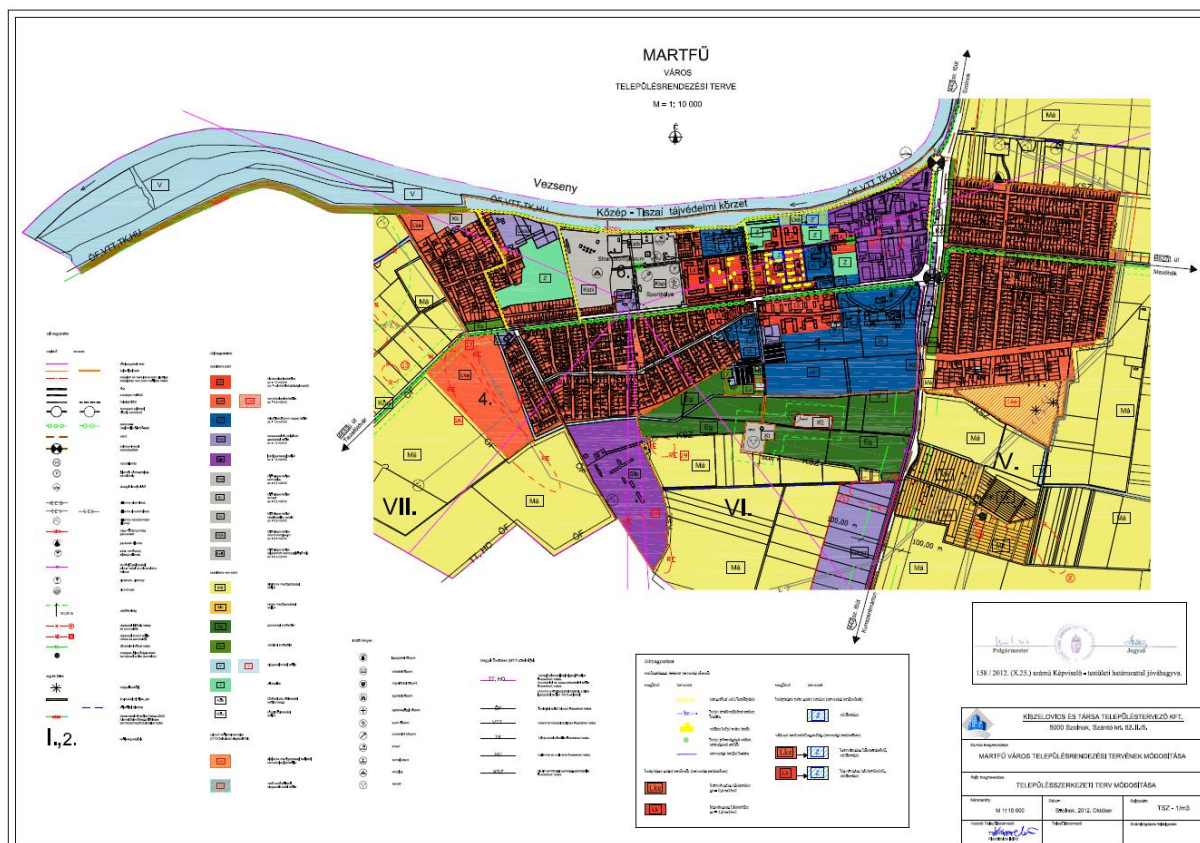
- Kertvárosias lakóterület kijelölése az Óvárostól délre

A fejlesztéssel érintett terület vonatkozásában telekosztási terv is készült, valamint a földmérési munkarészek elkészültek, a telekalakítások megtörténtek. A terület tulajdonjogi rendezés alatt áll, többségi tulajdonos az önkormányzat.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

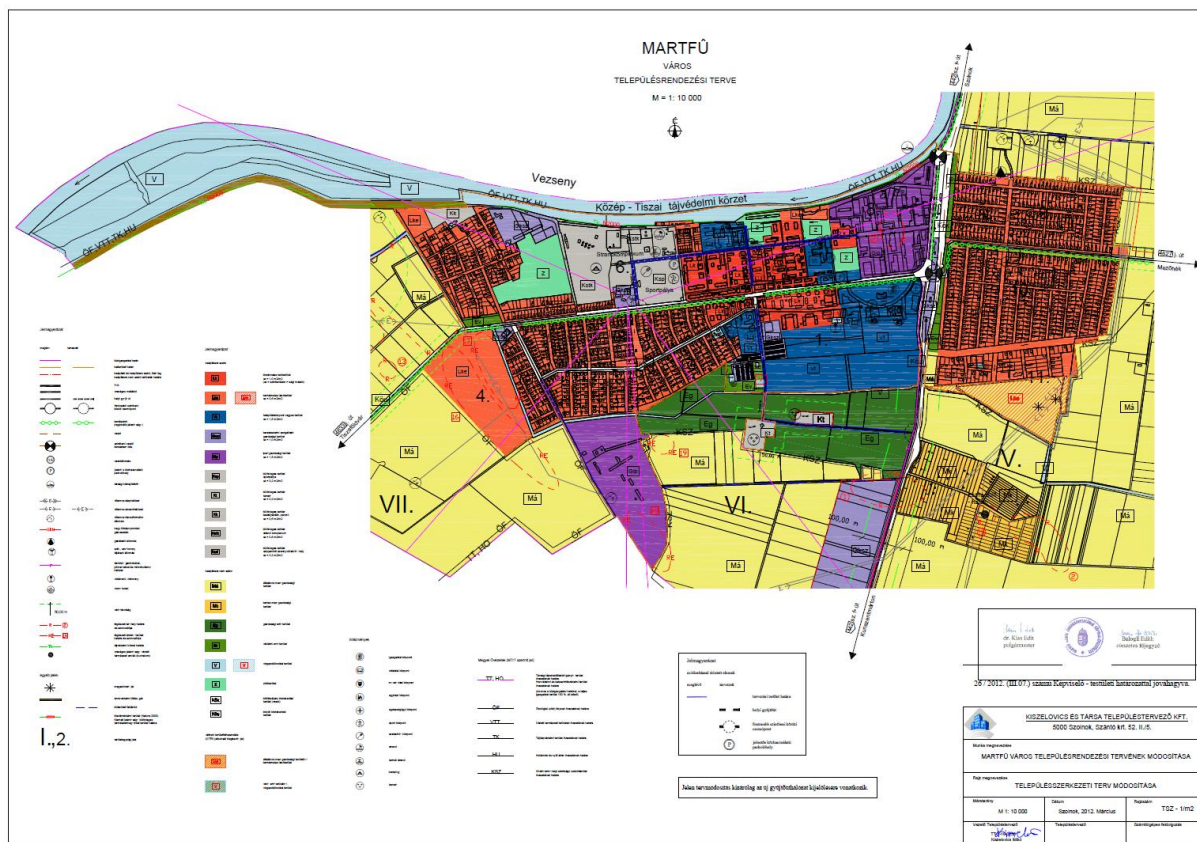
- Gyűjtőutak kijelölése a Bata - lakótelepen
A Bata - lakótelep gyűjtőút hálózatának kijelölése.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- Zöldterület kijelölése

A város belterületén a Bata lakótelep északi részén zöldterület kijelölése

- Gyűjtő utak kijelölése

A város belterületén a Bata lakótelepen gyűjtőutak kijelölése

A város belterületén a vízműtelep területének átsorolása a vízmű fejlesztése érdekében.

1.7.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

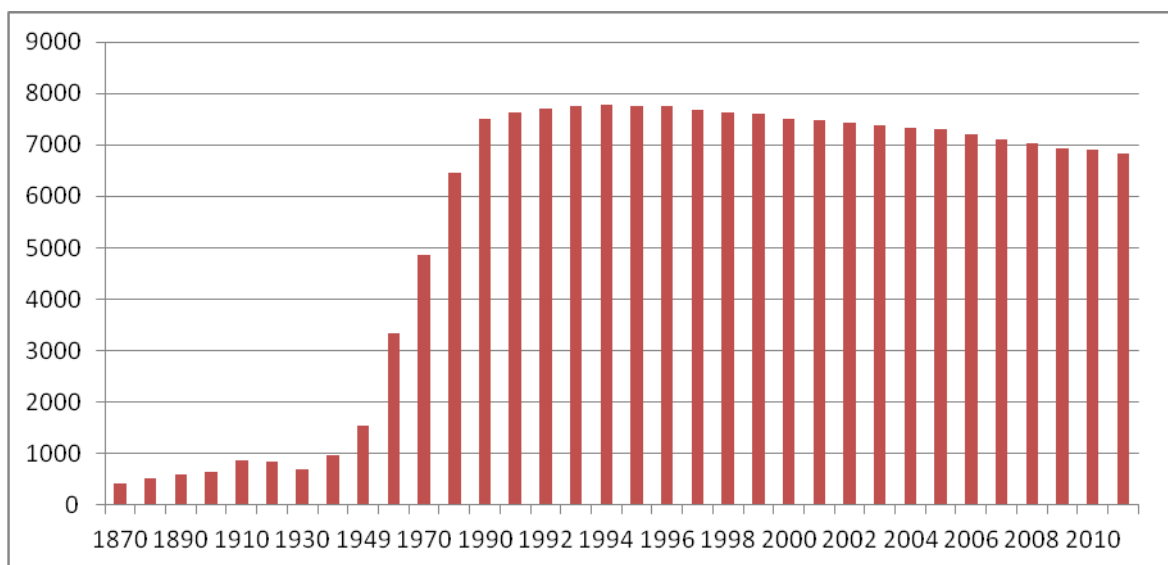
Önálló község 1950-ben lett.

Martfű népességszám növekedésének és történetének meghatározója az ipari községgé válása, a Cipőgyár megépítése.

Martfű népességszáma (forrás: TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Állandó népesség	7515	7473	7434	7376	7321	7297	7201	7111	7033	6940	6898	6832	6756	6719
Állandó népesség férfiak	3652	3603	3590	3542	3529	3523	3453	3402	3363	3309	3279	3260	3231	3210
Állandó népesség nők	3863	3870	3844	3834	3792	3774	3748	3709	3670	3631	3619	3572	3525	3509
Lakónépesség év végén	n.a.	7366	7313	7258	7173	7101	6997	6838	6715	6593	5621	6435	6490	6421

Martfű lakosságszámának változása 1870-2011 között

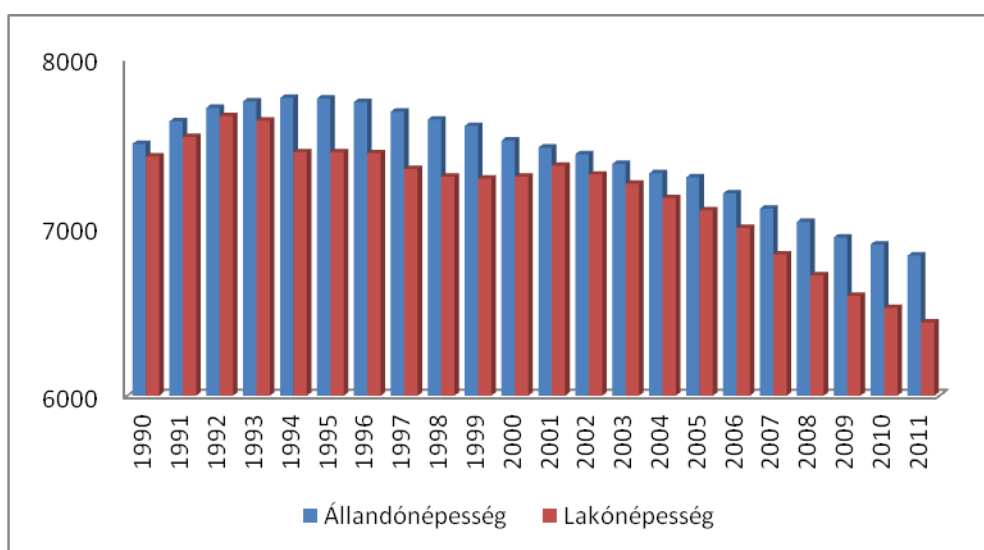

Forrás: KSH népszámlálás - IVS

Az állandó és a lakónépesség száma egyenletes, folyamatos, lassú népességcsökkenési tendenciát mutat, a lassulás mértéke tovább csökkent 2010-2013 között.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Martfű állandó és lakónépességének alakulása 2000 - 2011 között

Forrás: TEIR - IVS

2012-2013- évben is különbség van az állandó és a lakónépesség között, azonban a két érték közötti különbség csökken.

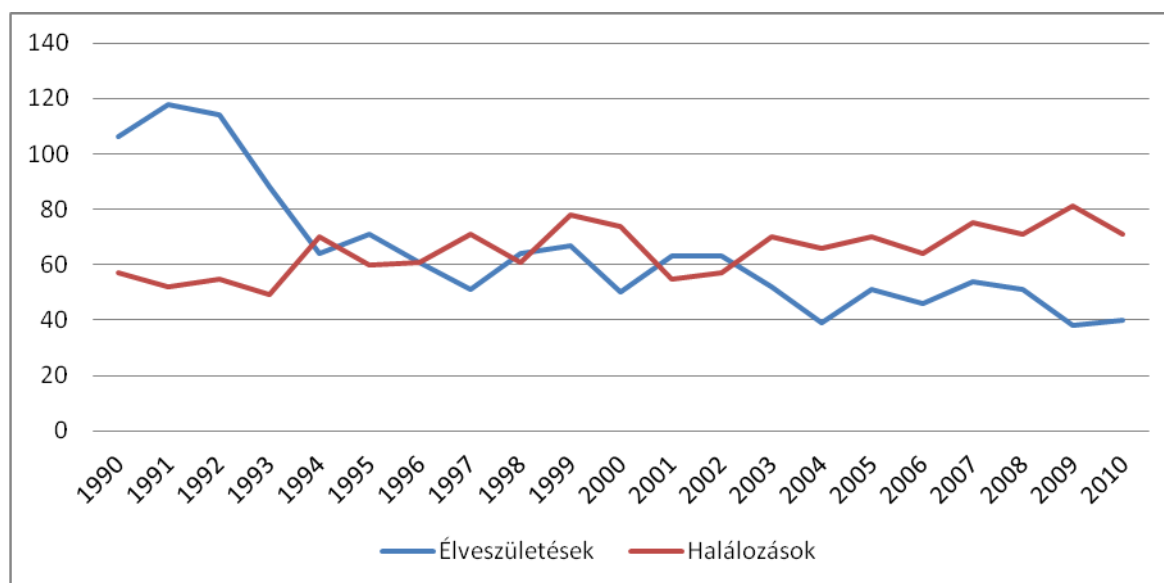
A település célkitűzése a népességszám megtartása.

Az elveszületések és halálozások aránya (forrás: TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Élveszületés	50	63	63	52	39	51	46	54	51	38	40	41	34	42
Halálozás	74	55	57	70	66	70	64	75	71	81	71	65	69	86

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Élve születések-halálozások számának alakulása 1990-2010

Forrás: TEIR, KSH

Az élveszületések száma az elmúlt 12 évben 38-63 között mozgott, míg a halálozások száma 55-86 közötti tartományban volt, és minden évben a halálozások száma meghaladta az élve születések számát. 2010- 2013 között is jelentős különbség volt az élveszületések és halálozások tekintetében.

Népvmándorlás (forrás: TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Odavándorlás	300	263	287	312	312	294	307	283	223	194	185	239	255	260
Elvándorlás	422	311	357	355	363	353	392	426	328	265	221	301	358	285

A népvmándorlás jellemzően minden évben jelentős szám, és az elvándorlás száma meghaladja az odavándorlás számát. Az elvándorlás összefüggésben van a településen a nagy gyárak privatizációjával és a nagyobb települések elszívó hatásával.

Az elvándorlási tendencia csökken, ez különösen a 2013. évben szembetűnő, amikor már majdnem kiegyenlítődik az oda és az elvándorlás száma.

Foglalkoztatás, munkanélküliség

Martfű esetében a vállalkozások összevont nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása a tercier szektor rendkívül nagy dominanciáját mutatja, a vállalkozások 65,97%-a működik a szolgáltatásokban. Az agrár, vad és halgazdálkodást magában foglaló primer szektor lényegesen kisebb hányadban van jelen a regisztrált vállalkozások körében, mint a szolgáltató szektor, csupán 20,65%. Ez az érték közel 19%-al kevesebb mint a megyei átlag, a kistérséggel pedig közel azonos. A szekunder szektor szerepe 3%-al meghaladja a kistérségi és a megyei átlagot, ez alapján elmondható, hogy az ipari szektor a mikro és makrogazdasági környezethez viszonyítva jelentősebb Martfűn.

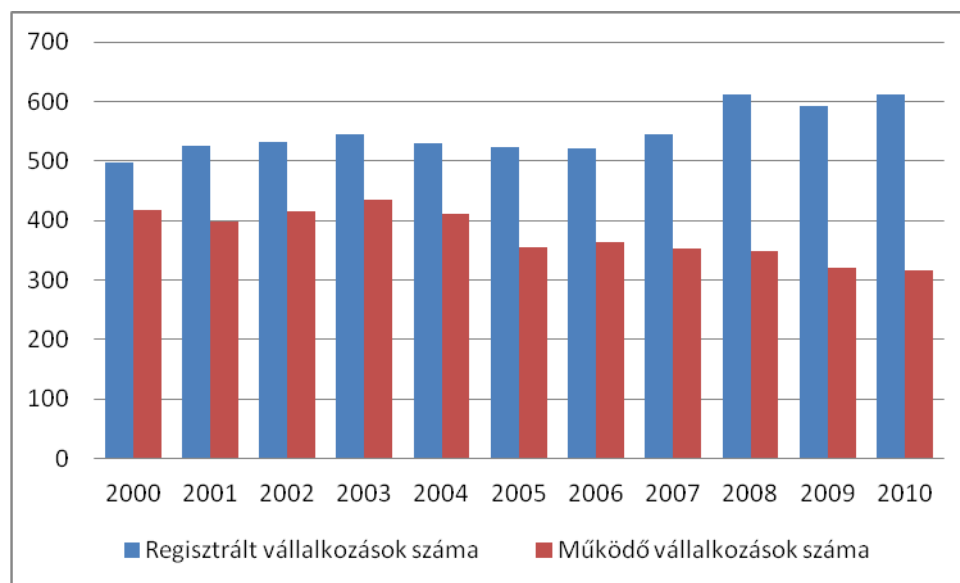
Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A primer ágazat a település vállalkozásainak 20,65%-át és a foglalkoztatottak csupán 3,12%-t tömöríti magában, ez is érzékelteti a mezőgazdaság alacsony hozzájárulását a foglalkoztatáshoz. A vállalkozások 13,39%-át tömörítő szekunder szektorhoz a foglalkoztatottak több mint fele 52,77% tartozik. Martfű esetében kiemelkedően magas az ipar foglalkoztatási szerepe, amely nem meglepő, hiszen országosan is meghatározó jelentőségű ipari vállalkozások működnek a városban. A szolgáltató szektorban a foglalkoztatottak 44,11%-a dolgozik.

Martfűn a megyében található regisztrált vállalkozások 1,21%-a található. Kistérségi viszonylatban ez az érték 3,89%. Martfű bár egy kifejezetten magas vállalkozó sűrűségű térségben helyezkedik el, a megye városaihoz képest jóval alacsonyabb a vállalkozói aktivitás. A kistérség településeivel összehasonlítva megállapítható, hogy Martfű a 13. a kistérség 18 településéből az ezer lakosra jutó vállalkozások tekintetében. Szolnokot leszámítva általánosan elmondhatjuk, hogy a kisebb falvakban magasabb a vállalkozói sűrűség, amely az alacsony lakosságszámmal van összefüggésben. Tehát ez a mutató nem reprezentatív és nem fémjelzi Martfű valódi gazdasági súlyát.

A regisztrált vállalkozások száma 611 db, a működő vállalkozások száma 316 db, 2000 óta a regisztrált vállalkozások száma 18%-al nőtt a működő vállalkozások száma 24%-al csökkent.

Vállalkozások számának alakulása Martfűn; 2000-2010

Forrás: TEIR, T-STAR (IVS)

A regisztrált vállalkozások megoszlását méret alapján megvizsgálva megállapítható, hogy legnagyobb számban az 1-9 fős mikrovállalkozások vannak jelen a településen, ide tartozik a vállalkozások 70%-a. A kisvállalkozások száma összesen 17 db, ide tartoznak a 10-49 fő közötti foglalkoztató vállalkozások. A kisvállalkozások aránya a településen 27%. Ebbe a kategóriába tartoznak főleg a Tisza cipőgyár területén működő vállalkozások. A település büszkélkedhet két nagy foglalkoztató vállalattal, az egyik a BUNGE, a másik pedig a HEINEKEN HUNGARIA ZRT. A kistérség területén 500 főnél nagyobb foglalkoztató egyedül Szolnokon és Martfűn van. (Forrás: IVS)

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Munkanélküliek (regisztrált álláskereső 2008-tól) száma és végzettsége (Forrás: TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Regisztrált munkanélküliek száma	422	325	302	316	369	370	287	334	340	421	372	358	381	302
Regisztrált munkanélküli férfi	252	197	167	170	186	190	141	168	172	224	178	177	160	155
Regisztrált munkanélküli nő	170	128	135	146	183	180	146	166	168	197	194	181	221	147

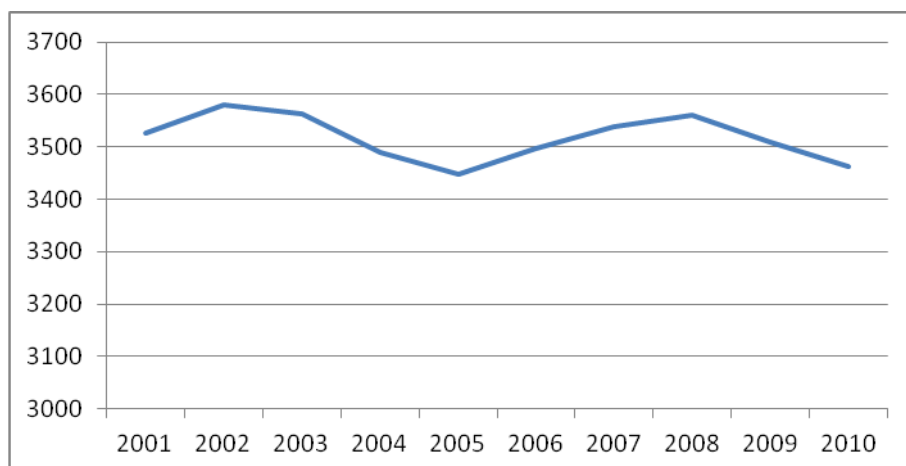
A regisztrált álláskereső száma 2000-től folyamatosan csökkent, majd a gazdasági átalakulás és válság hatására 2007-2009 évben megemelkedett és azóta ismét csökken. A munkanélküliséggel kapcsolatos adatokat befolyásolja a szociális védőháló változása. A rendszerváltás után jelent meg a munkanélküliség. A regisztrált munkanélküliek a munkanélküli járadék időszakán túl, amennyiben munkát nem találtak szociális jövedelempótló támogatásban részesülhettek. Az időközbeni jogszabályi változások miatt 2008-tól regisztrált álláskeresőkről beszélünk, akik rövid ideig álláskeresői járadékot kaptak, majd szociális helyzetüktől függően kaphattak támogatást illetve közhasznú munkát kellett végezniük. Az utóbbi évek újabb változásokat hoztak és különböző területeken közmunkásként foglalkoztatják az álláskeresőket.

Martfűn jellemzően az álláskereső zöme fizikai dolgozó, alacsonyabb iskolai végzettséggel.

Jövedelmi viszonyok

Az adófizetők arányát tekintve Martfű (50,2%) meghaladja mind a megyei (42,6%) mind a kistérségi átlagot (46,4%). Az adófizetők számát tekintve megfigyelhető, hogy 2002-2005 között csökkent az adózók száma, viszont 2005-2008 között ismét emelkedett. 2008 óta intenzív csökkenés figyelhető meg, amely a gazdasági válság munkaerő piaci hatásaival van összefüggésben.

1. ábra: Adófizetők számának alakulása Martfűn

Forrás: TEIR, KSH (IVS)

Ha megvizsgáljuk ugyanerre az időszakra a befizetett adók mennyiségét, akkor a 2001-2005 közötti években nem tapasztalunk visszaesést. Sőt elmondható, hogy 2001 és 2008 szinte folyamatosan emelkedett a befizetett adók összege, annak ellenére, hogy csökkent az adózók száma. A befizetett adók összege csak 2008 után indult intenzív csökkenésnek, amelyből érzékelhető, hogy a válság már drasztikusan hat a lakosság jövedelmi helyzetére.

A válság utáni helyzet az elmúlt 1-2 évben konszolidálódni látszik. Fentiek ellenére is Martfű a megye településeit tekintve az adófizetési arány meghaladja a megyei átlagot, így elmondható, hogy a lakosság jövedelmi helyzete megyei tekintetben a felső jövedelmi sávban tartozik. (Forrás: IVS)

1.7.2. Térbeli - társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Martfűn is a környező településekhez hasonlóan a rendszerváltás után társadalmi rétegződés alakult ki, bár a nagy hagyományokkal rendelkező ipartelepeken dolgozók nagy száma miatt ez nem túl kihívó. A település lakóterületei között elsősorban az 1990 után épült lakóterületeknél figyelhető meg nívós, magas komfortfokozatú, luxus lakás kategóriájú ingatlanokat. Ezek az ingatlanok a gyógyfürdő körüli területeken, az óváros déli részén és a gyógyfürdőtől nyugatra eső területeke találhatók nem túl nagy számban.

A településrészek jellemző lakóterületei, lakótelepei nagy társadalmi rétegződést nem mutatnak.

A rétegződésen belül kiélezett konfliktusok nincsenek, de az érdekviszonyok a társadalmi osztályon belül mozognak.

Szegregáció lehatárolása: (forrás Martfű IVS)

A Városrehabilitációs Kézikönyvben meghatározására kerültek azok a mutatók, feltételek, amelyek alapján egy terület szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek tekinthető. Szegregációs mutatók a 2001-es népszámlálási adatok felhasználásával, valamint az önkormányzati segélyezési adatbázisából előállítható segélyezési mutatók. A két mutatón kívül figyelembe kell venni továbbá a leromlott területtel, illetve az ott élő lakossággal közvetlen kapcsolatban álló intézmények, szakemberek adatait, információt is.

Szegregációs mutatók meghatározása

1. A 2001-es népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató

- **Szegregátumnak** tekinthető a terület, hogy az aktív korú (15-59 év közötti) lakosok legalább 50%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, legmagasabb iskolai végzettsége nem haladja meg a 8 osztályt.
- **Szegregációval veszélyeztetett terület:** ahol a fenti mutató 40-50% közötti értéket mutat.

A 2001. évi népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató alapján az alábbi területek minősülnek szegregációval veszélyeztetett területnek:

1. Táncsics Mihály út - Damjanich út - Bercsényi u. - Táncsics Mihály út
2. Munkácsy út - Zöldfa út - Hársfa út
3. Rákóczi út - József Attila út - Bem józsef út - Kossuth Lajos út

2. Segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató

- **Szegregátumnak** nevezzük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag kétszeresét
- **Szegregációval veszélyeztetett területnek** tekintjük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag 1,7-szeresét.

Rendszeres szociális támogatásokba beszámítható támogatások:

- rendszeres szociális segély (egészségkárosodottaknak és munkanélkülieknek)
- lakásfenntartási támogatás: normatív, helyi és adósságkezelési támogatás
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A szegregátumok és veszélyeztetett területek meghatározásakor területnek nevezhető a minimum egy háztömbből álló területi egységeket.

Az önkormányzati adatokból előállított mutató, illetve az érintett szakemberek véleményei alapján a következő területek elemzésére kerül sor:

1. Május 1. út 22-24.
2. Bata út 8.

A KSH 2001. évi népszámlálási adatai szerint a település 3 darab városszövetbe ágyazódott szegregációval veszélyeztetett terület található, a városon belül elkülönülve. (A térképen fekete színnel jelölve.)

Martfű Város szegregációval veszélyeztetett területei

Forrás: KSH, 2001-es adatok alapján (IVS)

A 2001. évi népszámlálás óta eltelt 11 év alatt a 3 kijelölt szegregációval veszélyeztetett területen drasztikus változás a lakosságszámban, illetve a lakásszámban nem következett be. Egyik területen sem változott a lakások száma az eltelt időszakban.

A terület lakosságánál két területen növekedés figyelhető meg. A Táncsics – Damjanich – Bercsényi – Táncsics utal által körül határolt területen 10 fővel nőtt a lakosság száma, miközben a lakások számában nem következett be változás. Szintén emelkedett a lakosságszám a Rákóczi – József Attila – Bem József - Kossuth Lajos utak határolta területen 2 fővel.

A Munkácsy út – Zöldfa út – Hársfa út által lehatárolt területen kisebb mértékű lakosságszám csökkenés mutatható ki.

A szociális segélyezési adatokat vizsgálva megállapítható, hogy mindhárom terület esetében kedvezőbb a helyzet a városi értékekhez viszonyítva.

Összességében megállapítható, hogy mindhárom terület esetében segélyezési mértéke városi átlag, vagy az alatti értéket mutat, vagyis a területen csökkent a területen a hátrányos helyzetűek koncentrációja. Ezt támasztja alá az önkormányzat nyilatkozata, amely szerint a területek helyzetében a 2001. évi népszámlálás óta drasztikus változás nem következett be, így nem indokolt a beavatkozás ezeken a területeken.

Az önkormányzat adatbázisa, valamint az érintett szakemberekkel készült interjúk alapján a városban 3 újonnan szegregálódásnak indult terület létrejöttét lehet meghatározni. Ezek a területek:

1. Május 1. út 22-24.

2. Bata út 8.

A segélyezési mutató mindkét esetben meghaladja a városi érték kétszeresét, de a 2. esetben a lakosságszám nem éri el az 50 főt, így egy szegregátum (Május 1. út 22-24.), illetve egy szegregációval veszélyeztetett terület meghatározására és helyzetelemzésére kerül sor.

A 2001. évi népszámlálás még egyik területet sem azonosította szegregációval veszélyeztetett területnek sem, már azonban szegregátumokká alakultak. Az elmúlt évtizedben ugyanis olyan negatív folyamatok indultak el a város életében, amelynek szociális hatásai ezeken a területeken gyűrűződtek be. Mind a statisztikai irányszámok, mind a város különböző intézményeivel készített interjúk megerősítették, hogy egyértelműen ez a három terület van a legnehezebb helyzetben mára. A szegregálódás a város ezen részén három lakótömbben kezdődött el, amelyek mára szegregátummá váltak. A terület leszakadása évről-évre egyre intenzívebben halad előre, súlyos veszélyt jelent, hogy ezek folyamatok további lakótömbökre is kiterjedhetnek, amennyiben a város ezen területei tartósan leértékelődnek.

A szegregáció vizsgálta óta eltelt 3 év alatt újabb szegregált terület nem alakult ki.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

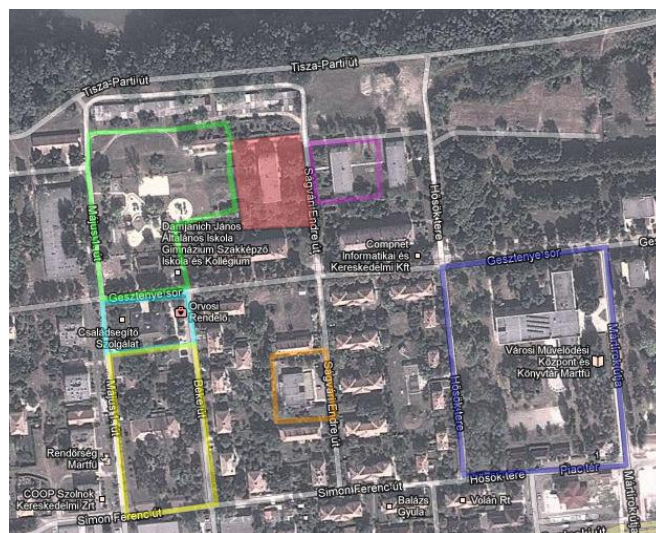
A szegregátum elhelyezkedése

- Damjanich János Szakképző Iskola
- Gyermekorvosi rendelő
- Játsszótér
- szegregátum
- Egésszég ház

Forrás: IVS

A szegregátum elhelyezkedése

- Játsszótér
- Egésszég ház
- Óvoda
- szegregátum
- Martfű Városfejlesztési és Ingatlagnázdálkodási Nonprofit Kft.
- Múvelődési ház
- Gyógyszertár

Forrás: IVS

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések egyházak, stb.)

Történeti és kulturális adottságok

- XV. Sz. első említés
- Nagyobb fejlődés 1800-as évek végétől – téglagyár, vasút, iskola
- 1940-es évek Cipőgyár idetelepülése hoz jelentős változást, melynek eredménye a munkaerő kereslet, melynek következtében a lakosság száma megnövekedett, lakóházak (Bata-lakótelep) épületek, munkásszállók építése történt, továbbá szociális intézkedések eredményeként óvoda, bölcsőde, üzemorvos lett a településen
- 1980-as évek: Növényolajgyárban és Sörgyárban megindul a termelés
- 1989-től városi rangot kapott
- Tiszazug többi településétől eltérő fejlődés, az ipar segítségével Martfű kiemelkedhetett a környező agrártelepülések közül
- a nagyobb változások a 20. században következtek be

Kultúra

- már a 19. század végén, a Téglagyárhoz kötődve alakult színjátszó csoport, Mariházy Miklós vezetésével
 - fejlett felvidéki kultúra beáramlása az érsekújvári cipőipari munkásokkal együtt néptáncscsoport, énekkar alakult, fejlett volt a sportélet, filmszínház működött, és saját újság is volt.
 - 1961. Művelődési Központ épület, melynek mérete 4600 m². A művelődési házban helyet kapott a könyvtár, mozi, táncsterek szervezetek, művészeti csoportok alakultak, és a gyárhoz kapcsolódva szervezett brigádélet folyt.
- Jelenleg a művelődési házban napjainkra mintegy 30 művészeti csoport, klub (néptáncgyűttesek, Modern Táncműhely, Dalma Dance Club stb.) működik.

Nemzetközi, országos és megyei rendezvények szervezése:

Dokumentumfilmek a vidékről, Nemzetközi Ifjúsági Találkozó, Kultúrházak Éjjel - Nappal, Kulturális Örökségvédelmi Napok, Zenei Világnap JNKSZ Megyei Felnőtt Énekkari Találkozó, Jász-Kun Világ Művészeti Szemle, JNSZK Megyei Képző- és Iparművészeti Tárlat, Ünnepi Könyvhét, Őszi Könyvtári Napok,

- Városi Könyvtár: 58.000 kötetes könyvtár, csoportokkal (Rejtvényfejtők Klubja, Lapozó Olvasókör stb.), könyvtári órákkal, rendezvényekkel (Városi Szavalóverseny, Nép mese Napja, Mesetábor stb.)
- MOZI 1961-től 2004-ig folyamatosan működött, 2015. áprilistól digitális technikával újra működik
- Martfűi Hely- és Ipartörténeti Gyűjtemény: 2014-ben kapta meg működési engedélyét, mint közérdekű muzeális gyűjtemény – 1. nyertes pályázat a Közigazgatási- és

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Igazságügyi Hivatalnál a települési identitás erősítésére. Az idei évben három nyertes pályázat: a Nemzeti Kulturális Alapnál az Első Martfűi Múzeumok Éjszakája programra, és állományvédelmi fejlesztésre, ill. a Kubinyi program keretén belül az állandó kiállítás felújítására. Csatlakozás az országos múzeumi rendezvényekhez (Múzeumok éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja stb.), múzeumi órák helytörténeti, családtörténeti témában és az iskolai tananyaghoz kapcsolódva (kb. 35 db, kb. 600 gyereknek), időszaki kiállítások (sportélet, régi karácsonyok, 1956. martfűi emlékezete, Martfű Néptáncegyüttes 60 éve stb.)

Martfűn a kultúra ápolása mindig kiemelt feladat volt. Földrajzi fekvéséből adódóan számos, a térséghez tartozó településsel áll ma is szoros kulturális kapcsolatban. Éveken keresztül magas szintű kulturális ellátás valamint kiemelkedő alap- és középfokú oktatás finanszírozására volt lehetőség, ami igényes befogadó közeget eredményezett. Ez a kulturális és oktatási befektetés többszörösen megtérült, hiszen kiemelkedő műveltségű és tudású fiatalok nőttek fel az elmúlt évek során, akik igényes és színvonalas várost és közösségi életet teremtettek.

Tartalmas kulturális élet, előtérbe került a valódi közösségfejlesztés, fontos hangsúlyt kapott a hagyományok megismerése, a helyi identitásfejlesztés, a helyi értékek feltárása, megismerése. Ennek eredményeképpen került sor 2010-ben a Martfű Könyv kiadására, 2012-ban nyílt meg a „Város Születik” című kiállítás, mely Martfű 1938-1949 közötti történetét mutatja be, 2013-ban avatták fel a Bata emlékparkot és Jan Antonin Bata szobrát stb.

Nemzetközi kapcsolatok:

Tuchów Város Önkormányzata /Lengyelország/

Misztótfalu Önkormányzata /Románia

Petrilla Református egyházközség /Románia/

Perecsény Önkormányzata /Ukrajna/

Martonos Önkormányzata /Szerbia/

Drienica Önkormányzata /Szlovákia/

Ruffey Lés Beaune Önkormányzata /Franciaország/

Burgundiai Faluszövetség, Francia Faluszövetség Cluny Irodája /Franciaország/

Ukmerge Városi Művelődési Központ /Litvánia/

Civil közösségek:

Közel 30 civil közösség, fejlett civil élet, többségük egyesületté szerveződve, összefogója a Civil Kerekasztal.

A Civil Kerekasztal által megfogalmazott közös célok és feladatok alapján működnek:

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Célok:

- a szervezetek közötti információáramlás gyorsítása,
- szervezetek közötti kapcsolatok, együttműködés erősítése, koordináció a városi feladatokra, közös programok szervezése,
- érdekképviselés,
- lokálpatriotizmus erősítése, fiatalok Martfűn tartása, a város megszerettetése az idelátogatókkal és az itt élőkkel is, színvonalas programokkal.

Feladatok:

- A város civil szervezeteit érintő önkormányzati döntések, polgári szakmai háttérének biztosítása, egyes feladatokkal kapcsolatos elképzelések feltárása, megoldási javaslatok felvetése és kidolgozása, részvétel a döntések előkészítésében és véleményezésében.
- A célokkal kapcsolatos rendezvények szervezése, kiadványok létrehozása, pályázati programok készítése.
- Régiós és nemzetközi kapcsolatok kezdeményezése és működtetése.
- Képzések szervezése.

Civil szervezetek:

- A "Boldog Gyermekéért" alapítvány
- Damjanich János DSE
- Damjanich János Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium Diákbizottsága
- Damjanich János Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium Énekkara
- Diabétesz Klub
- Felnőtt Néptáncsoport
- Jóreménység Klub Egyesület
- József Attila Általános Iskola DÖK
- József Attila Általános Iskola DSF
- Kárpát - medencei Magyarság Művelődési Kör
- Kézműves Játsház
- Kossuth Nyugdíjas Klub
- Kyokusin Karate Klub
- Martfű Városi Női Kar

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- Martfű Városi Sport Egyesület
- Martfű Extrém Sport Egyesület
- Martfűi Kézilabda Kiemelkedően Közhasznú Egyesület
- Martfűi Középiskoláért Alapítvány
- Martfűi Napraforgók Foltvarró Klub
- Martfűi Női Kézilabda
- Martfűi Polgárőr Egyesület
- Martfűi Tisza Cipő Horgászegyesület
- Martfűi Úszó és Triatlon Klub
- Martfűi Városszépítő Egyesület
- Martfűi VSE Labdarugó Szakosztály
- Mozgássérültek Egyesületének Martfűi Csoportja
- MVSE Tenisz Szakosztály
- Nevesincs Táncsoport
- Panda Nemzetközi Gyermekek Alapítvány Martfű és Térségének Csoportja
- Portyázó Porontyok Alapítvány
- R-15 Martfű Postagalambsport Egyesület
- Rejtvényfejtő Szabadidő Klub
- Sakkszakosztály
- Siketek és nagyothallók klubja
- Tehetséges Tanulókért Alapítvány
- Tiszamenti Népzenei Baráti Kör
- Turul Makett Klub
- Városi Ifjúsági Szabadidő Kör
- Városi Nyugdíjas Klub

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- VSE Természetjáró Szakosztály

Egyházak:

A város épített templomai, a Szent Tamás-templom és a Martfűi Református Templom is unikum a maga nemében. Martfű egyházközségei, a hitélet gyakorlásán túl, jelentős szerepet vállalnak a város kulturális, művészeti életének színesítésében is. A magas színvonalú irodalmi és zenei rendezvényeik megye szerte híresek.

Szent Tamás templom

Református templom

*Városi Rendezvénynaptár
2015. Martfű*

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Január 21. A Magyar Kultúra Napja

Február 26. A Martfűi Díszítőművészeti Kör kiállítása

Március 1. V. Kolbász és Hurkatöltő Fesztivál

Március 15. Városi Ünnepi megemlékezések

Március 21. Martfűi Napraforgók Foltvarró Egyesület
kiállítása - Regionális találkozó

Március 21. szombat: "70 éves a Martfűi Damjanich János Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium" - Jubileumi ünnepi programok

Március 26. csütörtök: „Afganisztán Képekben” - fotókiállítás

Kiállító: Kiss Csaba László

A kiállítás Fő Védnöke: Hende Csaba Honvédelmi miniszter

Április 5. Húsvéti tojáskereső és kisállat simogató a Martfűi Városszépítő Egyesület szervezésében

Költészet Napi megemlékezések :

Április 9. Városi Költészet Napi műsor , martfűi alkotók műveiből

Április 21. „Szólj költemény!” – városi szavalóverseny felső
tagozatos tanulóknak

Április 23. „Szólj költemény!” – városi szavalóverseny alsó
tagozatos tanulóknak

Április 11. „Sámli Bál” a Martfűi József Attila Általános Iskola Szülők- nevelők Bálja
Szervező: a Boldog Gyermekéért Alapítvány

Április 16-20.

Nemzetközi Testvérvárosok Találkozója

Résztevők: Martfű, Tuchów, Misztótfalu, Petrilla, Martonos, Drienica, Ruffey Lés Boune
városok delegációi

Támogató: „Európa a Polgárokért Program”

Április 18. A 60 éves Martfű Néptáncgyűttes Jubileumi Gálaestje

Április 24. A Városi Mozi ünnepélyes átadása – ünnepi vetítés a városlakóknak

Május 1. Városi Majális

Május 2. Rock Majális-tábortűz

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Szervező: Városi Szabadidős Kör Egyesület

Május 15. Emléktábla avatás a 130 –as vasútvonal / Pusztatenyő -Kunszentmárton/
elindulásának 130. évfordulójára
Szervező: Martfűi Városszépítő Egyesület

Május 2

Pünkösdi hangverseny a Martfűi Református templomban
Közreműködnek: az Ádám Jenő Művészeti Iskola martfűi növendékei és pedagógusai.

Május 25. Pünkösdi Hangverseny- Kórustalálkozó a Szent Tamás templomban a Római Katolikus Egyházközség szervezésében

Május 29-31.” Martfűi Tavasz Fesztivál és Gyermeknap „
Szervező: Greznár Attila vállalkozó és Martfű Város Önkormányzata

Május 30. „Tiszazugi Nyugdíjas Találkozó” a 20 éves Kossuth Nyugdíjasklub szervezésében

Június 4. Trianoni megemlékezés

Június 5. Városi Pedagógusnap- ünnepi műsor-díjátadások

Június 20. „ Múzeumok Éjszakája” Martfűn
Szervező: a Martfűi Hely-és Ipartörténeti Gyűjtemény és a Tiszazugi Földrajzi Múzeum

Június 30. Köztisztviselők és Semmelweis Nap-ünnepi műsor-díjátadások

Július 5. Szent Tamás templom búcsúünnep

Augusztus 15-23-ig MARTFŰI ÜNNEPI NAPOK

Augusztus 15. Országos Rejtvényfejtő Verseny
Szervező: Martfűi Rejtvényfejtő Klub

Lábtenisz- és Streetball Bajnokság
Szervező: Martfűi Városszépítő Egyesület

Augusztus 19-23. Örökzöld Tisza Fesztivál
Szervező: Martfű Város Önkormányzata- Martfű Termál Spa

Augusztus 20. Városi Ünnepi megemlékezés-díjátadások,
újkönyér szentelés, koszorúzás,ünnepi szentmise a Szent Tamás templomban

Szeptember 11. „Mozgássérültek és Fogyatékkal élők Világnapja” Ünnepi rendezvény
Szervezők: Martfűi Mozgássérültek Egyesülete

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Szeptember 18. „Idősek Világnapja” Ünnepi rendezvény

Szervező: Városi Nyugdíjasklub Egyesület

Október 2. Jász- Nagykun Szolnok Megyei Amatőr Alkotók Képző és Iparművészeti Tárlatának megnyitója

Október 6. Az Aradi Vértanúk Napja – Ünnepi megemlékezés, koszorúzás

Október 9. „Európa Donna”- Mellrák elleni séta Szervező: Jóreménység Klub

Október 10. „Martfűi Egészségnap”

Október 16-17-18. III. Martfűi Dokumentumfilmek a Vidékről Nemzetközi Filmszemle

Szeptember 18 – november 15.: „Múzeumok Őszi Fesztiválja” országos rendezvény martfűi programja

Október 23. Városi Ünnepi megemlékezés

November 7. ”Jász- Kun Világ Művészeti Szemle,, Gálaműsora

November 14. Játékvár Óvoda és Bölcsőde Bálja

November 21. : Nonstop Ifjúsági Vetélkedő

Szervező: Városi Szabadidős Kör Egyesület

December 4. :” Szalagavató Bál „a Martfűi Damjanich János Szakképző Iskola , Gimnázium és Kollégium szervezésében

December 5. Városi Mikulás

December 10-11-12.” Karácsonyi Mesejáték” a Martfűi József Attila Általános Iskola tanulóinak előadásában. Szervező: Tehetséges Tanulókért Alapítvány

December 13. Adventi hangverseny a Martfűi Református templomban és a Szent Tamás templomban. Közreműködik: a Martfű Városi Nőikar

December 16. : Városi Sportdíj átadás

December 19.” Mindenki Karácsonya” a Szent István téren

December 27. Ifjúsági koncert a Szent Tamás templomban a Római Katolikus Egyházközség szervezésében

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, stb.)

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Oktatás

Óvodai ellátás:

A martfűi óvoda és bölcsőde "gyermekkora" a nagy létszámú női munkaerőt foglalkoztató Cikta Rt. első kezdeményezéseként, 1948-ban egy családi házban rendezett be egy, ahogy akkor nevezték, napközi otthont, 20-25 gyermek részére. Mivel egyre több kisgyermekes családanya vállalt munkát az üzemben, ezért egy 76 férőhelyes napköziotthon megépítésére hoztak határozatot, majd az újabb igényekhez igazodva, 90 fő befogadására alkalma napközi épült.

A Kossuth úti óvoda ligetes, kertvárosi környezetben, a település első községi óvodájaként 1955-ben kezdte meg működését, az óvárosban egy kétszobás szolgálati házban. A jelenleg is használatos épület 1961-ben nyitotta meg kapuit két csoport számára, majd 10 év múlva bővült még egy csoporttal. Az 1980-as években az óvárosi településrész rohamosan fejlődött, sok új családi ház épült. A gyermeklétszám megnőtt, szükség volt további bővítésre. A Kossuth úti óvoda melletti épületet is óvoda céljára használták, így az átalakítások után a kilencvenes évek első felében négy csoport működött. Majd 1996 szeptemberétől újra három csoportban nevelik a gyermekeket. A felszabadult csoportszobát tornahelyiséggé alakították.

A Május 1 úti óvoda az akkori városközpontban, 1956-ban létesült. Az épületben száz kisgyermeket gondoztak. Ezt megelőzően a Béke úti óvodában járhattak az üzemis gyerekek. A Tisza Cipőgyár 1990 januárjában ezt az óvodáját is átadta az önkormányzatnak. A Tisza folyó közelsége, a parkok békés, természetes közeget nyújtanak az óvodának, ami azért fontos, mert a gyermekek többsége lakótelepről érkezik. Az épület jelenleg negyven gyermek befogadására alkalmas.

Elsődlegesen ugyancsak a gyárban dolgozó szülők gyermekei járhattak a Május 1 úti óvoda közelében létesült úgynevezett "Macis óvodába". A ma garzonként használt épületben nehéz anyagi helyzetű fiatal, kisgyermekes családok élnek.

A Munkácsy úti óvoda a város jól megközelíthető részén a hetvenes évek elején épült. Lakótelepi és kertes házak veszik körül. Kezdetben három csoporttal, majd pár éven belül négy csoporttal működött száz férőhellyel. A csökkenő gyermeklétszám következtében 2004-től ez az óvoda is három csoporttal működik. A felszabadult helyiséget tornaszobaként használják.

Rövid ideig működött a 2. számú Munkácsy úti óvoda, melynek modern épülete korszerű gyermeknevelésre adott lehetőséget. Elkészülése után pár évvel viszont egyre inkább éreztette hatását a csökkenő gyermeklétszám. Ez az óvoda a kihasználatlansága miatt megszűnt, jelenleg rehabilitációs foglalkoztató működik benne.

Az óvodák egy ideig az általános iskola igazgatása alatt álltak, majd 1999. szeptember 1-je óta a bölcsődével együtt önálló összevont intézményként működtek tovább Városi Óvoda és Bölcsőde néven. Az intézmény ma Játékvár Óvoda és Bölcsőde néven biztosítja a martfűi gyermeke gondozását és nevelését 6 hónapos kortól 7 éves korig.

A Játékvár Óvoda és Bölcsőde többcélú intézmény (közoktatási, szociális), három óvodából és egy bölcsődéből tevődik össze. Önállóan működő költségvetési szerv.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Az intézmény épületei:

Munkácsy úti Óvoda	3 csoportos	75 férőhelyes
Május 1 úti Óvoda	2 csoportos	40 férőhelyes
Kossuth úti Óvoda	3 csoportos	75 férőhelyes
Bölcsőde	3 csoportos	34 férőhelyes

A Kossuth és Munkácsy úti épületek felújítása és energetikai korszerűsítése pályázati forrás révén a közelmúltban készült el. Az óvodák a férőhelyeket középtávon biztosítani tudják.

Óvodai ellátással kapcsolatos adatsor (Forrás: VÁTI - TEIR)

Év	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Óvodai feladatellátási helyek	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Óvodai férőhely	259	259	238	225	225	225	225	200	200	200	200	190	190
Óvodába beírt gyermekek száma	220	217	209	224	228	218	197	170	164	183	184	174	166
Óvodapedagógusok száma	23	22	23	19	19	19	19	18	18	17	17	17	17

Kossuth úti óvoda

Május 1. úti óvoda

Munkácsy úti óvoda

Bölcsődei ellátás:

Martfű, Bata út 4/a 34 fh
(Ellátási területe: Martfű város közigazgatási terület)

A kisgyermekes anyák gondjain igyekezett segíteni a Tisza Cipőgyár vezetősége, amikor 1954 novemberében, ideiglenes jelleggel egy családi házban kialakították a település első bölcsődéjét. A bölcsőde iránti igény fokozódott, ezért 2 év múltán az akkori gyárvezetés egy 40 személyes, korszerűen berendezett bölcsőde építéséről döntött. Az új, kétszintes épület az akkori követelményeknek minden szempontból megfelelt. A hatvanas években ezt az épületet, a növekvő igényeknek megfelelően, belső átalakítással, húsz férőhellyel bővítettek. Az intézményt az akkori fenntartója, a rendszerváltás éveiben, 1990-ben átadta a város önkormányzatának, és városi bölcsődeként működött tovább.

Az épület jelenleg a település Egészségháza.

A bölcsőde ma egy másik épületben található. Az új bölcsődében az országosan elfogadott program alapján gondozzák a kicsiket. A bölcsőde ma a Játékvár Óvoda és Bölcsőde tagintézménye.

Szociális szempontból megnőtt a bölcsőde szerepe, egyre több olyan kisgyermeket nevelnek, ahol a bölcsődei ellátással a családok megélhetését segítik elő. A szülők követik a jogszabályi változásokat és elsősorban a GYED letelte után igénylik az intézményi elhelyezést. A családoknak nagy szüksége van mindkét szülő jövedelmére, hiszen így is komoly anyagi nehézségekkel küzdenek, ezért nagy örömmel fogadták, hogy Martfűn nem került bevezetésre a működéshez kapcsolódó térítési díj.

Bölcsődei létszám adatok (Forrás: TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Működő összes	30	30	30	30	30	20	20	25	25	25	25	34	34	34

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

bölcsődei férőhelyek száma														
Bölcsődébe beírt gyermekek száma	39	43	43	39	38	27	22	30	34	30	35	32	35	32

Bölcsőde

Általános és középiskola

1945 előtt Tiszaöldvárnak Martfűn egy egytanerős külterületi iskolája volt. Ez 1900-ban földesúri területen épült fel. 1950-ben két tanteremmel bővítik. A gyár megtelepedésével egy időben a munkások számára létrehoztak egy magánjellegű társulati iskolát 3 tanerővel. Ez az iskola 1946. június 11-én társulati jelleggel nyilvánossági jogot kapott. Anyaiskolául a Tiszaöldvári - Virághegyi Állami Iskolát jelölte ki a vármegyei tanfelügyelő. Ennek igazgatósága alá tartozott a cipőipari szakiskola is, ahol 6 főhivatású nevelő dolgozott. A cipőgyár viselte az iskola összes dologi és személyi kiadásait. Szakrendszerű oktatás folyt három összevont csoportban : I-II, III - IV, V-VI. osztályok. Négy tanterme volt közös használattal a szakiskolával. A tanárok délelőtt az elemi iskolában, délután a cipőipari szakiskolában tanítottak.

A Cikta Rt. társulati iskoláját 1948. október 12-én államosították és egyben egyesítették a martfűi elemi iskolával. 1952-ben indult be az első napközis csoport, melyet 1955-ben újabb követett. 1961-ben új, központi fűtéses 8 tantermes iskola épült tornateremmel és napköziotthonnal.

Tanulók és nevelők létszámának alakulása:

Év	Tanulók száma	Nevelők száma
1945	21	4

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

1946	48	7
1947	62	8
1948	65	9
1949	208	9
1952	247	9
1955	324	10
1958	393	17
1960	526	19
1962	565	22

1949-ben 1447 fő Martfű lakossága. Összesen 208 tanuló járt iskolába. Ugyanekkor a következő volt a gyár munkásainak iskolai végzettség szerinti megoszlása:

	1949	1960
Ált. iskola 4 -5 osztálya	508	912
Általános iskola 6. osztálya	255	1118
Általános iskola 7. osztálya	-	150
Általános iskola 8. osztálya	-	1645
Érettségi, technikum	2	128
Cipőipari szakiskola	80	273
Egyetem, főiskola	8	10
Analfabéta	30	22
Összesen:	883	4258

1960-ban Martfű egész lakosságának iskolai végzettsége a következőképpen alakult:

6. életévüket betöltött lakosok száma	Analfabéta	Ír - olvas	Általános iskola 1-5 osztályát végzett	Általános iskola 6-7 osztályát végzett	Általános iskola 8. osztályát végzett	Középiskola 1-3 osztályát végzett	Középiskola 4. osztályát végzett	Főiskolát végzett
2784	72	0	880	786	818	84	95	49

1960- tól működött a dolgozók esti iskolája, 1960-ban 9, 1961-ben és 1962-ben 20, illetve 15 fő szerzett itt bizonyítványt.

A Cipőipari Tanintézetben évente átlagban 290 - 300 fiatal és felnőtt tanult. Az iskola tanulóinak többségét jól felszerelt diákotthonban helyezték el. 1964-ben Martfűn hozták létre az ország első cipőipari szakközépiskoláját. A tanintézet keretében a dolgozók cipőipari technikuma is működött.

Általános iskola:

Klebersberg Intézményfenntartó Központ Szolnoki Tankerülete
József Attila Általános Iskola, Martfű

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Az elmúlt években az általános iskolás korosztály száma is jelentősen csökkent és ez a tendencia tovább folytatódik, figyelembe véve a település demográfiai adatait.

2001-ben szervezetileg összevonásra került a két általános iskola (Mártírok úti és Május 1. úti) 2006. szeptembere óta pedig a gyermeklétszám további csökkenése miatt egy épületben folyik az alapfokú oktatás-nevelés (Május 1. úti iskolaépület).

Az intézményegységben a sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan oktatják, illetve részükre gyógypedagógusok által megvalósult fejlesztő foglalkozásokat biztosítanak felzárkóztatás céljából.

Gyógytestnevelésben 90, könnyített testnevelésben 15-20 fő vesz részt átlagosan. Részükre gyógytestnevelők biztosítják az egészséges testmozgást. Az intézményegység jelenleg napközi otthonos és tanulószobai foglalkoztatást is nyújt az iskolahasználók felé. A városban az alsó fokú oktatáshoz kapcsolódva két művészeti alapiskola is működik. Az Ádám Jenő Zeneiskola önálló épületben biztosít hangszeres zeneoktatást, míg a Szilver Tánciskola az intézményegységben működik és segíti az alapfokú oktatást.

A közoktatási törvény rendelkezése alapján a nevelési-oktatási intézményekben 1996. szeptember 1-jétől gyermek-és ifjúságvédelmi felelőst kell alkalmazni. Általános gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységi körükhöz tartoznak: a tankötelezettség biztosítása, a bűnmegelőzés, szabadidős programok bevezetése, hátrányos és veszélyeztetett gyermekek szűrése.

Speciális gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok megvalósítását segítő tevékenységeik közé tartoznak: a veszélyeztetettség feltárása, családlátogatás, igény szerinti foglalkozások megszervezése, gyermekvédelmi feladatok ellátása külső támogatással.

Az iskolában a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű gyerekek felzárkóztatására a Pedagógiai Programban és az éves munkatervben rögzített programokon túl különösen odafigyelnek. A pályázati források elnyerése esetén különösen odafigyelnek arra, hogy a két érintett szegmens markánsan bevonásra kerüljön. Tapasztalat szerint a programokon ezek a gyerekek szinte 100%-ban részt vesznek, mert egyrészt ingyenesek és így nekik ez az elérhető forma, másrészt a programokon az ő érdeklődési körüknek megfelelő tevékenységeket üzhetnek.

Ez a réteg különösen a manuális, kézügyességgel kapcsolatos, sportos programok iránt nyitott, de filmklub, esetleg Tini-klub jellegű foglalkozások is vonzóak lehetnek a számukra.

Az iskola az oktatási és nevelési céljai megvalósítását segítő tanítási órán kívüli tevékenységek

- Diákönkormányzatok
- Napköziotthon, tanulószoba
- Diákétkeztetés
- Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.
- Szakkörök
- Énekkar
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók
- Tanulmányi kirándulások, táborok
- Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások
- Szabadidős foglalkozások
- Iskolai könyvtár
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- Hit és vallásoktatás
- Művészeti alapiskolák

Általános iskolai létszám és oktatással kapcsolatos adatok (forrás: VÁTI-TEIR)

Év	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Általános iskolai feladatellátási helyek	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Általános iskolai osztálytermek száma	39	39	38	38	38	20	20	20	20	20	21	21	21
Általános iskolai osztályok száma	37	35	33	27	25	24	22	22	22	21	22	23	23
Általános iskolai tanulók száma	834	779	732	681	627	588	546	540	511	476	487	480	482
Általános iskolai főállású pedagógusok száma	75	79	74	65	57	53	55	50	46	40	46	48	47

József Attila Általános Iskola

Középiskola

Ennek előzményei még az 1940-es évekre nyúlnak vissza. Már a cipőipari termelés beindulása után két évvel egy tanulóotthonos szakiskola létrehozásáról döntött a gyár vezetősége, amely 1944-ben kezdte meg működését. A szakoktatás célja a gyár szükségleteinek kielégítése volt, a szakiskola a cipőgyártás oktatására specializálódott. Az

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

iskola államosítását követően megmaradt Martfűn ez a szakoktatás, 1957-től közvetlenül a Könnyűipari Minisztériumhoz kerül az iskola, mint tanintézmény. 1964-ban Magyarországon elsőként Martfűn indult cipőipari szakközépiskolai oktatás, ez még a 90-es években kiegészül azzal, hogy elindul az iskolában a bőrdíszműves oktatás.

1992-től indul el a településen a gimnáziumi oktatás, amely nagy előrelépés volt az oktatási funkciók bővülésében. A felnőtt oktatásban is fontos szerepet tölt be az intézmény ugyanis ECDL –vizsga központ.

A rendszerváltás után fokozatosan lett a cipőipar válságiparág, amely érintette az iskolát is. Jelentősen visszazuhan a tanulói létszám. Az iskola ekkor hajtott végre profilváltást és bevezette a kereskedelem, marketing, adminisztrációs szakközép oktatást. 2009-ben ez kiegészül informatikai szakképzéssel is. Mindenezek alapján elmondható, hogy Martfűnek kiemelt szerepe van a térség szakképzésében, illetve közép szintű képzési funkciói igen széleskörűek.

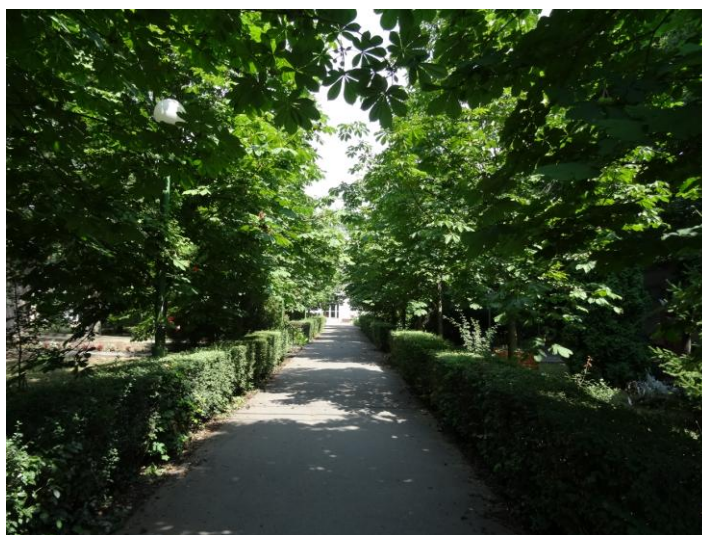
Az osztályok megoszlása 2014/2015 tanévben iskolatípusonként:

Osztály Jelölése		Szakképesítés		Ágazat szakmacsoport	Tanulói létszámok (fő)		
Évfolyam	betűjel	OKJ azonosító	megnevezés		2014.09.01.	2014.10.01.	2015.01.16
11	Sz			Szakközépiskola	26	26	23
12	E			Gimnázium	22	21	19
9	A	5434101	Kereskedő	Kereskedelem	8	10	10
		5421305	Szoftverfejlesztő	Informatika	18	18	18
10	A	5434101	Kereskedő	Kereskedelem	14	14	15
		5421305	Szoftverfejlesztő	Informatika	13	13	13
11	A			Kereskedelmi marketing üzleti adminisztrációs szakmacsoport	15	15	13
				Informatika szakmacsoport	14	14	14
12	A			Kereskedelmi marketing üzleti adminisztrációs szakmacsoport	18	18	18
				Informatika szakmacsoport	12	12	12
9	B	3434101	Eladó	Kereskedelmi marketing üzleti adminisztrációs szakmacsoport	26	26	26
9	C	3354202	Cipőkészítő	Könnyűipari	9	12	10
		3452302	Számítógép szerelő, karbantartó	Informatika szakmacsoport	12	12	12
10	B	3434101	Eladó	Kereskedelmi marketing üzleti adminisztrációs szakmacsoport	10	10	10
		3354202	Cipőkészítő	Könnyűipari	11	11	11
3/11	B	3134110100103102	Élelmiszer és vegyi áru eladó	Kereskedelmi marketing üzleti adminisztrációs szakmacsoport	25	25	25
3/11	C	335452011000	Bőrdíszműves	Könnyűipari	6	6	6
		33542021000	Cipész	Könnyűipari	13	13	13

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

			cipőkészítő cipőjavító				
1/13	A	5434602	Ügyviteli titkár	Ügyvitel	23	23	23
2/14	A	5421305	szoftverfejlesztő	Informatika	8	8	8
		5434602	Ügyviteli titkár	Ügyvitel	17	17	17
8	H			HÍD II	8	8	8
8	I			HÍD II	7	7	7
					335	339	331

(Forrás: Martfű Város Önkormányzata)

Egészségügy

Az egészségügyi alapellátási feladatokat a városban a Dr. Zentay Márton Egészségügyi Központ látja el. A korábban bölcsődeként működő épületet alakította át és újította fel az önkormányzat 1997-ben, majd 2014-ben akadály mentesítették, felújították, bővítették.

A kétszintes intézményben 652m² - en 13 rendelőhelyiség segíti a házi- és szakorvosi szolgáltatásokat. A betegek és mozgáskorlátozottak részére külön mosdóhelyiség áll rendelkezésre. A központban 3 felnőtt háziorvosi, 1 gyermekorvosi és 2 fogorvosi körzet mellett, többek között vérvételi laboratórium, szemészeti, nőgyógyászati, sebészi, reumatológiai és bőrgyógyászati magán - szakrendelések működnek.

A városnak önálló foglalkozás- egészségügyi szolgálata van, mely elsősorban az önkormányzatnál dolgozók ellátását végzi, de segíti a környező településen működő vállalkozásoknak, gazdasági szervezeteknek is. A gyermekorvosi rendelőintézet külön épületben működött a Tisza - parton nem messze az Egészségügyi Központtól. 2014-től a felújított és kibővített Egészségügyi Központban történik a gyermekek ellátása mellett a terhestanácsadás, csecsemő tanácsadás és védőnői fogadóóra.

Szakorvosi betegellátások magánrendelés formájában érhetők el a településen. Ingyenesen működő szakorvosi ellátás a MÁV kórházzal kötött megállapodás alapján reumatológiai szakrendelés, amelyet a lakosság nagy számban vesz igénybe.

Heti három alkalommal lehetőség van helyben vérvételre is.

Az ügyeleti betegellátást az Emergency Service Kft végzi.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Az egészségügyi ellátáshoz tartozik a Mentőszolgálat is, melynek körzetébe Tiszakürt, Tiszainoka, Nagyrév, Cibakháza, Tiszaföldvár, Martfű, Rákócziújfalu, Kengyel, Bagimajor települések tartoznak.

Egészségügyi Központ

Mentőállomás (Óváros.- Kossuth L. út)

Egészségügyi adatok (forrás: TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Házi orvosok száma	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Házi gyermekorvosok száma	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Körzeti betegápoló száma	6	6	6	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Betöltött védőnői álláshelyek	3	2	3	3	3	2	n.a.	2	2	2	2	2	2	3

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

száma														
-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Gyógyszertárak:

Diana gyógyszertár

Patika

Martfűn a gyógyszerügyi ellátás megoldott a működő gyógyszertárak révén. jelenleg a városban két gyógyszertár található.

Szociális ellátás

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezik az egyes pénzben és természetben nyújtott ellátási formákról (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, ápolási díj, átmeneti segély, temetési segély, köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság, adósságkezelési szolgáltatás).

- ❖ A **foglalkoztatást helyettesítő támogatást** az a személy veheti igénybe, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították – amennyiben a rendszeres szociális segély megállapításához szükséges feltételekkel nem rendelkezik. A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a. Az önkormányzat 2011. évben 35 667 ezer forintot fordított erre a támogatási formára, a támogatásban részesítettek átlagos havi száma 105 fő volt.
- ❖ Az önkormányzattól **rendszeres szociális segélyt** az az aktív korúak ellátására jogosult személy kaphat, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani, vagy - a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelelő, rendszeres szociális segélyre jogosult.

Az önkormányzat 2011. évben 7 393 ezer Ft-ot fordított a segély kifizetésére, átlagosan 24 fő kapott (a rendelkezésre állási támogatásban részesülők adatai nélkül).

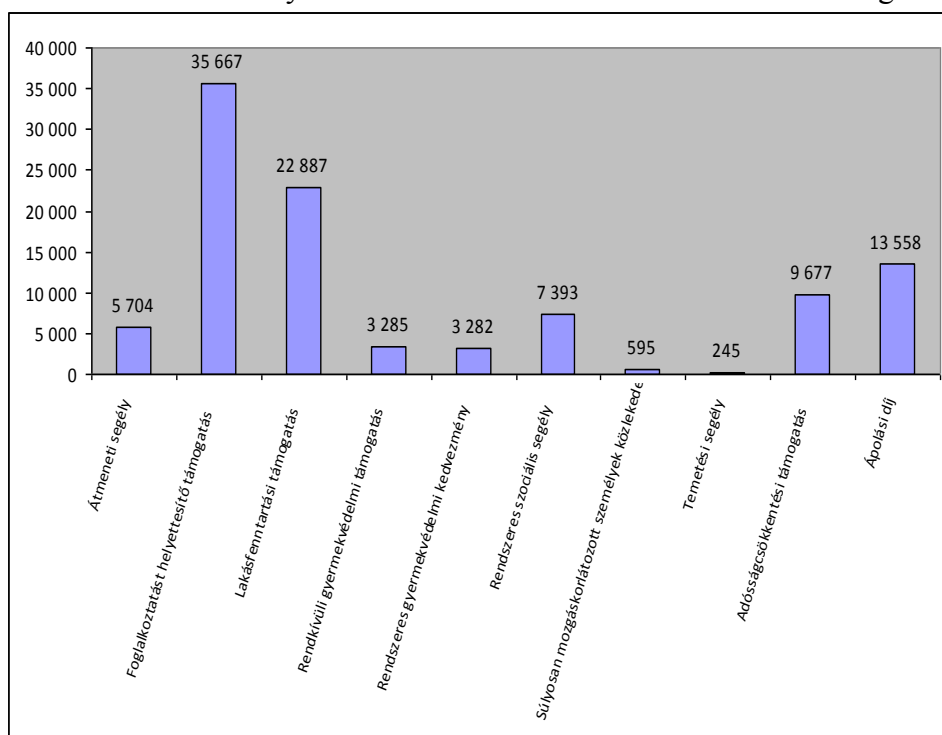
- ❖ **A lakásfenntartási támogatásban** 550 fő részesült, összesen 22 887 eFt támogatási összegben. Ez a szociális támogatási forma a lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztőrészletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.
- ❖ Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. 2011. évben 40 fő részesült ebben a támogatási formában, 13 558 eFt összegben.
- ❖ *Átmeneti segélyt a településen 331 fő vette igénybe, 5 704 eFt összegben. Az önkormányzat által ez a segély, azoknak a személyeknek adható, akik alkalmi vagy havi rendszerességgel, létfenntartásukat veszélyeztető rendkívüli helyzetbe kerültek, illetve létfenntartási gonddal küzdenek.*
- ❖ **Temetési segélyre** az a személy jogosult, aki saját költségen gondoskodott egy elhunyt személy eltemetetéséről annak ellenére, hogy nem volt köteles, vagy ha az is volt, a temetés költségei saját és/vagy a hozzátartozóinak létfenntartását veszélyezteti. A településen 2011. évben 12 fő kapott ilyen segélyt 245 eFt összegben.
- ❖ A **közügygyógyellátás** a jogosult egészségi állapotának megőrzéséhez, illetve visszaállításához kapcsolódó kiadásainak a fedezetére irányul. A méltányossági körben közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a településen 217 fő.
- ❖ A **súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről** szóló 164/1995. (XII.27.) Kormányrendelet alapján a rászoruló az alábbi kedvezményeket kaphatják a közlekedésük segítéséhez:
 - személygépkocsi szerzési támogatás,
 - gépkocsi átalakítási támogatás,
 - közlekedési támogatás,
 - parkolási engedély.

Az önkormányzat 2011. évben 595 eFt támogatást adott súlyosan mozgáskorlátozott személyek közlekedési támogatására, összesen 40 fő részére.

- ❖ Az **adósságkezelési szolgáltatás** a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás, melyben 121 fő részesült összesen 9 677 eFt összegben.
- ❖ A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben** részesítettek évi átlagos létszáma 2011. évben 283 fő volt, 3 282 eFt felhasznált összeggel.
- ❖ Az önkormányzat **rendkívüli gyermekvédelmi támogatást** 2011. évben 262 fő részére nyújtott, 3 285 eFt összegben.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Az önkormányzat által 2011. évben kifizetett szociális támogatások (eFt-ban)

Forrás: TEIR - IVS

Martfű Város Önkormányzata Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő Szolgálat
- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Idősek nappali ellátása - Idősek Klubja

Intézmény székhelye:

5435 Martfű, Szent István tér 1.

A székhelyen elérhető szolgáltatások: családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás

Telephelyei:

- Martfű, Mártírok útja 4.
Szolgáltatás: étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása (idősek klubja)
- Martfű, Május 1 út 2.
Szolgáltatás: étkeztetés, házi segítségnyújtás

A szociális és gyermekvédelmi feladatellátást biztosító szervezet, a településen működő első ilyen típusú intézmény, 1992. évi működése óta több alkalommal átalakult. A kezdetektől jelen lévő, állandó szolgáltatása a családsegítés.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Az intézmény 1998. szeptemberéig magába foglalta az idősellátás valamennyi alapszolgáltatását, az akkori szabályozás szerint egy szakosított ellátást is. Ezt követően a szerkezet szétbomlott. A mostani az első önkormányzati fenntartású intézmény, amely keretei között ismét megjelenik és szolgáltatathat valamennyi kötelező alapellátás 2013. január 01-től.

Az intézmény feladatköre, alaptevékenységei:

Szociális alapszolgáltatások:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- idősök nappali ellátása (idősök klubja)

Gyermekvédelmi alapellátás:

- gyermekjóléti szolgáltatás

Közétkeztetés:

- gyermek étkeztetés
- szociális étkeztetés

A szociális alapszolgáltatások körét négy szolgáltatás alkotja. Közülük térítésmentesen vehető igénybe a családsegítés és az idősök nappali ellátása, térítés ellenében az étkeztetés és a házi segítségnyújtás. A térítésköteles szolgáltatások esetében rászorultság esetén, méltányosságból csökkentett térítési díj, illetve térítésmentes igénybevétel is megállapítható.

Valamennyi szolgáltatás igénybevételének az alapja az ellátott és a szolgáltató intézmény közötti együttműködést feltételező megállapodás.

A szociális szolgáltatások biztosítása történhet az ellátott otthonában, és/vagy az ellátó intézmény helyiségeiben. A gondozás biztosítása minden esetben figyelembe veszi az ellátott szükségleteit, érdekeit és a feladatellátás lehetőségeit.

A gyermekvédelmi alapszolgáltatás a település vonatkozásában a gyermekjóléti szolgáltatás.

A szolgáltatás kliense a gyermek, de a rendszerszemléletű gondolkodás okán a gyermekkel kapcsolatban álló családtagok számára is történik szolgáltatás, segítség nyújtás. A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes. Az együttműködés alapja elsősorban az önkéntességen alapuló alapellátás, másodsorban a hatósági kötelezésen alapuló védelembe vétel, utógondozás.

Az ápolást nyújtó feladatkörben jelen van a mobilizálás, a személyes higiéné és a közvetlen környezeti higiéné fenntartása, bevásárlás, gyógyszer kiváltás, étkezés segítése, hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.

Valamennyi feladatkörben megjelenik a mentális gondozás, a lelki higiéné megőrzése, támogatása. Fontos feladat a más intézmény, szervezet által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása, segítése.

Az intézmény feladatköréhez tartozó nagy szolgáltató egység a közétkeztetést biztosító konyha. Működésének célja a minőségi és megfelelő mennyiségi közétkeztetés biztosítása, lehetőség szerint az egyéni szükségletek figyelembe vételével. Alapprofilja alapján biztosítja a településen működő valamennyi gyermekintézménynek az étkeztetést, valamint kiegészítő profiljának megfelelően a szociális étkeztetést igénybe vevők étkezését.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Szociális ellátás (Forrás: TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Időskorúak otthonainak száma	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
Nappali ellátást nyújtó idősök klubjainak száma	1	1	1	1	1	1	1	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Nappali ellátást nyújtó idősök klubja működő férőhelyeinek száma	20	20	8	9	9	9	9	9	9	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Nappali ellátást nyújtó idősök klubjaiban ellátottak száma	11	10	8	6	3	2	2	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Az idősök nappali ellátása (idősök klubja) az egykori általános iskola (Mártírok út 4) egyik szárnyában kapott helyet. A volt általános iskola egyik részét városi sportsarnokként felújították, a másik részében jelenleg az idősök napközi otthona működik, melyet ugyanezen célból és bentlakásos idősök otthona céljából pályázati forrásból szeretnének felújítani, átalakítani, akadálymentesíteni.

Az óvárosi részen, a Kossuth út 18 szám alatt (egykori polgármesteri hivatal épülete) magán tulajdonú bentlakásos idősök otthona üzemelt.

Művelődés

Martfű tartalmas kulturális élettel büszkélkedhet.

Martfűn a kultúra ápolás mindig kiemelt feladat volt. Földrajzi fekvéséből adódóan számos, a térséghez tartozó településsel áll ma is szoros kulturális kapcsolatban.

A település kulturális életében meghatározó volt a Cikta Cipőgyár létrehozása. A tanyákról, falvakról bevándorló fiatal munkásoknak az Érsekújvárról betelepült cipőipari szakemberek és családjaik mutattak mintát fejlett felvidéki kulturális hagyományaikból. A cipőgyárban működő lelkes üzemi kulturális életnek kezdetben egy felvonulási épület adott otthont. Itt táncestek, filmvetítések mellett fúvószenekar, énekkar, néptánc csoport és egy színjátszó kör alakult. A cipőipar fejlődésével párhuzamosan zajlott az önálló község-szervezés, így fontossá vált az egész településnek otthont adó kultúrház létrehozása. 1961-ben új művelődési központ épült. A kultúra házában kapott helyet a könyvtár, ami addig a gyári felvonulási épületből átalakított kultúrteremben működött. A háború után itt kezdte meg működését a cipőgyár dolgozói részére kialakított kölcsönkönyvtár ötszáz kötettel. Harminc év alatt 27 ezerre nőtt a könyvek száma, amely mára meghaladja a 65 ezer darabot. A szabadidő szervezése kedvező feltételekkel, komoly szervezéssel és szakmai munkával indult a Tisza Cipőgyár Művelődési Központjában.

Jelentős előrelépés volt a lakosság tájékoztatásában és szórakoztatásában a MÁSÚjság '89-es indulása, valamint a Városi TV és Kábeltelevízió létrejötte '94-ben, amelyeknek a művelődési

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

központ adott helyet. A városban nagy hagyományokra tekint vissza a nyomtatott sajtó. Évekig a Cíkta Újság és a Tisza Cípő Újság volt fontos és színvonalas lapja a gyári dolgozóknak és a település lakosainak. Az itt élő embereknek azóta is igénye, hogy a helyi sajtóból tájékozódjanak a város életéről, így a MÁS (Martfűi Állampolgárok Sajtója) Újság, majd 2005-től a Martfűi Közéleti Magazin megjelenésével folytatódott a hagyomány. Az elmúlt években újraindított városi televíziózás új lehetőségeket biztosít a közélet bemutatására, az események rögzítésére és archiválásra.

2015-ben pályázati segítséggel újra működni kezd a mozi a Művelődési házban

A kultúra helyszínei jelenleg:

- Művelődési ház: A Martfű Városi Művelődési Központ és Könyvtár épületét 1961-ben adták át, 2011-ben fennállásának 50. évfordulóját ünnepli. A martfűi művelődési ház épületében 500 személyes színház- és mozi terem, 300 személyes táncterem és három darab 20-50 fő befogadására alkalmas terem található. A művelődési ház alapterülete 4600m². Az intézményben működik már az alapítás óta a Városi Könyvtár. 66 ezer kötetes felnőtt és gyermekkönyvtár, informatikai terem és zeneszoba várja a látogatókat. A Városi Művelődési Központban gyakran rendeznek kiállításokat, komoly és könnyűzenei koncerteket. A kor igényeinek megfelelően folyamatosan változik az intézmény kínálata. Napjainkban mintegy harminc művészeti csoport, klub és civil közösség működik aktívan (pl. modern- és néptánc, kerámiakör, rajzstúdió, énekkar, népdalkör, életmód- és egészségőrző civilszervezetek, olvasó, rejtvényfejtő és gyermek könyvklub). Pályázati forrásból, 2015-ben felújítva megnyílt a CINEMARTFŰ 3D-s mozi a művelődési ház épületében.
- Városi könyvtár: A könyvtár a művelődési ház épület emeleti jobb szárnyán található, alapterülete 358 m². Közel 55 ezer könyv, valamint folyóirat, hanglez, CD és egyéb dokumentum használatát biztosítja. Ellátja a város felnőtt és gyermek lakosságát, a város vonzáskörzetét könyvtári szolgáltatásokkal. Biztosítja az információkhoz való hozzáférést, segítséget nyújt a tanuláshoz, továbbképzéshez. Felnőtt kölcsönző és olvasóterem, gyermekkönyvtár valamint szak- és informatikai részleg várja a látogatókat. 2010-ben megújult a teljes informatikai részleg.

A könyvtár az épület emeleti jobb szárnyán található, alapterülete 358 m². Közel 55 ezer könyv, valamint folyóirat, hanglez, CD és egyéb dokumentum használatát biztosítjuk tagjainknak. Ellátjuk a város felnőtt és gyermek lakosságát, a város vonzáskörzetét könyvtári szolgáltatásokkal. Biztosítjuk az információkhoz való hozzáférést, segítséget nyújtunk a tanuláshoz, továbbképzéshez. Célunk a gyermekek és fiatalok olvasóvá nevelése. Felnőtt kölcsönző és olvasóterem, gyermekkönyvtár valamint szak- és informatikai részleg várja a látogatókat.

Szolgáltatások:

- Könyvek, egyéb dokumentumok kölcsönzése
- Könyvtárközi kölcsönzés hazai könyvtárakból
- Kulturált környezetben olvasóterem használata,
- Tájékoztató a könyvtár és a könyvári rendszer dokumentumairól, szolgáltatásairól
- Könyvek előjegyzése
- Író-olvasó találkozók, irodalmi vetélkedők, pályázatok szervezése

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- Kiscsoportok működtetése
- Óvodai, iskolai csoportok fogadása (könyvtárbemutató, tanóra)

- Helytörténeti Gyűjtemény: 1974-ben alapították Martfű helytörténeti gyűjteményét. A mára több szakmai anyaggal bővített gyűjtemény a város fejlődését mutatja be a Cikta Cipőgyár építésétől kezdve napjainkig. A cipőgyár fennállásának 50. évfordulója alkalmából frissítésre került az állandó kiállítás anyaga. Az 1998-ban alakult Múzeumi Baráti Kör tagjainak tevékenysége során a lakosság közreműködésével tovább bővült a történeti kiállítás. Régészeti, néprajzi és településtörténeti tárgyakkal gyarapították a kiállítás anyagát.

A könyvtári kötetek száma (Forrás: VÁTI - TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nyilvános könyvtár száma	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Könyvtár egységeinek száma	62452	63484	63484	64488	64480	64914	63694	64169	64262	56368	55783	56619	53186	53810
Beiratkozott Olvasó száma	1129	1130	1134	1135	1102	1005	901	810	776	709	797	1109	1175	1247
Kölcsönzött Könyvek száma	32379	33496	33113	27123	26144	25253	22116	17167	13429	11970	14099	12400	12970	13057

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

A településen az esélyegyenlőség biztosítása különböző országos és térségi programokkal biztosított. A programok pályázatok révén érhetők el.

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Martfű legjelentősebb térségi szerepkörét gazdasági és foglalkoztatási funkciói adják. A város ebben a tekintetben azonban jóval túlmutat mikrotérségi határain. A település gazdasági jelentősége az élelmiszeripar és a könnyűipar területén országos jelentőségű. Foglalkoztatási szerepköre megyei tekintetben is kimagasló.

Martfű gazdasági és térségi foglalkoztatási szerepkörének kialakulása egészen az 1940-es évekig nyúlnak vissza. Az 1940-es évek elején a keresett új telephelyet a csehországi Bata konszern, amely az egész világra kiterjedő cipőgyártással foglalkozó nagyvállalat volt. A vállalat több alkalommal akarta már korábban is kiterjeszteni az érdekeltségeit Magyarországra, azonban ezek a magyarországi kisiparosok tiltakozása miatt megghiúsult. Az 1938. évi első bécsi döntést követően sikerült a konszernnek megvetnie a lábát Magyarországon. Először Érsekújváron hozta létre telephelyét CIKTA Rt. néven. Az Érsekújvári üzemmel kapcsolatban azonban több probléma is felmerült (pl. a terület nem felelt meg a vállalt hosszú távú fejlesztési elképzeléseinek), ebből adódóan a gyártulajdonos Jan Antonin Bata a telephelyváltás mellett döntött. A magyar kormány mindenképpen ahhoz kötötte a támogatást, hogy a beruházás az ország egyik agrárproletár részén valósuljon meg. Vagyis már a cipőgyár létesítése mögött is az a kormányzati megfontolás állt, hogy az üzem egy erőteljes térségi foglalkoztatási szerepkört töltsön be. A telephelyválasztás mögött egyébként szintén fontos szempont volt, hogy ebben a térségben szinte korlátlan mennyiségben állt rendelkezésre olcsó munkaerő. 1942-re Érsekújvárról teljesen áthelyezte ide a székhelyét, de nem csak a termelési kapacitások fejlesztése állt a beruházási programban, hanem egy lakótelep létrehozása is, amely a gyár munkaerő szükségletét elégítette ki. Ezzel párhuzamosan kezdődött meg az iparfejlődés és a lakó környezetfejlődés Martfűn. Gyakorlatilag a településfejlődést (infrastruktúra, lakáskörülmények, közszolgáltatások fejlődése) az elkövetkező évtizedekben az üzem munkaerő szükségleteinek kielégítése, vagyis a foglalkoztatási funkciók biztosítása határozta meg.

A CIKTA Rt.-t 1948-ban államosították. Azonban mivel Csehszlovák leányvállaltnak minősült elhúzódott a Magyar Állam tulajdonává válása egészen 1950-ig, ekkor kapta meg Tisza Cipőgyár Nemzeti Vállalt nevet. Az ötvenes években a Tisza Cipőgyár termelési volumene visszaesett, mivel a könnyűipar nem tartozott az állam által preferált területek közé. Az átmeneti visszaesést követően a termelés és a gyár foglalkoztatási igénye folyamatosan növekedett és töretlen volt egészen a 1980-es évek közepéig. A szocialista nagyüzem időszakában évtizedeken keresztül a cipőgyár volt a környéken az egyetlen ipari központ, így sok embert vonzott ide. A Tisza Cipőgyár kétségtől a legnagyobb magyar cipőipari vállalat volt, itt állították elő a magyar lábbelik közel egy harmadát. A gyár fejlődésével és bővítésével folyamatosan nőtt a lakosság száma is a településen, de nőtt az ingázók száma is, a gyár fénykorában több ezer embert foglalkoztatott. Az ötvenes években új házak, lakótelepek sora jelent meg a település különböző részein, több munkásszálló épült. A gyárban dolgozók fizetése szinte mindvégig az országos átlag alatt maradt, azonban a béren kívüli juttatások igen széleskörűek voltak (Vas, 2010).

A rendszerváltás után a termelés szerkezete, összetétele (privatizáció, kis cégek veszik bizonyos gyártási folyamatokat, külföldi tulajdonosok megjelenése) megváltozott, az iparterületen ma 18 gazdasági társaság osztozik, amelyek még mindig jelentős foglalkoztatóknak minősülnek. Jelenleg kb. 1 200 embert foglalkoztatnak az iparterületen.

Martfűn nem a Tisza ipartelep az egyetlen térségi foglalkoztatási szerepkört betöltő vállalt. 1964-ben jött létre a Növényolajipari és Mosószergyártó Vállalt több hazai növényolajgyár egyesülésével. A 70-es és 80-as években a magyar élelmiszeripar legdinamikusabban fejlődő ágazata a növényolaj gyártás volt. Az 1970-es évek közepére szükségessé vált a magyar növényi olajgyártás kapacitásának bővítésére, ekkor született kormányzati döntés, hogy az ország legnagyobb kapacitású üzemét Martfűn fogják megnyitni egy zöldmezős beruházás keretében. A döntés mögött ismételten a kedvező közlekedési kapcsolatok és a kedvező földrajzi fekvés álltak, az itteni földterületek minősége (Magyarországon ebben a térségben az egyik legmagasabb a föld aranykorona értéke), illetve itt már megjelentek azok a szocialista iparvárosokra jellemző állami preferenciák. A szocialista városokra ugyanis jellemző, hogy a politika és a gazdaságpolitika által kiemelt települések, s így a redistribúciós rendszer kedvezményezettjei. A kedvezményezett-kiemelt helyzet két területen érhető leginkább tetten. Az egyik a városi jogállás kérdése. A második tényezőként – a gazdaságfejlesztési-beruházási, valamint a területi- és településpolitikában, a különböző központi elosztási rendszerekben elfoglalt pozíciót is jelentett. A Növényolajipari Vállalt telephelyválasztása mögött tehát ezek a szempontok álltak, a gyár átadására 1980-ban került sor. Az üzem elsősorban az Alföldön termesztett napraforgó, repce és szója feldolgozását végezte, de a dunántúli megyékből is érkeztek ide szállítmányok. Itt készül a magyar háztartások legkedveltebb étolaja, a Vénusz étolaj. 1991-ben került privatizálásra a Növényolajipari és Mosószergyártó Vállalt, amelyet a Nyugat-Európában meghatározó pozíciót betöltő Cereol Holding vásárolt fel. A privatizációt követően egy igen jelentős kapacitásbővítést célzó beruházást hajtottak végre a gyáron, amely a napi 150 tonna étolaj gyártást napi 560 tonnára növelte. Ekkor kezdte el a gyár forgalmazni a Floriol prémium kategóriás terméket. Ezzel a martfűi gyár a termelési kapacitások és az előállított minőség tekintetében is Európa egyik legmodernebb termelő üzemévé vált. A Cereol Holding egész Európai üzletágát felvásárolta 2002-ben a BUNGE cégcsoport, amely a világ egyik legnagyobb olajos mag feldolgozó vállalta. A BUNGE azt a döntést hozta, hogy a Martfűi gyárát Európa legnagyobb komplex gyárává fejleszti. Ennek okán 2006-ban kezdetét vette a gyár fejlesztésének harmadik egyben legnagyobb üteme. Ekkor készült el egy új siló rendszer, bővítették a finomító üzemet és épült egy új extrakciós üzem (Vas, 2010).

Hasonló tényezők befolyásolták Martfű harmadik jelentős gazdasági nagyüzemének a telepítését. 1985-ban adták át a sörgyárat, amelynek a létesítését még az 1981-ben alakult Első Magyar Szövetkezeti Sörgyár Gazdasági Társaság kezdeményezte, amelyet 26 termelő szövetkezet, 12 ÁFÉSZ és két állami gazdaság alapított. A sör mellett üdítőitalok palackozásával is foglalkoztak. Ebben az időszakban több mint kétszáz embert foglalkoztatott a cég. A rendszerváltást követően a részvények közel fele külföldi tulajdonba került. A 90-es évek elején az osztrák Brau AG szerzett 60%-os részesedést, amely nagy fordulatot jelentett a társaság életében, ugyanis ez tette lehetővé, hogy az üzem megszerezze a jogát a Kasiser és a Steffl márkák magyarországi forgalmazásához. Újabb szervezeti átalakításra került sor a 90-es évek második felében, a piaci helyzete megszilárdítása érdekében fúzióra lépett a Soproni Sörgyár Rt-vel. 2008-ban újabb jelentős változás áll elő, amikor a martfűi sörgyár a Heineken Csoport tagjává vált, azóta Heineken Hungária Sörgyárak Zrt. néven működik. Jelenleg száz embert foglalkoztat a vállalat.

Mint látható Martfű jelentősége a cipő és textiliparban országos jelentőségű a mai napig is. Az élelmiszeripar tekintetében azonban Martfű nemzetközi jelentőségű.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a legjelentősebb térségi foglalkoztatási szerepkörrel Szolnok rendelkezik, de kiugró értéket produkál Jászberény is. Meglepő azonban, hogy a kevesebb, mint hétezer fős kisváros, Martfű a harmadik helyen szerepel ezen a listán, olyan középvárosokat maga mögött hagyva, mint Törökszentmiklós, Karcag. Martfű kapcsán

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

elmondható továbbá az is, hogy nem a kistérségen belül kiemelkedő foglalkoztatásban betöltött szerepe, hanem a szomszédos kistérségekből jelentősebb a munkaerő áramlása.

Vállalkozások (Forrás: VÁTI - TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Regisztrált vállalkozások száma	498	526	533	545	530	524	522	544	612	592	611	620	625	645
Működő Vállalkozások száma	418	398	415	435	411	356	364	n.a.	348	321	316	320	291	n.a.
Működő Kft	55	57	55	60	60	57	61	76*	69	72	80	94	91	121*
Működő Rt	1	1	1	1	1	1	1	1*	1	1	1	1	1	1*
Működő szövetkezet	3	3	3	4	4	2	1	4*	0	0	0	0	0	0*
Működő Betéti Társaság	75	84	88	91	87	70	73	98*	63	56	52	42	39	55*
Működő Egyéni Vállalkozás	269	236	252	264	244	219	221	346*	208	185	176	176	154	220*
0 és ismeretlen számú főt foglalkoztató működő váll.	290	254	253	300	92	6	1	124*	0	n.a.	n.a.	143	n.a.	166*
1-9 főt foglalkoztató vállalkozás	111	125	145	119	303	336	347	405*	n.a.	n.a.	n.a.	459	272	461*
10-19 főt foglalkoztató vállalkozás	5	6	2	3	4	3	5	3*	5	7	7	9	11	9*
20-49 főt foglalkoztató vállalkozás	7	10	12	9	9	8	8	9*	9	8	7	7	5	5*
50-249 főt foglalkoztató vállalkozás	2	0	0	1	0	1	1	1*	2	2	1	1	2	3*
250 fő felett foglalkoztató vállalkozás	3	3	3	3	3	1	1	1*	0	0	0	0	0	0*

Martfű Város nagyobb munkaerő foglalkoztatói (Forrás: Önkormányzat, 2015. évi adatok)

Sorszám	Név	Cím	Tevékenység
1.	BUNGE ZRT	Martfű, Szolnoki út 201	Élelmiszeripar, növényolaj gyártás, finomítás és értékesítés
2.	HEINEKEN HUNGÁRIA SÖRGYÁRAK Zrt	Martfű, Szolnoki út 89.	Élelmiszeripar, sörgyártás és értékesítés
3.	Lorenz Shoe Fashion Kft	Martfű, Gesztenye sor 1	Könnyűipar, cipőgyártás
4.	Legero Group Kft	Martfű, Gesztenye sor 1	Könnyűipar, cipőgyártás, raktározás, logisztika

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A város gazdasági szerkezete

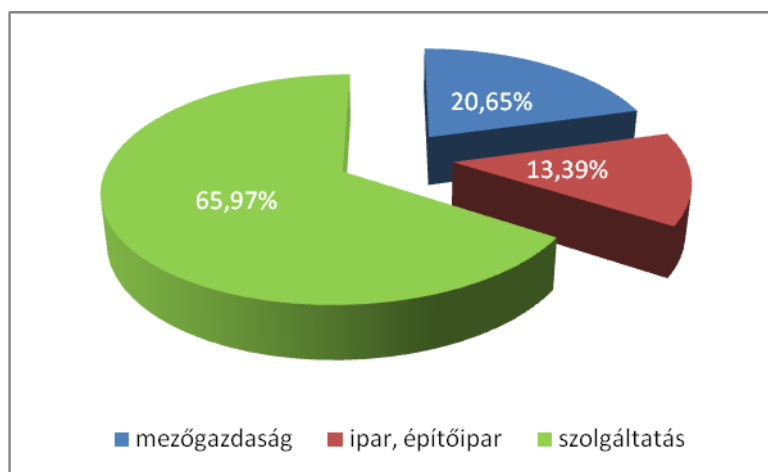
Egy település gazdasági szerkezetének vizsgálata a szekunder adatokon keresztül két forrásból végezhető el:

- Vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint: A mutató jelzi, hogy a településen regisztrált vállalkozások melyik nemzetgazdasági ágban tevékenykednek.
- Foglalkoztatottak megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint: A mutató jelzi, hogy melyik gazdasági szektornak van a legnagyobb hatása a munkaerőpiacra. A foglalkoztatottsági adatokra vonatkozóan azonban csak népszámlálási adatok állnak rendelkezésre.

Jász-Nagykun-Szolnok megye kistérségei többségének esetében a primer szektor dominanciája a jellemző a regisztrált vállalkozások összevont nemzetgazdasági ágazatok szerinti bontásában, a megyei átlag 39,16%. A legmagasabb a kunszentmártoni (57,68%), a legalacsonyabb a szolnoki kistérségben (21,53%) a primer szektor részesedése. Az iparban regisztrált vállalkozások aránya 10,05% megyei szinten, a Jászberényi kistérségben a legmagasabb (11,78%) és Kunszentmártoni valamint a Tiszafüredi kistérségben a legalacsonyabb (9% alatti). A Szolnoki kistérség esetében ez az arány 9,88%. A szolgáltató szektor a Szolnoki kistérségben kiugróan magas (68,59%), 18%-al meghaladja a megyei átlagot (50,79%), a legalacsonyabb a Kunszentmártoni kistérségben (34,45%).

Martfű esetében a vállalkozások összevont nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása a tercier szektor rendkívül nagy dominanciáját mutatja, a vállalkozások 65,97%-a működik a szolgáltatásokban. Az agrár, vad és halgazdálkodást magában foglaló primer szektor lényegesen kisebb hányadban van jelen a regisztrált vállalkozások körében, mint a szolgáltató szektor, csupán 20,65%. Ez az érték közel 19%-al kevesebb mint a megyei átlag, a kistérséggel pedig közel azonos. A szekunder szektor szerepe 3%-al meghaladja a kistérségi és a megyei átlagot, ez alapján elmondható, hogy az ipari szektor a mikro és makrogazdasági környezethez viszonyítva jelentősebb Martfűn.

Martfű város regisztrált vállalkozásainak megoszlása összevont nemzetgazdasági ágak alapján; 2011

Forrás: Észak-alföldi statisztikai évkönyv - IVS

A primer ágazat a település vállalkozásainak 20,65%-át és a foglalkoztatottak csupán 3,12%-t tömöríti magában, ez is érzékelteti a mezőgazdaság alacsony hozzájárulását a foglalkoztatáshoz. A vállalkozások 13,39%-át tömörítő szekunder szektorhoz a foglalkoztatottak több mint fele 52,77% tartozik. Martfű esetében kiemelkedően magas az ipar foglalkoztatási szerepe, amely nem meglepő, hiszen országosan is meghatározó jelentőségű ipari vállalkozások működnek a városban. A szolgáltató szektorban a foglalkoztatottak 44,11%-a dolgozik.

Martfű legnagyobb ipari vállalkozásai

- Tisza ipartelep vállalkozásai

A Tisza Cipőgyárat a rendszerváltás után egy piaci szempontból rugalmasabb dolgozói résztulajdonnal és küldő tőkebevonással alakították át. Ekkor vette fel a Tisza Cipő Rt. nevet. A tőkebevonás célja a nehéz helyzetben lévő gyár megsegítése. Az átalakulással egy időben az önkormányzati törvény értelmében Martfű Város Önkormányzata is tulajdonrészt szerzett a gyárban. A nehézségeket elsősorban az indukálta, hogy Magyarországon a 90-es években a könnyűipar fokozatosan leépült és a cipőgyártás a válságágazatok közé került. A 90-es évek első felében több évben negatív eredménnyel zárta az évet a vállalat, ekkoriban már a csőd szélén állt. Ekkor kezdte el a vállalat értékesíteni eszközeit, ingatlanait. 1993-ban az osztrák Legero céggel lépett vegyesvállalati formában együttműködésre és megalakult Tisza - Legero Kft. A Legero áttelepítette Martfűre termelői kapacitásait. Ekkor bocsátottak el 1300 főt, amely meghatározó hatásokat eredményezett. A 90-es évek közepére újabb létszámleépítések következtek. A Tisza Cipő Rt. értékesítette üdülőit, boltjait. A Salamander AG-val is megkezdődtek a tárgyalások a gyár legnagyobb foglalkoztató divíziójának privatizálásáról, ennek eredményeként 1998-ban megalakult a Saltisz Kft. A Salamander jelentős modernizációkat hajtott végre. Ugyanekkor a Kereskedelmi és Hitelbank is részvényese lett a Tisza Cipő Rt-nek ezzel több száz millió hitelhez jutott a vállalat, amely megmentette a csődhelyzettől. Az elkövetkező években sorra váltak önállóvá a gyár szolgáltató egységei, divíziói, elsőként a Tisza Mobil Kft, amely a szállítási részleggel foglalkozott. A Tisza Park Kft szaktanácsadási és karbantartási feladatokat lát el. Az ipartelep energiaszolgáltatásával foglalkozó vállalkozása a Tisza Joule Kft.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Jelenleg a Tisza Ipartelepen a következő vállalkozások működnek:

Sorszám	Vállalkozás neve	Tevékenység
1	Tisza Cipőgyártó Kft.	Cipőgyártás
2	Lorenz Shoe Group	Cipőgyártás (Högl, Ganter, Hassia)
3	Rigó Kft	Nyomdaipari Gépgyártás
4	Legero Hungária Kft	Cipőgyártás (csak részmunka) , raktározás
5	Tisza Park Kft.	Üzletviteli tanácsadás a munka- tűz és környezetvédelem területén
6	Deszán Kft.	Szabászati eszközgyártás
7	Nagy és Társa Kft.	Növényi olajtárolás
8	Indikátor Kft	Gépalkatrészek mechanikai megmunkálása
9	Tisza Joule Kft	Energia szolgáltatás
10	Penta Print Kft	Nyomdaipari szolgáltatás
11	Agrohíd Kft	Gépalkatrészek mechanikai megmunkálása

- Bunge Zrt

A Bunge Zrt (korábban: Cereol Rt) anyacége a Bunge Limited, a világ egyik legnagyobb olajosmag - feldolgozó vállalata, mely Európa mellett aktív az USA-ban, Kanadában, Dél-Amerikában és Ázsiában is. A Bunge Limited tevékenysége az ömlesztett mezőgazdasági termékekkel való kereskedelmen túl kiterjed a szója- és olajmagok feldolgozására, valamint a belőlük előállított késztermék értékesítésére is. Ilyen termékek a különböző kiszerezésű étkezési olajok, a növényi -fehérje tartalmú takarmányok, valamint a humán célú felhasználásra szánt fehérje - és lecitin termékek. A Bunge Zrt. elődje a Cereol Rt. 1992-ben , az állami tulajdonú Növényolajipari és Mosószergyártó Vállalat magfeldolgozással, étolaj - finomítással és palackozással foglalkozó üzletágát megvásárolva jött létre. Feldolgozó tevékenységének központja a Martfűi Növényolajgyár. Itt folyik a hazai napraforgó- és repcemag feldolgozásból származó nyers növényi olajok és takarmányozási célú olajmagdarák előállítása, valamint az itthon és külföldön egyaránt jól ismert Vénusz, Floriol, Familia és Vitol márkájú kiszerezett étolajtermékek gyártása. A Bunge Zrt. feldolgozó kapacitásai lehetővé teszik a magyarországi fogyasztói igények teljes kielégítését. A termékek folyamatosan kiváló minőségének biztosítása érdekében a társaság az ISO 9001:2000

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

szabvány szerint tanúsított minőségirányítási rendszert alkalmazza a tevékenységében. A vállalat 2003-ban sikerrel tanúsította az ISO 14001:1996 Környezetirányítási rendszerét.

- Heineken Hungária Sörgyárak Zrt.

A sörgyárat 1981-ben alapították, az üzem 1985-ben nyílt meg. 1983-ban Ottakringer sörfőzdével kötöttek licence szerződést, 1991-ben az osztrák Österrieiche Brau AG szerzett többségi tulajdont, 2003-ban pedig a Heineken csoport részévé vált. A sörfőzdében évente 507000 hektoliter termelés bonyolódik le. A sörgyár által forgalmazott sörmárkák Heineken, Soproni, Gösser, Kaiser, Steffl, Arany Hordó, Adambrau, Sárkány, Jägerbrau

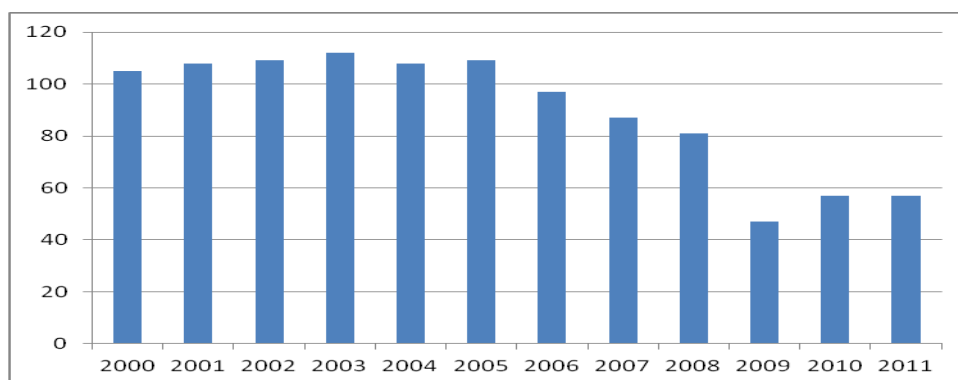
A gyár termelési adatai:

- Műszaki alkalmasság 900 000hl/év
- Termelés 507 000hl/év
- Termelékenység 8200 hl/FTE
- Kivonat veszteség 7,1%-os (2010)
- Szezonális index: 1,86

A település vállalászási szerkezetének vizsgálatánál kiemelt szempont a kiskereskedelmi egységek vizsgálata, amely a szolgáltató, terciér szektor egyik legfontosabb szegmense. 2000-2011 között elemeztük a kiskereskedelmi egységek számának alakulását. 2000-2003 között enyhén emelkedő tendencia jellemzi a kereskedelmi szektort, ezekben az években gyarapodott számuk. 2003-2005 között már inkább a stagnálás és az enyhe csökkenés jellemző. 2005 és 2009 között egy rendkívül intenzív csökkenés zajlik, a kiskereskedelmi egységek több, mint felel megszűnik. 2010 után látható csak némi csökkenés.

Kiskereskedelmi üzletek számának alakulása Martfűn, 2000-2011 között

Forrás: TEIR (IVS)

Gazdasági aktivitás

A város gazdasági aktivitásának vizsgálata két elemzési módszer adaptálásával történik: egyrészt a foglalkoztatási adatokat szükséges megvizsgálni, másrészt a munkanélküliségi mutatókat. A foglalkoztatási adatok az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságtól származnak, munkanélküliségi adatok pedig a Foglalkoztatási Hivaltaltól. A település gazdasági aktivitásának elemzéséhez az alábbi mutatókat alkalmazzuk:

- Gazdasági aktivitási arány: a foglalkoztatottak és a munkanélküliek együttes számának népességen belüli aránya.
- Foglalkoztatási arány/aktivitási ráta: a foglalkoztatottaknak a munkaképes népességen belüli aránya.
- Munkanélküliségi ráta: a munkanélkülieknek a gazdaságilag aktív népességen belüli aránya (15-64).
- Tartósan munkanélküliek aránya: a tartósan (12 hónapja vagy régebben) munka nélkül lévők összes munkanélkülieken belüli aránya.

Elsőként Martfű gazdasági aktivitását a környező településekkel összevetve javasolt megvizsgálni, amellyel pozícionálható a település gazdasági aktivitása. Alapmutatóként az állandó népesség, a gazdaságilag aktív népesség, a foglalkoztatott népesség és munkanélküliek számát alkalmazzuk, amelyből számíthatóak a gazdasági aktivitásra vonatkozó adatok. A gazdasági aktivitási arány, vagyis a lakosság foglalkoztathatósága Martfűnek 49,01%, amely közel 5%-al magasabb mint a kistérségi átlag (44,93%), ez azt jelenti, hogy a település teljes lakosságának közel 49%-a vállalhat munkát. A Martfű rendelkezik a legmagasabb gazdasági aktivitási aránnyal, majd Tószeg (47,36%) és Zagyvarékas (47,25%) következik. Martfű aktivitási rátája 60,24%, vagyis a gazdaságilag aktív népesség több mint fele áll munkaviszonyban, ez az érték szintén meghaladja a

kistérségi átlagot igaz, csupán 0,02%-al. Aktivitási ráta tekintetében szintén Martfű vezet a kistérség településeinek rangsorát. A második helyen Szolnok áll 58,72%-as értékkel, a harmadik helyen pedig Szászberek 57,04%-al. A munkanélküliségi ráta 8,51%, magasabb mint a kistérségi átlag, ebben a tekintetben a kistérség települései közül a középmezőnybe tartozik Martfű.

A foglalkoztatottak száma az elmúlt évek során Martfűn stagnált, 2003-2009 közötti adatok alapján 6 év alatt 1,7%-al csökkent a településen a foglalkoztatottak száma. A kistérség településeinek többségében jellemző, hogy 2003-2007 között növekedett a foglalkoztatottság, azonban 2008 után csökkenésnek indult, amely a gazdasági válság hatásával van összefüggésben. Ezt megerősítik a munkanélküliség változásának elemzése is. A gazdasági válság után 2013-ban a munkanélküliek száma jelentősen csökkent.

(Forrás: IVS)

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelései

Martfű város Önkormányzata településen működő nagyobb gazdasági szervezetek képviselőit munkaindító fórumra invitálta, ahol a fő fejlesztési elképzeléseiket ismertették.

Fő fejlesztési elképzelések:

- Bunge Zrt.
 - Kazánok cseréje energetikai fejlesztéssel kombinálva (energiatermelő kazánok), megújuló energiatermelő egység
 - 35 méter magas torony építés- utókezelés, utóhajálás
 - Fogadógarat építés
 - Parkoló bővítés
- Heineken Zrt.
 - Doboztöltő vonal telepítése, a piaci viszonyok függvényében
 - Technológiai fejlesztés
 - Megújuló energiahasznosítási fejlesztés esetlegesen a BUNGE Zrt-vel közösen
- Tisza Joule Kft.
 - Termálkút visszasajtoló kútpár építése (mely nem valósult még meg)
 - Biomassza erőmű
- Agrohíd Kft.
 - Közel 600m-es csarnok építése
- Mezőfarm Kft.
 - Külterületen mezőgazdasági tevékenységet folytatnak és hízómarha telep építését tervezik.
 - Falusi turizmussal kapcsolatos elképzeléseik is vannak, lovasturizmus, iskolai lovas oktatás terén
 - Megújuló energetikai fejlesztési elképzelésük napelemek telepítése tetőre.

- Rigó Kft.
- Termelő épület építése
- Nagy és Társa Kft.
- Nem tervez fejlesztést
- Kecő Kft.
- Nem tervez fejlesztést
- Inker Bt.
- gépjárműpark fejlesztés
- energetikai fejlesztés
- Termal - Medical Zrt
- Martfű gyógyhelyé nyilvánítása
- homoktövis termesztés
- Tisza - parti sétány fejlesztése
- Turisztikai fogadótér és kishajó kikötő

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

A település versenyképességét a gazdasági lehetőségein túl (pl: meglévő, működő ipari területek) az elérhetőség, a munkaerő képzettsége is befolyásolja. Martfű földrajzi értelemben, elérhetőség területén megyén belül közepes, vagy közepesnél jobb potenciállal rendelkezik. A települést érinti a 442.sz. főközlekedési út, mely közvetlen kapcsolatot teremt a megyeszékhellyel és kapcsolódik a 4. számú főúthoz, így a főváros megközelítése biztosított. Ugyancsak a 442. számú főközlekedési úton déli irányban elkérjük a 44. számú főutat, mely kapcsolatot biztosít Békéscsaba és az országhatár felé, valamint Kecskemét irányába. A 44. számú főút dél felé a 45. számú főúthoz csatlakozik és így Szeged is elérhetővé válik.

A munkaerő településen belüli átlagos képzettségi színvonala közepesnek mondható, nagy az alapfokú iskolai és szakiskolai végzettséggel rendelkezők aránya, mely a nagy gyártelepek munkaerő felvevő lehetőségéből adódik.

Martfű városban K+F tevékenységre jellemző intézmény, szervezet nincs, tehát hagyományos értelemben vett K+F potenciállal rendelkezik. Azonban mindenképpen ki kell emelni, hogy a Bunge Zrt. rendelkezik ilyen részleggel, amely a saját termelését segíti.

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet - kínálat)

Az ingatlanpiaci viszonyok az ország többi településéhez hasonlóan Martfűn is jelentősen átalakultak. A 2008. évi pénzügyi válság alapjaiban változtatta meg az ingatlanpiacot. A finanszírozási nehézségek és szociális támogatások miatt a kereslet egyre csökkent, míg a kínálat jelentősen növekedett. Az utóbbi 1-2 évben stagnálni látszódik a folyamat, sőt az utóbbi időben az értékesítésre kínált ingatlanok forgalma növekedett, az ingatlanpiac kezd

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

működni, amelynek további fellendülése várható szociálpolitikai kedvezmények hatására. Az utóbbi időben - a gazdasági válságtól kezdődően - elenyésző számban épületek családi házak, társasház pedig nem épült.

Martfűn a térség ingatlanpiaci kínálatához képest jobb állagú és színvonalasabb eladó családi házak, lakások vannak.

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Martfű Város Önkormányzata Képviselő testületének 2015 - 2019. évi Gazdasági Programja gazdálkodás tekintetében az alábbiakat tartalmazza:

Martfű Város Önkormányzata a következő vagyoni elemekre számíthat a következő évek gazdálkodása során:

2013. év mérleg adatai

2013. év mérlegadatai (e Ft)	Üzleti (forgalom képes)	Korlátozottan forgalomképes	Forgalomképtelen vagyon
Immateriális javak		17 163	
Ingatlanok	323 545	1 292 089	1 867 865
Gépek, berendezések, felszerelések	8 594	93 661	
Járművek	8 876	1 991	
Beruházások		258 973	
Összesen	341 015	1 663 877	1 867 865

A 2015. évi tervezéskor és a későbbiekben Önkormányzatunk négy nagy bevételi forrásra támaszkodhat. A helyi adók, amely a legnagyobb összeget képviseli gazdálkodásunkban, az állami támogatás, amely egyre csökkenő tendenciát mutat az előző évek tapasztalatai alapján, az önkormányzat saját bevétele, és a pályázatokon elnyerhető támogatások. Itt meg kell említeni az előző évek megtakarításait, amely tartalékokat képezhet a bevételek ingadozásainak kiküszöbölésére, pályázati önrész biztosítására.

A helyi adón belül jelentős szerepet képvisel az iparüzési adó, a bevételeink felét közel ez az adónem adja. Ezen belül egy nagy vállalkozástól függ e bevétel nagy része. A gazdasági helyzete nagyban befolyásolja önkormányzatunk lehetőségeit. Az adókonceptió elkészítésekor elemeztük ezen adónem ingadozásának kiküszöbölési lehetőségeit, de tökéletes megoldást nem találtunk, az adónem összeg nagysága miatt. Az építményadó kiszámítható bevétel, körülbelül negyede az iparüzési adónak. Övezetek alapján állapítjuk meg mértékét, a bevétel jelentős részét vállalkozások fizetik, de itt már a lakosság is bekapcsolódik a közös teherviselésbe. Az idegenforgalmi adó minden egyes beszedett adóforintja után (amennyiben nem kerül elvonásra az adóerő - képesség miatt) állami kiegészítés illeti meg önkormányzatunkat, melyet kötelezően idegenforgalom, turizmusra kell fordítanunk. A gépjárműadó 40%-a marad az önkormányzatunknál. A helyi adók, ha csak önkormányzatunk

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

bevételeit nézzük a legjelentősebb bevétel, más településekhez viszonyítva szintén kiemelkedő, az egy főre jutó adóerő - képesség településünkön közel 50 000 Ft/fő.

Az alábbi táblázat mutatja be 2 év helyi adó bevételeit (2014. év decemberben 50 millió Ft iparüzési adó feltöltés történt, melyből adóellenőrzés 12 millió Ft)

Adónemek	Iparüzési adó	Építmény adó	Gépjármű adó	Idegenforgalmi adó	összesen
2015. év terv	450 000	104 000	12 000	7 000	573 000
2014. év	531 226	96 015	12 693	5 966	645 900
2013. év	429 354	90 423	13 288	6 904	539 969

Az állami támogatások átalakultak feladat finanszírozássá, évente 170 - 180 millió körüli összeggel számolhat az önkormányzatunk, az adóerőképesség elvonása után.

Az önkormányzat saját bevételei a térítési díjakból, bérleti díjakból, művelődési központ bevételeiből, és az Áfa bevételekből áll, évente e bevételekből 80 - 90 millió forintba számíthat önkormányzatunk.

A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése érdekében elsődleges cél:

- az Önkormányzati vagyon gyarapítása, ingatlanok energia hatékony működtetése, az ingatlan hasznosítás maximalizálása, bérleti díjak beszedése
- kivethető adók optimalizálása (teherbíró képesség vizsgálata, egyenletes elosztásának terhelésének átvilágítása) a kivetett adók maximális beszedése, hátralékok csökkentése.
- új feladatok indításánál figyelembe kell venni Önkormányzatunk feladat finanszírozási keretén belül igényelhet-e rá támogatást
- keresni kell, hogy az Önkormányzat milyen bevétel szerző tevékenységet tud még folytatni, a meglévő bevételeket be kell szedni, a hátralék állományt csökkenteni kell
- A pályázatoknak összhangban kell lenni a gazdasági programmal, lehetőleg minden fejlesztést ilyen formában kell megszerezni, amelyhez így az önrészt kell biztosítani, vagy amennyiben lehetőség van rá, az önrő összegére is pályázatot kell benyújtani.

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Településrendezési eszközök

A településfejlesztési politikához közvetlenül kapcsolódik a település rendezési terve, az építési beruházások, az egyes területek hasznosítási felosztása miatt.

A településrendezési eszközök tekintetében az elmúlt két évben jelentős jogszabályi változás történt. Településünk rendezési terve az 1997. évi LXXVIII. törvény alapján készült, melyet felülvizsgálni a jogszabályi változások miatt már nem lehet.

Szükségessé válik új rendezési terv készítése, melynek egyik pillére a gazdasági program célkitűzéseinek figyelembe vétele.

A rendezési terv készítésekor törekedni kell arra, hogy a meglévő Északi ipartelep bővítésének lehetősége kidolgozásra kerüljön.

Építészeti arculat, építészeti értékek

Martfű településképeinek meghatározó elemei a városrészek, melyek jellegüknél fogva különböző karakterűek. A városkép jellegzetessége, hogy az óvárosi családi házas rész a vasúton túl elválik a Földvári út melletti lakóterületektől és ezeknek a településrészeknek összekapcsolásával jött létre az új településközpont, melynek egyes intézményei (városháza, templomok) mint épített alkotások is meghatározóak a település szempontjából.

Egyedülálló értéket képvisel a Bata lakótelep épületeivel és a Tisza parthoz illeszkedő zöldfelületével. A terület jellegzetes Bata lakóépületei helyi egyedi védelem, míg a gesztenye sor helyi területi védelem alatt áll.

A terület rendezettsége, a szegregáció elkerülése érdekében az önkormányzat tulajdonában lévő garzonház és 3 darab bérlők háza felújítását, átalakítását meg kell oldani.

természeti környezet

Településünk a Tisza mentén helyezkedik el. A települési zöld övezetek – parkok – szervesen kapcsolódnak a folyó partján kialakult ártéri erdőkkel, erdősávokkal, összekapcsolva a települést a folyóval.

A természeti környezet védelme érdekében tovább kell folytatni, bővíteni a természetkímélő tevékenységet meglévő parkjaink ütemezett felújításával, lehetőség szerint további zöldfelületek kialakításával, a fosszilis energiahordozók felhasználásának további csökkentését energia megtakarítást célzó, valamint megújuló energiákra épülő beruházásokkal.

Idegenforgalom, turizmus, gyógyturizmus, sportturizmus

E terület fejlesztése fontos várospolitikai célkitűzésünk, a város számára ez az egyik „kitörési” lehetőség. Városunk több olyan szövetség tagja, amelynek keretein belül népszerűsíthetjük a várost. Így a:

- Fürdővárosok Szövetségének,
- az „Alföld Szíve” Turisztikai Egyesületnek,
- a Tiszazugi Turizmus Egyesületnek,
- az Észak-Alföldi Termál Klaszternek.

Az ezen a gazdasági területen tevékenykedő valamennyi szervezettel együtt kell működnie az önkormányzatnak (közös pályázatok benyújtása), akár anyagi forrással is biztosítani

szükséges a hagyományteremtő rendezvények (Örökzöld Tisza Fesztivál), turisztikai attrakciók, sportrendezvények megvalósulását.

Településünk természet adta kincse a Tisza folyó. A vízi turizmus elindítása céljából üzembe kell helyezni a kikötőt, ezzel együtt továbbra sem adható fel a Tisza parton tervezett sétány kialakítása.

Infrastruktúra, energiagazdálkodás, környezetvédelem

Martfű infrastrukturális fejlettsége hosszú időn keresztül magas színvonalú volt, napjainkban azonban előtérbe került a megújuló energiák hasznosítása.

Településünk Fenntartható Energetikai Akcióterve 2012-ben (SEAP) elkészült, mely olyan átfogó ütemterv, ami lehetővé teszi a globális klímaváltozási szempontokon túlmenően az itt élők életminőségének emelését, az egészségesebb települési környezet kialakítását. A program kiemelt célja az energiahatékonyság és a megújuló energiahordozók arányának nagymértékű növelése az energiaellátáson belül, a károsanyag kibocsátás jelentős csökkentése.

A tervezett energetikai beruházások, a környezetvédelmi projektek sajátosságaként, nem olcsó beruházások, ebből következik, hogy a forrásigény nem terhelheti kizárólag a megvalósító önkormányzatot, szükség van jelentős külső - pályázati - forrásokra is, illetve szükséges a lakosság és a vállalkozói szféra bevonása is.

Önkormányzatunk számos energetikai pályázatot valósított meg a közelmúltban, napelemes és épületenergetikai beruházásokat is, ezt a jövőben is folytatni szeretné, a város fejlesztésében kiemelkedő jelentőségű a pályázatokon elnyerhető források bevonása:

Folyamatos és naprakész az új ciklus operációs programjainak, a jövőben kiírt pályázatok figyelése és felkészülés az új energetikai beruházások megvalósítására megújuló energiákkal kombinálva. Fontos a vállalkozások pályázásra ösztönzése és segítése, valamint a lakosság további ösztönzése és támogatása az energetikai felújításokra illetve a megújuló energiák felhasználására (lakossági pályázatok folytatása, kamatmentes önkormányzati kölcsön).

Az ivóvízminőség- javító program keretében, európai uniós forrásból folyamatban lévő beruházással megvalósul a vízmű-telep teljes felújítása, további tározó medence építése, valamint egy új kút fúrása. A program keretében kismértékben megvalósul az ivóvízhálózat körösítése is.

Az elavult vezetékhálózat cseréjét lehetőség szerint pályázati forrás felhasználásával, saját erő biztosításával el kell végezni.

A változó időjárási tényezők, a jelentősen megnövekedett csapadékmennyiség következtében felmerült csapadékvíz elvezetési problémák megoldása sürgetővé vált. A csapadékos időjárás hatásaként a Bata lakótelepen lévő egyesített rendszerű csatornahálózat tekintetében szükséges a csapadékvíz elvezető rendszer leválasztása, mellyel a szennyvíztisztító telepre érkező szennyvíz mennyisége, valamint tisztítás után a befogadóba vezetett víz mennyisége csökkenthető. Meg kell keresni a

csapadékvíz összegyűjtésének, esetleges tárolásának, majd a területen öntözővízként való felhasználásának lehetséges megoldásait.

A biztonságos városi közlekedés javítása érdekében lehetőség szerint pályázati pénzeszköz igénybevételevel a Gesztenye sor és Május 1. út burkolat felújítási, parkoló építési munkáit el kell végezni. A járdák, utak karbantartása mellett tervezni kell a belterületi kerékpárút teljes felújítását

Az Ipari Park területének hasznosíthatósága érdekében törekedni kell a 442-es közútról bevezető állami tulajdonú földút tulajdonjogának megszerzéséről.

A meghatározott célkitűzések során a települési környezet színvonalát meg kell tartani, lehetőség szerint javítani szükséges. Ennek egyik eszköze a települési környezetvédelmi program kidolgozása.

A fejlesztések, beruházások megvalósítása során a zöld felületek kialakítását, meglévők állapotának javítását tervezni szükséges.

A vonzó településkép megtartása, további növelése érdekében folytatni kell a közterületek virágosítását, valamint településünk újszülött lakói számára mára már hagyománnyá vált „babafa” ültetést. Ezen feladatok elvégzéséhez meg kell vizsgálni milyen feltételekkel lenne megvalósítható egy kertészet kialakítása.

Meg kell kezdeni a település bevezető útjai mentén az un. településkapuk kialakítását. E feladat végrehajtása során a MÁV-val szoros együttműködést szükséges kialakítani, hiszen a 442-es közút Szolnok felől beérkező szakasza bal oldalán a vasút területe húzódik.

Önkormányzatunk a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is csatlakozni kíván a Jász-Nagykun- Szolnok Megyei Önkormányzat Parlagfű mentesítési programjához és ennek keretében benyújtja a pályázatot.

Köztemető

A köztemetők fenntartása az önkormányzat kötelező feladatai között szerepel. Önkormányzatunk a kegyeleti közszolgáltatást a Pietas Bt-vel kötött üzemeltetési szerződés útján látja el. A szerződés megkötésétől már közel tíz év telt el, ezért napirendre kell tűzni a temetőüzemeltetés felülvizsgálatát.

A temetőfenntartás keretében szükséges a régi temetőben lévő épület tetőszerkezetének, külső homlokzatának felújítása, mobil illemhely elhelyezése.

Az új temetőben újabb urnafal kialakítását szükséges megkezdeni, valamint el kell készíteni a temetők térképét.

Közbiztonság

Martfű Város Önkormányzata 2013-ban pályázatot nyert „Biztonságban Martfűn” címmel a városban a bekötőutakra telepített már meglévő 4 darab térfigyelő kamerarendszer bővítésére.

A projekt alapján Martfű város 7 helyszínén, önkormányzati tulajdonú területeken, 9 db. térfigyelő kamera került kihelyezésre és a régebben felszerelt kamerák is éjjel-látó infra-kamerákkal lettek ellátva.

A rendszer a közeljövőben bővül, a bekötőutakra rendszámfigyelő kamerák is felszerelésre kerülnek, illetve még három helyszínre terveztünk térfigyelő kamerákat, illetve lehetőség szerint, igyekszünk pályázati forrásokból még bővíteni, tökéletesíteni kamera-rendszerünket az egész város területén a közbiztonság és rendőrség munkájának segítése érdekében.

Településtisztaság, hulladékgazdálkodás

A hulladékról szóló törvény alapvető változásai miatt a Képviselő-testület 2013. június 27-én arról döntött, hogy a saját vállalkozása, a Városfejlesztési és Ingatlan-gazdálkodási Nonprofit Kft. tevékenységének kibővítésével látja el a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást.

A közel két éves tapasztalat azt mutatja, hogy a Kétpói Hulladéklerakóba történő szállítással a bevételek fedezik a működési kiadásokat, de fejlesztésekre, új feladat indítására már nincs fedezet, azt az önkormányzatnak kell finanszírozni.

Ilyen új feladat a 2015. január 1. napjától kötelező házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtés, melynek keretében a vegyes, papír, műanyag és fém hulladékot kell ilyen formában gyűjteni.

Továbbra is meg kell szervezni a lakosság számára az ingyenes elektronikai hulladékgyűjtést.

2012 óta részt veszünk az országosan szervezett „Te szedd”, és a Föld Napján lebonyolított akcióban, mely az elhagyott hulladék összeszedését, elhelyezését hivatott szolgálni.

2013 óta csatlakozik önkormányzatunk „A legszebb konyhakertek” –Magyarország legszebb konyhakertjei országos programhoz. A mintaprogram célja, hogy a konyhakertek, zártkertek visszakapják régi funkcióikat, tulajdonosaik megtermeljék a számukra szükséges zöldséget, gyümölcsöt.

Helyi kezdeményezésként indult a „Szép környezet ... év” pályázat, mely a lakókörnyezet szépítését, tisztántartását célozza.

Önkormányzatunk 2013-ban első alkalommal, majd 2014-ben ismét csatlakozott az Európai Mobilitási Hét programsorozathoz.

Európa legnagyobb közlekedési- környezetvédelmi kampányának célja az, hogy az önkormányzatokat fenntartható közlekedési intézkedések bevezetésére ösztönözze, és polgáraik a gépkocsik használata helyett más közlekedési módokat, a kerékpározást, a gyaloglást vagy a közösségi közlekedési eszközöket részesítsék előnyben.

A lakosság részvételével szervezett minden olyan akcióhoz csatlakozni kell, mely környezetünk védelmét, a lakossági szemléletformálást szolgálja.

A közterületek tisztántartása, parkok gondozása napi szintű feladatokat ró az önkormányzatra. A feladat elvégzésében jelentős a közcélú foglalkoztatás, melynek igénybe vételét lehetőség szerint továbbra is folytatni szükséges. Ezzel együtt a géppark folyamatos karbantartását, bővítését meg kell oldani.

A település tisztaságának javítása érdekében további hulladékgyűjtő edények kihelyezése szükséges a közterületekre.

A település rendezettsége érdekében szükséges a köztéri padok ülő és háttámláinak cseréje, festése, további padok kihelyezése.

(Forrás: Martfű Város Gazdasági Programja 2015 - 2019)

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

A város gazdaságfejlesztési alapja a határozattal jóváhagyott, 2015 - 2019. évre vonatkozó gazdasági program.

Fejlesztési feladatok

- Önkormányzati intézmények hőszigetelése, fűtése korszerűsítése (bölcsőde, Május 1. úti óvoda, Polgármesteri Hivatal, Művelődési Központ, Május 1. úti raktárpépület, mentőállomás)
- Csapadékvíz elvezető rendszer kialakítása (Óváros déli településrésze, Május 1. – Szolnoki –Martos Flóra utak)
- Kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása (belterületi kerékpárút felújítása, kerékpárút építése a Zsófia kertekbe való biztonságos eljutás érdekében)
- Idősek otthona kialakítása a volt Mártírok úti iskola épületében
- Közlekedésbiztonság fejlesztése, forgalomtechnikai terv készítése (a közlekedési táblák felújítása, újak kihelyezése, a 4633-as közút mellett párhuzamos parkolók kiépítése)
- Településeket összekötő kerékpárutak építése
- Gesztenye sor, Május 1. út burkolatfelújítása, parkoló építés
- Közbiztonság javítása (a kialakított térfigyelő rendszer továbbfejlesztése)
- Településrendezési terv készítése (a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő új rendezési terv készítése, mely segíti a helyben működő vállalkozások további növekedését, vonzza a betelepülni kívánó vállalkozásokat)
- A még nem akadálymentesített intézmények akadálymentesítése
- Intézmények fosszilis energiafelhasználásának további csökkentése, megújuló energia felhasználásának további növelése (lehetőség szerint pályázati forrásból további napelemek és új napkollektorok felszerelésével, termálvíz hasznosítás kidolgozása)
- Zöldfelületek karbantartására, kialakítására parkosítási terv készítése
- A 442-es út és az Ipari park között lévő állami tulajdonú földút ingyenes önkormányzati tulajdonba kérése, az út megépítése
- Harmadik települési környezetvédelmi program készítése
- A régi temetőben lévő épület felújítása, mobil illemhely elhelyezése
- Az új temetőbe urnafal kialakítása, temetőterképek elkészítése
- Az Óváros déli részén ingatlan vásárlás

- Önkormányzati ingatlanok bérbeadása
- Kertészet kialakítása
- Kikötő üzembe helyezése
- Csatlakozás a Jász- Nagykun- Szolnok Megyei Önkormányzat Parlagfű mentesítési programjához, és a pályázat beadásával az eszközpark felújítása
- A szabadidős és sportolási lehetőségek bővítése (extrém sportpálya kialakítása, szabadtéri sporteszközök telepítése)
- A Városi Sportszarnok felújításának folytatása (lelátó építése, konditerem kialakítása, térelválasztás megoldása) TAO támogatásból

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

Munkahelyteremtés, foglalkoztatás

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása, a meglévő munkahelyek megtartása nagyon fontos feladat, melyet indokolttá tesz a munkanélküliek mindenkori aránya, és amelyet minden lehetséges önkormányzati eszközzel támogatni szükséges. A munkanélküliség elleni küzdelem fő mozgatórugója egyrészt, hogy az emiatt nehéz helyzetbe kerülő családokban folyamatosan romlanak az életkörülmények, másrészt pedig az a tény, hogy az Önkormányzat egyre kevesebb forrással rendelkezik ez évtől a szociális támogatások finanszírozására.

Meg kell vizsgálni ezért további ipari terület kialakításának lehetőségét pályázati lehetőségek függvényében, akár az ipari park más területre történő áthelyezésével is. Ehhez kapcsolódóan a befektetők számára kedvező feltételek biztosításával, az Önkormányzat adópolitikájával segíteni kell a helyi gazdaság megerősödését, úgy, hogy ez a vállalkozások számára munkahely bővítési lehetőséget teremtsen.

Szintén vizsgálni kell a további ipari terület kialakításával összefüggésben élelmiszer-feldolgozó ipar városunkba történő telepítésének lehetőségét a munkahelyteremtés érdekében.

Az Önkormányzatnak részt kell vennie a munkaadók és a munkavállalók igényeinek eredményes közvetítésében, elő kell segítenünk saját eszközeinkkel a munkaerőigények és az elhelyezkedésre váró munkanélküliek találkozását. Ehhez a munkáltatók toborzási kezdeményezése esetén a lehetőség városi honlapon történő propagálásával, a helyi újságunkban való megjelentetésével nyújtunk a jövőben is segítséget. Ezen kívül a munkaerő toborzások megszervezésében, lebonyolításában való aktív részvételünkkel, az ezekhez szükséges helyiségeknek a térítésmentes rendelkezésre bocsátásával is tenni kívánunk a foglalkoztatás helyzetének javításáért.

Fontos célkitűzésként törekednünk kell arra, hogy a helyi vállalkozásokat tömörítő Vállalkozói Klub eredményes működtetésével minél több helyi kis- és középvállalkozás profitáltasson a 2014-től 2019-ig tartó ciklusban a rájuk vonatkozóan meghirdetésre kerülő, kiemelt pályázati lehetőségekből. Ennek érdekében elsősorban a pályázati, de az adózási, foglalkoztatási és egyéb kérdésekben is tanácsadással kell segíteni az Önkormányzatnak a vállalkozásokat az illetékes munkaügyi szervekkel, kamarákkal együttműködve, a Vállalkozói Fórum rendszeres megszervezésével. A sikeres pályázatok benyújtásához abban is segítséget kívánunk nyújtani a célcsoport számára, hogy a helyben létrehozott, a vállalkozások által befizetett helyi adó 1 %-a felajánlásából képződő Vállalkozási Alapból finanszírozzunk egy olyan profi pályázatíró céget, amely nagy tapasztalattal rendelkezik az uniós pályázati források lehívására vonatkozóan.

Meg kell vizsgálnunk annak a lehetőségét is, hogy van-e létjogosultsága egy öngondoskodó háztáji program kialakításának, a házi kertek veteménnyel való beültetése ugyanis a családok ételmezésében jelentős eredményeket hozhat. Ennek népszerűsítésének első lépéseként Önkormányzatunk csatlakozott a Váci Egyházmegye Vidékfejlesztési Iroda által meghirdetett kiskert programhoz, melynek keretében vetőmagok rendelkezésre bocsátásával segítjük a rászoruló családokat a konyhai kiskertekben történő rendszeres, önellátó növénytermesztés kultúrájának megteremtésében.

Ha a jogszabályi feltételek lehetőséget adnak rá, fontolóra kell venni egy szociális szövetkezet létrehozását is, elsősorban az önkormányzat közterület fenntartásával kapcsolatos kiadásainak csökkentéséhez: kertészeti, parkgondozási, fenntartási feladatok ellátására. Ezen kívül mezőgazdasági földterület bevonásával az önkormányzati működtetésben lévő iskolakonyha zöldség- gyümölcs ellátásának költségtakarékos előállítása és ezzel a munkanélküliek foglalkoztatásának elősegítése érdekében.

Elő kell segíteni a következő években is az önkormányzati, valamint a kulturális közmunkaprogramok sikeres megvalósítását, melyhez eredményesen együtt kell működnünk az illetékes munkaügyi szervekkel ahhoz, hogy minél több munkanélküli foglalkoztatásával, pályázati finanszírozással végezhessük el a közcélú feladatokat. Ez annál is inkább fontos célkitűzésünk, mivel a Kormány programja szerinti cél a ciklus végére megvalósuló teljes közfoglalkoztatás. Ez pedig azt jelenti majd, hogy a munkanélküliek pénzbeli ellátásának kivezetésével egyedül a közmunkaprogram biztosíthatja majd a munkanélküliek megélhetését, ezért mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően, kihasználva az összes pályázati lehetőséget, megvalósítsuk a rászorulóknak foglalkoztatását.

Nagy figyelmet kell fordítanunk a megváltozott munkaképességűek helyzetére is, célul kell kitűznünk a foglalkoztatásukat biztosító vállalkozások támogatását. Ehhez a városban már működő cég, a FŐKEFE KFT esetleges profilbővítéséhez további mezőgazdasági földterületek rendelkezésre bocsátásával, valamint új munkáltatók

betelepítésének szorgalmazásával kívánunk segítséget nyújtani a foglalkoztatás bővítéséhez.

Ezen kívül fontosnak tartjuk, hogy ismételt meghirdetése esetén folyamatosan keressük a lehetőséget a „Nők 40 év szolgálati jogviszonya megszerzésének elősegítése” programba való bekapcsolódásra. Ezzel a hosszú szolgálati idővel rendelkező, nehéz helyzetbe került, nyugdíj előtt álló munkanélküli nők foglalkoztatását segítenénk elő, amely a rászoruló családok életminőségének javítását is eredményezi. Szintén ugyanebből a megfontolásból továbbra is pályázni kívánunk a diákok, első munkahelyen elhelyezkedő pályakezdő fiatalok foglalkoztatására, mivel a meghirdetésre kerülő programok rendkívül hasznosnak bizonyultak a szociálisan rászoruló családok közép- és felsőoktatásban tanuló gyermekei tanévindításának, frissen végzett fiataljai későbbi munkaerő-piaci elhelyezkedésének előkészítéséhez.

Az Önkormányzat intézményeiben is szorgalmaznunk kell a továbbiakban is, hogy az esetleg meghirdetésre kerülő különböző TÁMOP programokban a pályázati lehetőségek maximális kihasználásával igyekezzenek lehetőséget teremteni a munkanélküliek elhelyezkedéséhez.

(Forrás: Gazdaságfejlesztési program 2015- 2019)

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

A város 28 vegyes tulajdonban álló épületekben található önkormányzati bérlakással, 28 garzonlakással és 58 szobabérlési lehetőséget nyújtó ingatlannal rendelkezik.

A garzonlakások, a három Bérlők háza - a város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megállapításai alapján is - erősen leromló, leszakadó városrésznek tekinthetők, az ott élő emberek többsége súlyos szociális problémákkal küzd. Problémáik komplex kezelésére a Képviselő-testület programot dolgozott ki, melynek megvalósítását minden lehetséges eszközzel szorgalmazni kell.

A városrész szociális célú rehabilitációja érdekében önkormányzatunk kész, benyújtásra alkalmas pályázati dokumentációval rendelkezik.

A 28 lakással rendelkező garzon költségelven működtetett nyugdíjas otthonná alakítását, „bérlők házában” szociális bérlakások kialakítását, ezen épületek energetikai felújítását szintén tartalmazza a benyújtandó pályázat.

A lakáspiac jelenlegi negatív helyzetéhez igazodva az önkormányzati lakáscélú támogatási rendszer is átalakult a meglévő ingatlanok energiatakarékos felújításának segítésére, ösztönözve a családi és társasházak hőszigetelését, a nyílászárók cseréjét, a megújuló energiaforrások használatát.

Az önkormányzati bérlakások értékesítését követően vegyes tulajdonba került lakóingatlanok tervszerű felújítását - tekintettel a város fenntartható Energetikai

Akciótervében foglaltakra - az energiahatékonyság figyelembevételével tervezzük. Az önkormányzatnak szerepet kell vállalnia – tekintettel a társasházakról szóló törvény rendelkezéseire - mely szerint a törvényességi ellenőrzésük jegyzői hatáskörbe került - e társasházak szabályos működésének, a felújítási alap képzési kötelezettségük teljesítésének segítségével, a felújításhoz szükséges források előteremtésében mind a pályázati, mind pedig a hitelfelvételi, illetve önkormányzati támogatási lehetőségek igénybevételeivel.

A két templom mögötti önkormányzati területen társasház jellegű épületek építésére alkalmas telkek alakíthatóak ki abban az esetben, ha a lakáspiac jelenlegi pangása pozitív irányba mozdul el.

Az önkormányzati lakáscélú bérlemények hasznosítását – vagyonkezelői szerződéssel – a Városfejlesztési Nonprofit Kft. végzi, sajnos veszteségesen, mely elsősorban a bérlők szociális helyzetéből adódik.

A Képviselő-testület fontos feladatának tekinti az önkormányzati bérlemények hasznosítására vonatkozó jelenlegi szabályozás és gyakorlat felülvizsgálatát, a bérbeadás módjának és szervezeti kereteinek megváltoztatását.

1.10.6. Intézményfenntartás

Az intézményfenntartás keretei az elmúlt évben átalakultak. Az oktatási, nevelési intézmények a Klebersberg Intézményfenntartóhoz tartoznak, a Játékvár Óvoda és Bölcsőde kivételével.

Az önkormányzat legfontosabb feladata a kötelező közzolgáltatásokat és önként vállalt feladatokat végző intézmények működtetése, a feladatellátáshoz szükséges pénzügyi eszközök biztosítása. Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít az intézmények működtetésére, pontosan meghatározva a létszám- és bérkereteket, a finanszírozást.

A Képviselő-testület fontos feladatának tekinti az önkormányzati intézmények jó színvonalon történő üzemeltetését, ehhez a pénzeszközök folyamatos biztosítását.

Ugyanakkor a fenntartási, üzemeltetési költségek csökkentése érdekében minden olyan pályázati lehetőséget meg kell ragadni, mely az épületek energia- és költségmegtakarítást eredményező felújítását célozza.

1.10.7. Energiagazdálkodás

Martfű Fenntartható Energetikai Akcióterve 2012-ben (SEAP) elkészült, mely olyan átfogó ütemterv, ami lehetővé teszi a globális klímaváltozási szempontokon túlmenően az itt élők életminőségének emelését, az egészségesebb települési környezet kialakítását. A program bővebben az 1.10.2. fejezetben került kifejtésre.

A választási ciklusban mind fontosabbá válik a rendelkezésre álló energiaforrásokkal való optimális gazdálkodás. E kérdéskör az önkormányzati gazdálkodás legjelentősebb fejezete.

Az önkormányzat legfontosabb céljai és feladatai közé tartozik a szilárd és folyékony tüzelőanyag felhasználásának visszaszorítása, a közintézmények energiatakarékos átalakítása.

Energia megtakarítást célzó fontosabb projektelemek:

- nyílászárók cseréje
- épület szigetelése
- megújuló energiaforrások használatára történő áttérés (napenergia, biomassza, víz hő stb)

A pazarló, a környezetre nézve ártalmas energia használatot jelentős mértékben vissza kell szorítani.

A megújuló energiaforrások hasznosítására irányuló törekvéseinkben támaszkodni szükséges az energiagazdálkodás és felhasználás más martfűi szereplőire (Thermal Spa, Bunge Zrt., Tisza Joule Kft) és törekedni kell a lakosságot is ellátni olcsóbb megújuló energiával.

A megújuló energiaforrások terén a következők feltárása, átgondolása és kidolgozása szükséges:

- termál energia hasznosítása
- földhő hasznosítása
- víz hő hasznosítása
- szélenergia hasznosítása
- napenergia hasznosítása

Minden beruházás, felújítás, átalakítás esetében egyúttal megvizsgálandó a megújuló energia hasznosításának lehetősége.

A hulladékgazdálkodást, a szennyvízgazdálkodást össze kell kötni a bioenergia hasznosításával (biogáz, biomassza, pellet).

Az önkormányzat energiagazdálkodásához tartozik az intézmények teljes energiaellátása a fűtés - melegvíz - villamosenergia ellátás. Az energiagazdálkodás területén a villamosenergia-gazdálkodás terén az intézmények világítás korszerűsítése, új energiatakarékos fényforrások alkalmazása célszerű.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

A Településüzemeltetés feladatkörébe utalt tevékenységek:

- Üdültetés
- Városgazdálkodási szolgáltatás
- Védőnői szolgáltatás
- Egészségház üzemeltetése
- Közhasznú foglalkoztatás
- Sportintézmények, sportlétesítmények működtetése
- Játsszóterek üzemeltetése

Műszaki feladatok:

- környezetvédelmi feladatok ellátása
- zárt és nyitott csapadékvíz-elvezető rendszerek, műtárgyaik karbantartása, javítása, rekonstrukciója,
- öntözőrendszer üzemeltetése.

Karbantartói feladatok:

- az intézményvezetőkkel előzetesen egyeztetve a városi intézmények épületeinek, építményeinek, felszereléseinek, karbantartásának, felújításának megszervezése, kivitelezése (festési, asztalosipari, villanyszerelési, kőműves szakmunkák)
- a város területén lévő közterületek rendben tartása, köztisztasági feladatok ellátása, rágszáló-, rovarirtás, permetezés, közterületi padok, felszerelések kihelyezése, azok karbantartása
- az egészségügyi szakfeladatokhoz tartozó intézmények (központi orvosi rendelő, gyermekorvosi rendelő, védőnői szolgálat) épületeinek fenntartása, karbantartása, az alapvető szolgáltatásokhoz szükséges egészségügyi eszközök biztosítása,
- a város balatoni, Fonyód-Bélatelepen lévő üdülő évi fenntartási és karbantartási munkáinak elvégzése,
- a sportlétesítmények és játszóterek fenntartási és karbantartási feladatainak ellátása

Munkaügyi feladatok:

- Személyi és munkaügyi nyilvántartás, adatok kezelése, munkaerő felvétel, felmondások előkészítése,
- Bérszámfejtéshez kapcsolódó anyagok előkészítése, elküldése a Magyar Államkincstár felé,
- Közhasznú és közcélú munkavállalás előkészítése, nyilvántartása.

Kommunális feladatok:

- téli hó eltakarítás, síkosság mentesítés, úttisztítás,
- lomtalanítás,
- parképítés, parkfenntartás,
- növényvédelmi feladatok ellátása

Gondnoki feladatok:

- gondnoki szolgálat beindítása a város bérleményeinél, egészségügyi intézményeinél, a város területén lévő közterületek, köztéri építmények tisztántartása, gondozása, karbantartása,

Egyéb kommunális feladatok:

- eb oltás megszervezése
- szúnyoggyérítés megszervezése
- közvilágítás ellenőrzése
- sportpálya üzemeltetése
- játszóterek üzemeltetése

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

A település természeti adottságai

A település természetföldrajzi meghatározás szerint az Alföld– Közép-Tisza Vidék középtáján a Szolnok-Túri sík elnevezésű kistáj területén található a Tisza-folyó bal partján.

Domborzata, talaja

A kistáj DNy-i fele magas-ártéri helyzetű, 80 és 105 m (Király halom) közötti tengerszint feletti magasságú, löszszerű üledékekkel fedett hordalékkúp - síkság. A felszín legnagyobb részét ez a löszös anyag, lösziszap borítja, hozzá igen jelentős téglagyag készletek kapcsolódnak. A zömmel löszös üledékeken több talajtípus alakult ki. A legnagyobb kiterjedésűek a kedvező mezőgazdasági adottságú alföldi mészlepedékes és a réti csernozjomok. A talajvízhatás alatti mélyebb fekvésű területek kiterjedt (15%) talajtípusát az agyag, vagy agyagos vályog mechanikai összetételű réti talajok és kisebb kiterjedésben (3%) a fiatalabb, kisebb humusztartalmú réti öntés talajok képviselik. A mezőgazdaságilag értéktelen réti-szolonyec talajok területi részaránya, mennyisége is számottevő a kistáj területén. A település keleti-déli részén jobb minőségű (SZ1-SZ3 minőségi besorolású) talajok, míg a nyugati oldalon inkább a kevésbé jó minőségű talajok (SZ3-SZ5 minőségi besorolású) fordulnak elő. A Tisza-folyó védgátjai közötti hullámtér gazdaságilag nem jelentős területű (meredek, magas folyópart), időnként magas talajvízállású, amelyet jellemzően fiatal, nyers öntéstalaj borít.

Éghajlata, vízrajza

Martfű közigazgatási területe mérsékelt meleg-száraz éghajlattal jellemezhető. A napsütés évi összege 1970 és 2010 óra között változik, a hőmérséklet évi és vegetációs időszaki átlaga 10,2 - 10,4°C, illetve 17,2-17,3°C. Az évi csapadékösszeg 510-540 mm, a vegetációs időszak csapadéka 300 mm körül van. A téli időszakban 32-34 hótakarós nap várható, az átlagos maximális hóvastagság 15-16 cm. A leggyakoribb szélirány gyakorisága igen egyenletes, sorrend szerint az É-i, ÉK-i, Ny-i irányok követik egymást, az átlagos szélesebesség 2,5 m/s körüli.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Az igazgatási terület élővízű folyója a Tisza, melynek egy szakasza Martfű belterülete mentén halad. A város határának vízhálózatát a Tisza-folyó és ártere, a település keleti határát éppen érintő Nagykunsági öntöző főcsatorna, és a Csorcsány-ér határozza meg. A város igazgatási területén a talajvíz 4-6 m mélyen érhető el.

Növényzet

A település igazgatási területe az Alföld flórávidéke (*Eupannonicum*) Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozik. A terület potenciális erdőtársulásai között a szárazabb területeken pusztai tölgyesek (*Festuco-Quercetum roboris*), üdébb termőhelyeken a borokfüzesek, a fűzligetek, és a tölgy-kőris-szil ligeterdők, sziki tölgyesek jellemzők. A fentebb felsorolt eredeti potenciális növénytársulások napjainkban csak helyenként és zárványszerűen láthatók (Tisza hullámtere). Helyettük a mezőgazdasági kultúr-táj egységesített, mesterséges társulásai határozzák meg a település flóráját. (szántóföldek, ültetvény jellegű puhafás, keményfás erdők-erdősávok). A meglévő erdőgazdasági területeket fiatal- középkorú, zömében keménylombos erdők, és akácok borítják.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Tájértörténeti vizsgálat

Martfű nagykunsági település, Jász-Nagykun-Szolnok megye déli részén a megyeszékhelytől 21 km távolságra fekszik. A szomszédos települések: délről Tiszaföldvár (6 km), keletről Mezőhek és Kengyel (10-10 km), északról Rákócziújfalú (10 km), és a Tisza túlsópartján Vezseny határolja. Martfű igazgatási területe 23,08 km². Ebből a belterülete 2,78 km², külterülete 20,3 km²). A település igazgatási területe: 3594,50 ha, ebből belterület: 303,70 ha. A város népessége 2014. januári adat szerint 6421 fő.

Úgy tartják, hogy a város neve a Tisza folyó kanyarulata által mart partról és a vízzel ellátott területek gazdag gyepterületeiről-füvéről, mások szerint a „kiemelkedő” magas part (mart) és a fű- fő (fej) szavakból eredeztethető.

Fellelt régészeti leletek árulkodnak arról, hogy Martfű igazgatási területe már a szarmata és az avar korban, valamint a honfoglalás idején is lakott terület volt. Hétkusztán és Zsófia majorban szarmata-kori, a cipőgyár területén avar-kori, a vasútállomás környékén honfoglalás-kori régészeti leletek kerültek elő. A település környékén jelentős tiszai átkelőhely valószínűsíthető az említett történeti korokban, valamint a középkorban Vezseny, Varsány, Várkony irányába. Napjainkban is működik a Tisza-folyó túlsópartján lévő Vezsenyt Martfűvel, Tiszaföldvárral összekötő komp.

Martfű első írásos említése a XV. századból származik, akkor a csanádi káptalan birtokaként Marthfew alakban olvasható. A török hódoltság idején a szolnoki vár tartozékaként tartják számon Martfű-pusztát. A falunak ekkor 14 háza volt, később 1573-ban káptalan megszűnésével a Földváry család birtokolja a települést. Az 1700-as évek elején a Rákóczi család, majd azok kegyvesztésével, martfűi birtokaik a Podmaniczkyak kezébe kerültek XIX. Század közepéig. Az említett idők folyamán többször elnéptelenedik, majd benépesül a falu. A következő időszakban a földbirtokos családok sorsával fonódik össze a település története.

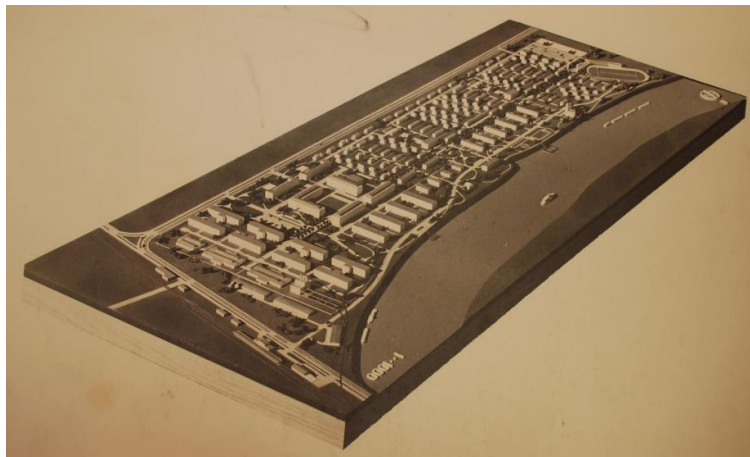
Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Házasság révén a Kövér és a Wodiáner család, Vigyázó család élt itt. 1930 táján a Kövér, Szobotka, Somich, Keszlerffy és Gottesch családoknak volt itt „majorüzeme” részben bérlet, részben saját tulajdon formában. A haladó szellemben működő mezőgazdasági művelésű szántók, majorságok, a parkokkal, növénytelepítéssel gazdagított környezet ölelte kúriák, a művelődés és az oktatás iránti igény megjelenésének időszaka volt ez. Martfű-pusztá ekkor közigazgatásilag Tiszaföldvár községhez és a Tiszai alsójáráshoz tartozott. A város jelenlegi településképét is meghatározó fejlesztés 1940-ben kezdődött. A csehországi Jan Antonin Bata cége megvásárolta a Szobotka Pál tulajdonát képező 593 kateszteri hold ingatlant, hogy létrehozza itt a kor szellemének megfelelő, az akkori korszerű műszaki kialakítású Martfűi Cikta Cipőgyárat. Az üzem területén kívül mindenre kiterjedő, nagyszabású, átgondolt, tervezett településfejlesztést kezdett.

A városalapító J. A. Bata szobra a róla elnevezett parkban és a város által elhelyezett emlékkő felirata.

Ekkor létesültek a munkásokat és tisztviselőket kiszolgáló épületegyüttesek (lakóépületek, munkás-szállás a környékről bevándorló helyi munkások és betelepülő érsekújvári cipőipari szakemberek és családjaik számára) és a közöttük lévő beépítetlen részekben a parkosítás, utcafásítás.(pl.: Ipari terület- Cipőgyár, Bata-telep, védett vadgesztenye fasor)

Jan Antonin Bata által megálmodott város korabeli makettje.

Eredetileg 14-16 ezer lakossal számolt az akkori zöldmezős beruházás keretében létrehozandó telepén, amelynek terve a gyáron és a munkáslakásokon kívül kultúrház, iskola, egészségház, templom, sportpálya, továbbá Tiszaföldvárig vezető villamos vonal, tiszai hajókikötő és egy repülőtér építését is tartalmazta.

A II. Világháborúban a részben elkészült cipőgyárat hadiüzemmé nyilvánították (katonai bakancsokat gyártottak) és súlyos károkat szenvedett. A világégést követően Martfű 1949-ben önálló községgé alakult.

A meglévő, részben felépült településrészt, és ipari létesítményt (gyárat és lakótelepet) felhasználva Martfű korszerű infrastruktúrája az 1950-es, 1960-as években kezdett kialakulni,

melynek eredményeként 1970-ben nagyközségi rangra emelték a települést. Az ipari funkció meghatározó jellege, a polgári tradíciók hiánya, sajátos összetételű, fiatal társadalma, és keletkezésének körülményei alapján, a települést szocialista „iparvárosnak” tekintették. 1989-ben a fejlett ipari-gazdasági területei (növényolaj-gyár, sörgyár, cipőgyár), jelentős infrastruktúrája (távközlési hálózat, elektromos- és földgáz-hálózat), jó közlekedési lehetőségei miatt (közutak, vasútvonalak), valamint térségi szervező, központi funkciója révén várossá nyilvánították. A város igazgatási és szellemi központja, valamint a körülöttük lévő park 1993. és 2001. évek közötti egységes szemléletű kialakítása, valamint a Szolnoki úton a gömb-alakú virágos kőris fasorok ültetése méltó folytatása volt a korábbi nagyszabású településfejlesztésnek.

A tulajdonviszonyokban, az iparosítás és a közlekedés, szállítás megnövekedése, úthálózat fejlesztése, a mezőgazdaság (jellemző földhasználat) többszörös átalakulása, mind nyomon követhető a települést környező táj jelenlegi szerkezetében, látványában.

Hagyományokkal rendelkeznek az itt élők az állattartásban (szarvasmarha), a szántóföldi öntözéses gazdálkodásban, az ehhez kapcsolódó élelmiszer feldolgozásban, kertgazdaságok művelésében (Zsófia halomi kertek). Ipari hagyományokkal rendelkezett a település (hajdani téglagyár és agyagbányáinak terepmélyedései utalnak erre, bőrfeldolgozás-cipőgyár). Jelentős a „vízhez kapcsolódó” tevékenységek köre (a természetes vízfelületeken Tisza-folyó, korábban a halászat jelenleg a horgászat, a pihenést szolgáló martfűi strand, stb.). A település életét meghatározza a természetvédelemhez (Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzethez) szorosan kötődő, természeti értékekben dús táji környezet (Tisza-folyó árterén lévő természetes és mesterséges növénytársulások), és az itt élő sokszínű, gazdag állatvilág.

Táji megjelenés, tájképi jellegzetesség

Martfű határában egymástól nagyon különböző megjelenésű, eltérő tájhasználatú területek egymásmellettisége látható.

Meghatározó táji eleme a város környezetének az ipari létesítmények függőleges vonalakkal jellemezhető határozott körvonalú silótornyok, a gyártelepek kimagasló műszaki építményei, adótorony, vízmű torony, a közlekedést, szállítást biztosító vasútvonalak, ipari vágányok, közutak és a folyó szabályozásával kialakított töltés-védvonal. Emellett a települést közvetlenül körbeölelő tájban jelentősebb erdősült területek és a kertgazdasági terület lágyvonalú növényzetének zöld lombfelületei, és gyepek láthatók. Az épített lakókörnyezetet a Tisza- folyót kísérő ártéri erdők változatos lomkoronái keretezik. Martfű Mezőhékkel, Tisza-földvárrel szomszédos határrészeit nagyüzemi méretű mezőgazdasági művelésű területek egyöntetűsége, mértani felosztása és a kultur-tájat átszelő öntözőcsatornák, a belvízelvezető árkok, földművek, mérnöki vonalvezetése jellemzi. Az egybefüggő mezőgazdasági területek (szántóföldek) és a település keleti határában fel-felbukkanó gazdasági majorok Mariházi major), ipari létesítmények (elektromos hálózat elosztó telep, üzemanyag-töltő állomás) határozzák meg a táj képét. A város látványának jellegzetessége, hogy a város igazgatási központjának épületegyüttese és az azt körbeölelő Szent István park jelenleg beépítetlen, mezőgazdasági hasznosítású terület közvetlen szomszédja. Ez a 442. számú útról nyíló érdekes városkép nem megszokott a hazai települések táji megjelenésében. Összességében, a helyiek megfogalmazása szerint is a mai martfűi településkép egy modern, ipari létesítményekkel körülvett kisváros látványát nyújtja.

1.12.2.2. Tájhasználat értékelése

Jelenleg elsősorban ipari és szolgáltatási célú gazdasági tevékenység, másodsorban a mezőgazdasági tájhasználat (szántóföldi művelés, állattartás-legelőgazdálkodás, kertgazdálkodás), valamint az erdőgazdálkodás, és a vízgazdálkodás alá eső területek, és közlekedési területek (közutak, vasútvonalak) jellemzik a település igazgatási területének hasznosítását. A vizsgálat időszakában a fent említettek mellett a rekreációhoz kötődő területek fejlesztése, az aktív pihenést, a sportot, turizmust szolgáló beruházások megvalósításuk folyamata, valamint a természet megőrzését, védelmét biztosító különleges tájhasználat (természeti területek megőrzése, belterületi zöldfelületi elemek minőségi fejlesztése) jellemzi a település tájhasználatát.

Mezőgazdasági tájhasználat

Martfű termőtalajai elsősorban réti csernozjom, illetve alföldi mészszelepedékes csernozjom, helyenként réti szolonyecből állnak. Jó minőségű, termékeny talajokon a történelmi időkben is gazdálkodtak, földet műveltek az ittélők. A XX. század elején a birtokos családok uradalmaiban akkor korszerű majorságok alakultak ki. Majorságokhoz tejfeldolgozó üzem is kapcsolódott.

Kövér uradalom (később Mariházi major) gazdasági udvara szélkerékkel 1930-40.

A II. világháború után, a mezőgazdaság nagyüzemi átszervezése keretében a szomszéd települések külterületeit felhasználva állami gazdaságot hoztak létre (1949).

Az azt követő évtizedben több termelőszövetkezet is alakult, melyek az 1960-as évek elejére a környező települések nagyüzemeibe (Héki Állami Gazdaság, Tiszaöldvári Lenin Tsz) olvadtak. (Az ágazatból felszabadult munkaerő fontos szerepet játszott Martfű iparának munkaerő-ellátásában.) A település határának mai birtokviszonyaira jellemző, hogy korábbi nagyüzemi gazdálkodó szervezetek „helyén” (Martfűi Állami Gazdaság) a kisebb-nagyobb gazdaságok (Mezőfarm Kft, Mező-ker-TÉSZ, Origo-Agro Kft.), egyéni gazdálkodók, őstermelők (Oskó család, Bakó család, Sobitz család, stb.) művelik a termőföldet. A szántóföldi termelés gabona és olajos magvúak termesztése mellett zöldségtermesztés (termesztő-berendezésekben és szabadföldön egyaránt: hagyma, burgonya, fűszerpaprika, levélzöldségek, fűszernövények, szamóca, stb.) vetőmag előállítás, gyógynövénytermesztés és biogazdálkodású területek is megtalálhatók a településen határában. Martfű külterületén jellemző az öntözéses gazdálkodás (Tisza közelsége, Nagykunsági II. öntözőcsatorna, Csorcsány-ér).

Vízagyúval történő öntözés a Kalapos dűlőben.

A mezőgazdasági növénytermesztés fontosabb szántóföldi kultúrái őszi búza, őszi árpa, a kukorica és a napraforgó, repce.

Ezek mellett bodza-, fenyőültetvény és kisebb gyümölcsösök is gazdagítják a földhasználatot. A település jelentős része a magasabbrendű területrendezési tervek (OTrT, JNSz Megyei Területrendezési Terv) szerint mezőgazdasági térség és a kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe sorolt (keleti határrészekén Kengyel, Mezőhék, Tiszaföldvár településekkel szomszédos külterületek).

A település mezőgazdasági művelt területeinek művelési ág szerinti megoszlása a Szolnoki Körzeti Földhivatal tájékoztatása szerint a *Földhivatali Információs Rendszer alapján*:

Művelési ágak	Belterület ha/m ²	Külterület ha/m ²	Zártkert ha/m ²	Összesen ha/m ²
szántó	11,2926	1601,8661	2,1001	1615,2588
gyep (rét)	-	9,8520	0,8515	10,7035
kert	-	4,6484	12,1466	16,7950
gyümölcsös	-	1,9869	0,2423	2,2292
gyep (legelő)	2,4267	41,1421	-	43,5688
erdő	9,7532	116,3620	0,8915	127,0067
művelés alól kivett terület	285,2945	206,3246	0,7771	492,3962
szőlő	-	-	-	-
nádas	-	-	-	-
halastó	-	-	-	-
Összesen:	308,7670	1982,1821	17,0091	2307,9582

Kertgazdaság- gyümölcsstermesztés

Kertgazdasági területek a Zsófia - halomi zártkertben eltérő formában különböző növényeket termesztenek. Megtalálható itt szántóföldi gazdálkodás – kukorica és gabonatermesztés, gyümölcsöskert (csonthéjasok: szilva, meggy, cseresznye, dió), háztáji kiskert (zöldséges, fóliasátor), ültetvény (fenyő) és díszkert, és a felsoroltak együttes termesztése is.

Tanyaközpontok, állattartás

A város külterületén kisebb kiterjedésű majorokban

Állattenyésztésre jellemző a kevés állatlétszámú kettős hasznosítású szarvasmarha tartás (pl.: Mariházi tanyán magyar tarka, Óvárosi részen Molnár Imre tehenészete, és a Kalapos dűlői állattartó major).

Juhász-dűlői úton lévő két mezőgazdasági telephely (Mező-ker-TÉSZ, Mezőfarm és Origó-Agro)

Erdőgazdálkodás

Martfűt is magába foglaló kistáj Alföld flóraidéke (*Eupannonicum*) Tiszántúli flórajárásba (*Crisicum*) tartozik. A terület potenciális erdőtársulásai között a szárazabb területeken pusztai tölgyesek (*Festuco-Quercetum roboris*), üdebb termőhelyeken a borok-füzesek, a fűzligetek, és a tölgy-kőris-szil ligeterdők, sziki tölgyesek jellemzők.

Napjainkra az árterek és vízjárta területekről a keményfás ligeterdők kisebb állománytól eltekintve eltűntek a Közép-Tisza vidékéről. Helyüket először az őshonos fűz-nyár ligeterdők, majd természet-közeli nyárasok, foglalták el. Az erdőgazdasági területeken elsősorban fiatal és középkorú erdők ültetvényerdők: keménylombú erdők tölgy, kőris, valamint juhar elegyes tölgyesek (Mariházi-rész, a temetők körül, kastélyszálló és a Tisza-part között) a csatornák mentén, erdősávokban nyárfák, (Nagykunsági főcsatorna partjain), elegyes akácok a kalaposi határrészen 4627. számú főközlekedési út mellett és a szlobotkai részen). Ezen erdőfoltok főként gazdasági célt szolgálnak. Védelmi célú erdősávok helyenként hiányos területei találhatók belterületen a vasútvonal, vasút állomás és az Óváros közötti területen (kocsányos tölgyes), vegyes fafajú erdőfoltok (akác-nyáras-juharos) kert és mezőgazdasági-célú majorok körül (Zsófia-kert és a csatorna között), az ipari-szolgáltató területek, raktározási területek körül még nem alakult ki a több lombkorona-szintű védősáv.

Martfű külterületének utjait, csatornapartjait kísérő, nem folytonos fasorok többnyire fehér akác, szürke nyár, elvétve ezüstfa, fehér fűzfákból állnak. (a településről kivezető utak mente, csatorna-partok Csorcsány-ér, Cibakházi-Martfűi csatorna, határt képző földutak mente). A település jelentős része a magasabbrendű területrendezési tervek (OTrT, JNSz Megyei Területrendezési Terv) szerint erdőgazdasági térségbe sorolt.

Az erdősítést több uniós program és a Vidékfejlesztési Stratégiai terv (2000.) is támogatta. A közelmúlt településkörnyéki fásításai (pl.: 0113/66 hrsz. fiatal akácok) jól mutatja ezt.

Az erdősávba ékelődött öreg temető.

Vízgazdálkodás alá eső területek

Martfű várost a Tisza-hajlat és a folyó legközelebbi kanyarulata választja el a szomszédos „Tiszántúli” településektől (északról a Rákócziújfalu, nyugatról Vezseny határától). A folyó itt még ma is az eredeti medrében halad, valószínű, hogy a folyót szegélyező magas partok már az őskorban is lakott helyek voltak. A folyópart a Tisza mederalakító munkája miatt meredek és alig 200 m széles.

Martfűnél is szabályozták a Tiszát a XIX század közepén. A folyószabályozás Vásárhelyi Pál és Kvassay Jenő nevéhez kötődik. Az itt húzódó magaspart és töltés a Tisza elsőrendű árvízvédelmi létesítménye. A sörgyári vízkivételi helyétől az ipartelep határáig a jelenlegi fővédvonalon a 442. számú közlekedési út halad. Az 1970-es években épített, és „megemelt” töltés-magaspart határolja a várost északról. Ennek árvíz esetén a legkritikusabb része a régi téglagyár helyén lévő agyaggödörből kialakított zöldfelület mellett található.

A település élő, természetes vízfolyása a Tisza-folyó, mely Vezseny településtől választja el Martfű igazgatási területét. A martfűi folyószakasz, az ártér és a parti védművek a Közép-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság (KÖTIVIZIG) felügyelete alá tartozik.

Az OTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a város igazgatási területe a hullámtér és nyílt ártér-nagyvízi meder övezetébe (Tisza folyó ártere) tartozik. Természetes vízfelületként jelennek meg a tájban (a település kül- és belterületén egyaránt) a hajdani agyaggyerő helyeken kialakult, eltérő méretű bányatavak, tavacskák. (Kemping területén, kertvárosi településrészen közparkkal körbevélve, a kijelölt ipari park mellett a Mariházi részen, és a tiszaföldvári út mentén)

A hajdani agyagbánya helyén kialakult kis tó.

Jelentős mesterséges vízfolyás a város keleti határát épphogy érintő Nagykunsági II. öntöző főcsatorna. (Kalapos-dűlő) és a részben természetes mederben folyó Csorcsány-ér. A fent említett magasabbrendű területrendezési tervek Martfű területét a belvízzel közepesen

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

veszélyeztetett térségbe sorolják (a város külterületének dél-nyugati Szlobotkai határrésze). A település déli és nyugati határából a Zsófia-halmi belvízcsatorna a Cibakháza-Martfű belvíz-főcsatornába vezeti, a mezőhéki keleti határrészen a Harangzugi I-c belvízcsatorna gyűjti és vezeti le a csapadékvizet.

Martfű város két hévízkúttal is rendelkezik. Az egyik a 1100 m talpmélységű kút a strandfürdőt és a fürdőhöz kapcsolódó létesítményeket látja el termálvízzel. A strandot tápláló körülbelül 60 °C-os termálvíz nátriumhidrogén-karbonátos és kloridos, jódos hévíz melynek fluoridtartalma is jelentős. Ehhez kapcsolódik a Martfűi Egészség és Rekreációs Központ. A másik a 1200 m mélységű hévízkút az iparterületen található és a Cipőgyár tulajdonában van. Ebből a kútból származó hévízzel, átfolyásos rendszerű geotermikus energia-hasznosítással fűtik a cipőgyári épületek kétharmadát október elejétől április végéig. Nyáron a kutat nem használják, ilyenkor lefojtják.

A településen Horgászegyesület működik. Martfű Város Önkormányzatának Képviselőtestülete 2015. március végén a Horgászegyesületek a Tiszáért Társuláshoz való csatlakozásról döntött. A városvezetés ezzel a pártolótagsággal fejezi ki egyetértését a természetes vizek, köztük a Tisza és a Körös védelmével, a Közép-Tisza vidéki horgászegyesületek és horgászok érdekeinek képviselésével.

Martfűi Tisza-part a vezensenyi kompnál és a martfűi strandnál a gátról nézve.

Ipari-gazdasági tájhasználat

A halászzattal, mezőgazdálkodással, állattartással foglalkozó településen ipari tájhasználat a XIX század elején a helyi agyagot felhasználó tégl- és cserép gyártásával kezdődött. (A téglagyár az 1980-as évek közepéig működött.) Martfű mai ipari-gazdasági tevékenységet az 1940-es évek elején Bata-féle Cíkta cipőkészítő üzem létrehozása alapozta meg. Az ipari üzem létesítéséhez jelentősen hozzájárult a téglagyár, amely építőanyagot biztosított annak idején a cipőgyár és a lakó-telep épüléséhez is.

A világháborút követően az 1960-as évek közepétől az új gazdasági mechanizmus keretében jelentős könnyűipari beruházással rekonstrukciót hajtottak végre a hajdani üzemben. (épületbővítés és területi, technikai, technológiai fejlesztések). Az 1970-as évektől a Tisza Cipőgyárban sportcipőket (Adidas együttműködés keretében), kényelmi cipőket (Salamander együttműködéssel) gyártottak, később a fokozódó bér munka saját termékkészítés feladására készítette a gyárat. Ipartelepen a Tisza Cipőgyár 1991-ben részvénytársasággá alakult, majd néhány évvel később megjelentek a különféle szolgáltatató és termelő üzemek.

A településen jelenleg három ipari területen négy, a város életét meghatározó ipari létesítmény található.

1. Az Északi Iparterület (51 ha)

Rákócziújfalu határában a Tisza-hajlatban külterületen a 442. számú közút a Szolnok-Martfű-Kunszentmárton és a Martfű-Kengyel-Törökszentmiklós vasútvonalak közötti területen jött létre. Először a Növényolajipari és Mosószergyártó Vállalat 1980-ban átadott új gyára, majd helyi kezdeményezésként megszületett az Első Magyar Szövetkezeti Sörgyár az Alföld első sörgyáraként 1985-ben kezdte meg működését. Az élelmiszeripari üzemek telephely választásában meghatározó szerepet játszottak a közúti és vasúti szállítási lehetőségek, a Tisza-folyó víznyerés szempontjából fontos közelsége, valamint a térség mezőgazdasági terményei (napraforgó, repce, szója, árpa). A rendszerváltás követően élelmiszeripari üzemek relatív jelentősége megnövekedett: 1992-ben francia Cereol, majd 2002-ben amerikai Bunge tulajdonába került Európa egyik legnagyobb és legmodernebb és komplex (nyers és finomított étolajat gyártó, illetve palackozó) növényolajgyára.

A sörgyárban 1991-ben az osztrák Brau AG szerzett tulajdoni részesedést, majd 1997-ben Martfűi Sörgyár fuzionált a Soproni Sörgyárral: a két gyár 2008 óta a Heineken Csoporthoz tartozik. Az utóbbi években komoly modernizáción átesett üzem napjainkban közel száz főt foglalkoztat, nagy hangsúlyt fektetve a környezettudatosságra, a gyártás és a csomagolás korszerűsítésére.

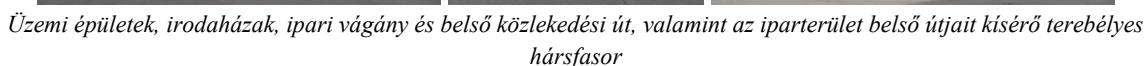
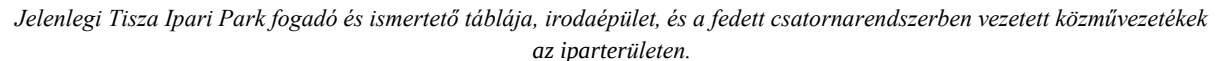
Madártávlatból a sörgyár és a növényolajgyár látképe Rákócziújfalu felől nézve.

2. Tisza Ipari Park

Belterületen a hajdani cipőgyár területén lévő Tisza különböző gazdasági tevékenységet és szolgáltatást nyújtó közepes és kisméretű vállalkozások, üzemek (kiemelkedik közülük a több mint 50 főt foglalkoztató, helyi tulajdonú Lukács Kft.) létesültek. A Tisza Cipőgyárból átalakult Lorenz Shoe Group női divatcipőket, illetve női és férfi kényelmi cipőket előállító üzem ma is a termelés teljes technológiai sorával (szabászat, cipőfelsőrész-készítés, aljauzem) rendelkezik.

Tisza Ipartelep város felőli kapuja és mai üzemi épülete.

A kertvárosi rész déli határában a Kérész utca folytatásában lévő (a Kövér majossal szomszédos) területen 1998-ban létesített 13 hektáros területet bioetanol üzem létesítése céljából jelölték ki. Az üzem nem valósult meg. A terület jelenleg is „lakatlan”.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

találhatók (élelmiszerüzlet, fodrászat, gazdabolt, stb.). A városközpontban két nagy élelmiszerláncához tartozó kereskedelmi egység is megtalálható. (Lidl, Spar)

E.ON Transzformátor állomás és a Szolnoki úti új piac

Közlekedési tájhasználat

Martfű előnyös közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik.

Főforgalmi útként funkcionál az észak-dél irányú 442. számú főút, mely áthalad a városon összekötve ezzel a települést Szolnokkal és Kunszentmártonnal is. A településen két országos mellékút is keresztülhalad, az egyik 4627. jelű Martfű – Mezőhék országos mellékút, a másik 4633. jelű Tiszaöldvár-Martfű országos mellékút: kelet-nyugat irányban biztosít közúti kapcsolatot. Kengyel, irányába vezető 4629. jelű összekötő úton Törökszentmiklósrá juthatunk el a településről. A 442. számú út mellett a körforgalom közelében AGIP üzemanyagtöltő állomás, és közlekedési járműveket kiszolgáló autósószó üzemel.

A településen belül kiépített kerékpárút található a Tiszaöldvárt Martfűvel összekötő főút mentén (4633. jelű országos mellékút, a Szolnoki út) a körforgalom érintésével a Martfű–Mezőhék országos mellékút a belterületet érintő szakaszán (4627. jelű út, a Rákóczi út) végighaladva a belterület határát jelző tábláig. Szolnokkal kerékpárút köti össze Martfűt

Kerékpárút az Óvárosi részen (Rákóczi út) és a Szolnoki út mentén.

Két vasúti nyomvonal halad át a város közigazgatási területén. Vasútállomás (vasúti megállóhely és rakodótér) a település a belterületén a Városközpont, a Tisza Ipari Park és az Óváros között a 442. számú közúttal párhuzamosan található. Martfű területén halad keresztül a Szolnok–Szentés vasúti szárnyvonal. Az 1885-ben kiépült Tiszatenyő-Kunszentmárton vasútvonal (ami ma Makóig meghosszabbítva a 130-as számú vasútvonal) közlekedő tizenhárom személyszállító vonatpár mindegyike megáll Martfűn. (A közelmúltban ünnepelte a város a vasútvonal 130 éves fennállását.)

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a közúti tömegközlekedést a Jászkun Volán Zrt. autóbuszai végzik. Szolnok után Martfű a távolsági autóbusz forgalomba legjobban bekapcsolt település.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Naponta 138 pár távolsági autóbuszjárat érinti Martfűt, melynek hét pár megállója van a város területén. A várossal kötött megállapodás szerint iskolai időszakban az egyes reggeli és délutáni járatok a település belterületén meghatározott utat bejárva biztosítják a közösségi közlekedés lehetőségét a település belterületén.

A vízi és a közúti közlekedést egyaránt érintő komp köti össze Martfű városát a Tisza folyó túloldalán lévő Vezsennyel. A település 306,125–306,225 fkm között lévő folyami hajóállomása nem üzemel. (A vízi áruszállítás a város iparvállalataira nem jellemző, azok elsősorban közúton és vasúton fuvaroztatnak.)

Különleges tájhasználat

A város külterületén (442.-es út mellett) a hulladéklerakó telepet lezárták, az elkészült rekultivációs terv szerint (2009. december 31.-ig) a lezárt telepet rekultiválni kellett. Jelenleg a lakossági kommunális hulladék elszállítását a Remondis Rt. (Szolnok) végzi, és az elszállított hulladék a Szelevényi Regionális Hulladéklerakóba kerül.

Rekreációs tájhasználat-turizmus

A város gazdasági életében is egyre jelentősebb méretű, fejlődő gazdasági ágazattá növi ki magát a város rekreációs tájhasználatát jelentő Martfű Termál SPA turisztikai központ. A helyi és kistérségi szabadidő- és sportprogramokhoz, vízi-sport eseményekhez kapcsolódó szabadidős tevékenységek a martfűi strand területén lévő meleg vizű kút gyógyvizére és a változatos természeti környezet továbbfejlesztésének lehetőségére támaszkodva valósult meg. A területe 2002-től a Toma Bau Zrt. tulajdona. A komplexum közel 13 hektárt foglal magába. Területén különböző komfortfokozatú szálláslehetőség is található (Kastélyszálló, panzió, gyógy-kemping és apartman házak a csónakázó körűl, valamint családbarát, háromcsillagos termál szálloda). Az uszoda a négy méter mély sportmedencéje és három méter magas trambulinja a búvárokon kívül kiváló gyakorló pályája a műugrók és a szinkronúszók számára is.

Martfű Termál SPA központi épületegyüttese madártávlatból.

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Az alföldi táj képét változatossá tevő, az élővilág számára menedéket nyújtó **szegélyek** a külterületet behálózó csatornarendszer mentén, telek (mezsgye) határokon és külterületi utak mentén alakultak ki. Tájképi szempontból értékesek a szántóművelés síkjából kiemelkedő kunhalmok, homokhalmok, tanyák, a hozzájuk tartozó tanyafásítások, hagyományos

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

gazdasági épületek, tájfasítások, mezővédő erdősávok, dűlőutak menti fasorok, vízállásos, mocsaras területek, egykori anyagnyerő-helyek maradványai (bányatavak).

A gyepterületek akár a szántóföldi kultúrákhoz, akár az összterülethez viszonyítjuk alacsony arányúak, ezért természetvédelmi, tájvédelmi szempontból igen értékesek. Az OTTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a város igazgatási területe a tájképvédelmi terület övezetébe sorolt (Tisza-folyó és ártere).

Martfű tájképileg is meghatározó építészeti értékei:

- **A városközpont épületegyüttese:** a városháza, a református templom, a katolikus templom és köztük, körülöttük a város főtere, (1996.-2001.) parkja és szoborcsoportjai.
- **Bata-lakótelep,** mely 1999-től az Európai Örökség része. A Cikta cipőgyár megalakulásakor a gyár melletti területen munkáskolónia alakult, ahol szabadon álló, villaszerű épületeket építettek a gyár dolgozói részére. 1940-ben nyolc darab egyenként hat családos, és öt darab egyenként kétcsaládos lakóház épült. A lakóházak egyemeletesek, fürdőszobások, angolvécével, vízvezetékekkel lettek ellátva. Ezen kívül négyszázkilencvenegy fő részére épített munkásszálló épült. Olyan egyedülálló lakótelep alakult ki, mely egykori formáját, elrendezését megőrizte. Martfű Város Önkormányzata a 36/2012 (XI. 30.) az épített és természeti értékek védelméről szóló önkormányzati rendeletével a Bata lakótelep egy részét helyi területi védelem alá helyezte. A városvezetés megbízásából később elkészült a Bata lakótelep rehabilitációjának akcióterve is. (megfogalmazódott a településképkarakter védelme: Hősök tere-Simon Ferenc u.-Bata Endre u.- Gesztenye sor- Béke u. által határolt területen meglévő lakóépületek tetőhéjazata, homlokzata, nyílászárói).
- **Művelődési ház és Könyvtár épülete** (1960-as évek) Jellegzetes ún. szocreál stílusban épült kulturális központ, mely tekintélyes könyvtárral, bálteremmel is rendelkezik. Az épület megőrizte Martfű településtörténetének egy jellemző korszakát.
- **Időkapu** (1996-1998.), mely nem épület ugyan, de a város újabb történeti korszakát jelöli. A kitárt kapu akár Martfű jelképe is lehetne, hiszen a város nyitott természeti környezet megőrzése, védelme és az új ipari-, környezetgazdálkodási technológiák felé is.

Bata lakótelep jellegzetes házsora és a Szent István parkban álló Időkapu

1.12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett területek, értékek, emlékek

A település igazgatási területén nemzeti parki terület nincs, azonban európai jelentőségű, országos és helyi jelentőségű természetvédelmi területek egyaránt megtalálhatóak. (Az egyes védelmi célú területek átfedésben vannak egymással.) Az OTTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a város igazgatási területe az országos ökológiai hálózat övezetébe, az ökológiai zöldfolyosó övezetébe, tájképvédelmi terület övezetébe, védett természeti terület övezetébe (Tisza-folyó és ártere, 4633. számú út mentén a Tisza-földvár szomszédos határrész) sorolt.

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek a Natura 2000 területek.

Az európai közösségi jelentőségű, természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó, (kihirdetett, illetőleg a korábban kijelölt területeken előforduló), valamint kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok, és az ott élő állatok és növények élőhelyének megóvása, a biológiai sokféleség fenntartásához, a biodiverzitás megőrzéséhez szükséges szabályok megállapítása, betartatása a település közigazgatási területén. (45/2006 XII. 8. KvVM Rendelet megerősítette a kijelölt területek védelmét.)

Martfű külterületén a *Különleges madárvédelmi területek Közép-Tisza (HUHN10004)*, *Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek Közép-Tisza (HUHN20015)* számokon nyilvántartottak.

Ezek az alábbi helyrajzi számú területek:

**0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127,
013/1, 013/2, 014, 02, 024, 03/1, 03/3, 03/4, 03/5**

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület

Ide vonatkozó jogszabály még a 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről, és az 1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről.

A településen külön jogszabállyal védett, országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló terület a *Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet*, mely a *Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság* működési területén található.

A *Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet*, tájvédelmi körzet a 2/1978. OKTH határozattal jött létre. A védettség fenntartásáról az 59/2007. (X.18.) KvVM rendelet rendelkezik.

A tájvédelmi körzet természetvédelmi törzskönyvi száma: 158/TK/78, kiterjedése 9338 ha. A természetvédelmi területen a vízjárástól, vízállástól, keletkezésüktől függően több egymástól eltérő növénytársulás és faunájú területeket különböztethetünk meg.

A növénytársulásokat és a bennük élő faunát az ligeterdők-ártéri erdők, kubikerdők, a hullámtéri gyepek-nedves rétek, mocsárrétek és a folyó vizeire csoportosítva jellemezhetjük.

Ligeterdők: a megváltozott vízjárási viszonyok (a vízszint megnövekedett kilengései) nem kedveztek a honos tájra jellemző tölgy-szil-kőris ligeterdők felújulásának. Fokozatosan a fűz-nyár ligeterdők foglalták el a korábbi erdők helyét és váltakozó szélességben szegélyzik a folyó mindkét partját. Az aljnövényzetet zömmel a hamvas szeder, a nagy csalán, s a behurcolt gyalogakác alkotja. A korhadó mohos törzseken találkozhatunk a védett szálkás pajzsikával, az aljnövényzettel kevésbé borított helyeken pedig a szintén védett széleslevelű nőszőfűvel, a tájvédelmi körzet egyik orchidea fájával.

Kubikerdők: ez az erdőtípus mesterséges eredete ellenére hatalmas koronájú, öreg fáival szépen, harmonikusan simul a tiszai tájba, ezért tájképi értéke kiemelkedő. Védett növények közül a tiszaparti margitvirág és a debreceni torma legnagyobb termőhelyei ezeknek az erdőknek a szélein helyezkednek el.

Az igen változatos gerinctelen állatvilágból ízelítőül csak a védettek közül néhány: pompás virágbogár, aranyos bábrabló, kis szarvasbogár, orrszarvú bogár, diófa-cincér, rezes futrinka.

A ligeterdőkben és kubikerdőkben a madarak közül az 50-60 fészkelő fajból csak a természetvédelmi szempontból legértékesebbek megnevezve: a fokozottan védett fajú rétisas, fekete gólya, barna kánya és olykor a kerecsensólyom képviseli. Az egyéb védett fajok között gyakran számít az egerészölyv, a héja, a macskabagoly, a zöld küllő, a fekete harkály, az énekesek seregét pedig a fülemüle, barátka, őszapó, vörösbegy, erdei pinty és berki tücsökmadár alkotja. A szélesebb ártéri részeken a „vadak” közül legsűrűbb részeket a vaddisznók kedvelik, a ritkább, ligetesebb helyek az őzek tanyái. Az öreg fák odvait, hasadékait denevérek lakják. A ragadozók csoportját elsősorban a nyest, a menyét, a vörös róka és a vadmacska alkotja.

Hullámtéri nedves rétek a ligeterdökhöz viszonyítva jelentős területet foglalnak el. A mélyebb részeken főleg palkafélékből áll, míg a magasabb térszintet a réti ecsetpázsitos társulás foglalja el. Védett faj a réti iszalag, tekert csüdfű, kunsági bükköny.

Állatvilága nem túl gazdag. Az árvíz után a mélyedésekben visszamaradó tocsogókra parti madarak, récék, kisebb-nagyobb csapatokban szürke gémek, kanalas gémek, kis kócsag és nagy kócsagok, fehér gólyák és fekete gólyák, harisok gyülekeznek.

Mocsárrétek általában a hullámtéri rétek szélén, a Tisza medrével párhuzamosan helyezkednek el. Vízutánpótlásukat áradások alkalmával kapják. Jellegzetes növényfajai a tavi káka, a vízi harmszékfű és a réti fűzény. A sekély, gyorsan felmelegedő vizek kitűnő szaporodási helyei a kétéltűeknek, de gyakori itt a vízisikló is.

Hullámtéri holtágak és a folyó vize. A 26 védett halfajunkból a Tiszában 10 faj él (pl.: balin, garda). Ezek közül a magyar bucó és a selymes durbincs viszonylag gyakori. Az őshonos folyami kagylók mellett megtalálhatók az elszaporodott vándorkagylók is. Az európai ritkaságnak számító sárgás szitakötő igen jelentős állományai is felfedezésre kerültek a közelmúltban. A Tisza gerinctelen faunája kapcsán feltétlenül említést kell tenni a tiszavirágról, vagy, ahogy sok helyütt még ma is nevezik: a kérészről. Június közepeit rajzásai emlékezetes látvány nyújtanak.

2015. júniusi 'tiszavirágzás'

Ex-lege (a törvény erejénél fogva) védett területek

Kunhalmok

A kunhalom gyűjtőfogalomba tartoznak a sírhalmok (kurgánok), tellek (lakódombok), őrhalmok és határhalmok a Természetvédelmi Törvény 23§ hatályba lépése -1997. január 1.-óta védettek, a kunhalom fogalom meghatározása csak a törvény 2003-ban történt módosításával : „a kunhalom olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasodó jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak”. A kunhalmok tájképi értékkel, élővilág védelmi értékkel (a terület természetes állapotára jellemző növénytársulások pl.: löszpusztagyep, a természetes, vagy azok különböző mértékben degradált maradványai, valamint az ezekhez kötődő állatvilág maradhettek fenn a területükön). A kunhalmok rendkívül sok értékes információt rejtnek magukban (természettudományos jelentőség). Geomorfológiai, természetföldrajzi, talajtani, paleoökológiai, növénytani, állattani, szempontú vizsgálatok lehetősége, megismerése és elemzése. Fentiekén kívül a kunhalmok természetesen kultúrtörténeti, régészeti, néprajzi stb. jelentőséggel is rendelkeznek, amelyek feltárásával, megőrzésével a kulturális örökségvédelem szakterülete foglalkozik (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat).

Martfű igazgatási területén található kunhalmok:

Papp László – halma

Közvetlenül a 442. számú közút keleti oldalán, a növényolajgyár szomszédságában található, nevét lábánál lévő tanya gazdájáról kapta. Magassága ismeretlen, állapota ép. (túlélte a nagy gyáráépítkezéseket) Felszínét teljes egészében művelik, szántják ezért botanikai tájképi értéke nincs. Régészetileg feltáratlan.

Vágott – halom (015,011/7 hrsz.)

Mint a neve is jelzi a 442. -es út vágja félbe. Magassága 94,8 m (Bf). Jelenlegi állapotában roncsoltnak tekinthető, felszínét részben művelik, szántják, részben gyomnövényzet fedi. Botanikai, tájképi értéke nincs. Régészetileg feltáratlan.

Zsófia – halom

A mezőgazdasági kiskertek területén található. Tetején villanyoszlop áll. Nyilvántartott a régészeti lelőhelyek között.

Gyuris – halom (04, 011/9 hrsz.)

A Martfű – Kengyel országos mellékúttól nyugatra, a növényolajgyár tőszomszédságában található ovális alapú halom, egykori tulajdonosa nevét viseli. Kurgán, feltehetően rézkori temetkezés folyt itt.

Kalapos - halom

A Nagykunsági II. sz. főcsatorna NY –i partján, a csatorna és a Csorcsány –ér által közrezárt szögletben fekvő, nagyjából kerek alaprajzú halom. Szintén rézkori temetkezés feltételezhető.

Helyi természeti érték – tájvédelem

Martfű védett helyi természeti értékeiről a 36/2012. (XI.30.) számú Épített és természeti értékek védelméről önkormányzati rendelete rendelkezik. Ebbe foglalták bele a Bata lakótelep kelet-nyugati irányban az iparterület kapujától induló (és egyenlőre) a Martfű Termál SPA épületegyüttesénél véget érő Gesztenye sor utca koros, kettős vadgesztenye fasorát.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Helyi természeti értéket jelent még a belterületi Hősök tere parkjának idősebb, karakteres, szép habitusú növényegyedei (kocsányos tölgy, platánok sora, sudár, koros fenyői, stb.), örökzöldjeinek csoportja is. Helyi természeti értéként kezelhető a Városközpontot a lakótelepekkel, városi sportteleppel összekötő Szolnoki út mentén telepített egységes, kiteljesedett, szabályos formájú gömb virágos kőris fasora is, valamint természeti értéket jelent a Városközpont Szent István parkjának korosodó, végső lombkorona alakját lassan elérő változatos fa-és fenyő- és örökzöld fajú tervezett növénytársulása is (törökmogyoró fák, platánfák, feketefenyők, stb.)

Martfű védett növényfajai:

- Bieberstein – gyújtóványfű,
- Debreceni torma, mocsárréteken, szikesedő réteken, vízpartokon él.
- Nyári tűzike - nedves vagy időnként vízzel borított területeken él
- Pettyegetett őszirózsa - szikes erdőtisztásokon, nyárra kiszáradó ecsetpázsitos réteken, füves vagy cserjés legelőkön fordul elő
- Rucaöröm: a víz felszínén úszik,
- Sulyom - tavak, holtágak hínártársulásainak tagja
- Széleslevelű nőszőfű- orchideafaj, ligeterdőkben, cserjésekben él
- Tiszaparti margitvirág - nedves vagy vízzel borított termőhelyeken élő faj, mocsarak, lápok, láperdők, ligeterdők, nádasok, magaskórós társulások növénye

Martfű település védett madarfajai:

- Bakcsó: - hazánkban a leggyakoribb gémféle,fűz-, nyár-, tölgy-, akác- és égerfák, alacsonyabb fűzbokrokban fészkel,
- Barátcinege: - hazánkban elterjedt faj, fészkelőhelye: tölgyerdők, elegyes erdők, gyümölcsösök, városszéli kertek
- Barázdabillegető: hazánk egész területén megtalálható, víz melletti létesítményeknél, építkezéseken, tavakon vagy kiterjedt nádasokban egyaránt fészkel
- Barna rétihéja: - elterjedése foltszerű- fészkelőhelyei a nádasok
- Bíbic: - Alföldön elterjedt, de megtalálható folyóvölgyekben, szikes pusztákban, szántóföldeken, folyóvölgyeket kísérő réteken fészkel
- Búbos pacsirta: - hazánkban elterjedt, fészkelő helyei: nyílt, rövid fűvű élőhelyektől kezdve a kórós növényekkel benőtt területekig, parlagon, füves ugaron, homokon, ligetes helyeken, jószágállás szomszédságában is előfordul
- Búbosbanka: - hazánkban a nyílt területeken elterjedt madárfaj, mely laza homok- és vályogtalajokhoz kötődik, vonzódik a külterjes mezőgazdasági műveléssel hasznosított területekhez, előfordul külvárosi, falusi kertekben, öreg gyümölcsösökben, szőlőkben, ligeterdőkben, dűlőutak melletti fasorokban, ártéri erdők idős füzeseiben
- Csóka: - hazánk sík- és dombvidékein megtalálható, fészkelő helye az erdőzóna határától, a mozaikos szerkezetű, ligetekkel tarkított füves biotópokban, mezőgazdaságilag művelt tájakon

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- Egerészölyv: dombvidéken és síkvidéken egyaránt előfordulhat. Erdős területeken mindenütt költ, kisebb számban a folyók menti erdőkben is fészkel.
- Erdei fülesbagoly: - hazánk sík- és dombvidégein egyaránt előfordulhat mezőgazdasági területek közelében, ligeterdőkben, nagyobb erdőtagok szegélyein, ártéri erdőkben, fasorokban, egyedülálló fákon, bokrosokban, lakott területeken, parkokban, temetőkben is.
- Fehér gólya: - hazánkban 250 m magasságig, megfelelő helyen, mindenütt költ fészkelő helyként az emberi környezetben választja
- Fekete gólya: - hazánkban a nagyobb folyók mentén található meg a Tisza-folyó mentén a fűz-nyár ligeterdőkben találhatók meg a fészektelepei.

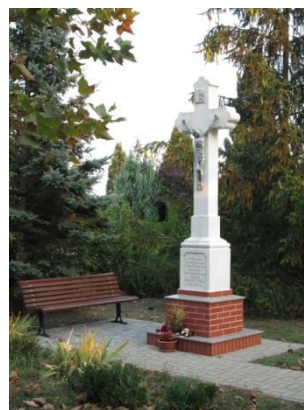
Ex lege (a törvény erejénél fogva) védett útmenti keresztek:

Kövér kereszt 1924/1995

Kövér-Blaskovich kereszt 1910

Katolikus templom előtti kereszt

Óvárosi részen lévő kettős fakereszt és a temetőben lévő Feszület.

1.12.3.3. Ökológiai hálózat

Az ökológiai folyosók folytonossága biztosításának jelentősége, a település határában mozaikosan elhelyezkedő természeti területeket, élőhelyeket (nedves réteket, vízpartokat, erdőfoltokat) fasorokkal, mezővédő erdősávokkal összekötve, ezek a védett területek helyi ökológiai hálózatot alkotnak.

Az OTTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a város igazgatási területe az ökológiai zöldfolyosó (Tisza folyó és hullámtere) övezetébe sorolt.

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

- Védett természeti érték megőrzése és az egyéb tájhasználat :
A kunhalmokat veszélyeztető, emberi tevékenységből adódó káros hatások közül az alábbiak emelhetők ki.
 - Intenzív mezőgazdasági művelésből adódó káros hatások: a kunhalmokat (a halomtest épségét és magasságát) a legtöbb esetben és legnagyobb mértékben a szántásból és egyéb mezőgazdasági talajmunkákból adódó erózió pusztítja. A szántás a halomtest deformációjához, relatív magasságának, ezáltal tájképi jelentőségének fokozatos és állandó csökkenéséhez, végső soron a halom eltűnéséhez vezet. A kunhalmok élővilágát veszélyeztetik a környezetében végzett növényvédelmi, tápanyag utánpótlást biztosító munkálatok.
 - Anyagnyerő helyként való használat: sok esetben a kunhalom (és a természetvédelmi szempontból értékes élőhely) roncsolását a halomtest anyagának elhordása, okozza. Sok kunhalmot egyszerűen homokbányaként használtak/használnak.
 - Túllegeltetés gyepvel borított kunhalmokon: az összefüggő gyep felszakadozását, természetvédelmi szempontból jelentős élőhely degradációját, gyomosodását, a tájképi érték csökkenését, a halomtest gyorsabb pusztulását idézheti elő.
 - Infrastruktúra fejlesztés káros hatásai: a közlekedési hálózat fejlesztése (utak építése), csatornák, vezetékhálózatok létesítése során kunhalmok sérülhetnek, tűnhetnek el. Korábban több kunhalom esett áldozatul e tevékenységeknek. (Martfű területén a Vágott-halom)
 - Illegális leletkeresés, ásatás: e tevékenységgel nem csak a kunhalmok kultúrtörténeti, régészeti értékei károsodnak, semmisülnek meg, s éri kár nemzeti kulturális örökségünket, hanem a halomtestet, a kunhalmon előforduló értékes élőhelyeket, valamint a kunhalom tájképi értékét is károsítják az elkövetők.
- Védett, tájképileg is jelentős természeti értékek és környezetének kialakítása: Martfűi termál SPA és a hozzá kapcsolódó turisztikai fejlesztés mértéke (csónakkikötő, stb.), minősége a tájképvédelmi övezethez tartozó Tisza-folyó és hullámtere, ártéri növényzete.
- Az ártéri növényzet szakszerű kertészeti eszközökkel történő fenntartása, kezelése és helyenkénti turisztikai célokat szolgáló átalakítása, valamint a természetes erdőtársulás, vagy a természetközeli, galériaerdő természetes kialakulása, és „érintetlen” megtartása, minimális kezeléssel.
- Történelmi iparterület szomszédsága és a természetjáró turizmust szolgáló kerékpárút kialakítása a folyót követő árvízi védművön.
- Természetjáró turizmus fejlesztése, kerékpárút kialakítása a Tisza védvonalán, valamint a töltés közvetlen környezetébe (a kerékpár és sétaúthoz tartozó) kiszolgáló létesítmények elhelyezése és az illetékes vízügyi igazgatóság üzemi,

katasztrófavédelmi előírásai (az idevonatkozó törvényi rendelkezések „betű szerinti” szigorú betartása, betartatása)

- Belterülethez kapcsolódó zöldfelületi elemként is szolgáló ifjúsági park fejlesztése és a Tisza folyó magaspartjának, ártéri környezetének védelme, a vezsenyi parton lévő fokozottan védett területek élőhelyeinek, madárvilágának védelme. (hanghatások, környezetterhelés)
- Belterületen a lakóépületekhez tartozó garázs-sorok és a város zöldfelületi fejlesztése, az igényelt parti sétány és a városjelentős zöldfelületi elemeinek (parkjainak, játszótereinek) funkcionális összekapcsolása. (temető felé és a Tisza-part mente)
- A települést kettészelő vasútvonal és vasútállomás környezetének kialakítása, a településkép javítása és a gyalogos és kerékpáros közlekedés biztosítása az Óváros és a Városközpont között, valamint a zavartalan és balesetmentes közúti forgalom megtartása.

Tisza-part és az ifjúsági park szabadtéri színpada a töltésről nézve.

1.13.1. A települési zöldfelületi rendszer elemei

Martfű ma élhető, szép, „mesterségesen létrehozott”, tervezetten kialakított kisváros. A település múltja szorosan összefügg a város gazdasági-ipari fejlődéstörténetével. A város szerkezetén, utca hálózatán nyomon követhetők az egyes település- fejlődési korszakok. Városrészenként elkülönülnek az egyes településrendezési elképzelések folyamán létesült építészeti, környezetalakítási ideák megvalósult létesítményei. Ahogy annak idején a kukoricaföldből „kinőtt” a cipőgyár, úgy valósult meg a gazdasági-, az újtelepi- és az óvárosi részt összekötő Városközpont. A település központja egyben a város legdekoratívabb zöldfelületi központja is. A település biológiailag aktív felületeinek nagysága igen jelentős. Ezen belül a klasszikus értelemben vett, a lakosságot szolgáló, tervezetten kialakított, minőségi zöldfelületek aránya a városi zöldterületekhez méretéhez képest kisebb.

A város nyilvántartásában szereplő, összes gondozott belterületi zöldterület 18,106 hektár. Ez 14 közhasználatú zöldfelületet, közparkot jelent melyek becsült értéke 83831 ezer Ft.

Martfű zöldfelületi elemeinek jellemzői:

- visszatükrözik a lakóterületek (ipari létesítmények) beépítési stílusát, visszaidézik a létesítés korszakát (kerti út vonalvezetése, anyaghasználatában, alkalmazott növény együttesek faj- és fajtaválasztékában, stb.),
- általában igényes kialakításúak, de a kertberendezési tárgyak (kerti padok, virágládák, hulladékgyűjtők, köztéri világítótestek) jelenlegi állapota nagyon eltér az egyes városrészek között,
- a lakosság igényli a minőségi zöldfelületeket és a város vezetése elősegíti a zöldfelületek fejlesztését, (a „zöld város gondolata” teret nyert, közösségi, lakossági zöldfelület-fejlesztés, fásítások, babafák, stb.),
- a városvezetés hagyományőrző és közösségépítő szándéka megjelenik a zöldfelületek átalakításában, használhatóbbá és dekoratívabbá tételében,
- jellemzőek az ápolt, de jelenleg még funkció nélküli, vagy átmeneti állapotú hatalmas méretű zöldfelületek (hajdani rekultivált anyagnyerő helyeken létesített zöldfelületi elemek, közparkok,
- a korlátozott közhasználatú zöldfelületi elemek (fürdő-termálstrand, sportpálya, vízmű területe) területe, száma és területi nagysága, mérete jelentős a közhasználatú zöldfelületi elemek számához és területi kiterjedéséhez képest,
- a település egészén fasorok szegélyezik az utcákat, utakat (eltérés az egyes városrészek között, csak az alkalmazott fafajokban, és a kiültetés módjában látható.).

1.13.1.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Egy település zöldfelületi rendszerét területi és hálózati elemek alkotják. Területi elemek a közhasználatú zöldfelületek, közparkok, közkertek. Korlátozott közhasználatú zöldfelületek és a jelentős zöldfelületű intézmények és a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények és a közhasználatától elzárt zöldfelületi elemek kertjei megjelenésükben, területi nagyságukban, és a város életében betöltött szerepükben igen eltérőek. A zöldfelületi rendszer hálózati elemei a város utcái és az utcákat kísérő növényzet.

A település zöldfelületi rendszerének hármas funkciója van: ökológiai-, használati érték, és vizuális-esztétikai jelentősége van. A város ökológiai adottságai javításának leglényegesebb eszköze az ültetett növényzet. A zöldfelület előnyösen módosítja a helyi klíma alakulását. Előnyösen befolyásolja a település hő- és vízháztartási viszonyait, valamint a levegő szennyezettségének és a zajhatások mértékét is csökkenti. Kedvező környezetminőségét biztosítanak a városban élőknek. A zöldfelületi elemek használati értékét növényekkel igényesen betelepített külső terekkel, kertekkel (iskolák, közintézmények, sportcélú területek, játszóterek, stb.) növelhetjük. A zöldfelületek vizuális, esztétikai hatása: a dekoratív növényzettel borított közparkok, közkertek, a fásított utcák hozzájárulnak a kedvező városkép kialakításához. (pl.: elfedik az előnytelen megjelenésű területrészeket, ipari, gazdasági használatú, vagy a rombolt területeket). Az utcafásítások „zöld folyósói” a város zöldfelületei elemeit fűzik egybe, valamint a település területrészeit a szomszédos külterület biológiailag aktív felületeivel kapcsolják össze.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Martfű zöldfelületi elemeinek jelentős része a települést nyugat-kelet irányban átszelő, főutak mentén található.

Az elsődlegesen kondicionáló célú, közhasználatú zöldfelületek: az intenzíven fenntartott közparkok, közkertek területe (Szent István Park, Hősök tere, Bata-park, Tisza-menti park, stb.). Korlátozottan közhasználatú zöldfelületi elemek az intézmények zöldfelületei (iskolakertek, óvodakertek, és a temetőkertek), játszóterek, sport- és tornapályák, területe. A nem közhasználatú, de jelentős zöldfelülettel rendelkező rekreációs zöldterületek a standfürdő, gyógy-kemping (Martfű Termál SPA létesítményeinek) területe, és a kisebb bányatavak és környezetük.

A belterületi utakat kísérő széles zöldsáv, a nagy telekméretű ingatlanok kertjei, a kereskedelmi területek zöld növényzettel fedett környezete (parkolói) a zöldfelületi rendszer különleges elemeit jelentik. Sajátos eleme Martfű városi zöldfelületi rendszerének a lakótelepek ún. úszótelkein létrehozott kisebb-nagyobb összefüggő zöldterületei.

Zöldfelületi „látvány-elemként” megjelennek még a folyópartot kísérő galéria erdő, a települést délről határoló erdők, erdőfoltok növénytakarásai is.

A zöldfelületi elemeket jelentőségük (közhasználatuk, elhelyezkedésük), kialakításuk és növényzetük minősége, valamint a terület fenntartás gyakorisága, a zöldterület nagysága alapján rangsorolva az alábbiak:

Település szintű közpark

A településen több, nagyobb, az egész város lakosságát szolgáló, kertépítészeti is értékes, jelentős közhasználatú, dekoratív növényállományú zöldfelület található.

~ Szent István-tér parkja

A képviselő-testület 1994-ben döntött arról, hogy a Szolnoki út és a 442 számú közút városon áthaladó szakaszának találkozásánál, szántóföldi területen alakítja ki Martfű új, városképét meghatározó főterét, mely a létesítése óta is folyamatosan fejlődik. Martfű kéthektáros központi zöldfelülete a Szent István téren található. A park a Polgármesteri Hivatal épületét, egy kisebb rendezvényteret ölel körül. A Szent István tér magába fogadja a városházán kívül, a katolikus Szent Tamás-templomot és a Martfűi Református Egyházközség templomát, valamint az igazgatási és a lelki élet gyakorlását szolgáló épületeket a teret délről határoló Szent Istvánnak emléket állító szobor. (A magas színvonalú városépítő-, fejlesztő tevékenységért Martfű 2000-ben Hild János-díjat kapott a Magyar Urbanisztikai Társaságtól.)

A Városközpont és a Szent István tér madártávlatból.

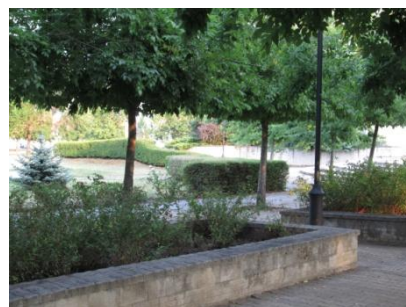
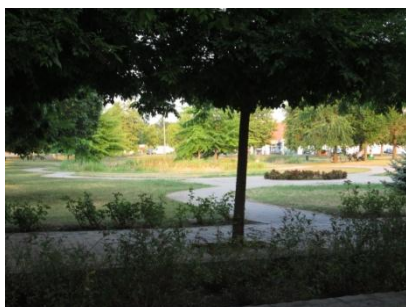
A Szent István park különböző rendeltetésű, nagyságú és használatú terek, zöldfelületi részelemek egymásmellettségéből összetevődő központi városi zöldfelület.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

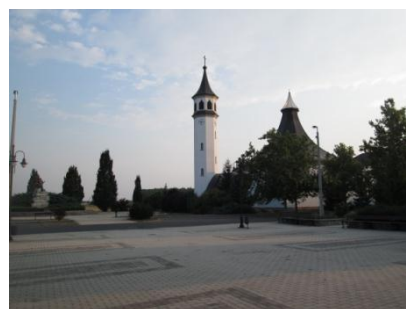
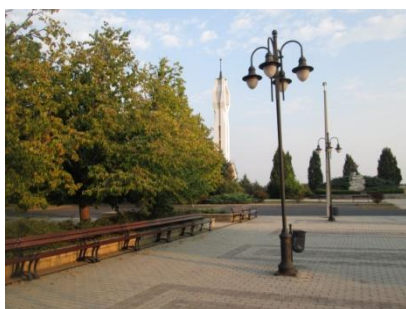
A hozzá kapcsolódó zöldterületek. (templomok kertjei, Városháza, emlékpark, az információs pont (településtérkép) és a közlekedési csomópontot körülvevő kisebb-nagyobb parkosított területek, illetve látványos gyalogos felületek (széles, lendületes vonalvezetésű, díszburkolatú út, pihenőterek) alkotják. A parkban árnyas pihenőhely és egy mesterséges tó is helyet kapott, szobrok, képzőművészeti alkotások, és emlékmű is áll itt. A sétautakkal behálózott zöldfelületet dél felől egységes, kettős platánsor (az itt lévő épületeket kiszolgáló gépkocsi parkolók és a járda mentén), északi részén pedig kettős gömb köris fasor szegélyezi a kerékpárutat kísérve.

Lendületes utak ölelik körbe z itt elhelyezett szobrokat, műalkotásokat.

Árnyas kerti pihenő „alól” feltárluló parkrész látványa.

A Városháza előtti rendezvénytér.

Az egységesen, tervezetten kialakított park változatos növényalkalmazású. Ligetesen telepített növénycsoportokban megtalálható törökmogyoró-fa, oszlopos kocsányos tölgy, nyugati osterfa, juharfa fajok, fajták, hársfák, nyírfák, színes lombú vérszilva, tavasszal virágzó díszfák, és különböző tűlevelű örökzöldek (erdei és fekete fenyők), oszlopos tuják,

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

hamisciprusok és elterülő borókák, virágzó alacsony cserjefelületek, stb. A fák, fenyők és a gyep zöldjét virágágyak színesítik. A parkot egységes megjelenésű kertberendezési tárgyak teszik kényelmesebbé, komfortosabbá, hangulatosabbá (padok, ivó-kutak, ismertető és hirdetőtáblák, hulladékgyűjtő edények, kerékpártárolók, kandeláberek).

A park részletei: gömb kőris fasor, városháza körüli növényegyüttes, mesterséges kis tó és környezete.

~ **Tisza Cipő park - Hősök tere** (794/1 hrsz.),

Jelentősége, területi nagysága, központi elhelyezkedése, használati gyakorisága és az itt található növényzet minősége, fafaj-összetétele, valamint a fenntartás gyakorisága miatt a településszintű közparkok közé tartozik a városközponti zöldfelület.

A parkot a városalapító Jan Bata elképzelése szerint a gyár (Cikta cipőgyár) fő útvonalaként létrehozott, Gesztenye sor utca és vadgesztenye fasora, valamint az arra merőlegesen futó Mártírok útja (Művelődési ház környezete) a Szolnoki út felőli élelmiszer áruház parkolója és a gyár hajdani épülete határolja. Egybefüggő, ligetes telepítésű zöldfelületet széles, platánfákkal kísért díszburkolatú gyalogút szeli ketté. Idős, teljes kifejlett pompájukban lévő fák, facsoportok többnyire juharfákból, magas kőrisekből, hársfákból, kocsányos tölgyekből, szúros luc, lucfenyő, erdeifenyő, feketefenyő, platánfákból állnak. A zöldfelületnek közösségi használati funkciója nincs. A lakóterület és az iparterület között védelmi (fizikai és látványbeli elhatárolódás) szerepet is betöltő park értékét a történetisége, a telepített növények faj és fajtagazdagsága, az ültetett növényzet kora jelenti. A hagyományos ligetes telepítést a martfűi „babafák” ültetésével folytatja a város vezetés szervezésében a település lakossága. (hársfák, oszlopos kocsányos tölgyek).

Platán fasor és a babafák a parkban.

~ **Martfűi Művelődési Központ és Könyvtár zöldfelülete**

A Városházpark részeként a település központi zöldfelületeihez sorolt intézmény-park (796/14 hrsz.) szerves folytatása a Hősök tere zöldfelületének. A két parkot a Mártírok útja választja el. Az 1950-es években épült szocreál épület a megye legnagyobb művelődési háza.

A Művelődési Ház és környezete ... akkor és most

Martfűi Hely- és ipartörténeti Gyűjtemény kapott itt helyet a Tisza Cipőgyár és ezen keresztül Martfű történetének bemutatására. 2010-ben a Martfű történetét ismertető reprezentatív könyv összeállításakor újból fellángolt a lokálpatrióta szemlélet, ennek eredménye „Város születik” című kiállítás, mely Jan Antonin Bata munkásságának és Martfű várossá fejlődésének állít emléket.

Közparkokhoz, közkertekhez tartoznak azok a zöldfelületek melyek elsősorban az egyes településrészekben élők rekreációját, zöldfelületi kondicionálását biztosítják. Martfű közparkjai igen eltérő területi nagyságúak és különböző szintű kertépítészeti kialakításúak, növény felhasználásúak.

~ **Tisza-menti közpark**

A Tisza-folyót kísérő töltés-védmű oldalában hosszan elterülő zöldfelületi elem, a Gesztenyesor fasora, a művelődési ház körüli park és az iparterület által határolt. Tiszával szomszédos elhelyezkedése (közvetlen kapcsolattal bír a folyóval) miatt kiemelt jelentőségű a település zöldfelületi rendszerének elemei között. Esztétikai és használati értékét jelentősen csökkenti és tájhasználati konfliktusok alapját képezi, hogy a Tisza teljes hullámtere természetvédelmi terület (KTTK), valamint vízügyi igazgatás alá eső terület (KÖTIVIZIG). Előnytelen, hogy leromlott állapotú, megjelenésüket és funkciójukat tekintve sem oda illő, garázsokként számon tartott építmények uralják a terület nyugati határát. Növényzete ligetes elrendeződésű, nem telepített jellegű, vegyes egészségi állapotú, megjelenési formájú és növényfajú. Jelenleg a gondozott füves területet a gátoldal mellett annak magasságában épített, burkolt felületű szabadtéri színpad és egy fedett pihenőhely teszi közösségi szempontból használhatóbbá. A fiatal, új telepítésű babafák lombzatukkal még nem alakítják a közpark terét, látványát.

A közpark nyugati és keleti felének látványa.

~ Volt téglagyári agyagbánya helyén létesült közpark

A város legnagyobb területi megjelenésű közparkja a kertvárosi rész Szolnoki úttól északra lévő régi téglagyári bányagödör rekultivált nagyfelületű zöldterülete, amely jelenleg átgondolás utáni kialakítás alatt áll. (Art Vital Kft által készített Integrált Városfejlesztési Stratégia részeként lassan körvonalazódik a terület jövőbeni zöldfelületi használatának iránya, módja.)

A közpark Mórícz Zsigmond útról feltáruuló látványa.

Közhasználatú zöldfelület (1650 hrsz.), a Városközpont zöldfelületével (gyógy-kemping, strand) szomszédos, a Mórícz Zsigmond útról és a Tüzép útról megközelíthető gyepes terület. A változó hajlásszögű rézsűk által körülhatárolt, mélyfekvésű terület legmélyebb részén kis természetes, változó nagyságú vízfelület található. Tüzép utcai szakaszán erdőként nyilvántartott jelenleg elszórtan kis fákkal beültetett területrész látható. A közpark kedvező zöldfelület-használati adottságokkal (Tisza-folyó közelsége, lakóterületi, közúti kapcsolatok, változatos terepviszonyok, nagyobb vízfelület kialakításának lehetősége) rendelkezik. Jelenleg ligetesen telepített facsoportok, Babits Mihály utca végénél az utca szintjében kisebb, de igényesen létesített játszótér, lejjebb a kapukkal felszerelt kis focipálya szolgálja az ittélők zöldfelületi komfortját, szabadidős tevékenységét.

• Bata pihenő park

A Városközpont településrész legfiatalabb zöldfelülete a Gessztenye sor és a Bata utca találkozásában kialakított, a városalapító előtt tisztelgő, a nevét viselő zöldfelületi elem. Az L-alakban épített, burkolt széles gyalogutak központjában Jan Bata embernagyságú bronzszobra áll. Kényelmes padok, dekoratív rózsaaágyás szegélyezik a díszburkolatot. A park fái a védett vadgesztenye fasorból, új telepítésű oszlopos kocsányos tölgyekből, és egy terebélyes szép habitusú platánfából állnak.

A park képe

- **Kastély előtti park**

A közpark szintén a kertváros zöldfelületéhez tartozik. A hajdan romantikus stílusban épült, napjainkra felújított Keszlerffy kastély épülete előtt, a Móricz Zsigmond utca kiteresedésében, a buszforduló közepén lévő kisebb, dekoratív zöldfelület. A körforgalmat, parkolóhelyet eltérő fajtájú juharfák szegélyezik. A tér centrumában álló kőkeresztet kör alakú növényágyás, szomorú nyírfa, gyepfelület övezi. Elmélkedésre, pihenésre a burkolatra helyezett pad szolgál.

A buszforduló és a Kőkereszt környezete.

Korlátozott közhasználatú zöldfelületi elemek:

A korlátozott közhasználatú zöldfelületi elemek időszakos zöldfelületi használatot és meghatározott látogatói kört jelentenek. Intézmények kertjei: iskola és óvodakertek, játszótérek, sportpályák, temetőkertek sorolhatók ide a zöldfelületi elemek közül.

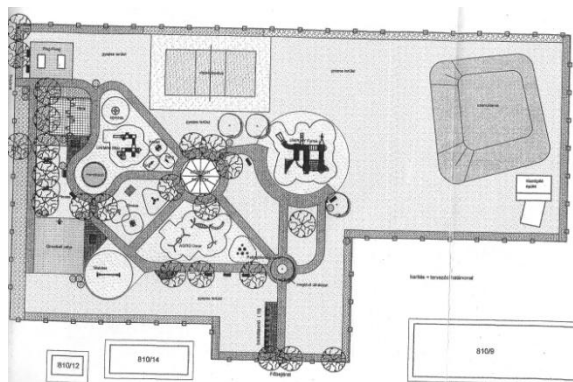
Játszóterek:

Martfűn az elnyert pályázati lehetőséget felhasználva a játszótérek felújítása, minőségi, igényes kertépítészeti fejlesztése a közelmúltban megtörtént. A város területén található zöldfelületi elemekből településrészenként található egy-egy játszóhely.

A játszótérek kialakításuk szerint, a település közösségi életében betöltött szerepük alapján és a látogatottságuk gyakoriságának megfelelően a következők:

- **Központi játszótér**

Martfű központjában a Bata lakótelep északi részén helyezkedik el (810/11 hrsz.). Az Orientech Bt. által 2009. ben készült kertépítészeti terv napjainkra már valósággá vált.

A játszókert alaprajza

A játszótéren különböző korcsoportok számára komplex játszószerkek egymás mellett helyezkednek el. A játszószerkek korszerűek jól felszereltek. A játszószerkek alatt a balesetvédelmi előírásoknak megfelelő különböző anyagú esésvédő burkolat található (homokfelület, ütéscsillapító gumiburkolat). Megtalálható itt „szánkózó-domb”, gyepes röplabdapálya, aszfaltburkolatban kosárpalánk, asztalitenisz, stb. A játszótér használati komfortját növeli a központi részen lévő méretes esőbeálló pavilon, külön illemhely és sok kerékpár elhelyezéséért biztosító kerékpártároló a bejárat közelében. A padokat és az asztalpad kerti bútorokat úgy helyezték el, hogy a szülők karnyújtásnyi távolságban legyenek játszó gyermeküktől. A játszókert kissé zsúfolt összhatását fokozza a játszóhelyek közötti gyepebe épített szabadtéri edzőpálya eszközei. Nemcsak a városlakók, hanem az Martfűi Tarmál SPA-ba üdülni érkezett családos szállóvendégek is sűrűn látogatják a korszerű játszótér.

Kevésbé szerencsés, hogy a nagyobb gyermekek játszóhelye, a kosárpalánk közvetlen szomszédos a kicsik homokozójával, mert egy erősebben megdobott labda a palánkot elkerülve a játszó kisebbek között landol.

Hangulatképek a játszótérről.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A játszókert növényhasználatában „beolvasztotta” a meglévő koros fákat () és a továbbnevelt új telepítésű fák is hamarosan árnyat adó méretűek lesznek. Változatos fajhasználat jellemzi a játszótér növényzetét. (). A kerítés mentén cserjesáv telepített.

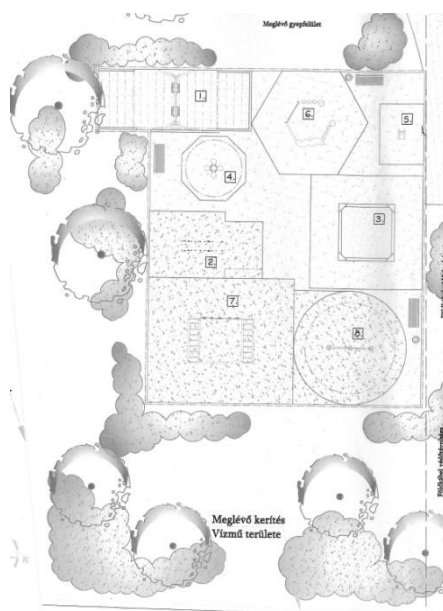
Szabadtéri fitness-elem, és a játszótéri hinta.

Ping-pong asztalok a játszótér egyik sarkában

- **Óvárosi játszótér (1454/6 hrsz.)**

Az óvárosi településrészen idén növénytelepítéssel befejezett játszókertet a Hunyadi útról lehet megközelíteni. A játszótérteret a Fito System Kft. tervei alapján építették meg.

A játszótér korszerű változatos játékot biztosító játszószerekkel felszerelt. A használat rendjét ismertető tábla tudatja. Kerékpártároló, homokozó, hinta, komplett mászó-vár, egyensúlyozó pad, forgó, csúszda és pihenőpadok jelentik a kert berendezését.

Növényzete szomorú fűzfákból, juharfákból, hibiszkusz fagyal és oszlopos nyugati tuja sövényből tevődik össze.

- **Kertvárosi játszótér**

A kertvárosi játszótér a téglagyári agyagbánya területén kialakított közpark mellett, a magas parton, a Babits utca végén található. A játszóhely és közösségi tér építését az ittlakók is segítették.

Közösségi tér és játszótér a Babits utca folytatásában.

Tűzrakó-hely mellett betonalapú faszerkezetű asztalok, padok kaptak helyet a játszóeszközök korszerű, de egyszerű ideillő kialakításúak. Kosárpalánk, ping-pong asztal, hinta, mérleghinta, rugós játékszer és pihenőpadok a teresedés távolabbi részén kaptak helyett. A ligetesen telepített fák még kicsik, de a lombkoronájuk a közeljövőben már kellemes árnyas helyet adnak. (köriskák, hársfák, juharfák, stb.) A közösségi tér határát fagyal és hibiszkusz sövény jelzi.

Korlátozott közhasználatú, jelentős zöldfelületű intézménykertek

Martfűn az intézmények (iskolák, sportlétesítmények, temető kertek) és az azokhoz tartozó zöldfelületi elemek jellemzően a város több pontján nagyobb területű ingatlanokon találhatók. Ez a település történeti szerkezetéből adódik. (Bata-féle település-elképzelés, a hajdani gyári munkások képzéséhez szükséges oktatási igények, munkások szociális, sportolási igényei, stb.).

A város gyermekintézményei és azokhoz tartozó zöldfelületi elemek:

- **Óvodák:**

A városban a Játékvár Óvoda és Bölcsőde intézményhez több városi, területi elhelyezkedésű óvoda, bölcsőde épület és kert tartozik:

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Munkácsy úti óvoda (349/14 hrsz.)

Május 1. úti óvoda (808/5 hrsz.)

Kossuth úti óvoda (179, 182 hrsz.)

Bata utcai bölcsőde (806/2 hrsz.)-

Az óvodakertek jellemzően jó kialakításúak. Árnyékot adó lombosított fák, korcsoportok szerinti játszókertek, pihenő és zsibongó területek az igényeknek megfelelő nagyságúak és rendszeresen karbantartottak, fenntartottak.

A Munkácsy úti óvoda kertjében 40-45 éves platánfák biztosítják a hűsölést nyáron. A játszókertet nyárfák szegélyezik, melyeket előregezés miatt folyamatosan vágják ki.

Kossuth utcai óvoda

Árnyékot adó fák a Május 1. úti óvoda kertjében koros hársfák, örökzöld szürke lucfenyők. A Kossuth utcai épület kertjében kocsányos tölgy, vadgesztenyefák, és az utca felől a villamos szolgáltató megbízásából csúnyán csonkolt hársfák láthatók.

A Bölcsődei játszókert zöldfelülete nem jelentős.

Május 1. úti óvoda játszókertjei.

Iskolák

Az iskolakertek jellemzően célszerű kialakításúak, kertépítészeti szempontból nem elég változatosak, igényesek. Sportpályáik, (salakos és aszfaltfelületű) pihenő és zsibongó területek az igényeknek megfelelő nagyságúak és rendszeresen karbantartottak, fenntartottak. Növényzetük árnyas fákból (szomorú fűzfa, különböző fajú és fajtájú juharfák és kőrisfa, stb., és a kerítés mentét határoló idősebb (többnyire keleti tuja), örökzöld sövényből állnak.

Sportpálya a „Damiban”

Damjanich János Szakközépiskola és Kollégium (Gesztenye sor 15-17. 814 hrsz.)

A helyi természeti védettséget élvező vadgesztenye allé és a Tisza-part töltése-magaspartja között a Városközpontban található iskola története összefonódott a cipőgyár történetével. A szakmai végzettséget is adó középfokú intézményt a cipőgyártás hívta életre, melynek oktatása évtizedekig országosan elismert volt. Az intézményben már nincs cipőipari képzés, kereskedelmi, marketing szakmacsoportokat vezettek be helyette.

Az általános iskola intézmény-kertje, épülete, zsibongója, sportpályája és utcai homlokzata, parkolója.

Martfűi József Attila általános Iskola szintén a Városközpont területén található a Május 1. út és a Munkácsy utcák találkozásánál. Jelenlegi névvel és formában 2011. óta működik.

Egészségügyi intézmények, zöldfelületei: eltérő nagyságú területen találhatók. Többnyire egyszerűen kezelhető gyepfelület uralja a zöldfelület nagy részét. Az Egészségház (Gesztenyesor 8. 808/7 hrsz.) és a Bata lakótelep épületei közé létesített gyógyszertár környezete igényesen parkosított.

a Bata lakótelepen lévő gyógyszerár és takarékszövetkezet igényes környezete

- **Temetőkertek:**

A temetőket a Pietas Bt. működteti. A településen a temetők zöldfelületi karbantartását és a hozzá kapcsolódó épületek fenntartását végzik.

1.) *Régi temető* (094 hrsz.) a jelenlegi köztemető közelében, az erdősávban található. A földút felől kerítéssel védett a még ma is látogatott sírkert. A lélekharang faszerkezetű és a temetőben vízvételi lehetőség van. Növényzetét a körülötte lévő erdőfolt lombos fái adják.

2.) *Hársfa úti temető* (1440/3 hrsz.) örökzöldekkel beültetett, északi részén az út mentén lombos fákkal (cukorjuhar fák) szegélyezett sírkert.

A ravatalozó környezetében lévő árnyat adó lombos fákon (nyírfá, platánfa, juharfa) kívül jellemzően fátlan a temető. A tervezett sírkert középső részén burkolt úttal körbevett területen kőkereszt található lábánál elfekvő borókákkal. Az utat kívülről oszlopos örökzöldek (boróka) sora határolja. A sírkertben kolumbáriumok és urnasírhelyek egészítik ki rendezett sírsorokat. A sírok gondozottak, gazdag növénykiültetésűek.

A Hársfa úti temető ravatalozója és bejárata.

A sírkert szép, idős örökzöld növénycsoportja, útja.

Sírkert és a kolumbáriumok.

- **Városi sportpálya**

A város sportterülete a Városközpont településrészen a Szolnoki út északi oldalán található (822/1 hrsz.). Sportlétesítmény működtetését és fejlesztését és a hozzá kapcsolódó sportöltöző mellékhelyiség üzemeltetése, karbantartása, a sportpályák sportolásra alkalmas állapotának megőrzése, gondozását (öntözés, fűnyírás). Martfűi Városi Sportegyesület (MVSE) fogja össze. A település sportéletét több sportklub is színesíti. (kosárlabda, kézilabda, sakk, tenisz, szabadidő sport, természetbarát kör, úszó és triatlon-kör, karate-klub és a Szilver versenytánc-csoport).

Lelátókkal, esti megvilágítással ellátott, füves football-pálya mellett a sportterület kisebb füves labdarúgópályának és három, salakos tenispályának ad helyet.

Ligetesen a kerítések mentén, a két gyepes pálya között idős magas kőrisfák alkotta lombsátor alatt, edzhetnek a sportolni vágyók és szurkolhatnak a nézők. Az elhelyezett hulladékgyűjtők, a környezetvédelmet és a kulturált itt tartózkodást biztosítják. A sportkertben megtalálható fafajok: platán, cukorjuhar, hársfa, magas kőris, szomorúfűz és a fekete nyárfa természetes példányai.

Sajátos, a település zöldfelületi karakterét meghatározó zöldfelületi elemek

A Bata lakótelep zöldfelületei. A Gesztenye sor utca két oldalán, az 1940-es években, a cipőgyár építésével egy időben, annak kiszolgálására, megtervezett és megépített, a városalapítóról elnevezett lakótelep a városközponti zöldfelületek növényállományához hasonlóan idős növényállománnyal rendelkező ún. úszótelkein, az épületek közötti zöldfelületek sorolhatók ide.

Az 1940-es években, komplex kertépítészeti, növénykiültetési tervek alapján kivitelezett lakótelepi közterületek növényzete napjainkban a rendezetlenség, túlszűfoltosság benyomását kelti. Ezt a látványt az egyes társasházak közvetlen környezetének eltérő használatából (díszkert, vagy szőnyegporoló és raktár), kertberendezési tárgyainak elhelyezéséből (padok, virágtartók) adódó megjelenésbeli különbségek, az öncélú térhatárolások, sövények, kerítések, az eltérő és az egységes kertépítészeti, szabadtér-építészeti koncepció hiánya

okozza. Hasonló kertépítészeti megjelenés jellemző a Szolnoki út déli részén, valamint a Munkácsi út menti többszintes épületek közötti zöldterületeken is.

Elhanyagolt állapotú kertrészlet.

Közhasználat elől elzárt jelentős zöldfelületek

Martfű zöldfelületi elemei közül a rekreációs tevékenységet szolgáló strandfürdő, gyógykemping, a Martfűi Termál SPA épületegyüttesének környezete tartozik elsősorban.

A Martfű Termál SPA turisztikai központ területe 2002-től a Toma Bau Zrt. tulajdona. A turisztikai és rekreációs központ 13 hektáron terül el. Területén található: a Kastélyszálló romantikus épülete (Móricz Zs. utca), a Martfű Gyógy-kemping és Apartmanházak a csónakázótóval, és a családbarát, háromcsillagos termál szálloda. A rekreációs központ a természet szeretetét, a sportot és a kultúrát kívánja egyesíteni. Ennek hagyományteremtő példája a 2010-ben elindult ÖrökZöldTisza - Martfű Fesztivál. Az egy hetes rendezvénysorozatot a cég, és az önkormányzat és a város intézményeinek összefogásával valósul meg.

Az épületek közelében szépen, igényesen kialakított kertrészletek láthatók. A termálfürdő épülete előtt ér véget a védett vadgesztenye fasor. A hagyományörzés szép példája, hogy fiatal vadgesztenyefák sora szegélyezi a Gesztenye sor utca, fürdő- és sporttelep közötti folytatását. A turisztikai központ területe még nem teljesen kialakított építési területek és anyagdepók, valamint szépen fenntartott kertrészek váltják egymást. A zöldfelületi, kertépítészeti szempontból a parkolók kialakítása sem megoldott.

A Szolnoki út északi oldalán a nem szerencsés módon a települési vízmű, az adótorony zöldterülete és a szennyvíztisztító területe ékelődik a két rekreációs terület közé. Mindegyik terület gondozott, kertészetileg kezel, fenntartott.

Egyéb zöldterületek közé soroltam a biológiai aktivitással bíró, de esztétikai élményt, és használati értéket a település közössége számára nem nyújtó, nagyméretű belterületi, mezőgazdasági hasznosítású és erdősült területeket, valamint a zöldfelületi fejlesztés szempontjából értékes zöldfelületet a Kérész utca lakóterületen túli részén elhelyezkedő egykori téglagyári gödörben keletkező kis tavat és annak közvetlen jelenleg kihasználatlan, funkció nélküli, rendezetlen, extenzív fenntartású környezetét.

Az egyéb zöldterületeket a családi házas lakóterületek kertjei, illetve az út menti zóldsávok egészítik ki.

Utcafásítás:

Martfű utcái rendezettek, többnyire fásítottak. Az egyes városrészek utcáinak fasorai, fafajai tükrözik a településrész korának beépítési stílusát, a kornak megfelelő (vagy éppen

hozzáférhető) fajok elhelyezését. Az óvárosi és Kertváros déli részén az utcán gyümölcsfák (meggy, dió, szilva, cseresznye fák), gömbakác fasorok (Kossuth utca), vérszilva fák, juharfák láthatók. A Városközpont fasorai elsősorban a hajdani utcafásításokat idézik: vadgesztenye fasorok, hársfasorok, tölgyek. A Szolnoki út mentén kiteljesedett gömbkoronájú virágos kőrisek sora, juharok, kőrisek, oszlopos tölgyek, platánfák, a Május 1. utcán díszgalagonya fasor láthatók. Az elmúlt időszak fásításait és a kertvárosi rész fiatalabb utcáit örökzöld kiültetések, gömb szivarfa, stb. jellemzik.

A városban ültetett fák fafajainak hagyományát követve: vadgesztenyefák, az ártérre vezető utcák mentén hársfák, nyárfák, különböző fajú fűzfák, fiatal kőrisfák is megtalálhatók.

A védett vadgesztenye kettős-fasor gyártelepnél kezdődik és a termálszállónál végződik.

Kossuth utca gömbakác fasora és az óvoda kertjében lévő csonkolt hársfák látványa.

A Szolnoki út mentének növényzete a sporttelepnél és a lakótelepnél.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

Martfű zöldfelületi ellátottsága a biológiai aktivitás tekintetében megfelelő.

A településközponthoz szervesen kapcsolódó nagy kiterjedésű, változatos, dúslombozatú, nagyméretű ligetes parkok és a várost északról körülölelő galériaerdő lombkoronái, valamint a település belső részeiben a lakótelepeken lévő zöldterületek koros növény-együttesei, és az utakat kísérő növényzet jelentősen növeli a város zöldfelületi ellátottságát, a településen élők

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

komfortérzetét. Használati érték szerint már nem ilyen jó a település zöldfelületi elemeinek aránya a város összes zöldfelületéhez képest. A területileg a közparkok nagy része zöldfelületi szempontból „kihasználatlan”. A város különböző részein kisebb-nagyobb területeken, „csak” fenntartási munkákat végeznek (gyepkaszálás, szemétgyűjtés) és nincs zöldfelületi „szerepe, feladata, funkciója” az adott területnek. (Tisza-part mente, volt agyagbánya területe, stb.). Vizuális-esztétikai jelentősége a településközpont zöldfelületének a Szent István park, illetve Hősök tere és a művelődési ház parkjának növénycsoportjai és a helyi védettséget élvező vadgesztenye fasornak, valamint a gömbkőris fasornak van.

Településkép:

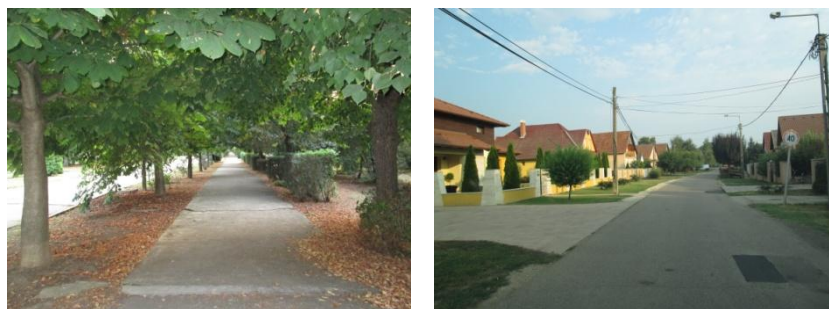
Martfű Város Önkormányzata Képviselő-testülete a település közterületi zöldfelületeinek magasabb szintű gondozottsága, lakókörnyezetünk minőségének javítása, az esztétikusabb utcakép megteremtése érdekében „Fogadj örökbe egy közterületet Martfűn” programot indított. A program elindításáról a 2015. július 2-i ülésén döntött a képviselő-testület. A programhoz csatlakozhatnak vállalkozások, szervezetek, magánszemélyek, akik munkájukkal (kaszálás, gyomlálás, kapálás, tereprendezés), adományukkal (facsemete, cserje, bokor, virág, virághagyma, pénz, stb.) kívánnak hozzájárulni a város környezeti megjelenésének emeléséhez. A településen Városszépítő Egyesület és Tábor működik. Az Egyesület szervezi a martfűi lakosokat a különböző városrészek „felvirágoztatására”, az egyesület munkáját dicséri a Szolnoki út menti dekoratív növénykiültetések sora a sportpályánál és a kerékpárút mentén.

Óváros hangulatos utcarészlete,

kocsányos tölgyek a vasútvonal mentén,

Hunyadi utca

Városközpont vadgesztenye alléja és a kertvárosi Móricz Zsigmond utca látványa

*Városszépítő Egyesület munkájának eredménye a Szolnoki út mentén.
Az itt élők ápolják, gondozzák fákat, bokrokat és virágokat.*

A **babafa** ültetéssel Martfű újszülötteinek érkezéséről emlékezik meg minden évben ősszel és tavasszal a szülők és a város Önkormányzata. 2015. március 28-án 17 hársfacsemetével gyarapították a Tisza Ipartelep és a Művelődési Központ közötti Tisza Cipő park fáinak számát.

Babafák a Hősök terén a parkban (kislevelű hárs és oszlopos kocsányos tölgy)

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Általánosságban a Martfű város zöldfelületi rendszerét érintő konfliktusai elsősorban a Tisza-part mentén az azonos területen lévő, eltérő használati igényű (természetmegőrzés-természetvédelem, vízügyi használat, belterületi zöldfelület használat, rekreációs célú területhasználat, parkolási lehetőség) települési zöldterületek miatt alakulhat ki. Másrészt a városban és annak határában lévő üzemek, ipari épületek, közlekedési területek tájképet befolyásoló hatásai és a lakóterületek, zöldterületek közeli szomszédysága miatt. A település történeti lakótelepének Bata lakótelep) építészeti, városszerkezeti hálózatának megőrzése és a szükséges ingatlan és zöldfelület fejlesztésből eredő eltérő igények.

A település zöldfelületi rendszerét érintő területhasználati konfliktusok részletesen az alábbiak:

- ~ Tisza-part közösségi zöldfelületi hasznosítása: a folyó mentett és mentetlen oldalát egyes szakaszokon egyaránt bevonva a város zöldfelületi rendszerébe és az illetékes vízügyi igazgatóság törvényi előírásai és az árvízvédelmi szempontok ellentéte,

- ~ Tisza-part zöldfelületi kialakítása, közösségi célú hasznosítása (rendezvények tartása, hang és fényhatások) és a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet túlpárti fokozottan védett természetvédelmi területei
- ~ közösségi célú zöldfelületi elem kialakítása a Tisza mentett oldalán a (lakótelep szomszédságában, játszótér zöldfelületével összekapcsolva (Bata utca) a meglévő garázssorok használata, fenntartása
- ~ Bata lakótelep területi védettsége és a szükséges zöldfelületi fejlesztések (épületek közötti zöldterületek használata)
- ~ a Bata lakótelep épületei közötti zöldfelületek városi-közösségi használata és az ottlakók „saját kert” igénye,
- ~ Bata lakóterületen, a Városközpont településrészen a megnövekedett gépjárműforgalmat kiszolgáló parkolóhelyek biztosítása és a zöldfelületek területi megőrzése,

Temetőhöz vezető út menti garázsok.

- ~ a két városrész között húzódó vasútvonal raktározási területe, vasútállomás környezetének jelenlegi állapota és a kedvező településképp kialakítása
- ~ a tervezetten kialakított parkosított, dekoratív központi zöldfelület és a szomszédos szántóföldi művelésű területek egymásmellettisége,
- ~ a történeti iparterületen belül az ipari üzemek igényelt terjeszkedése és a megmaradt zöldfelület részek, értékes fasorok további fennmaradása,
- ~ az Óváros és a Városközpont közötti szorosabb, funkcionálisabb zöldfelületi összeköttetés (gyalogos és kerékpáros forgalommal is) valamint 442 jelű úton történő erős átmenő forgalom balesetmentes biztosítása
- ~ szorosabbra fűzni a zöldfelületi kapcsolatot a Hársfa úti temető és a körülötte lévő erdősül területek között, valamint a „garázsváros” szükségessége, igényeltsége között
- ~ a város zöldfelületi karakterét is meghatározó, magántulajdonban lévő nagyfelületű zöldterületek kertépítészeti kialakítását, a kialakítás minőségét az önkormányzat nehezen tudja befolyásolni
- ~ nagyfelületű közparkok közösségi funkcióinak megtalálása, elfogadtatása, kialakítása. (volt téglagyári agyagbánya rekultivált területén lévő közpark)

Természeti értékvédelemre javasolt fák:

Kocsányos tölgy (Quercus robur) Hősök tere (794/1 hrsz.)

Kocsányos tölgy (Quercus robur) Művelődési ház parkja (796/15 hrsz.)

Mindkét fa egészséges, szabályos koronája, hatalmas mérete ritka természeti látvány.

Kocsányos tölgy

gömbkoronájú virágos kőris a Szolnoki út mellett

Kocsányos tölgy

Szűcs Gábor

TK/1 01-5078

Kollányiné Földi Hajnalka

tájépítész

Felhasznált irodalom:

1. Martfű Alátámasztó munkarész 2009. Kiszelovics és Társa Kft.
5001 Szolnok, Szántó krt. 52/A.
2. Martfű város honlapja,
3. Martfű Magazin internetes újsága
4. Természetvédelem.hu honlap
5. Wikipedia – Martfű
6. Beluszky P. 1999: Magyarország településföldrajza. – Dialóg Campus Kiadó,
Budapest – Pécs. 584 p
7. Herbály Jánosné: Tisza Cipő saját gyártásban, ismét Martfűn; martfu.hu honlap
8. Dr. Tóth Csaba: Tisza-zúg kunhalmi NFÜ kiadvány
9. Molnár Ernő: Egy cipőgyártó kisváros múltja és perspektívái Földrajzi Közlemények
2015. 2pp132-146. oldal, Debreceni Egyetem
10. Martfű Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája ArtVital Kft. Nyíregyháza, 2013.
11. Közép-Tiszai tájvédelmi körzet kiadványa (Daru-füzetek) és honlapja

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

A település területfelhasználását tekintve külön vizsgáljuk a bel és a külterület területfelhasználását.

A belterület elkülönülő településrészekre bontható, melyek elsődleges területfelhasználása különböző. A 442. sz. főút, és a Szolnoki út, valamint a Tisza folyó által közrezárt területen található a Tisza Ipartelep, a belterület önálló ipari tömbje. A tömbben jellemzően cipőiparhoz kapcsolódó termelő és logisztikai nagy vállalkozások, valamint szerszámgép készítő vállalkozás, nyomda és egyéb termelő és raktározási funkciójú területek találhatók. A Tisza Ipartelep mellett a Bata - lakótelep területe található, mely a cipőgyárral közel egyidőben létesült a hazai telepszerű beépítések egyik legépebben fennmaradt komplex lakótelepe, melyen szabadon álló, úszótelkes villa- szerű 4-8 lakásos társasházak találhatók, valamint ezen a területen található az impozáns művelődési ház területe, továbbá az egészségház és a Damjanich Szakképző Intézet tömbje és a bölcsőde területe. A Bata lakótelep jelentős nagyságú zöldfelülettel rendelkezik, itt alakították ki a Bata - teret és a Tisza felőli oldalon a város központi játszótere van. A lakótelep déli részén kereskedelmi egységek, a piac és az autóbusszállomás található. A Tisza ipartelep és a lakótelep közötti részen jelentős zöldfelület, továbbá a Spar áruház és parkoló területek vannak.

A Bata lakóteleptől nyugatra a sport és rekreációs terület található a városi sportpályával a Martfűi TermalSpa szálloda és gyógyfürdő, valamint a kemping területe és a városi sporttelep. Ezen a területen ékelődött be a szennyvíztisztító területe. A rekreációs területtől nyugatra , Tiszaföldvár felé viszonylag új építésű jellemzően földszint+tetőtérbeépítéses családi házak tömbjei találhatók, melyek kertvárosias lakóterületek. Ezen a területen a Tiszához közel található a városgondnokság telephelye, továbbá ugyancsak a Tiszához közel a kastélyszálló és az Albert pince és vinotéka.

A Szolnoki úttól délre Tiszaföldvár felé családi házas terület található kertvárosias lakóterületként. Ettől a területtől délre van a még be nem épült ipari park tömbje.

A Munkácsy út körüli területen található a város másik nagy lakótelepe többemeletes, többalakos épületekkel és intézményekkel. Ezen a részen van az általános iskola, óvoda, vízmű telep és posta, kereskedelmi egységek, a városi sportcsarnok található. A Munkácsy és Május 1 út közötti részen a lakóépületek mellett kereskedelmi egységek és a rendőrség, valamint a Május 1 úti óvoda található.

Az új településközpont az Óváros és a kertváros között található, mintegy összeköti a településrészeket. A területen jellemzően igazgatási intézmények, a polgármesteri hivatal, a református és a római katolikus templom, továbbá kereskedelmi intézményként a Lidl áruház található.

A vasúton túli óvárosi rész szinte teljes egészében lakóterület, kivéve az egykori központ alközponttá átalakult területét, ahol óvoda, idősek napközi otthona, mentőállomás és egyéb intézmények találhatók. Az óvárosi részen a lakóterületbe ékelődve vállalkozások is találhatók, a Főkefe kisüzeme és autószerelő műhely.

A belterületi területfelhasználás a Tf-2 tervlapon ábrázolásra került.

A külterület zöme általános mezőgazdasági, szántó és kisebb részben legelő terület, melyek művelés alatt állnak. A külterület meghatározó kiterjedésű területe az északi iparterület. Az északi iparterületen a Növényolajgyár és Sörgyár található. A külterület Mezőhékhez közeli részén állattartó telep és külterületi gazdaság található. A 442 számú útról a vasúton túl közelíthető meg az egykori zártkertek területe, melyet jelenleg hétvégi házas üdülőterületként használnak. A külterület meghatározó tényezője a Tisza folyó és árterülete. A külterületi területfelhasználás a Tf-1 tervlapon ábrázolásra került.

1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A katonai felmérések térképei alapján Martfű város kialakulása és szerkezeti fejlődése nyomon követhető, és levezethető.

Az 1800-as évek végén a településből a szétszórt tanyaegyüttesek, majorok léteztek, (Kövér Károly tanya, Zsófia-halom, Podmaniczky - tanya) és Tiszaöldvárhoz tartoztak. Az úthálózattól a Szolnok – Martfű - Kunszentmárton útvonal, valamint a Mezőtúr - Vezseny út létezett, majd az 1872-84 között készült térkép mutatja a már megépült vasutat. A vasútvonal pontosan követi a régi 1860-as térképen látható országutat. A vasútállomás a két út metszéspontja mellé került. Ide települt a cipőgyár is. A gyár építésével kezdődött Martfű fejlődése. A gyártelep, mint első önálló elnyújtott téglalap alakú beépített terület, körülhatárolva, szabályos utcahálózattal megtervezve létesült. A gyár területigénye eredményezte a Mezőtúr - Vezseny főút és csomópont délre tolódását.

A gyár fejlődésével a településen később jelentkező egyéni lakásépítési igények a „szigethez” kapcsolódva, de az út másik oldalán valósulhattak meg, itt szabadon álló családi házak épültek. A terület és beépítése csak részben szabályos, a főútvonal vezetése alkalmazkodott a területi adottságokhoz, a majdnem ívesen vezetett feltáró úthoz kapcsolódnak kétoldalt a keresztutak.

Martfű önállóvá válása után (1950) telepítették a vasúton túli, közel négyzetes területű részt, szabályos derékszögű úthálózattal.

Ezen a területen kapott helyet a községközpont. Excentrikus elhelyezkedése, a fejlesztési terület hiánya, valamint a település fejlődése miatt a megnövekedő igényeket nem tudta kielégíteni a régi településközpont, de mint alközpont megmaradt. Az új városközpont elhelyezésére, kialakítására pályázatot hirdettek, a nyertes pályamű tervei alapján valósult meg az új központ, amely a településrészeket összeköti.

Martfű településszerkezetének sajátosságai a nagy egybefüggő iparterületek, melyek közül a cipőgyár területe (Tisza iparterelep) a belterületen található. A cipőgyár telepítésével közel egyidőben kezdték építeni a gyárhoz kapcsolódó lakótelepet (Bata - lakótelep), mely Magyarországon a teleszerű beépítések egyik legrégebbi területe. A helyi értékvédelmi rendelet, mint teleszerű beépítést területi védelemmel védi a Bata - lakótelep területét.

Martfű településszerkezeti fejlődésének meghatározó tényezei a természeti elemek, mint a Tisza folyó, mely egyrészt korlátozza a település fejlesztését, másrészt lehetővé tette a nagy élővíz igényű gyártelep (Martfű iparterület - Növényolajgyár és sörgyár területe) kialakulását, valamint a vonalas infrastruktúrák a 442. számú főközlekedési út, mely a település belterületén keresztülhaladt Tiszaöldvár felé és pár évtizede a belterület jelentős részét elkerülve délre halad és így közvetlen kapcsolatot biztosít a 44. számú főút felé. Ugyancsak meghatározó elem a vasút, mely a település óvárosi részét mintegy leválasztja a többi településrészről.

1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

Martfű város ingatlan - nyilvántartási területi kimutatása a Szolnoki Járási Hivatal, Járási Földhivatala 2015. 08.28.-i adatszolgáltatása alapján.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Szólnokai Járási Hivatal

Törzskönyv

MARTFŰ		3314					külterület				
A KÖZSÉG TERÜLETÉNEK MEGOSZTLÁSA											
MINŐSÉGI OSZTÁLYOK SZERINT						MŰVELÉSI ÁGAK SZERINT					
Művelési ág	Min. o.	KTJ K/ha	Terület ha m2	%	KTJ K. fill.	Tétel-szám	Terület ha m2	%	KTJ K. fill.	Átl. KTJ K/ha	Tétel-szám
gyümölcsös	2	41.70	7.4084	100.0	308.93	10	7.4084	0.4	308.93	41.70	10
kert	2	41.70	4.6484	100.0	193.84	52	4.6484	0.2	193.84	41.70	52
szántó	1	40.00	202.1577	13.2	8086.31	56	1535.0315	77.4	45280.62	29.50	648
	2	34.80	696.0384	45.3	24222.14	244					
	3	24.30	423.8188	27.6	10298.80	204					
	4	15.60	113.8615	7.4	1776.24	85					
	5	10.40	77.5298	5.1	806.31	43					
	6	4.20	21.6253	1.4	90.83	16					
legelő	1	17.40	31.8769	31.2	554.66	3	102.2039	5.2	1135.95	11.11	17
	2	8.70	62.2507	60.9	541.58	8					
	3	6.30	2.9088	2.8	18.33	3					
	4	4.20	5.0157	4.9	21.07	2					
	5	2.10	0.1518	0.1	0.32	1					
rét	3	20.90	9.8520	100.0	205.91	1	9.8520	0.5	205.91	20.90	1
GYEP ÖSSZESEN							112.0559	5.7	1341.86	11.97	18
MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET							1659.1442	83.7	47125.24	28.40	728
erdő	1	11.50	42.3850	36.4	487.43	25	116.3620	5.9	1086.21	9.33	49
	2	10.80	17.1620	14.7	185.35	9					
	3	8.00	43.9170	37.7	351.34	9					
	4	4.90	12.4547	10.7	61.03	5					
	5	2.40	0.4433	0.4	1.06	1					
TERMŐ TERÜLET							1775.5062	89.6	48211.45	27.15	777
KIVETT							206.6759	10.4			142
ÖSSZESEN							1982.1821	100.0	48211.45	27.15	919

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Szolnoki Járási Hivatal

Törzskönyv

MARTFŰ		3314						belterület				
A KÖZSÉG TERÜLETÉNEK MEGOSZTLÁSA												
MINŐSÉGI OSZTÁLYOK SZERINT						MŰVELÉSI ÁGAK SZERINT						
Művelési ág	Mín. o.	KTJ K/ha	Terület ha m2	%	KTJ K. fill.	Tétel- szám	Terület ha m2	%	KTJ K. fill.	Átl. KTJ K/ha	Tétel- szám	
szántó	3	24.30	2.6072	81.3	63.35	1						
	4	15.60	0.6002	18.7	9.36	1						
							3.2074	1.0	72.72	21.67	2	
legelő	3	6.30	1.8749	100.0	11.81	1						
							1.8749	0.6	11.81	6.30	1	
GYEP ÖSSZESEN							1.8749	0.6	11.81	6.30	1	
MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET							5.0823	1.6	84.53	16.63	3	
erdő	1	11.50	3.6853	39.5	42.38	1						
	3	8.00	5.6536	60.5	45.23	1						
							9.3389	3.0	87.61	9.38	2	
TERMŐ TERÜLET							14.4212	4.7	172.14	11.94	5	
KIVETT							294.3458	95.3			2630	
ÖSSZESEN							308.7670	100.0	172.14	11.94	2635	

Szolnoki Járási Hivatal

Törzskönyv

MARTFŰ		3314						zártkert				
A KÖZSÉG TERÜLETÉNEK MEGOSZTLÁSA												
MINŐSÉGI OSZTÁLYOK SZERINT						MŰVELÉSI ÁGAK SZERINT						
Művelési ág	Min o.	KTJ K/ha	Terület ha m2	%	KTJ K. fill.	Tétel- szám	Terület ha m2	%	KTJ K. fill.	Átl. KTJ K/ha	Tétel- szám	
gyümölcsös	2	41.70	0.2423	100.0	10.10	2	0.2423	1.4	10.10	41.70	2	
kert	2	41.70	12.1466	100.0	506.51	86	12.1466	71.4	506.51	41.70	86	
szántó	3	24.30	2.1001	100.0	51.03	8	2.1001	12.3	51.03	24.30	8	
rét	3	20.90	0.8515	100.0	17.80	1	0.8515	5.0	17.80	20.90	1	
GYEP ÖSSZESEN							0.8515	5.0	17.80	20.90	1	
MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET							15.3405	90.2	585.45	38.16	97	
erdő	3	8.00	0.8915	100.0	7.13	1	0.8915	5.2	7.13	8.00	1	
TERMŐ TERÜLET							16.2320	95.4	592.58	36.51	98	
KIVETT							0.7771	4.6			8	
ÖSSZESEN							17.0091	100.0	592.58	36.51	106	

1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Martfűn a beépítésre szánt területek zöme a belterületen található, azonban e mellett meghatározó az északi iparterület egybefüggő nagyterjedésű területe, mint beépítésre szánt terület. A belterületi beépítésre szánt területek nagy része lakóterület, e mellett azonban jelentős kiterjedésű a belterületi iparterület (Tisza ipartelep). A településen a beépítés intenzitása és jellege alapján kisvárosias, kertvárosias és a peremterületeken falusias lakóterület alakult ki. A falusias lakóterületek aránya kicsi és életvitel szempontjából a városra a kertvárosias lakóterületek jellemzők, ahol családházak találhatók viszonylag kisméretű telken, mely telkek jellemzően pihenőkertként és díszkertként funkcionálnak. A beépítésre szánt területek kisebb hányada településközpont terület ahol a lakó és intézményi területek vegyesen találhatók. A településközpont vegyes terület a helyi igazgatási, oktatási, kulturális intézményeket és jellemzően többlakásos épületeket foglal magába. Az óváros központi része más jellegű, ott a családházak környezetben alakult ki a központ rész, mely az új városközpont megépítése óta alközpontként működik.

A beépítésre szánt területeken a gazdasági területek egyrészt a település észak részén, a 442. számú főút és 4229. jelű országos mellékút (Martfű - Törökszentmiklós) mellett jött létre, továbbá a belterületen az összefüggő iparterület a Tisza és a 442. számú út mellett, továbbá kijelölt ipari park található a 442. számú főúttal délre a belterülethez csatlakozva. A belterületen kisebb gazdasági területeket is találunk, ahol kisebb vállalkozások, telephelyek működnek. A belterület beépítésre szánt területe a Martfűi rekreációs Központ területe, ahol a termál szálloda található.

A külterület beépítésre szánt területei az iparterület mellett a mezőgazdasági telepek jellemzően a Mezőhék felőli határrészen, ahol a mezőgazdasághoz kapcsolódó állattenyésztéssel és terménytárolással, szárítással foglalkoznak.

A beépítésre nem szánt területek zöme a külterületen helyezkedik el. A település területének jelentős része szántó terület, ahol szántóföldi növénykultúrákat termesztnek, továbbá kisebb legelőterületek találhatók. A külterület meghatározó területe a Tisza folyó medre és partja.

1.14.1.4. Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)

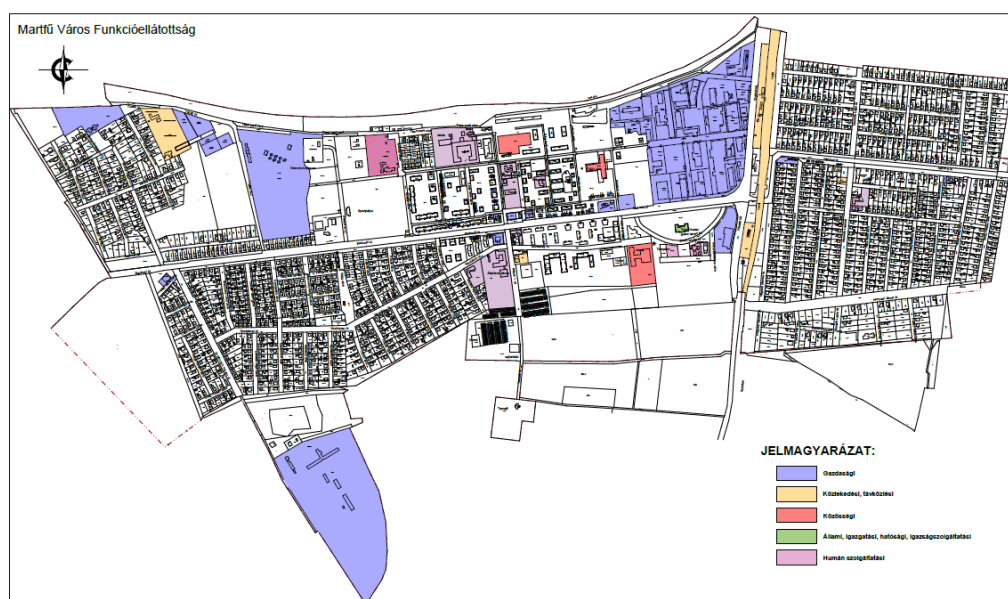
Martfű város funkcióellátottságát az alábbi táblázatban rögzítjük. A funkcióellátottság vizsgálata során öt funkció meglétét értékeltük: gazdasági, közlekedési/távközlési, közösségi, igazgatási/hatósági és humán szolgáltatási funkciók. Az öt funkció alapvetően lefedi, integrálhatóvá teszi az adott város összes funkcióit.

Gazdasági		Közlekedési, távközlési		Közösségi		Állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási		Humán szolgáltatási	
Ipartelep	1	Tűzép	1	Könyvtár	1	Polgármesteri Hivatal	1	Óvoda	1
Ipari park	1	Vasútállomás	1	Művelődési Ház	1	Okmányiroda	1	Mentőállomás	1
Ipari üzem	1	Benzinkút	1	Színház (művelődési házban)	1	Területi hatósági intézmények	1	Körzeti rendelő	1

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

				színházterem)					
Ipari terület	5	Helyi autóbusz megálló	2	Helytörténeti gyűjtemény	1	Rendőrség	1	Gyógyszertár	2
Kávézó	1	Távolsági autóbusz megálló	2	Sport, infrastruktúra	2	Polgárőrség	1	Központi körzeti ügyelet	1
Étterem	10	Buszállomás	1	Uszoda	1			Gyermekorvos	1
Kiskereskedelmi üzletek	47	Posta	1	Rendezvény-csarnok	1			Védőnői szolgálat	1
Pénzügyi szolgáltató	3			Strand	1			Fogászati rendelő	1
Kereskedelmi központ, hipermarket	2			Játszótér	1			Bölcsőde	1
Piac	1							Óvoda	3
Kereskedelmi szálláshely	3							Általános Iskola	1
Cukrászda	1							Középiskola	1
Büfé	1							Templom	2
Autómosó	1								

A legtöbb funkcióval Martfű a gazdasági és a humán szolgáltatási funkciók közül rendelkezik. A közszféra funkciócsoporthoz kapcsolódik a legkevesebb közsolgáltatás. Az alábbi térképen lokalizáltuk az egy funkciókat.

(Forrás: IVS)

A település intézmény- szervezete az elmúlt években jelentősen megváltozott. Oktatási intézmények terén az intézményellátó szervezet a KLIK (Klébersberg Intézményfenntartó Központ), mely a település általános iskolájának fenntartója. A településen az óvodai ellátás három telephelyen (tagóvoda) működik. A bölcsődei ellátás megoldott a városban, mely ellátás a környező települések igényeit is biztosítja.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Egészségügyi ellátás terén az Egészségügyi Központban található rendelők látják el a település háziiorvosi és házi gyermekorvosi szolgálatát, az ügyeleti ellátás Martfűn, az Egészségügyi Központban biztosított. Az Egészségügyi Központ teljes felújítása, bővítése, átalakítása és akadálymentesítése 2014-ben befejeződött és ebben a rendelőben kap helyet a gyermekorvosi szolgálat és a fogorvosi szolgálat is.

A szociális ellátás terén önkormányzati fenntartásban az idősek napközi otthona működik.

A kereskedelmi egységek terén a városban a nagyobb üzletláncok: COOP, SPAR, LIDL nagyobb üzletei mellett a kiskereskedelmi egységek biztosítják az ellátást. 2014-ben készült el a település piac, mely az őstermelők számára is helyet biztosít az árusításhoz.

Martfű kereskedelmi és vendéglátó üzletei (2015. szeptember 01-én működő, forrás: Önkormányzat)

Sorszám	Üzlet neve	Üzlet címe	Tevékenység jellege	Fő termék
1.	"Oli Ha Frontos"	Kérész út 4.	Kereskedelem	Bútor, vas-barkácsáru, szaniteráru
2.	37. sz. Vegyesbolt	Virág út 1	Kereskedelem	Élelmiszer, textiltermék, játék, sportszer
3.	AGIP üzemanyagtöltő állomás	Földvári út 4.	Kereskedelem	Üzemanyag
4.	Albán Pékség	Szolnoki út 30.	Kereskedelem	Élelmiszer
5.	Alföldi Smaragd Diszfaértékesítő	Szolnoki út 82.	Kereskedelem	Virág-, kertészeti cikk
6.	Articsóka Virág, Ajándék, Kreatív Hobbi	Május 1 út 13.	Kereskedelem	Virág-, kertészeti cikk
7.	Autószerelő műhely, alkatrész bolt	Földvári út 6.	Kereskedelem	Gépjármű és motorkerékpár alkatrész
8.	Cipő és Bőrárujavító Műhely	Rákóczi út 78.	Kereskedelem	Lábbeli és bőráru
9.	City Papír Írószer	Piac tér 10.	Kereskedelem	Papír - írószer
10.	Compnet Számítástechnikai	Gesztenye sor 3.	Kereskedelem	Számítástechnikai hardver, szoftver

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

	Szaküzlet			termékek
11.	COOP Szolnok Zrt., Tisza ABC	Május 1. út 5.	Kereskedelem	Élelmiszer, textiltermék, játék, sportszer
12.	COOP Tiszaöldvár Zrt. Kertes ABC	Kossuth út 17.	Kereskedelem	Élelmiszer, textiltermék, játék, sportszer
13.	Csemege ABC	Zrínyi út 18.	Kereskedelem	Élelmiszer
14.	Csüge Tata Italtoltja	Szolnoki út 61.	Kereskedelem	Élelmiszer
15.	Elízium In Memoriam Kft.	Hrsz: 507/16	Kereskedelem	Temetkezési kellékek, kegytárgy
16.	Fagyis Tricikli	Mozgóbolt	Kereskedelem	Cukrászati készítmény, édesipari termékek,
17.	Family Market	Szolnoki út 71.	Kereskedelem	Ruházat, textiláru, ajándék, háztartási eszközök
18.	Goods Market	Szolnoki út 112.	Kereskedelem	Élelmiszer, textiltermék, játék, sportszer
19.	Green Market	Május 1 út	Kereskedelem	Élelmiszer, textiltermék, játék, sportszer
20.	Gumiabroncs Kereskedés	Tiszaajlat	Kereskedelem	Személygépkocsi és egyéb alkatrész értékesítése
21.	Gyöngyi Praktika	Munkácsy út 94.	Kereskedelem	Vasáru, textiltermék, házt. tartós fogyasztási cikk
22.	Hírlap Dohány Üzlet	Hrsz: 835/9	Kereskedelem	Hírlap - folyóirat
23.	Hóvirág Akciós Áruk Boltja	Simon F. út 8.	Kereskedelem	Élelmiszer, ruházat ajándék, háztartási eszközök
24.	Húskuckó	Május 1. út	Kereskedelem	Élelmiszer: húsfu
25.	Ibolya Virágszalon	Szolnoki út 69.	Kereskedelem	Virág- kertészeti cikk
26.	Ili Textilház	Munkácsy út.	Kereskedelem	Textiláru, ruházati termék
27.	Inci Butik	Szolnoki út 138	Kereskedelem	Textiláru, ruházati termék
28.	Iskola Büfé	Május 1. út 2.	Kereskedelem	Élelmiszer
29.	Iskolai Tanoda	Gesztenye sor 15 - 17	Kereskedelem	Élelmiszer
30.	Jakab Autószeruiz	Szolnoki út 50.	Kereskedelem	Gépjármű és motorkerékpár alkatrész és üzemanyag
31.	Kertész Gazdabolt	Tompa M. út 6.	Kereskedelem	Állateledel, takarmány, villamossági felszerelés,

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

				kertészeti felszerelés
32.	Kínai Üzlet	Szolnoki út 114	Kereskedelem	Textiláru, ruházati termék
33.	Legero Cipőbolt	Gesztenye sor 1.	Kereskedelem	Lábbeli és bőráru
34.	Leila Divatáru Üzlet	Rákóczi út 1/A.	Kereskedelem	Ruházati termék
35.	Lidl Élelmiszer Áruház	Földvári út 1.	Kereskedelem	Élelmiszer, ruházat ajándék, háztartási eszközök
36.	Lorenz Shoe Group Kft. Cipőbolt	Gesztenye sor 1.	Kereskedelem	Lábbeli és bőráru
37.	M&H Ajándéküzlet	Szolnoki út 142.	Kereskedelem	Ajándék, sport, textiláru
38.	Martfűi Depo	Szolnoki út 89.	Kereskedelem	Alkoholos és alkoholmentes italok
39.	Mobil Fizikóterápia Kft.	Szolnoki út 96.	Kereskedelem	Közérzettel kapcsolatos nem élelmiszer termék
40.	Mozgó Bolt	Mozgóbolt	Kereskedelem	Élelmiszer
41.	Munkahelyi Büfé	Gesztenye sor 1.	Kereskedelem	Élelmiszer
42.	Nemzeti Dohánybolt	Piac tér 5.	Kereskedelem	Dohányáru, alkoholos és alkoholmentes italok
43.	Nemzeti Dohánybolt	Május 1. út 2	Kereskedelem	Dohányáru, alkoholos és alkoholmentes italok
44.	Nemzeti Dohánybolt	Szolnoki út 67.	Kereskedelem	Dohányáru, alkoholos és alkoholmentes italok
45.	Nemzeti Dohánybolt	Földvári út 1.	Kereskedelem	Dohányáru, alkoholos és alkoholmentes italok
46.	Novafoods Raktár	Gesztenye sor 1.	Kereskedelem	Állateledel, takarmány
47.	Okulár Optika	Május 1. út 11.	Kereskedelem	Optikai cikkek
48.	Pa - Comp	Deák út 4.	Kereskedelem	Számítástechnikai hardver, szoftver termékek
49.	Pajti Kutya macska eledel	Május 1. út 5.	Kereskedelem	Állateledel, felszerelés, állatgyógyászati eszközök
50.	Pálma Virág Ajándék	Szolnoki út 120.	Kereskedelem	Virág- kertészeti cikk
51.	Panda Áruház	Hrsz: 349/47	Kereskedelem	Ruházat, textiláru, ajándék, lábbeli, bőráru
52.	Pásztor Tüzip	Kassák út 20.	Kereskedelem	Szaniter, ipari vegyi áru, vas és barkács áru
53.	Pillangó Divatkuckó	Május 1. út 4.	Kereskedelem	Ruházat

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

54.	Poliker Cipőbolt	Május 1. út 7.	Kereskedelem	Cipő és bőraru
55.	Potyka Horgászbolt és Kisállatkereskedés	Szolnoki út 100.	Kereskedelem	Állateledel, takarmány, kedvtelésből tartott állatok
56.	Profi Kamera Kft Fotoműterem	Május 1. út 4.	Kereskedelem	Audiovizuális termékek
57.	Provider Papír Írószer Kereskedés	Piac tér 3.	Kereskedelem	Papír - írószer
58.	R - TV Szervíz	Zrínyi út 19.	Kereskedelem	Műszaki cikkek
59.	Ruhamánia	Szolnoki út 130.	Kereskedelem	Hasznáلتcikk
60.	Shell Nagyker	Kossuth út 60.	Kereskedelem	Személygépkocsi és egyéb értékesítés
61.	Shop	Földvári út 4.	Kereskedelem	Élelmiszer, hírlap, könyv, ajándék
62.	Snack	Földvári út 4.	Kereskedelem	Élelmiszer
63.	Soltész Rádió és Televízió Javító Műhely	Rózsa út 3.	Kereskedelem	Műszaki cikkek
64.	Spar Szupermarket	Szolnoki út 146.	Kereskedelem	Élelmiszer, textiltermék, játék, sportszer
65.	Százforintos Bolt	Rákóczi út 20.	Kereskedelem	Élelmiszer, textiltermék, játék, sportszer
66.	Szemerő Szemészeti Centrum	Gesztenye sor 8.	Kereskedelem	Optikai cikkek
67.	Szerencse Kuckó	Piac tér 2.	Kereskedelem	Élelmiszer, könyv, hírlap
68.	Temetkezési Üzlet	Temető	Kereskedelem	Kegyeleti termékek
69.	Teniszinfo	Tóth Árpád út 5.	Kereskedelem	Élelmiszer, textiltermék, játék, sportszer
70.	TM Tüzifa	Mozgóbolt	Kereskedelem	Háztartási tüzelőanyag
71.	Virág - Világ2	Május 1 út	Kereskedelem	Virág- kertészeti cikk
72.	Zöldséges	Május 1 út 2/a	Kereskedelem	Zöldség- gyümölcs kereskedés
73.	Gast - Food Raktár	Móricz Zs. út 1/a	Nagykereskedelem	-
74.	UE Group Magyarország Kft	Ady E. út 22/c	Üzleten kívül végzett csomagküldő kereskedelem	Bútor, lakberendezés, villamossági termékek
75.	Albert Pince és Vinotéka	Krúdy Gy. út 22.	Vendéglátás	Élelmiszer: italok, kávéital
76.	Ászok Büfé	Szolnoki út 89.	Vendéglátás	Hideg - melegétel
77.	Büfé	Csók I. út 1.	Vendéglátás	Hideg - melegétel
78.	Cicero Pizzéria	Május 1. út 2.	Vendéglátás	Hideg - melegétel
79.	City Büfé	Szolnoki út 65.	Vendéglátás	Hideg - melegétel
80.	Club Korona	Szolnoki út 123.	Vendéglátás	Alkoholos és alkoholmentes italok

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

81.	Dzsinn Grill Büfé	Május 1. út 18.	Vendéglátás	Hideg - melegétel
82.	Fehér Delfin Söröző	Simon F. út 8/a	Vendéglátás	Alkoholos és alkoholmentes italok
83.	Fehér Kakas Vendéglő	Virág út	Vendéglátás	Hideg - melegétel
84.	Hörpintő Borozó	Szolnoki út 63.	Vendéglátás	Alkoholos és alkoholmentes italok
85.	Iskola Konyha	Május 1. út 2.	Vendéglátás	Hideg - melegétel
86.	Jolly Joker Söröző	Móricz Zs. út 11.	Vendéglátás	Hideg - melegétel
87.	Kaiser Étterem	Május 1. út	Vendéglátás	Hideg - melegétel
88.	Kehely Cukrászda	Szolnoki út 102.	Vendéglátás	Cukrászati készítmények, édesipari termékek
89.	Kemping Bár	Tüzép út 1.	Vendéglátás	Alkoholos és alkoholmentes italok
90.	Korzó Kávéház	Piac tér 11.	Vendéglátás	Alkoholos és alkoholmentes italok, meleg és hidegétel, cukrászati termékek
91.	Ormányos Söröző	Szolnoki út	Vendéglátás	Alkoholos és alkoholmentes italok
92.	SPA büfé	Ifjúság út 2.	Vendéglátás	Hideg - melegétel, italok
93.	ST Louis Szeszpresszo	Zrínyi út 2	Vendéglátás	Alkoholos és alkoholmentes italok
94.	Suszter Kávézó, Tea- és Borterasz	Mártírok út 1.	Vendéglátás	Hideg - melegétel, édesség, italok
95.	Termál Büfé	Ifjúság út 2.	Vendéglátás	Élelmiszer, készétel, tejtermék
96.	Termál Hotel***	Ifjúság út 2.	Vendéglátás	Hideg - melegétel, szállás
97.	Üzemi Konyha	Szolnoki út 201.	Vendéglátás	Hideg - melegétel
98.	Vasúti Söröző	Hrsz: 343/11	Vendéglátás	italok
99.	Wellness Büfé	Ifjúság út 2.	Vendéglátás	Hideg - melegétel, italok, cukrászati termékek
100.	Wise Monkeys Pub	Mártírok útja 2.	Vendéglátás	Hideg - melegétel, italok

1.14.1.5. Alulhasznosított barnamezős területek

Martfűn alulhasznosított, barnamezős terület nincs.

1.14.1.6. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Martfűn a konfliktussal terhelt - azonban nem szlömösödött és degradálódott - területhez sorolható a Tisza Iparterület, a Zsófia zártkerti településrész és a Tisza- parti garázssor területe. A település történetével és a gyártelep telepítésével magyarázható a konfliktushelyzet. Az 1940-es években a cipőgyár telepítésekor fő szempont a víz közelsége és a jó megközelíthetőség volt. Ennek megfelelően a gyár a Tisza folyó mellé a mentett oldalra települt, valamint a meglévő út és vasút mellé. Ezek a vonalas elemek egyrészt meghatározták a gyártelep fejlesztési irányát, másrészt a kialakult iparterületet mintegy közre is zárták. A gyár mellé az ott dolgozók részére kezdték építeni a Bata - lakótelepet, mely viszonylag közel fekszik a gyár területéhez.

A Tisza Iparterület konfliktushelyzetei mégsem ebből a sajátos térbeli rendszerből adódtak, hanem sokkal inkább a rendszerváltáskor a privatizációval létrejött új tulajdonokkal. A privatizációkor az akkor állami tulajdonban lévő Tisza Cipőgyár területét feldarabolták, több és új tulajdonos osztozott a területen. A legnagyobb probléma abból adódott és adódik, hogy az egykori cipőgyár területén lévő iparterület kizárólag cipőgyártással foglalkozó egy kézben lévő vállalat volt. Ennek megfelelően az energia ellátása, a kiépült infrastruktúrája is a technológiához és gyártelep belső elrendezéséhez alkalmazkodva jött létre. A privatizáció következtében kialakult kisebb - nagyobb gyárrészek, mint önálló vállalkozások egymástól függetlenül, mérhetően próbálták az energiaellátást megoldani, azonban ez nem minden esetben sikerült. Problémát okoznak még a területen belüli közlekedési célú területek, melyek közül néhány önkormányzati tulajdonú, más pedig magántulajdonú. A közlekedési területek az akkori cipőgyár szervezési tervének megfelelően épültek ki és a jelen kor követelményeinek nem minden esetben felelnek meg, mintahogyan a parkoló kialakítások is problémát okoznak.

A területen belül több olyan épület található, mely évtizede üresen, hasznosítatlanul áll, ezek és környezetük rendezése is elengedhetetlen.

Városesztétikai szempontból pedig probléma jelentős kiterjedésű terület zárt kerítése, mely egyúttal térfala is a területnek és a városkapu funkciót is ellátja.

A konfliktushelyzet a belső közlekedési rend átszervezésével, esetleges nem használt utak megszüntetésével és a nem hasznosított épületek újrahasznosításával rendezhető és oldható fel.

A Zsófia zártkerti területek a 442. számú útról fényjelzés nélküli vasúti átjárón keresztül közelíthető meg. A területe mint hobbikerteket osztottak ki elsősorban a lakótelepen élők hétvégi, hobbi szintű kertészkedésének - pihenésének kiszolgálása céljából. Az elmúlt időszakban a területen több telket, épülete állandó lakhatási célból vásároltak meg, és a területen problémát okoz a közterületek állapota, a nem burkolt utak járhatatlansága, továbbá a közművek kiépítése. További probléma a szemétszállítás és a közvilágítás megoldása.

A konfliktushelyzet a terület jelenlegi kertes mezőgazdasági terület, hétvégiházas üdülőterületté minősítésével részben megoldható.

A Tisza parton a Bata lakótelepen élők részére létesített garázssor mind városesztétikai, mid pedig árvízvédelmi szempontból problémás. A Tisza fővédvonalához közeli garázssorok épülete, állaga erősen leromlott és tájképvédelem szempontjából helyük nem megfelelő.

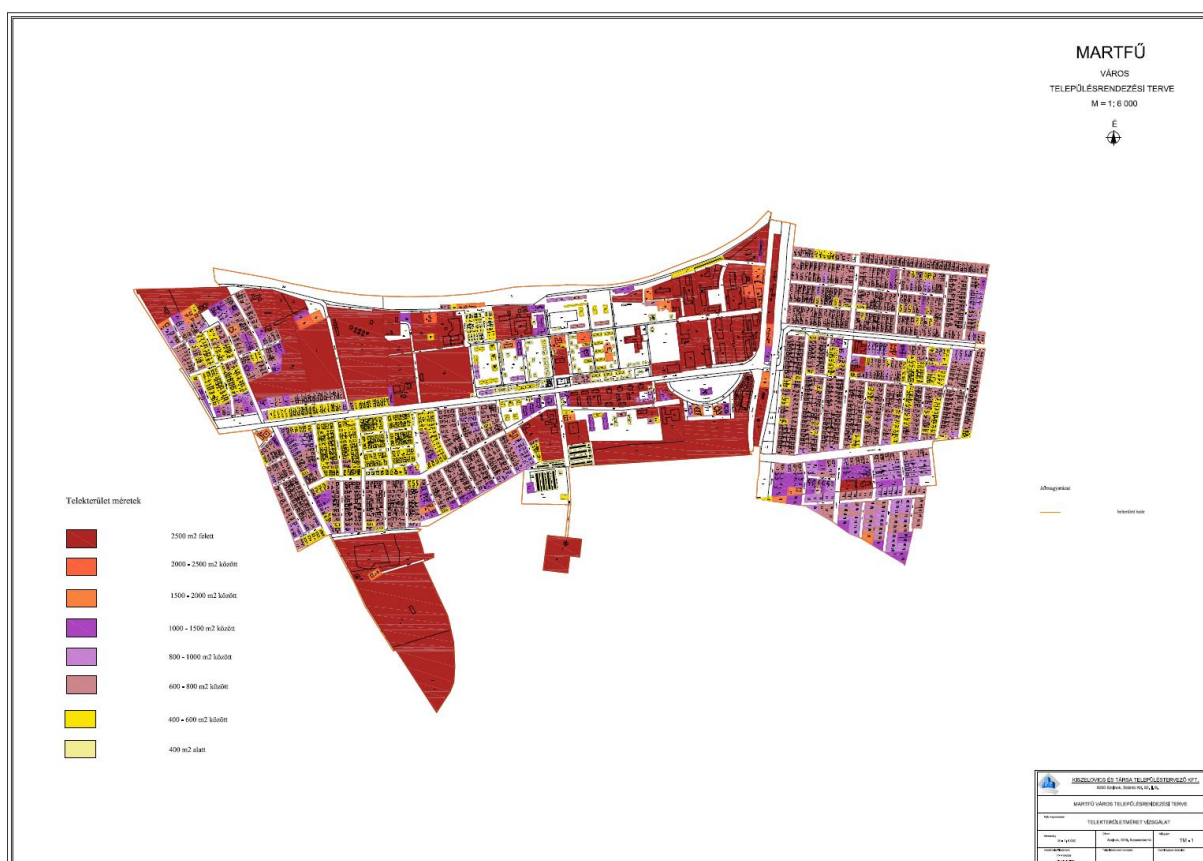
Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A konfliktushelyzet a garázssor megszüntetésével és más helyen környezetbe illő garázsok kijelölésével oldható fel.

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálata

Martfű város telekméret vizsgálata a TM -1 rajzszerű térképen került ábrázolásra.

A település belső szerkezetét kétféle megközelítésben lehet vizsgálni.

A klasszikus morfológia elsősorban a települési utcahálózat vizsgálata alapján különbözteti el az alaprajzi típusokat, míg a funkcionális morfológia elsősorban a települési szerepkörök térbeli rendjét vizsgálja.

A klasszikus morfológia alapján általában a városok összetettebb típust képviselnek, vagyis többféle morfológiai, alaprajzi alaptípus keverékéből tevődik össze. Valamely település morfológiája a kialakulásához, az alapításához kötődik. Alapvetően meghatározó, hogy létrejött-e fokozatos, hosszú történeti folyamat eredménye, vagy meghatározott alapításhoz kötődik. Martfű esetében egyértelműen a Cipőgyár létesítéséhez kapcsolódik a település fejlődése és azután, mérnöki tervek alapján alakult ki a jelenlegi telekszerkezet.

A mérnöki tervek alapján létesültek a szabályos utcavonal vezetésű részek, ahol tömbökben belül jellemzően azonos telekméreteket, szabályos telkek és utcák találhatók. A településen belül

azonban főleg a telekméret alapján jól elkülöníthetők a különböző időszakban kiosztott telkek.

A város fejlődéstörténetéhez tartozik a telepszerű beépítések nagy száma is, ahol teljes mértékben elkülönül a régebben létesült Bata - lakótelep az újabban létesült többlakásos lakótelepektől.

A közterületstruktúra a KT-1 tervlapon került ábrázolásra.

1.14.2.2. A tulajdonjogi vizsgálat

A településen az ingatlanok tulajdonjelleg szerint állami, önkormányzati, magán és egyházi tulajdonban vannak. A magántulajdonú lakóingatlanok nagy része magánszemélyeké, míg kisebb hányad magán tulajdonú gazdasági társaságoké. Az egyházak ingatlanai közé a templomok tartoznak.

A nagy iparterületek közül az északi iparterület nagy gyári részvénytársaságok tulajdonai, míg a Tisza Ipartelepen belül tulajdonilag több kisebb - nagyobb egység található, melyek külföldi vagy magyar tulajdonban lévő gazdasági társaságok tulajdonai.

Martfű város önkormányzata az intézmények mellett jelentős területeket és közutakat, lakóingatlanokat birtokol.

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Az önkormányzati tulajdonkataszter az önkormányzat adatközlése alapján került térképi ábrázolásra az ÖT-1 tervlapon.

A belterületen az önkormányzati utakon, közterülteken kívül intézmények és lakóingatlanok, be nem épített területek tartoznak önkormányzati tulajdonba. A külterületen a feltáróutak nagy része, mezőgazdasági területek egy része önkormányzati tulajdonú.

Jász - Nagykun - Szolnok Megyében Martfű város vásárolt elsőként hiteles, digitális tervállományt a Jász - Nagykun - Szolnok Megyei Földhivaltól. A térképállomány folyamatos frissítéssel került megvásárlásra, mely frissítés évente fizetve volt. Tekintettel az így kialakult rendhagyó esetre - a Jász - Nagykun - Szolnok Megyei Földhivaltól került frissítésre a hivatalos állomány.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Az intézmények funkció és kapacitásvizsgálata:

- Művelődési ház

Funkció: előadások, klubfoglalkozások, összejövetelek, kiállítás, könyvtár mozi

Kapacitás: közép és hosszútávon megfelelő

- Polgármesteri Hivatal

Funkció: igazgatás, hivatali ügyfélfogadás stb

Kapacitás: közép és hosszútávon megfelelő

- Óvoda.

Funkció: óvodáskorú gyermek nevelése

Kapacitás: mindhárom tagóvoda közép és hosszútávon megfelelő

- Általános Iskola:

Funkció: általános iskolai nevelés, oktatás

kapacitás: megfelelő

- Városi sportcsarnok:

Funkció: a volt iskola egy részében városi szabadidő és sportcsarnok, egy része még hasznosítás nélküli

Kapacitás: a sportcsarnok kapacitása megfelelő

- Bölcsőde

Funkció: bölcsődei nevelés

Kapacitás: megfelelő

- Damjanich János Középiskola

Funkció: szakközépiskolai és szakiskolai oktatás, érettségi utáni képzések, szalmai képzések

Kapacitás: megfelelő

- Zentay Márton Egészségügyi Központ

Funkció: háziorvosi rendelők, gyermekorvosi rendelő, fogorvosi ellátás, központi ügyelet, magánorvosi rendelők

Kapacitás: megfelelő

- Gyógyszertárak

Funkció: gyógyszer és gyógyhatású szerek értékesítése

Kapacitás: 2 gyógyszer működik, kapacitás megfelelő

- Városi sporttelep

Funkció: sportpályák

Kapacitás: megfelelő

- Idősek Nappali Ellátása

Funkció: idősek nappali ellátása (Idősek Klubja)

Kapacitás: a volt iskola egyik szárnyában lévő, működő idősek nappali ellátását pályázati forrásból kívánják felújítani.

Az intézményeket az adott funkciónak megfelelően használják. A kapacitás megfelelő, különböző pályázatok révén folyamatosan felújítják, korszerűsítik az intézményeket. A gazdasági területeken az építmények funkciója a különböző gazdasági ágaknak megfelelő.

1.14.5.2.Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

Martfű belterületének lakóterületein különböző beépítési módok alakultak ki.

A többlakásos lakótelepi részeken szabadon álló épület elhelyezés található, úszótelkes beépítéssel. A többlakásos lakótelepi résznél is megkülönböztetjük a Bata - lakótelep villaszerű 4-8-12 lakásos épületeit, a később létesült Szolnoki - Munkácsy út közötti nagyobb szint és lakásszámú szabadon álló, egy - lépcsőházas épületektől, továbbá elkülönülnek az 1970-es években épült középblokkos 3 - 4 lépcsőházas szalagház - szerű szabadon álló társasházak.

A családházak részeken a kertvárosban oldalhatáron álló, szabadon álló és ikres beépítés is kialakult, a jellemzően kis telekméreteken. A Szolnoki úttól északra lévő újabb lakóterületen oldalhatáron álló beépítés alakult ki.

Az óvárosi lakóterületeken jellemzően oldalhatáron álló a beépítés, azonban elvétve ikres beépítéssel és a legújabban kiosztott déli részen szabadon álló beépítéssel is találkozunk.

A Bata lakótelep és a Martfűi Termálszálló közötti telektömbben épült újszerű családházak ikres és zárt sorú beépítéssel kialakult sorházak épületek.

Martfű történelmi hagyományaiból eredően történelmi belvárosa nincs és a klasszikus belvárosokra jellemző zárt sorú és zárt sorúsodó beépítés sem alakult ki.

Jellemző azonban a belterületi iparterületek nagy kiterjedése, ahol szabadonálló épület elhelyezéssel találkozunk, valamint a jelentős nagyságú közintézményeik is szabadon állóan épültek.

A családházak részeken a beépítés mértéke 30% körüli, a kisebb telekméretű részeken alakult ki ennél nagyobb kb. 40%-os beépítés.

Az intézmények beépítése ennél intenzívebb, azonban a jelentős nagyságú zöldfelületek miatt (pl városháza előtt, művelődési háznál, orvosi rendelőnél, óvodáknál, iskolánál) ez nem szembeötlő.

A Tisza Ipartelep belterületi területén a beépítés intenzív és ugyan vannak szabad nagyobb összefüggő területek, mégis a tulajdonviszonyok miatt a fejlesztés problémát okoz.

Kiadott építési és bontási engedélyek száma:

Év	Építés	Bontás
2002	154	3
2003	151	4
2004	112	5
2005	70	5
2006	81	4
2007	57	2
2008	69	2
2009	22	2

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

2010	27	1
2011	10	-
2012	20	-

2013. január 1-je óta a Kormányhivatal hatásköre.

1.14.5.3. Magasság, szintszám, tetőidom

Martfű kialakulásának, telepítésének történetével magyarázható, hogy a település nagyságához képest kiemelkedően sok a többlakásos, többemeletes lakótelepek száma. A város védelem alatt álló Bata lakótelepe földszint + 1. emeletes, magastetős, jellemzően cserépfedésű sátoztetős épületei mellett földszint + 2 emeletes magastetős épületek is találhatók.

A teletszerű beépítések "újkori" épületei földszint + 3 emeletesek és földszint + 4 emeletesek, lapostetős kivitelben.

A Szolnoki út mellett és Strand úton több lépcsőházas középblokkos földszint + 4 emeletes, lapostetős tipusházak vannak.

A Bata lakótelep mellett a termálszálloda melletti újosztású részeken földszint+1 emeletes, alacsonyabb tetőhajlásszögű tetővel fedett ikerházak és földszint+tetőtérbeépítéses sorházak találhatók.

A családi házas részekre a régebben kiosztott területeken jellemző a földszintes kockaház, cserépfedéssel, sáttetővel.

A Szolnoki út mellett a sportpályához közeli területen jellemzően földszint + tetőtérbeépítéses magastetős, nyeregtetős épületek vannak, jó néhány alapincézett.

A Szolnoki út és a Tisza közötti újosztású részen jellemző a földszint+tetőtérbeépítéses családi ház és újabban tagolt formájú földszintes alacsonyabb hajlásszögű tetővel készült háztípus is megfigyelhető.

Az óvárosban a régebbi osztású területeken kockaházak épületek cserépfedéssel, valamint néhány ikerház is épült.

Az óváros déli részének újosztású területein földszint + tetőtérbeépítéses nyeregtetős családi házak vannak.

1.14.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

A településkarakterre jellemző, hogy a különböző településszerkezeti egységek más-más képet mutatnak.

A lakótelep utcaképei közül a Bata lakótelep egy kertvárosias, zöldbe ágyazott területet mutat, míg az újabb lakótelepek utcaképén a többemeletes szalagházak már utcakép alkotó térfalak.

A Bata - lakótelep jellegzetes háztípusa a villaszerű, szabadon álló, többalakos földszint + emeletes, magastetős épület. Az újabb középblokkos épületek az 1970-es évek tipusházai földszint+ 4 emeletesek, lapostetősek és a lakótelepeken ezek mellett pontszerű egy lépcsőházas négyemeletes épülettípusok is vannak.

A Szolnoki úttól délre lévő lakóterületen jelentős szélességű közterületek vannak, melyek némelyikét rendezett zöldterületként gondolják. Ezen a területen jellemzően előkertes családiházak találhatók. A családiházak jellemzően földszintes kockaházak, sátoztetővel, cserépfedéssel, de palafedést is találunk. Beékelődve néhány tetőtér beépítéses is családiház is van nyeregtetővel, melyek újabb építésűek vagy átalakítás nyomán kaptak új formát.

A Szolnoki úttól északra a közterületek mérete kisebb, itt jellemzően előkertes családiházak alkotják az utcaképet. Ezen a területen jellemzően az 1980-as, 1990-es évek kedvelt földszint + tetőtérbeépítéses, sátoztető háztípusai vannak. Az óvárosban szintén előkertes családiházak részekkel találkozunk. A régebbi részeken földszintes kockaházak sátoztetővel, a déli újabb részekben tetőtérbeépítéses téglalap alaprajzú házak a jellemzőek. Az óvárosban elvétve földszint+ 1. emeletes lapostető házak is előfordulnak.

Teljesen más képet mutat a városháza körüli terület a jelentős zöldfelülettel és a templomok előtti térrel. Reprezentatív településközpont nagy zöldterületen lévő, modern földszint+ 2 emeletes tagolt tetőformájú épülettel. A templomok is modernnek, az új központhoz illőek.

Martfű nagyobb gyűjtőútja a Munkácsy út körül található intézmények közül az óvoda földszintes épületével nem emelkedik az utcaképből, azonban a Munkácsy és Május 1 út körüli terület intenzívebb, intézményi beépítésű, szabadonálló épületekkel (iskola, posta, ABC áruház).

Martfűn az intézmények a központi részhez közel, mégis szétszórtnak helyezkednek el. A Bata lakótelep intézményei a jelentős zöldfelület miatt környezetbe simulóan illeszkednek. Monumentalitása miatt a művelődési ház emelkedik ki, azonban jelentős zöldterülettel van körülvéve.

A nagyméretű iparterületeken belül az egyes magántulajdonok kerítéssel nincsenek leválasztva, a belső úthálózat mentén igazán utcaképről nem beszélhetünk.

1.14.6. Az épített környezet értékei

1.14.6.1. Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

A katonai felmérések (1780-1784, 1806 - 1809, 1872-74) térképei alapján Martfű város kialakulása és szerkezeti fejlődése nyomon követhető, és levezethető.

Az 1800-as évek végén a településből a szétszórtnak tanyagyüttesek, majorok léteztek, (Kövér Károly tanya, Zsófia-halom, Podmaniczky - tanya) és Tiszaöldvárhoz tartoztak. Az úthálózathoz a Szolnok – Martfű - Kunszentmárton útvonal, valamint a Mezőtúr - Vezseny út létezett, majd az 1872-84 között készült térkép mutatja a már megépült vasutat. A vasútvonal pontosan követi a régi 1860-as térképen látható országutat. A vasútállomás a két út metszéspontja mellé került. Ide települt a cipőgyár is. A gyár építésével kezdődött Martfű fejlődése. A gyártelep, mint első önálló elnyújtott téglalap alakú beépített terület, körülhatárolva, szabályos utcahálózattal megtervezve létesült. A gyár területigénye eredményezte a Mezőtúr - Vezseny főút és csomópont délre tolódását.

A gyár fejlődésével a településen később jelentkező egyéni lakásépítési igények a „szigethez” kapcsolódva, de az út másik oldalán valósulhattak meg, itt szabadon álló családi házak épültek. A terület és beépítése csak részben szabályos, a főútvonal vezetése alkalmazkodott a területi adottságokhoz, a majdnem ívesen vezetett feltáró úthoz kapcsolódnak kétoldalt a keresztutcák.

Martfű önállóvá válása után (1950) telepítették a vasúton túli, közel négyzetes területű részt, szabályos derékszögű úthálózattal.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Ezen a területen kapott helyet a községközpont. Excentrikus elhelyezkedése, a fejlesztési terület hiánya, valamint a település fejlődése miatt a megnövekedő igényeket nem tudta kielégíteni a régi településközpont, de mint alközpont megmaradt. Az új városközpont elhelyezésére, kialakítására pályázatot hirdettek, a nyertes pályamű tervei alapján valósult meg az új központ, amely a településrészeket összeköti.

A település szerkezetét befolyásoló legfőbb korlátozó tényező, maga a Tisza-folyó. Egyrészt a folyószakasz kelet-nyugati irányultsága jól tetten érhető a városszerkezetben is, másrészt pedig közlekedési kapcsolat hiányában a folyó másik partja irányába, behatárolja a terjeszkedési irányokat.

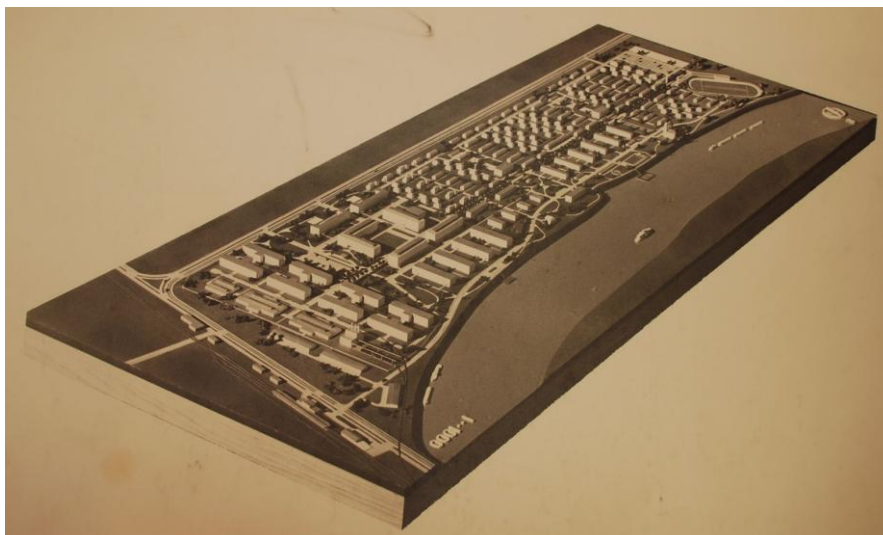
A város morfológiáját alapvetően két markáns elem határozza meg. Az első, a település központi részét uraló lakótelepi házak összessége. A második az ettől keletre és nyugatra található kertvárosias jellegű Óváros és Kertváros. A település központi részét meghatározó telepszerű, úszótelkes beépítés, a Szolnoki út északi és déli oldalán egyaránt sávossal. Az épületek alapvetően nagy térközökkel, nagyobb zöldfelületbe ágyazva helyezkednek el. Ezzel szemben erős kontrasztot mutat az Óvárosi rész, amely bár szintén szabályos, egymásra merőleges elrendezésű utcahálózattal és azokra merőleges telekkialakítással rendelkezik, de teszi mindezt kertvárosias jelleggel ötvözve. Fő tengelyei a Rákóczi és a Kossuth Lajos utcák, ahol a korábbi igazgatási központ is található. Ehhez nagyon hasonló a Kertváros szerkezete, azzal a látható különbséggel, hogy a merőleges utcaszervezés, mint elv, már nem volt követendő példa.

I. katonai felmérés 1780 - 1784

Forrás: IVS

II. katonai felmérés 1806 - 1809

Forrás: Martfű város helytörténeti gyűjteménye

1.14.6.2. Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A Lechner Lajos Tudásközpont adatszolgáltatása alapján Martfűn az alábbi lelőhelyek találhatók:

Azonosító	Lelőhelyszám	Név	hrsz
25490	1	Martfű I. számú lelőhely	090, 088/2, 088/3, 089, 085, 084
25491	2	Martfű II. számú lelőhely	068/24, 068/41, 068/42, 068/7, 071, 072, 074/110, 074/111, 074/45, 074/63, 074/64, 074/65, 074/66, 074/67, 074/68, 074/69, 074/70, 074/71, 074/82, 074/83, 074/84, 074/85, 074/86, 076/1, 076/2, 079, 081, 082/2, 2018, 2019, 2100/1, 2100/2, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2140, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148
36952	3	Tisza Cipőgyár	346, 714/1, 716/10, 716/12, 716/13, 716/15, 716/16, 716/18, 716/20, 716/23, 716/27, 716/28, 716/29, 716/31, 716/33, 716/35, 716/37, 716/40, 716/41, 716/42, 716/44, 16/45, 716/46, 716/48, 716/49, 716/5, 116/51, 716/52, 716/53, 716/54, 716/55, 716/56, 716/57, 716/58, 716/59, 716/8, 791/13, 791/3, 793/1, 794/1
65236	4	Martfű, Csesz dűlő I. -	0113/58, 0113/65, 0114
65240	5	Martfű, Csesz dűlő II. -	0113/58, 0113/59, 0113/8, 0113/7,

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

65242	6	Martfű, Csesz dűlő III. -	0113/62, 0113/63, 0113/64,
65246	7	Martfű, Csesz dűlő IV. -	0113/2, 0113/3, 0113/62, 0113/63, 0113/64
65248	8	Martfű, Csesz dűlő V. -	0113/10, 0113/11, 0113/12, 0113/13, 0113/14, 0113/19, 0113/20, 0113/21, 0113/22, 0113/23, 0113/24, 0113/25, 0113/26, 0113/30, 0113/31, 0113/32, 0113/33, 0113/34, 0113/35, 0113/36, 0113/37, 0113/38, 0113/41, 0113/42, 0113/43, 0113/44, 0113/45, 0113/46, 0113/5, 0113/6, 0113/7, 0113/8, 0113/9
65250	9	Martfű, Csesz dűlő VI. -	0113/52, 0113/51
32830	10	Gyuris halom -	04, 011/9
32834	11	Vágott halom -	015, 011/7
77637	12	Tisza - part	04, 05/1
32816	3 (Mezőhék)	Kalapos halom -	048/15, 048/16, 048/17, 048/20, 0321

A régészettel az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti fejezete foglalkozik részletesen.

1.14.6.3. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Jan Antonín Bata az 1940-es évek elején nagyszabású tervet dolgozott ki Martfűn a Bata konszern megépítésére, mely magában foglalta a Cikta cipőgyárat és a munkáskolóniát. A munkáskolónia lakásai az első telepszerű építések megvalósítását mutatják. Az épületek és hozzá kapcsolódó közösségi létesítmények, parkok elrendezése még az eredeti elképzelések szerintiek, bár a telep a tervek szerinti végleges változatát nem érte el, de ezen formájában megőrizendő, mind az épületek egyedi védelmét tekintve, mind az egész lakótelep területét tekintve.

1.14.6.4. Világörökségi és világörökség várományos terület

A településen ilyen terület nem található.

1.14.6.5. Műemlék, műemlékegyüttes

A településen országos védelem alatt álló művi érték, műemlékegyüttes nem található.

1.14.6.6. Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és a temetkezési emlékhely

A településen védett történeti kert, temető és temetkezési emlékhely nem található.

1.14.6.7. Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

Martfűn országos védelem alatt álló művi érték, műemlékegyüttes nem található, így műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet sem került kijelölésre.

1.14.6.8. Nemzeti emlékhely

A településen nemzeti emlékhely nem található.

1.14.6.9. Helyi védelem

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A város 36/2012. (XI. 30.) Önkormányzati rendeletében jóváhagyta „az épített és természeti értékek helyi védelméről” szóló rendelkezést, amely az alábbi védelmi kategóriákat tartalmazza:

Településkarakter védelem:

A Hősök tere u.-Simon Ferenc u.-Bata Endre u.- Gesztenye sor által határolt területen meglévő lakóépületek. A Simon Ferenc u.-Bata Endre u.- Gesztenye sor- Béke u. által határolt területen meglévő lakóépületek.

Településkép védelme:

A A Hősök tere u.-Simon Ferenc u.- Bata Endre u.- Gesztenye sor és Simon Ferenc u.-Bata Endre u.- Gesztenye sor- Béke u. által határolt területen meglévő lakóépületek tetőhéjazata, homlokzata, nyílászárói.

Település táji környezete:

A Gesztenye sor két oldalán található gesztenyefák.

Település egyedi védelem alá eső épületei:

Ssz.	Épület megnevezése	Utca, házszám, helyrajzi szám	A helyi védelem tárgya
1	lakóépület	Simon Ferenc út 2. hrsz.:796/4	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
2	lakóépület	Simon Ferenc út 4. hrsz.:796/3	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
3	lakóépület	Simon Ferenc út 5. hrsz.:834/12	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
4	lakóépület	Simon Ferenc út 6. hrsz.:796/2	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
5	lakóépület	Simon Ferenc út 13. hrsz.:831/26	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
6	lakóépület	Sallai u. 1. hrsz.:834/20	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
7	lakóépület	Sallai u. 2. hrsz.:831/28	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
8	lakóépület	Sallai u. 3. hrsz.:834/19	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
9	lakóépület	Sallai u. 4. hrsz.:831/29	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
10	lakóépület	Sallai u. 5. hrsz.:834/18	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
11	lakóépület	Sallai u. 1. hrsz.:831/30	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
12	lakóépület	Sallai u. 6. hrsz.:834/17	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói

Helyi védett épített értékek

Kastélyszálló, volt alkotó ház (Martfű, Móricz Zsigmond út 39., 709/75 hrsz.)

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Az egykori vadászkastély majd alkotóház a település egyik legrégebbi épülete. Szabadonálló, villaszerű épületen a hármas tagolás megfigyelhető. Különösen szépek, és egyediek a homlokzaton lévő fából készített oromzati díszítések. Rendhagyó az épület középső tagolásán megjelenő apácarácsos kiképzés

Bata lakótelep típusépületei I. (Martfű, Sallai Imre út 2., 831/28 hrsz)

1940 -ben a Csehországi Bata - cipőgyár megvásárolta Martfű belterületén a cipőgyár területét, valamint annak szomszédságában lévő területet a gyár munkásainak lakótelep építésére. A villaszerű egyemeletes szabadonálló épületek a település történetéhez szorosan kapcsolódnak. A kétlakásos, egyemeletes háztípus szimmetrikus elrendezésű.

Bata lakótelep típusépületei II. (Martfű, Béke utca 1., 806/9 hrsz)

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

1940 -ben a Csehországi Bata - cipőgyár megvásárolta Martfű belterületén a cipőgyár területét, valamint annak szomszédságában lévő területet a gyár munkásainak lakótelep építésére. A villaszerű egyemeletes szabadonálló épületek a település történetéhez szorosan kapcsolódnak. A teljes alapterületen alapincézett négylakásos háztípus bejárata az épület mögött a közös udvar felől van.

Bata lakótelep típusépületei III. (Martfű, Bata Endre utca 3.,804/9 hrsz)

1940 -ben a Csehországi Bata - cipőgyár megvásárolta Martfű belterületén a cipőgyár területét, valamint annak szomszédságában lévő területet a gyár munkásainak lakótelep építésére. A villaszerű egyemeletes szabadonálló épületek a település történetéhez szorosan kapcsolódnak. A villaszerű többalakos épület homlokzata tagolt, a középső rész kiugrik és a homlokzatot megtörik az erkélyek.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Bata lakótelep típusépületei IV. (Martfű, Hősök tere 4., 804/13 hrsz)

1940 -ben a Csehországi Bata - cipőgyár megvásárolta Martfű belterületén a cipőgyár területét, valamint annak szomszédságában lévő területet a gyár munkásainak lakótelep építésére. A villaszerű egyemeletes szabadonálló épületek a település történetéhez szorosan kapcsolódnak. A szabadonálló kétlakásos épület bejárata oldalról történik.

Művelődési ház (Martfű, Mártírok útja 1., 796/14 hrsz)

A településsel szinte egyidős, az 1950 -es években épült szocreál épület a megye legnagyobb művelődési háza. 1957 óta igazi kulturális és szellemi centrum. Külső megjelenésével, tömegformálásával a kor építészetét tükrözi.

Református templom (Martfű, Szent István tér 3., 349/44 hrsz)

A modern építészet jellemző építészeti jegyeit hordozó templom az új városközpont kialakításakor épült.

Római katolikus templom (Martfű, Szent István tér 2., 349/42 hrsz)

Az új településközpont egyik meghatározó épülete a Róm. Katolikus templom, melyet 2000. év környékén adták át. Stílusa a modern korra jellemző, az egyházi rendezvények mellett a zenei és művészeti élet eseményeinek is helyt ad.

Városháza (Martfű, Szent István tér 1., 349/56 hrsz)

1996 –ban adták át a város új, modern épületét, melyet Marton Csaba szolnoki építész tervei alapján készítettek, melyre tervpályázatot is kiírtak. Stílusjegyeit tekintve modern megjelenésével tökéletesen illeszkedik a környezetében található templom épületekkel és köztéri szobrokkal, műalkotásokkal.

Szent István szobra (Martfű, Szent István tér 1., 349/83 hrsz)

A főteret D –ről lezáró Szent István szobor a városban élő kortárs művész, Gyurcsek Ferenc alkotása, mely egyúttal a tér névadója is. Bronz anyagú szobor, a rajta lévő korona, jogar és országalma aranyozott kiképzésű. Talapzataként terméskötömb lábazat szolgál, melyeket különféle bevéssett motívumok díszítenek.

Időkapu (Martfű, Szent István tér 1., 349/59 hrsz)

A millennium évfordulójára valamint a települési autonómia elnyerésének 50. évfordulójának egybeesésére emlékeztet Gyurcsek Ferenc „időkapu” című alkotása a város főterén. Csiszolt márványhatású kő ajtótok és bronz ajtólap alkotja a kompozíciót, melynek felső „tokjába” vésték a kettős évfordulót.

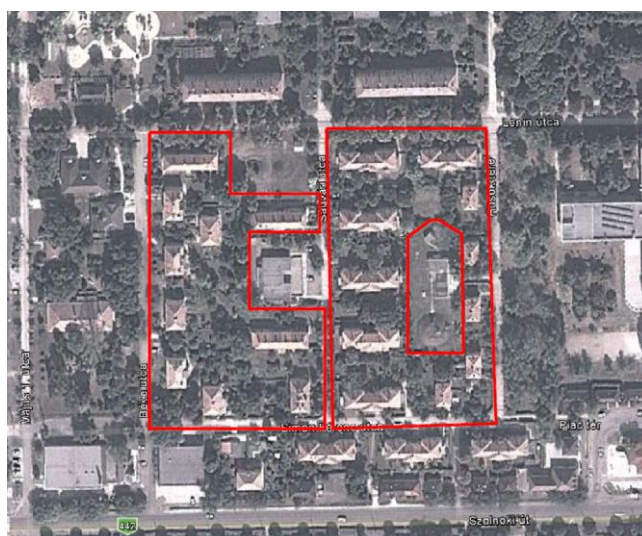
1848-49-es emlékmű (Martfű, Szent István tér, 349/59 hrsz)

A Szent István főtér déli oldalán elhelyezkedő emlékmű szintén Gyurcsek Ferenc alkotása. Az igényesen kialakított közpark színfoltja a köoszlopra ráhelyezett bronz dombormű kivitelű szobor. A talapzat alsó harmadában elhelyezett írás rögzíti a műalkotás elhelyezésének apropóját, és állítójaként a Martfűi Önkormányzatot.

Bata lakótelep két tömbje (Martfű, Béke utca, Bata Endre utca, Hősök tere, 804/1, 806/1 hrsz)

Jan Antonín Bata az 1940-es évek elején nagyszabású tervet dolgozott ki Martfűn a Bata konszern megépítésére, mely magában foglalta a Cikta cipőgyárat és a munkáskolóniát. A munkáskolónia lakásai az első telepszerű építések megvalósítását mutatják. Az épületek és hozzá kapcsolódó közösségi létesítmények, parkok elrendezése még az eredeti elképzelések szerintiek, bár a telep a tervek szerinti végleges változatát nem érte el, de ezen formájában megőrizendő, mind az épületek egyedi védelmét tekintve, mind az egész lakótelep területét tekintve.

Forrás: Helyi értékvédelmi vizsgálat

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

Martfű épített környezetének konfliktusai, problémái egyrészt a településtörténetével összefüggő Tisza Cipőgyár területével kapcsolatosak. A jelentős méretű belterületi iparterület a Szolnoki út mellett mintegy városkapuként fogadja az ideérkezőt. Emiatt kiemelt jelentőségű és több fórumon elhangzott már az Ipartelep kerítésének esztétikusabb, egységes megjelenítése. Jelenleg egyrészt zárt téglából falazott leromlott állapotú és nem esztétikus a kerítés egy része, másik része pedig acél trapézlemezről kialakított. A terület hangsúlyos településképi elem és egyúttal térhatároló vonal, ezért egységes, esztétikus, a városképbe simuló kerítés megvalósítása lenne szükséges.

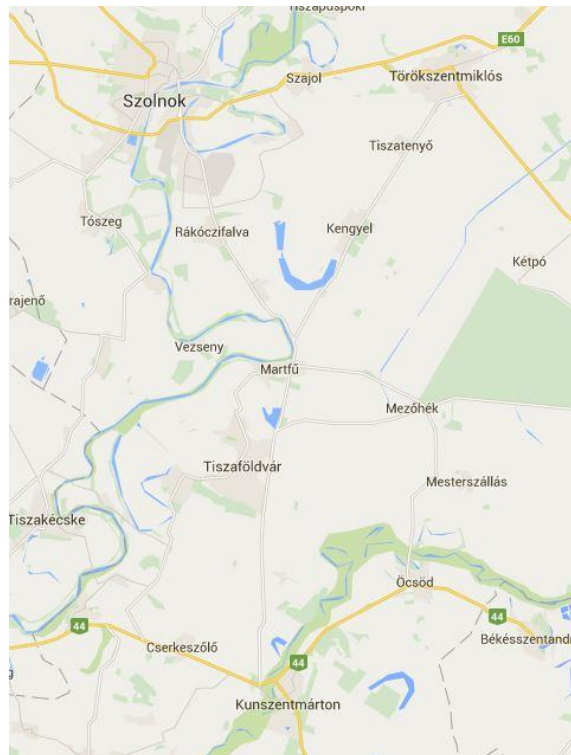
Konfliktusforrás a vasút és környezetének rendezése. Ez a terület is, szemben a cipőgyárral a település kapuja, így környezetrendezése, a vasútállomás épületének felújítása szükséges.

A Bata lakótelepen lévő bérlők háza (volt munkásszálló) felújításának hiánya is környezeti konfliktust okoz.

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Martfű város JNK. Szolnok megyében, a megyeszékhelytől délkeletre, mintegy 16 km-re található. A környezettel lévő kapcsolatot a 442. számú Szolnok - Kunszentmárton országos főút, valamint a 4633 jelű Martfű - Tiszaföldvár, a 4627 jelű Martfű - (Mezőhék) - Öcsöd, és a 4629 jelű Martfű - (Kengyel) Törökszentmiklós országos mellékút biztosítja.

Martfű és környezete (Forrás: Google Maps)

1.15.2. Közúti közlekedés

Az országos közutak hálózata:

Az országos közúthálózat részeként az alábbi utak érintik a várost:

A **442. sz. másodrendű főút** a belterület északi szélénél éri el a várost, majd Dél felé továbbhaladva hagyja el a várost. Az átkelési szakaszán (a Szolnoki út – Földvári út) a beépítési szélesség átlagosan 24,00 – 28,00 m.

A **4633. jelű összekötő út** Kelet - Nyugat irányba halad a 442. számú másodrendű főúttól kiindulva és tart Tiszaföldvár felé.

A **4627. jelű összekötő út** a 442. sz. másodrendű főútból kiindulva halad keleti irányba Öcsöd felé.

A **4629. jelű összekötő út** a 442. sz. másodrendű főútból kiindulva halad északi - észak-keleti irányba Törökszentmiklós felé.

Az érintett négy állami kezelésű országos közúton a 2014. évben mért közúti forgalomszámlálási adatok alapján az alábbi értékek mutathatók ki:

442. sz. Szolnok - Kunszentmárton másodrendű főút:

Az átlagos napi forgalom (ÁNF): 3369 jármű/nap, azaz 4484 E/nap volt a 2014. évben.

A számlálás a 26+250 km. szelvényben történt.

A járműtípusonkénti megosztás:

	2014. évben:	2029-ben:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	1958 j/nap x 1,504 =	2945 j/nap x 1,0 =	2945 x 0,15 =	442 E/óra
Autóbusz	35 j/nap x 1,088 =	38 j/nap x 2,5 =	95 x 0,15 =	14 E/óra
Tehergépkocsi	707 j/nap x 1,552 =	1097 j/nap x 2,5 =	2743 x 0,15 =	411 E/óra
Motorkerékpár	42 j/nap x 0,924 =	39 j/nap x 0,8 =	31 x 0,15 =	5 E/óra
Kerékpár	51 j/nap x 1,000 =	51 j/nap x 0,3 =	15 x 0,15 =	2 E/óra
Lassú járművek	30 j/nap x 1,358 =	41 j/nap x 1,0 =	41 x 0,15 =	6 E/óra
	2823 j/nap	4211 j/nap	5870 E/nap	880 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2029. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): **4 211 j/nap**
- a mértékadó óraforgalom (MOF): **880 E/óra**

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A megengedett forgalomnagyság 1 400 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya jelenlegi geometriai kialakítása meg fog felelni a 2029. évig a várható forgalomnagyságnak.

4633. sz. Martfű - Kunszentmárton összekötő út:

A forgalomszámlálási adatok szerint a 2014. évben az alábbi értékek voltak mérhetőek:

A számlálás helye a 0+100 km. szelvényben volt.

Az átlagos napi forgalom: 4049 j/nap, azaz 4257 E/nap volt.

Járműtípusonkénti megosztás:

	2014. évben:	2029-ben:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	3587j/nap x 1,608 =	5768 j/nap x 1,0 =	5768 x 0,15 =	865 E/óra
Autóbusz	190 j/nap x 1,000 =	190 j/nap x 2,5 =	475 x 0,15 =	71 E/óra
Tehergépkocsi	96 j/nap x 1,288 =	124 j/nap x 2,5 =	309 x 0,15 =	46 E/óra
Motorkerékpár	145 j/nap x 0,970 =	141 j/nap x 0,8 =	113 x 0,15 =	17 E/óra
Kerékpár	0 j/nap x 1,000	0 j/nap x 0,3 =	0 x 0,15 =	0 E/óra
Lassú járművek	4 j/nap x 1,294 =	5 j/nap x 1,0 =	5 x 0,15 =	1 E/óra
	4022 j/nap	6228 j/nap	6670 E/nap	1000 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2029. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): **6228 j/nap**
- a mértékadó óraforgalom (MOF): **1000 E/óra**

A megengedett forgalomnagyság 1 400 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya geometriai kialakítása meg fog felelni a 2029. évig a várható forgalomnak.

4627. sz. Öcsöd - Martfű összekötő út:

A forgalomszámlálási adatok szerint a 2014. évben az alábbi értékek voltak mérhetőek:

A számlálás helye a 14+900 km. szelvényben volt.

Az átlagos napi forgalom: 1047 j/nap, azaz 1159 E/nap volt.

Járműtípusonkénti megosztás:

	2014. évben:	2029-ben:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	1505 j/nap x 1,608 =	2420 j/nap x 1,0 =	2420 x 0,15 =	363 E/óra
Autóbusz	79 j/nap x 1,111 =	88 j/nap x 2,5 =	219 x 0,15 =	33 E/óra
Tehergépkocsi	367 j/nap x 1,288 =	473 j/nap x 2,5 =	1182 x 0,15 =	177 E/óra

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Motorkerékpár	100 j/nap x 0,970 =	97 j/nap x 0,8 =	78 x 0,15 =	12 E/óra
Kerékpár	464 j/nap x 1,000 =	464 j/nap x 0,3 =	139 x 0,15 =	21 E/óra
Lassú járművek	104 j/nap x 1,294 =	135 j/nap x 1,0 =	135 x 0,15 =	20 E/óra
	2619 j/nap	3677 j/nap	4173 E/nap	626 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2022. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): **3677 j/nap**
- a mértékadó óraforgalom (MOF): **626 E/óra**

A megengedett forgalomnagyság 1 400 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya geometriai kialakítása meg fog felelni a 2029. évig a várható forgalomnak.

4629. jelű. Törökszentmiklós - Martfű összekötő út:

A forgalomszámlálási adatok szerint a 2014. évben az alábbi értékek voltak mérhetőek:

A számlálás helye az 5+857 km. szelvényben volt.

Az átlagos napi forgalom: 1877 j/nap, amely megfelelt 2621 E/nap egységjárműnek.

Járműtípusonkénti megosztás:

	2014. évben:	2029-ban:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	992j/nap x 1,516 =	1504 j/nap x 1,0 =	1504 x 0,15 =	226 E/óra
Autóbusz	26 j/nap x 1,08 =	28 j/nap x 2,5=	70 x 0,15 =	11 E/óra
Tehergépkocsi	416 j/nap x 1,352=	562 j/nap x 2,5=	1406 x 0,15=	211 E/óra
Motorkerékpár	16 j/nap x 0,940=	15 j/nap x 0,8 =	12 x 0,15 =	2 E/óra
Kerékpár	46 j/nap x 1,000 =	46 j/nap x 0,3 =	14 x 0,15 =	2 E/óra
Lassú járművek	77 j/nap x 1,294 =	100 j/nap x 1,0 =	100 x 0,15 =	15 E/óra
	1573 j/nap	2255j/nap	3106 E/nap	467 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2029. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): **2255 j/nap**
- a mértékadó óraforgalom (MOF): **467 E/óra**

A megengedett forgalomnagyság 1 400 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya geometriai kialakítása meg fog felelni a 2028. évig a várható forgalomnak.

A fenti vizsgált országos közutak közül a 442. számú másodrendű főút az osztályba sorolás szerint:

- a külterületet tekintve: Tervezési osztály: K.IV.
Környezeti körülmény: A
Tervezési sebesség: 90 km/óra
- a belterületet tekintve: Tervezési osztály: B.IV.
Hálózati funkció: b
Környezeti körülmény: C
Tervezési sebesség: 50 km/óra

Martfű város belterületén található 4 számjegyű országos összekötő közutak az osztályba sorolásuk szerint:

- a külterületet tekintve: Tervezési osztály: K.V.
Környezeti körülmény: A
Tervezési sebesség: 80 km/óra
- a belterületet tekintve: Tervezési osztály: B.V.
Hálózati funkció: c
Környezeti körülmény: C
Tervezési sebesség: 40 km/óra

A belterületen a többi út a helyi Önkormányzat kezelésében lévő úthálózatot képezi.

Martfű város helyi közútjainak hossza belterületen 24.818 km, melyből 15.199 km kiépített. A gyűjtő utak hossza 5.206 km, a lakó utak hossza 19.612 km. A külterületi önkormányzati utak hossza 3.179 km, ebből a kiépített út mindössze 0,36 km.

A város belterületén a **gyűjtő utak** hívatottak a lakó utak közúti forgalmát az országos úthálózat útjaihoz vezetni.

A települési gyűjtőút kategóriába sorolt utak:

- Munkácsy Mihály út, szabályozási szélessége 28 m, hossza 1445 m és 6 m széles aszfaltbeton burkolatú
- Kérész út (volt Münnich F. út) (Szolnoki út – Munkácsy M. út közötti szakasz), szabályozási szélessége 24 m, hossza 290 m és 6 m széles aszfaltbeton burkolatú
- Május 1 út (Szolnoki út – Munkácsy M. út közötti szakasz), szabályozási szélessége: 16 – 20 m, hossza 60 m és 6 m széles aszfaltbeton burkolatú

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- Gesztenye sor (volt Lenin út)
- Május 1 út
- Strand út
- Rákóczi Ferenc út
- Temető út és külterületi folytatása

A Szolnoki út beépítési szélessége 22,40 – 25,30 m. A kétoldali beépítés sűrű, folytonos, ezért a meglévő beépítési szélesség betartható.

A **Rákóczi út** beépítési szélessége 60,00 m. A Földvári út meglévő beépítési szélessége 28,00 m.

Az osztályba sorolás szempontjából a gyűjtő utak a B.V. tervezési osztályú, a hálózati funkció: C, a környezeti körülmény: C, a tervezési sebesség: 40 km/óra.

A város belterületén a többi utca a lakó utak kategóriájába sorolható a beépítési szélességeket figyelembe véve.

A többi út a **lakóutak** kategóriájába sorolható, egységesen a lehetőségnek megfelelően 12,00 m nagyságú szabályozási szélességgel.

A lakó utak osztályba sorolásukat tekintve a tervezési osztályuk jele: B.VI. , hálózati funkciójuk : d, környezeti körülmény: C, a tervezési sebesség: 30 km/óra.

Kiépítettség:

Martfű városban a belterület útjainak 95%-a kiépített szilárd burkolatú út.

Csomópontok:

A meglévő szintbeni közúti csomópontok geometriai kialakítása a forgalomszámlálási adatok szerint megfelelőek, külön szintű csomópontok kialakítása nem szükséges. A város legforgalmasabb csomópontjai a Szolnoki út – Földvári út – Öcsödi úti csomópont, valamint a Szolnoki út – Május 1. úti meglévő csomópontok. Geometriai kialakításuk megfelelő, a szabad rálátás az előírások szerinti távolságokról biztonságos. A felszorzott forgalomnagysági értékek szerint a meglévő csomópontok kialakítása a forgalomnagyságot tekintve meg fog felelni a 2029. évi tervezési időszak végéig várható forgalmi igényeknek.

A csomópontok részletes területigényeit a K-4 jelű részletrajz tartalmazza.

Töltőállomások:

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A település belterületén üzemanyagtöltő állomás található a Földvári út mentén, a vasútvonal melletti oldalon.

A tervezési területen a meglévő üzemanyagtöltő állomás a terület levegőjének tisztaságát nem veszélyezteti.

Vízi közlekedés:

Martfű mellett található a Tisza folyó, melynek közlekedési lehetőségei a tervezés időszakában nem voltak kihasználva.

Martfű városában a Tisza folyó 306,125 – 306,225 fm között lévő hajóállomás nem üzemel. Jachtkikötő csónakok részére az új vadászház melletti partszakaszon létesül. A Megyei Területrendezési terv a meglévő térségi csónakkikötő mellett a Tisza Martfű város közigazgatási területét érintő szakaszán tervezett térségi sporthajó kikötő létesítését irányozza elő.

Komp közlekedik Martfű - Vezseny között, azonban a komplejáró területének nagy része Tiszaöldvár közigazgatási területén található.

Légi közlekedés:

A területen légi közlekedés nem üzemel.

1.15.3.Közösségi közlekedés

1.15.3.1. Közúti

Az autóbusz közlekedést kiszolgáló buszmegálló helyeknél a településen belül és kívül egyaránt öbölben vannak a tömegközlekedési járatok megállóhelyei. A megállóhelyek az előírásnak megfelelő – kb. 500m – távolságra találhatóak egymást követően.

A környező községekbe történő eljutást a helyközi autóbuszjárat biztosítja, amely Kunszentmárton, Kecskemét és Szolnok irányába közlekedik.

2014-ben adták át Martfű központi autóbusz pályaudvarát, mely a távolsági autóbuszok megállóhelye.

A vonat- és autóbusz közlekedés a menetrendet tekintve jól összehangolt.

1.15.3.2. Kötőtpályás

A települést észak - déli irányban kettészeli a 130-as számú Szolnok - Martfű - Kunszentmárton - Szentos vonalú egyvágányú vasútvonal, melynek megállóhelye is van, így a személyvonattal történő közlekedés biztosítva van.

A Tisza Cipőgyár, valamint a Bunge Zrt. és a Heineken Zrt. területéhez iparvágány vezet.

1.15.4. Kerékpáros és gyalogosközlekedés

A településen belül kiépített kerékpárút található a 4633. jelű Tiszaöldvár – Martfű országos mellékút település belterületét jelző táblától végighaladva a belterületen a körforgalom érintésével a 4627. jelű Martfű – Mezőhék országos mellékút település belterületét érintő szakaszán végighaladva a belterület határát jelző tábláig. Regionális jelentőségű kerékpárút épület ki a 442. számú főút mellett Rákócziújfalú irányába. Ugyancsak regionális jelentőségű tervezett kerékpárút Mezőhék irányába, mely a belterületi szakaszon kiépült

Tervezett regionális jelentőségű kerékpárút hálózat halad keresztül a település közigazgatási területén, mely a jelenlegi 442. számú főút mellett halad végig a körforgalmi kereszteződés után továbbépítésre tervezett Tiszaöldvár irányába.

Az országos kerékpárút fejlesztési koncepcióban Martfű városát érinti a Öcsöd, Tiszaöldvár, valamint Szolnok közötti kiépített kerékpárutak, melyek majdan csatlakoznak a Tisza folyó árvédelmi töltésén létesítendő kerékpárúthoz.

A kerékpárutakat a K-1 és a K-2 jelű helyszínrajzon, valamint a K-3 jelű Mintakeresztszelvényeken ábrázoltuk.

Az összekötő utak belterületi szakaszain a gyalogosok útpályán történő átvezetéseinél kijelölt gyalogos átkelőhelyek biztosítják a balesetmentes közlekedést.

A burkolt utcákban a gyalogos közlekedés érdekében kiépített szilárd burkolatú járdák találhatók.

1.15.5. Parkolás

Martfű városában az Önkormányzat adatközlése alapján 414 db parkoló található. A településen önálló parkoló - rendelet nincs.

A város belterületén több kiépített tömbparkoló található:

- Városháza mögött
- Lidl áruháznál
- Spar áruháznál
- Tisza ipartelep 1. számú porta előtt
- Tisza ipartelepen belül
- Heineken sörgyár előtt külön kamion és külön gépjármű parkoló
- Bunge Zrt. területén
- Martfűi Termálszálloda előtt
- Bölcsőde előtt
- Május 1. úton
- Munkácsy úton (óvoda előtt)
- Művelődési ház előtt
- Vasútállomásnál
- Autóbusz állomás és piacnál
- Bata - térnél
- Posta előtt
- Takarékszövetkezet előtt
- Egészségügyi Központ előtt
- Mentőállomás előtt
- Temető előtt
- Albert pince és vinotéka előtt
- Kastélyszálló előtt

A gépjárművek további elhelyezés a városon belül egyrészt saját telken, másrészt tömbtelkekhez tartozó sorgarázsokban megoldott. A település belterületén, az egyéb helyeken a keresztmetszeti elrendezés és a csekély forgalomnagyság lehetővé teszi az útpadkán történő megállásokat, várakozásokat.

1.16. Közművesítés

1.16.1. Víziközművek

Martfű város az Észak-Alföldi régióban, Jász-Nagykun-Szolnok megye Szolnoki járásában helyezkedik el. Az Alföld középső, a régió keleti és a megye délkeleti részén található. A megye székhelyétől, Szolnoktól kb. 18 km-re, Budapesttől kb. 120 km-re fekszik.

Szomszédos települések: Tiszaföldvár (dél felé, kb. 6 km), Mezőhek (kelet felé, kb. 10 km), Kengyel (északkelet felé, kb. 10 km), Rákócziújfalú (északnyugat felé, kb. 10 km), illetve a Tisza jobb partján Vezseny.

Természetföldrajzilag az Alföld Közép-Tiszavidék középtájának Szolnok-Túri-sík nevű kistáján fekszik, a Tisza folyó egyik nagy kanyarulatánál, annak bal partján.

A település területe: 23,08 km².

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Teljes népessége: 6421 fő (2014. januári adat).

Népsűrűsége: 285,66 fő/km².

A 442-es főút Szolnok és Kunszentmárton felé biztosít a városnak összeköttetést, amelyből a vasútállomás mellett található körforgalomnál ágazik ki két mellékút, a régi 442-esen Tiszaöldvár, Cibakháza felé, a vasútvonalat keresztezőn pedig Öcsöd felé lehet eljutni. A jövőben várható a 442. számú főút Martfű és Szolnok közötti elkerülő út építése.

Szolnokkal kerékpárút köti össze Martfűt.

Ipar:

Martfű alapvetően ipari városként jött létre. A településen a könnyűipar dominál. A városban 4 nagy meghatározó ipari létesítmény található:

- Cipőgyár: 1941-42-ben létesítette a csehországi Bata cég, Cikta Cipőgyár néven. A Kádár-korszak évtizedeiben Tisza Cipőgyár néven az ország legnagyobb cipőgyárává fejlődött.
- Sörgyár: 1985-ben épült, a környékbeli vállalkozások, TSZ-ek, ÁFÉSZ-ek stb. összefogásaként.
- Növényolaj-gyár: 1976-80 között épült fel. Elsősorban az Alföldön termesztett napraforgó, repce és szója feldolgozását végzi.
- Tisza Ipartelep üzemei: többféle ipari üzem és szolgáltató található az ipartelepen.

Mezőgazdaság:

A település talajadottságai rendkívül kedvezőek a növénytermesztéshez. A legjelentősebb a kalászosok, az ipari növények (pl. napraforgó a növényolaj gyártáshoz) és a szántóföldi zöldségek termesztése. Ezen kívül megtalálható még a vetőmag-termesztés, a gyógynövény-termesztés és a biogazdálkodás is.

Ezekon kívül természetesen még sok kisebb vállalkozás és ipari üzem is megtalálható a településen.

Természeti kincsek:

A Tisza egész hullámterét védett, a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet része.

Martfű természeti kincsei a kisebb mennyiségben előforduló földgáz, melyet az 1987-ben fűtőgázzal termelnek ki, és a város melegvízes strandját tápláló körülbelül 60 °C-os termálvíz. A nátriumhidrogén-karbonátos és kloridos, jódos hévíz fluoridtartalma is jelentős. Martfű csendes zöldövezetében, a Tisza folyó és a sporttelep között található a jelenleg teljes felújításon áteső gyógyfürdő ami a Martfű Egészség és Rekreációs központ része.

1. TERMÉSZETFÖLDRAJZI, DOMBORZATI, ÉGHAJLATI ADOTTSÁGOK

A Szolnok-Túri-sík elnevezésű kistáj Jász-Nagykun-Szolnok megye területén helyezkedik el. Területe 1700 km² (a középtáj 23,3%-a, a nagytáj 3,3%-a).

Domborzati adatok:

A kistáj 80 és 105 m (Király-halom) közötti tengerszint feletti magasságú, löszszerű üledékekkel fedett hordalékkúp-síkság. A relatív relief átlagos értéke kicsit (2 m/km²), a Nyugati részen, illetve a homokbuckás területeken ezt meghaladó értékű. A felszín több mint 50%-a az alacsony ármentes síkság, negyede-negyede az enyhén hullámos síkság (a Nyugati részen), illetve az ártéri szintű síkság (peremeken) orográfiai domborzattípusába sorolható. A kistáj képében csak a szórványosan megjelenő, a Zagyva és a Tarna hordalékkúp-anyagából felépülő, 1-5 m magas, löszös homokkal fedett homokbuckák, a kistáj Déli felében mindenféle megjelenő, kusza hálózatot alkotó elhagyott folyómedrek, morotvák, valamint a kunhalmok jelentenek némi változatosságot.

Földtani adottságok:

Az Északi-középhegységből lefutó patakok hordalékkúpja (főként az Eger és a Tarna) a pleisztocénban befedte a kistájat, s összességében 150-170 m vastag, többnyire finomszemű üledék akkumulálódott. A felszínen a pleisztocén végétől 8-10 m vastag, egészen finomszemű folyóvízi üledék rakódott le, amely löszösödött. A felszín legnagyobb részét ez a löszös anyag, lösiszap borítja, hozzá igen jelentős téglagyagkészletek kapcsolódnak (nagyságrendben Karcag, Mezőtúr, Kisújszállás, Törökszentmiklós, Martfű, Tiszaföldvár; összesen 45 Mm³). Nagyobb területeket borít – főként a mélyebb, rossz lefolyású felszíneken – a holocén réti és lápi agyag. A legidősebb képződmény a Tisza holocénbeli letaroló tevékenysége következtében szigetszerűen megjelenő, löszös homokkal fedett futóhomok. Potenciális maximális szeizmicitás 7° MS.

Éghajlat:

A kistáj mérsékelt meleg-száraz, de közel fekszik a meleg – száraz éghajlatú területekhez, a Déli részek már igen szárazak. Az évi napfénytartam 1970 és 2010 óra közötti; a Délnyugati részek élvezik a több napsütést. A nyári év negyedben 810 – 820, a téliben kb. 190 óra napsütés valószínű. Az évi középhőmérséklet Északon 9,9 – 10,0 °C, máshol 10,2 – 10,4 °C, a vegetációs időszak középhőmérséklete 17,3 – 17,4 °C. 192-195 napon keresztül, április 9 – 11 és október 20 – 21 között a napi középhőmérséklet magasabb 10 °C-nál.

A fagymentes időszak a Tisza mentén április 7-8-án, a középső területeken április 10-én, Keleten április 12-14-én kezdődik s az első őszi fagyok október 20 körül várhatók (Északkeleten egy-két nappal előtte, Délnyugaton egy-két nappal utána). A fagymentes időszak tehát a Tisza mentén kb. 196, középen kb. 193, Keleten – Északkeleten pedig kb. 190 napos. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga Északkeleten 34,9 – 35,1 °C, máshol 34,4 – 34,7 °C, a legalacsonyabb minimumhőmérsékletek pedig -17,0 és -17,5 °C között várható.

Az évi csapadék 510-540 mm, de míg a Déli részekén még az 500 mm-t sem éri el, addig Kenderes térségében kevéssel az 550 mm-t is meghaladja az átlagos évi csapadék. A vegetációs időszak csapadéka 300 mm körül van, de a Déli részekén csak 280-290 mm. Az ország legszárazabb vidéke ez a terület. A 24 órás csapadékmaximum 90 mm (Mezőhék). A téli időszakban 32-34 hótakarás nap várható, az átlagos maximális hó vastagság 15-16 cm. Az ariditási index 1,30 – 1,38, de a Déli részekén 1,40-1,43. Az Északi – Északkeleti, illetve a Déli a leggyakoribb szélirány; az átlagos szélesség 2,5 m/s körül van. A kistáj egy része igen száraz, a kevés csapadék indokolja az öntözéses gazdálkodást.

Vízrajz:

Kelet felől a Hortobágy – Berettyóra támaszkodik, míg Nyugaton kanyargós peremmel néz a Tisza árterére. A Tiszához csak kevés vízfolyás indul. Ilyen az Alcsi – Holt - Tiszához folyó Kengyeli-főcsatorna (18 km, 131 km²), majd a Cibakháza – Martfűi főcsatorna (12 km, 38 km²). A Hortobágy – Berettyó idetartozó 70 km-es szakaszához vezetnek: Köles – Őzes-csatorna (17 km, 122 km²), Karcagi I. sz. főcsatorna (23 km, 252 km²), Villogó-csatorna (38 km, 82 km²), Kakat-éri csatorna (45 km, 298 km²), Gástyási – csatorna (11 km, 76 km²), Túrkevei-csatorna (12 km, 63 km²), Varaséri – Álomzugi – főcsatorna (26 km, 274 km²). A Hármaskörös Délről 21 km-en határolja a tájat. Hozzávezet a Mezőtúri – főcsatorna (24 km, 164 km²) és a Harangzugi-csatorna (24 km, 344 km²). Száraz, gyér lefolyású, erősen vízhiányos terület.

LF=0,5 l/s.km²;

Lt=3%;

Vh=150 mm/év.

Vízjárás adatok a Hortobágy – Berettyóról és a Hármaskörösről vannak.

Utóbbinak a vízállását a torkolati árvízkapuval befolyásolják. Az árvizek kora tavasszal és kora nyáron jelentkeznek. Ilyenkor a belvizeket levezető főcsatornák is nagyobb vízhozamokat vezetnek. Az őszt viszont a kisvizek időszaka. A Hármás – Körös és a csatornák vízminősége II. osztályú. A Hortobágy – Berettyót Debrecen kezeletlen szennyvizei tönkreteszik. A belvívveszélyt jelzi, hogy a csatornahálózat összhossza az 1500 km-t is meghaladja. Torkolatuknál 15 szivattyútelep $32,5 \text{ m}^3/\text{s}$ kapacitással segíti a belvízmentesítést. Túrkeve alatt éri el a Hortobágy – Berettyót a $22,5 \text{ m}^3/\text{s}$ vízvezetésre kiépített Nagykunsági – főcsatorna.

A kistájnak számos tava van. Kisebb részben természetesek (5; 10,7 ha), melyek területe nem számottevő. A Hortobágy – Berettyó és a Hármás-Körös jobb partján 6 meandertő található 240 ha felszínnel. Köztük a mezőtúri (40 ha), illetve a halásztelki (145 ha) a legnagyobb. Még több a különféle célú mesterséges tározó és halastó (17 db, 1600 ha feletti kiterjedéssel). Köztük a karcagi (159 ha), a kenderesi (146 ha) és a kakati (157 ha) tározók is nagyok, de a sóskúti (416 ha) a legtekintélyesebb (Kenderestől Északra).

A talajvíz mélysége Fegyvernektől Délre Mezőtúrig – Mesterszállásig 6 m alatt van, Karcag – Kisújszállás – Túrkeve körzetében 2 – 4 m között, máshol 4 – 6 m között. Mennyisége sehol sem jelentős. Kémiai jellege Fegyvernektől Keletre, Karcag és Kisújszállás között, de elszórtan máshol is, főleg a Hortobágy – Berettyó mellékén nátrium-, máshol kalcium – magnézium – hidrogén karbonátos. Keménysége Fegyvernek – Kisújszállás – Mezőtúr között meghaladja a 35 nk° -ot, máshol 15 – 25 nk° között van. A szulfáttartalom Mezőtúr – Törökszentmiklós – Karcag között meghaladja a 600 mg/l -t, sőt Túrkevétől Nyugatra még az 1000 mg/l -t is, másutt 300 mg/l alatt van.

A rétegvíz mennyisége 1 l/s.km^2 körül van általában, de Délnyugaton kevesebb. Az artézi kutak száma nagy; mélységük átlaga nem haladja meg a 200 m-t. Vízhozamuk mérsékelt, de nagyobb mélységből nagy vízhozamokat is nyernek. Kisújszállás fürdőkútja 53°C , Mezőtúré 54°C , Tiszaföldváré 71°C , Törökszentmiklósi 65°C , Túrkevéé 76°C meleg. Többségükben kloridos – hidrogén karbonátos típusúak.

Növényzet:

A Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozó kistáj potenciális erdőtársulásainak a fűz – nyár – éger ligeterdők (*Salicetum albae-fragilis*), a tölgy - kőris – szil ligeterdők (*Quercus-Ulmum hungaricum*), a sziki tölgyesek (*Pseudovino-Quercetum roboris*) és a tatárjuharos lösztölgyesek (*Acerei tatarici-Quercetum*) tekinthetők. Gyakoriak a szikes mocsarak (*Bolboschoenetum maritimi*), a sós sivatagi társulások (*Suaedetum maritimae*; *Salsolietum sodae*), a vakszikfoltok (*Lepidio-Camphorosmetum*), a hernyópázsitos rétek (*Agrosti Beckmannietum*). A lágyszárú fajok között megtalálható a süntök (*Echinocystis echinata*), a farkasfog (*Bidens tripartita*), a magyar sóballa (*Suaeda pannonica*), stb.

A jelentéktelen kiterjedésű erdőgazdasági területeket fiatal- és középkorú, zömében keménylombos erdők borítják. Az összes erdő átlagos évi folyónövedéke $2,1 - 3,0 \text{ m}^3/\text{ha}$ között ingadozik.

A mezőgazdasági növénytermesztés fontosabb kultúrái a búza ($25 - 35 \text{ q/ha}$), az őszi árpa ($20 - 35 \text{ q/ha}$), a kukorica $30 - 50 \text{ q/ha}$ és a cukorrépa ($200 - 500 \text{ q/ha}$).

Talajok:

A zömmel löszös üledékeken 9 talajtípus alakult ki. A legnagyobb kiterjedésűek a kedvező mezőgazdasági adottságú alföldi mészlepedékes és a réti csernozjomok, 12, illetve 34%-os területi részaránnyal. Vályog és agyagos vályog mechanikai összetételű változataik termelékenységük II. és IV. között váltakozik. Felszíntől karbonátos és kilúgozott változataik egyaránt előfordulnak. A mélyben sós réti csernozjomok 4%-ot, a mélyben szolonyeces réti

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

csernozjomok pedig 2%-ot tesznek ki. Termékenységi besorolásuk a IV. és VI. talajminőségi kategória.

A talajvízhatás alatti mélyebb fekvésű területek kiterjedt (15%) talajtípusát az agyag, vagy agyagos vályog mechanikai összetételű réti talajok és kisebb kiterjedésben (3%) a fiatalabb, kisebb humusztartalmú réti öntés talajok képviselik. A réti talajok termékenységi besorolása a szervesanyag-tartalomban meglevő különbségek ellenére egységesen a VI. kategória. A réti talajok csökkent termékenységét valószínűleg erősen savanyú kémhatásuk indokolja, ami miatt meszezésük szükséges.

A szikes talajok mennyisége is számottevő. A mezőgazdaságilag értéktelen réti-szolonyec talajok területi részaránya 9, az igen gyenge termékenységű, általában a VII. talajminőségi kategóriába sorolt szolonyeces réti talajoké pedig 13%.

A táj csernozjomokhoz kötődő jelentős mezőgazdasági potenciálja a szikes talajok meliorációjával és a réti talajok meszezésével növelhető.

Sajátos táji adottságok:

A kistáj települései zömükben jól megközelíthetőek. A természeti feltételek kedvezőek helyi regionális üdülési igények fogadására. Meleg vízre települt fürdőközpontok találhatóak Szolnokon, Martfűn, Mezőtúron, Túrkeven, stb. Az infrastruktúra további kiépítésével az üdülési terhelés növelhető. E területen van a Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet és az 1975-ben létesített Dévaványai Tájvédelmi Körzet jelentős része.

Tájtípológiai összesség:

Meleg, száraz, Nyugaton igen száraz éghajlat mellett erős vízhiányban szenvedő terület. Három tájtípus fordul elő.

Északnyugati harmada magas ártéri helyzetű löszös síkság, főleg alföldi jellegű csernozjom talajfélésekkel, ahol a magasabb talajvízű laposokban, hajdani folyómedrekben különböző szikes foltok is előfordulnak, néhol jelentős kiterjedésben. Sok esetben azonban csak a mélyebb talajszelvény sós vagy szolonyeces. Csaknem teljes egészében szántóföldi hasznosítás alatt áll. Rét és legelő csak a szikes laposokban, a löszölgyes ligeterdő maradványai pedig csak a régi medrek mentén fordulnak elő. Máshol az akác az egyeduralkodó. Igazi kultúrsztyep.

A táj délnyugati fele magas ártéri helyzetű, lösztakarós hordalékkúp-síkság. Talajai főleg réti csernozjomok, de annak mélyben sós és szolonyeces változatai is előfordulnak, s a gyenge lefolyású, magasabb talajvízű helyeken különböző szikes talajok is megjelennek (főleg sztyepesedő réti szolonyec). A hasznosításban a szántóföldi jelleg az uralkodó. A szikes laposok gyenge legelői, a réti medermaradványok ligetei és akácos fasorok jelentenek csekély változatosságot. A kultúrsztyep jelleg igen erős.

A Hortobágy – Berettyó és a Hármas – Körös medrét keskenyebb-szélesebb sávban holtmedrekkel tagolt alacsony fekvésű, magas talajvízű mentesített ártér kíséri. Talajtakarója réti és réti öntéstalajokból, valamint a gyenge lefolyású helyeken szikesekből áll. Ezt is túlnyomóan szántóföldek hasznosítják, de a szikes laposok mellett a rétek és az egykori ártéri ligeterdők füzes - nyáras maradványai is megjelennek. A kultúrsztyep jelleg kifejezetten jelentkezik. Az egész terület nagy vízhiányát enyhíti a Nagykovácsi-főcsatorna öntözőrendszerének kiépítése. A számos hévízű mélyfúrás látogatott fürdőhelyek kiépítését tette lehetővé.

(Forrás: Marosi S. – Somogyi S.: Magyarország kistájainak katasztere)

2. VÍZELLÁTÁS

Belterületi vízellátás:

Vízellátás

Martfű város vízellátást korábban a Városi Víz- és Csatornamű üzemeltette. 2013-tól a BÁCSVÍZ Zrt. vette át a települési víziközművek és a szennyvíztisztító telep üzemeltetését is. A település 6 db mélyfúrású kúttal rendelkezik, melyből 4 db üzemel és 2 db tartalék. A vízmű mértékadó kapacitása 2700 m³/d, amely a számított vízigénynek (1960 m³/d) 138 %-a. A kutakból kitermelt víz vízminőség szempontjából megfelelő, csak a gáztartalma határérték feletti. A gáztalanítást 2 db VLV 600 és 1 db VLV 1200 típusú gáztalanító berendezéssel végzik.

A kutakból kitermelt és gáztalanított vizet a 2 x 250 m³-es térszínti tárolóba, majd a 200 m³-es hidrolóbuszba, illetve a hálózatba nyomják.

Vízszolgáltatási adatok a 2013-as évre vonatkozóan (Forrás: VÁTI-TEIR):

MARTFŰ:	2013.
Közüzeti ivóvízvezeték hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	2821
Közüzeti ivóvízvezeték hálózat hossza (km)	47,5
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000m ³)	201,3
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000m ³)	220,3
Üzemelő közkifolyók száma (db)	9

A város vízellátó hálózatának hossza 44,8 km. A vízellátó hálózat nagyrészt körvezetékes kialakítású. Az új vezetékek KM PVC anyagúak, míg a régebbiek között többnyire azbesztcement, néhol öntöttvas is található.

Az ivóvízben határértéket meghaladó a metán, nátrium, ammónia és nitrit tartalom.

Martfű a szerepel a 47/2005. (III.11.) [201/2001 (X. 25.)] Kormány Rendeletben, a 0,5 mg/l koncentrációnál nagyobb ammóniumtartalmú vízzel ellátott települések között.

A másik vízellátási probléma, hogy a kitermelt és a fogyasztóknak leszámolt ivóvíz mennyisége nagyarányú (45-55 %) veszteséget mutat, ami a csőhálózat szivárgásaiból, hálózati veszteségekből adódik.

A Bácsvíz Zrt. 2013. januárjában vette át üzemeltetésre Martfű város ivóvíz ellátó rendszerét. Azóta számos problémára derült fény. Az ivóvízhálózat állapota kritikus, különösen a Bata lakótelepen és a régi, cipőgyári részen, ahol jelentős hosszban szénacél csövek találhatók, két méternél nagyobb mélységben.

A hálózatdiagnosztika, valamint a feltárt, rejtett csőtörések maradéktalan kijavítása révén 45%-ról 30%-ra sikerült lecsökkenteni az elfolyó vízmennyiséget.

A szolgáltató szakemberei szerint a vízmű is elhasználódott, elavult technológiával működik. Ezen a téren azonban jelentős változás várható. A Tiszazugi Ivóvízminőség-javító Program keretében 2015. I. félévében új tisztítási technológia épül a martfűi vízmű telepen. Az 5. számú kút mellett egy új, nagy hozamú, tartalék kút létesül. Az ivóvíz pangásának elkerülése érdekében a város vízhálózatán 700 méter új körvezeték alakítanak ki, a Munkácsy, Virág, Táncsics, Borostyán, Deák F., Tompa M., Bartók és Rákóczi utakat érintve. 24 mosatási csomópont is épül, amely lehetőséget nyújt az ivóvízvezetékek mechanikus tisztítására, valamint tolózár- és bekötővezeték-cserékre is sor kerül.

A vízmű telepen a belső nyersvíz vezetékek áthelyezése és új zárakna építés folyamatban van, ezt követi az új víztározó majd a technológiai épület alapozása. A körvezeték építések is hamarosan elkezdődnek az érintett területen. A mosatási csomópontok építése 2015. év elején várható.

A Hunyadi úton a 3. számú kút tisztítása történik, mert a 350 méter mélységű kút alsó 10 méteres szakasza homokkal töltődött fel. A kompresszorozást a kút vegyszeres rétegkezelése követi, amitől várhatóan javul a vízáradó képessége.

A nyári időszakban sokak által tapasztalt, időszakos vízminőség romlás elsősorban a gáztalanító berendezések meghibásodásaira vezethető vissza. A vízminőségi előírásoknak való megfelelés érdekében folyamatosan végzik a vízhálózat öblítését, mellyel a csőhálózati lerakódásokat, a korábban kialakult biofilm réteget távolítják el.

KEOP 1.3.0/2F/09-2011-0002 „Tiszazug Ivóvízminőség-javító Projekt”

A Tiszazugi Ivóvíz Minőség Javító Önkormányzati Társulás, az Új Széchenyi Terv keretében mintegy 3 milliárd forint fejlesztési összeget fordíthat az ivóvíz minőségjavításra. A projekt keretében Martfű, Öcsöd, Kunszentmárton, Cserkeszőlő, Szelevény, Csépa, Tiszasas, Tiszaug, Tiszakürt, Tiszainoka és Nagyrév településeken valósul meg jelentős víziközmű-fejlesztés.

A 2009. áprilisában megalakult Tiszazugi Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás 2011 márciusában nyújtott be pályázatot a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretén belül, az Ivóvízminőség javítása pályázati konstrukcióban. Szeptemberben érkezett meg az értesítés a KEOP 1.3.0/2F/09-2011-0002 azonosító számú „Tiszazug Ivóvízminőség-javító Projekt” elszámolható költségeinek a Kohéziós Alapból és a hazai központi költségvetési előirányzatból, vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozásáról.

Az európai uniós fejlesztési pályázatok megvalósítását önerő támogatás segíti, amit az EU Önerő Alapból igényelhetnek az ivóvízminőség-javító társulások.

A projektben előírt ivóvízminőség-javító beavatkozások szükségességét elsősorban az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK irányelv határozza meg. A Magyar Köztársaság és az Európai Közösség közötti, 1991-ben aláírt Európai Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvénnyel összhangban került sor az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló kormányrendelet megalkotására. A rendelet és mellékletei – a vízminőségi ellenőrzés részletes szabályozásán túlmenően – településenként mutatják be a határérték feletti ivóvízminőségi paramétereket, illetve a tervezett vízminőségi célállapotot kielégítő fejlesztési teendőket.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A projekt-csoport településeinek mindegyikére jellemző a komponensek valamelyikének határérték feletti előfordulása a szolgáltatott ivóvízben. A társulás tagjai: Cserkeszőlő, Csépa, Kunszentmárton, **Martfű**, Nagyrév, Öcsöd, Szelevény, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tizsakürt, Tiszasas, Tiszaug.

A projekt keretében megvalósuló műszaki megoldások részben a saját vízbázisra alapoznak, a helyben, kutakkal felszínre hozott rétegvíz, nyersvíz előírás szerinti állapotba hozatalát célozzák. Tiszaföldváron, Martfűn és Öcsödön egy-egy új kúttal bővül a vízbázis, és sor kerül a vízkezelési technológia fejlesztésére is. A társulás további kilenc települése esetében regionális körvezeték rendszert alakítanak ki, csépai vízműfejlesztéssel.

A társult települések vízműveinél az eltávolítandó szennyező anyagok, a határérték feletti vízkémiai paraméterek esetenként eltérőek. A projekt valamennyi településen biztosítja majd a megfelelő vízminőség eléréséhez szükséges vízkezelési technológiát.

Az ivóvíz minőség javító program keretében 2015. I. félévében új tisztítási technológia épül a martfűi vízmű telepen, egy új, nagy hozamú, tartalék kút létesül, és az ivóvíz pangásának elkerülése érdekében a város vízhálózatán 700 méter új körvezeték építenek. 24 mosatási csomópont kialakítására is sor kerül, amely lehetőséget nyújt az ivóvízvezetékek mechanikus (szivacsabbdás) tisztítására, valamint tolózár- és bekötővezeték-cseréket is végeznek.

A program során egy új kutat is létesítenek a jelenleg üzemelő, a Martos Flóra utca végén lévő garázssor melletti 5. sz. kút mellé. A vízmű telepen új technológiai épületet alakítanak ki, és megépítenek egy további, 250 m³ kapacitású víztározót is. A mosatási aknák telepítése 2015. június elején kezdődött. A mosató aknák telepítése során a BÁCSVÍZ Zrt. szakemberei folyamatosan elvégzik a hálózat mechanikai tisztítását is.

A martfűi hidrolóbusz

Ipari létesítmények vízellátása

Cipőgyári iparterület

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A Cipőgyár vízellátását a településtől függetlenül, külön vízműről biztosítják. A kutakból búvárszivattyúkkal kitermelt vizet 2 db VLV 300 és 1 db VLV 600 típusú gáztalanítóra vezetik. A gáztalanított víz egy közös gyűjtőcsövön keresztül gravitációsan jut a 200 m³-es érszinti tárolóba. Innen, fertőtlenítés után, a víz a 2 db 60 m³-es tárolóba folyik, ahonnan a hálózati szivattyúk a hidroforokba, illetve a hálózatba nyomják a kezelt vizet.

Ipari hűtővízkivétel: Tisza bp. 55+620 tkm (306+620 fkm)

Növényolajgyár

A martfői növényolajgyár kétféle vízigényének (ivó- és ipari) megfelelően két vízellátó rendszert alakított ki a gyár területén.

a) *Ivóvízellátás*

A gyár szociális vízigényét 2 db mélyfúrású kútból elégítik ki. A két kútból együttesen 500 m³/d vízmennyiség vehető igénybe, a vízjogi üzemeltetési engedély szerint. A kitermelt vizet 1 db VLV 300 és 1 db VLV 500 típusú gáztalanítóra vezetik. Innen a kezelt víz 1 db 15 m³-es és 1 db 90 m³-es térszinti tárolóba folyik, ahonnan a hálózati szivattyú a 8000 l-es hidroforba, illetve a hálózatba nyomja a vizet. A vízmű mértékadó kapacitása 360 m³/d.

b) *Ipari vízellátás*

A gyár ipari vízigényét felszíni vízkészletből elégíti ki. A vízkivételi művet a Tisza bal partján, a 58+ 503 tkm (309+500 fkm) szelvényben alakították ki.

A Flygt szivattyúkkal kitermelt víz kezelése a következő lépésekből áll:

- uszadék eltávolítása VÍZGÉP gyártmányú, függőleges tengelyű, nyomás alatti dobszűrővel (2 db)
- derítés (meszes lágyítás)
- szűrés
- teljes ionmentesítés a kazánok részére
- semlegesítés (esetenként: hűtővíz céljára)
- a vízkezelés során keletkezett mészszipa besűrítése a szállításhoz

Az ipari víz tárolására 2 db 600 m³-es és 1 db 250 m³-es térszinti tároló szolgál. A tűzoltóvizet a 60 m magas silók tetején elhelyezett 400 m³-es tűzivíztároló biztosítja.

A térszinti tárolókból az ipari vizet a hálózati szivattyúk a 2 db 8000 literes hidroforba, illetve az 1320 fm hosszú hálózatba nyomják. Az ipari vízmű mértékadó kapacitása 1728 m³/d.

Sörgyár

A gyár vízigényét 4 db mélyfúrású kútból elégítik ki.

Vízkezelés

- gáztalanítás, vastalanítás, mangántalanítás GMV 500 típusú berendezéssel

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- 390 m³/d 5-6 nk^o-os ivó- és sörfőző víz előállítása (hidrogénciklusú ioncserélőn, lágyítás CaSO₄-el és CaCl₂-vel vízkeménység növelés)
- fertőtlenítés ADVENCE 205 típusú berendezéssel

A vízellátómű felhasználásra engedélyezett vízmennyisége: 511.000 m³/év.

Majorok, vállalkozói területek

Kövér major:

Vízellátása a városi ivóvízhálózatról biztosított. Vízigényét a vízmű nagy távlatban is ki tudja elégíteni.

Kalapos major:

A major saját vízellátó rendszerrel rendelkezik.

Paprikaörlő üzem (Juhászdűlő 2.):

Vízigénye fűtőközzel biztosított.

Fejlesztési javaslat

A város ivóvízellátó hálózata megfelelő kiépítettségű, jelentősebb hálózatbővítésre hosszútávon sem kell számítani. A fejlesztéssel érintett területek viszonylag egyszerűen elláthatók, a legtöbb helyen közvetlenül a meglévő vezetékekre csatlakoztathatók.

Hálózatbővítés esetén figyelembe kell venni - a vízminőségi problémák, vízpangás, vízromlás elkerülésének érdekében - , hogy lehetőleg mindig körvezetéseket alakítsunk ki. Emellett az egyes vezetékek szakaszolhatóságát és tisztíthatóságát, mosathatóságát meg kell oldani.

Új vízvezeték létesítések be kell tartani a 35/1996 (XII. 29) sz. BM. OTSZ tűzrendészeti előírásokat.

A tervezett vízvezeték úgy kell méretezni, hogy az ellátandó létesítmény kommunális átlagos vízmennyisége mellett, a meghatározott (mértékadó tűzszakasz területére vonatkozó) oltóvízmennyiséget egyidejűleg biztosítani tudja.

A tűzcsapokat úgy kell elhelyezni, hogy minden védendő létesítmény 150 m-en belül ellátható legyen vízzel tűzoltás céljából. Ahol ezt nem lehet betartani, valamint kiemelkedően nagy tűzvízigényű épületeknél, tűzoltóvíztároló medencét kell építeni.

A településközpont közeli (belterületi) tervezéssel érintett területek közüzemi ivóvíz ellátása a városi vízhálózaton belül biztosított.

2. SZENNYVÍZELVEZETÉS ÉS -TISZTÍTÁS

Martfű város területén – a cipőgyári lakótelep kivételével – elválasztott rendszerű gravitációs csatornahálózat üzemel. A településen a csatornázottság teljes.

A város eredeti szennyvíztisztító telepén, a régi műtárgyak mellett, de azoktól függetlenül 1993-ban adták át a szennyvíztisztító új műtárgyait. A tisztítótelep kapacitása 1000 m³/nap.

A szennyvíztisztító telep jelenleg túlterhelt, mivel közel 1200 m³/d szennyvíz érkezik.

A folyamatos túlterhelés miatt egy új, korszerű és nagyobb kapacitású tisztítómű létesítése vált szükségessé. A külterületen, a belterülettől nyugatra tervezett, 1700 m³/nap kapacitású új

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

szennyvíztisztító telep hosszú távon biztosítani tudja a város szennyvizeinek előírások szerinti tisztítását. Az új szennyvíztisztító telep tervei vízjogi engedéllyel rendelkeznek.

A jelenlegi települési szennyvíztisztító telep tisztított szennyvíz bevezetése: Tisza bp. 54+229 tkm (305+350 fkm).

Szennyvízelvezetésre vonatkozó adatok a 2013. évben (forrás: VÁTI-TEIR):

MARTFŰ:	2013.
Közüemi szennyvíz-elvezető rendszerbe bekapcsolt lakások száma (db)	1611
Közüemi szennyvíz-elvezető csatornahálózat hossza (km)	46,6
Háztartásokból közüemi szennyvíz-elvezető hálózaton elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	197,6
Közüemi szennyvíz-elvezető hálózaton elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	321,2

A változó időjárási tényezők, a jelentősen megnövekedett csapadékmennyiség következtében felmerült csapadékvíz elvezetési problémák megoldása sürgetővé vált. A csapadékos időjárás hatásaként a Bata lakótelepen lévő egyesített rendszerű csatornahálózat tekintetében szükséges a csapadékvíz elvezető rendszer leválasztása, mellyel a szennyvíztisztító telepre érkező szennyvíz mennyisége, valamint tisztítás után a befogadóba vezetett tisztított vízmennyiség is csökkenthető.

Az Önkormányzat a hosszútávú tervei szerint szeretne megoldást találni a csapadékvíz összegyűjtésének, esetleges tárolásának, majd a termőterületeken öntözővízként való felhasználásának lehetőségére.

A martfűi szennyvíztisztító telep légifelvétele

Ipari létesítmények szennyvízelvezetése és tisztítása

Cipőgyár:

A gyár szennyvíztisztítója 1942 -ben épült a Lenin úton. Az érkező szennyvíz az elosztóaknába jut, ahonnan a 4 db OMS kútba kerül. Itt megy végbe a szilárd szennyezőanyagok felfogása és kiülepítése, valamint rothasztása.

Az OMS kútból bukógáton keresztül jut a kezelt szennyvíz a koks szűrőre, ahonnan 300 x 400-as csatornán keresztül a 250 m³-es tárolómedencébe folyik. A napi 750 m³ kezelt szennyvíz befogadója a Tisza, normál vízállás esetén gravitációs bevezetéssel, magas vízállásnál szivattyús átemeléssel. Szennyvíz előtisztító műtárgyak a gyár területén: 1 db zsírfogó, 3 db olajfogó műtárgy.

Tisztított szennyvíz bevezetés: Tisza bp. 54+826 tkm (305+950 fkm)

Növényolajgyár:

Szennyvíztisztítás: biológiai TBL-20 típusú berendezéssel, melynek kapacitása 300 m³/d. Előtisztító műtárgyak a különböző technológiai és egyéb épületeknél.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- ülepítő olajfogó
- sár- és olajfogó
- homokfogó
- semlegesítő benzinfogó
- szűrőkosár

Biológiai szennyvíztisztító berendezése, műtárgyai:

levegőztető, utóülepítő medence, fertőtlenítő medence, mintavételi akna, keverőakna (főlősiszap: iszapsűrítő, iszapvíztelenítő berendezés)

Fizikai-kémiai szennyvíztisztítás berendezései, műtárgyai:

- átemelő fogadó akna, acél előtároló, flotátor, acéltartály

A gyár szennyvízcsatorna hálózatának hossza: 2.982 m. A tisztított szennyvíz, a kezelést nem igénylő használt víz és a csapadékvíz befogadója a Tisza bp. 57 + 814 tkm (308+850 fkm) szelvénye, sodorvonali bevezetéssel.

Sörgyár:

A gyár területén keletkező szennyvíz

- házi, szociális szennyvíz
- technológiai szennyvíz
- vegyszeres szennyvíz

A technológiai szennyvíz tisztításának berendezései, műtárgyai:

- átemelő akna, osztótartály, ívszita, levegőztető medence I., szennyvízflotáló, kiegyenlítő tartály, levegőztető medence II., (technológiai és házi szennyvizek részére), sugárirányú átfolyású ülepítő (technológiai és házi szennyvizek részére), fertőtlenítő medence (mindhárom szennyvíz részére), tisztított szennyvíz és csapadékvíz átemelő (mindhárom szennyvíz és a csapadékvíz részére).

Vegyes szennyvíz:

- vegyszeres szennyvízgyűjtő-átemelő akna, semlegesítő tartályok

Házi jellegű szennyvíz:

- fekális szennyvíz átemelő akna

Iszapkezelés berendezései, műtárgyai:

- iszap-osztó tartály, iszaptároló tartály, présszalag szűrő, szállítószalag

A tisztított szennyvíz és a csapadékvíz befogadója a Tisza folyó bp. 58+408 tkm (309+400 fkm szelvénye.

Majorok, vállalkozói területek:

A keletkező szennyvizeket jelenleg szippantókocsival hatóságilag kijelölt leürítőhelyre szállítják.

A Kövér major csatornázása igény esetén megoldható.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A többi major és vállalkozói terület szennyvizeinek gyűjtését, esetleg tisztítását és elszállítását egyedileg kell megoldani, a vonatkozó előírások betartásával.

Fejlesztési javaslatok:

A fejlesztéssel érintett területek összes fogyasztóját, ingatlanát a meglévő hálózatra kell rácsatlakoztatni. Ahol ez egyszerűen, házi bekötések kiépítésével nem lehetséges, ott hálózatbővítést kell alkalmazni. A hálózatbővítésnél figyelembe kell venni a csatlakozó fogyasztók vízigényét, illetve szennyvízkibocsátását, és szükség esetén felül kell vizsgálni a rendszer befogadó-kapacitását is..

A fejlesztéssel érintett területek szennyvízelvezetése a kiépült szennyvízcsatorna hálózatra történő rákötéssel biztosítható. Ahol ez gazdaságosan nem megoldható, ott egyedi közműpótló szennyvíztisztító berendezések alkalmazása javasolt.

A szennyvizek elhelyezésekor figyelembe kell venni a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről előírásait.

A fejlesztések következtében létrejövő többlet szennyvízkibocsátást a csatornarendszer és a szennyvíztisztító előre láthatóan fogadni tudja.

A szennyvízcsatornára nem csatlakozott lakosok házi gyűjtőaknáit rendszeresen ellenőrizni kell. Ezen aknák általában nem megfelelő szigetelésűek, így azok tulajdonosait fel kell szólítani a környezetvédelmi jogszabályok betartására. Ezen ingatlanok esetében a lakosoknak gondoskodniuk kell a keletkező szennyvizek rendszeres elszállíttatásáról.

Amely ingatlantulajdonosok a kiépült közcsatornákra nem hajlandók rácsatlakozni, a 2003. évi LXXXIX. törvény előírásai szerint környezetterhelési, illetve talajterhelési díj megfizetésére kötelezhetők.

A szennyvizekkel a környezetet szennyezni nem szabad, ezért a talaj és a talajvíz védelme érdekében a szennyvizek szikkasztása a település teljes közigazgatási területén tilos, az még átmenetileg, rövid időre sem megengedhető.

A nyílt árkokba, csatornákba, patakokba, egyéb időszakos, vagy állandó vízfolyásokba való szennyvízrákötéseket, valamint a felhagyott kutakba történő szennyvíz bevezetéseket meg kell szüntetni.

Vállalkozási, gazdasági, ipari területekről (lakótelkeken engedélyezett vállalkozások esetén is) a kibocsátott szennyvíz szennyezettségének a közcsatornára való rákötési előírásoknak meg kell felelnie, az ettől eltérő szennyezettségű vizet telken belül létesítendő egyedi szennyvízkezeléssel - a megengedett szennyezettség mértékéig - elő kell tisztítani.

Közvetlenül az élővízfolyásba, az ipari-vállalkozási-gazdasági területekről származó ipari eredetű szennyvíz kizárólag a hatóságok által előírt megfelelő kezelés után, a hatóságok által kiadott vízjogi létesítési engedéllyel, - az abban előírtak szigorú betartásával - vezethető be.

3. BELVÍZ- ÉS CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS

Martfű bel- és külterülete a Cibakházi 65.a. belvízöblözetbe tartozik. A terület viszonylag magasabb fekvésű, így belvízveszély nem fenyegeti. A terület belvizeinek befogadója a K-i

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

részen a Harangzugi I-c belvízcsatorna, D -en és Ny-on a cibakházi-martfűi belvíz főcsatorna, melyet leginkább Zsófia-halmi csatornaként ismernek. Ez a befogadója a belterületi csapadékvizeknek is.

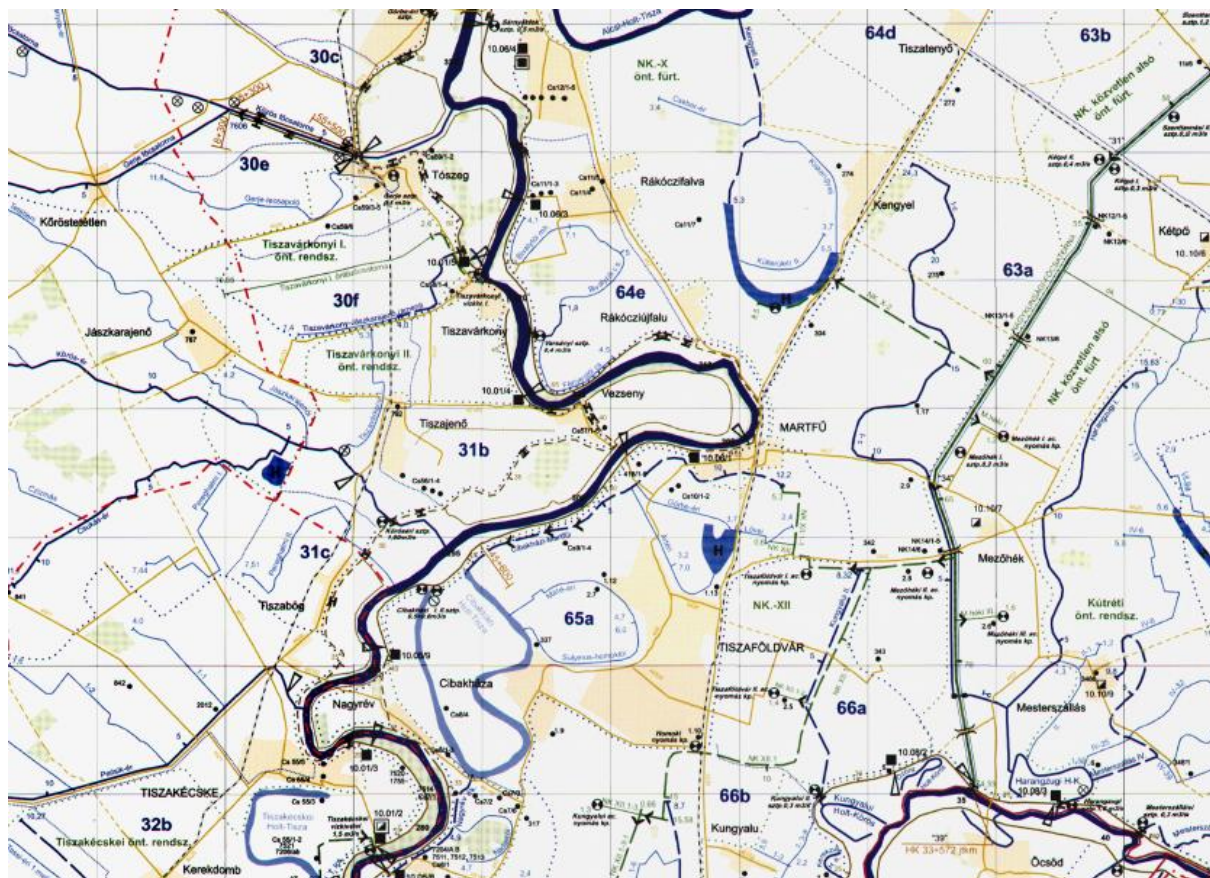
Az óvárosi részen elválasztott rendszerű csatornahálózat található. Az É-i területeken helyenként csak szikkasztóárkok vannak. A legtöbb utcában nyíltárkos az elvezetés, de a Kossuth, a József Attila és a Petőfi utcákban zárt csatornában vezetik el a csapadékvizet.

Az óváros csapadékvizeinek befogadója a Hunyadi utcai nyílt árok, amely a vasút mellett haladva a Zsófia-halmi csatornába köt be. Az újjvárosi rész Ny-i utcáiban többnyire szikkasztóárkok találhatók. A Szolnoki úttól D-re a többszintes lakóövezetben zárt csapadékcsonaknak vezetik el a vizet a Zsófia-halmi belvízcsatornába.

A Szolnoki úttól É -ra, a cipőgyári lakótelepen egyesített rendszerű csatornahálózat található, ami igen sok gondot okoz a szennyvíztisztító telep üzemeltetésében nagy esőzések idején. Ezeknek a csapadékvizeknek - a tisztított szennyvízzel együtt – a Tisza folyó a befogadója.

Martfű város egész területén a vízelvezetés nagyrészt megoldott, a meglévő, kiépített csatornarendszereket kell továbbépíteni, fejleszteni. A belterületi csapadékvizek befogadója a cibakházi-martfűi (Zsófia-halmi) belvíz-főcsatorna.

A külterület K-i részén a Harangzugi I-c belvízcsatorna gyűjti és vezeti le a csapadékvizet. A belvízelvezető hálózatok bővíthetők, a befogadó belvízcsatornák a többlet vízhozam elvezetésére alkalmasak.

Martfű térségének vízrajza

Fejlesztési javaslatok:

Településrendezési terveknel figyelembe veendő jogszabályok:

- 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról.
- A felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében, a csapadékvíz szikkasztásánál a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait, a felszíni vizek minőségének védelme érdekében, a felszíni vízbe történő bevezetéskor, pedig a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.

Martfű és közvetlen külterülete a Dr. Pálfi Imre által készített belvíz veszélyeztetettségi mutató alapján a mérsékelt belvíz veszélyeztetett kategóriába, Magyarország zonális aszályossági térképe alapján pedig erősen aszályos kategóriába tartozik.

Az érintett területek fejlesztésével és az új épületek kialakításával egy időben javasoljuk a csapadékvíz-elvezetést biztosító csatornák kapacitásának vizsgálatát. A településrendezési terveknek és a beépítésre tervezett területek építési előírásainak összhangba kell lennie a csapadékvíz-elvezető hálózat létesítésével és kiépítésével. A településrendezési eszközök módosításánál figyelembe kell venni a település vízrendezési és vízkár-elhárítási tervében foglaltakat.

Vízgazdálkodási területként nyilvántartott területet (árok, vízfolyás, vízmosás, víztároló, vízállásos terület, vízelöntéses terület, stb.) egyéb célra hasznosítani csak vízjogi létesítési engedély alapján szabad.

A csapadékvíz (akár nyílt árokrendszerrel, akár zárt csapadékcatornával összegyűjtve) élővízbe történő bevezetése előtt hordalékfogó műtárgy elhelyezése kötelező. Csapadékvíz az elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózatba nem vezethető!

A belvízcsatornák mindkét oldalán, a partéltól számított 4-4 m széles fenntartási sávot karbantartási célból szabadon kell hagyni. Jelentősebb vízfolyások, patakok és tavak esetén a karbantartási sáv a partéltól mért 6-6 m széles területsáv.

Új út, utca létesítésekor a tervezett közművek egyidejű megépítéséről, a csapadékvizek elvezetéséről, beépítésre szánt területen a közvilágítás megépítéséről, út rekonstrukciónál a meglévő közművek szükséges egyidejű felújításáról és a még hiányzó közmű kiépítéséről is gondoskodni kell.

A közművezetékek átépítésekor és új vezetékek fektetésekor a racionális területgazdálkodás érdekében, az útburkolat alatt a közművek elrendezésénél mindig a távlati összes közmű elhelyezésére kell helyet biztosítani. Továbbá, a beépítésre szánt területeken a közművezetékek helyét úgy kell kijelölni, hogy azok 12 m szabályozási szélességet el nem érő utcákban legalább egyoldali, 12 m szabályozási szélességet meghaladó szélességű utcákban kétoldali fasor telepítését ne akadályozzák meg.

A felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében, a csapadékvíz szikkasztásánál a 219 / 2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait, a felszíni vizek minőségének védelme érdekében, a felszíni vízbe történő bevezetéskor, pedig a 220 / 2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A fejlesztésre javasolt területeken a belvíz- és csapadékvíz elvezetését ki kell építeni, illetve a meglévő létesítmények rekonstrukciója szükséges.

Az utak, utcák burkolatának felújításával párhuzamosan a vízelvezető rendszerek kiépítését, illetőleg rekonstrukcióját is meg kell oldani.

A meglévő rendszerek folyamatos karbantartásáról, - a medrek kotrásáról, az átereszek és zárt csatornák tisztításáról, valamint az árokpártok kaszálásáról - gondoskodni kell. A csapadékvizek zavartalan lefolyását mindenkor biztosítani kell.

Az ingatlanok, intézmények, üzemek szennyvizét, egyéb szennyezést vagy mérgező anyagot (szemetet, trágyalevet, iszapot, vegyszermaradékot, stb.) tilos a nyílt felszínű, illetve a zárt csapadékvíz-elvezető csatornába, felszíni vizekbe, felszín alatti vizekbe, valamint a talajba, és ásott kutakba juttatni.

A csapadékvíz az egyes telkeken belül elszivárogtatható, ha ez a telek és a szomszédos telkek, továbbá az építmények állékonyságát és rendeltetésszerű használatát nem veszélyezteti.

Az egyes ingatlanokról a csapadékvíz a közterületi nyílt csapadékvíz elvezető árokba, zárt szelvényű csapadékvíz csatornába vagy biztonságos közlekedést nem akadályozó, tisztítható ráccsal ellátott folyóka segítségével az utcai járdaszint alatt, illetve a járda szintjével megegyező síkban szabad kivezetni. Amennyiben a vízelvezető árok a közút tartozéka, úgy abba a környezetéből - a telkekről - csapadékvíz bevezetése csak az út kezelőjének hozzájárulásával történhet.

A belterületi védekezési terv, illetve vízkárelhárítási terv évenkénti rendszeres felülvizsgálatát és aktualizálását el kell végezni.

A tározók és a csapadékcsonnak folyamatos karbantartásáról az önkormányzatnak gondoskodni kell.

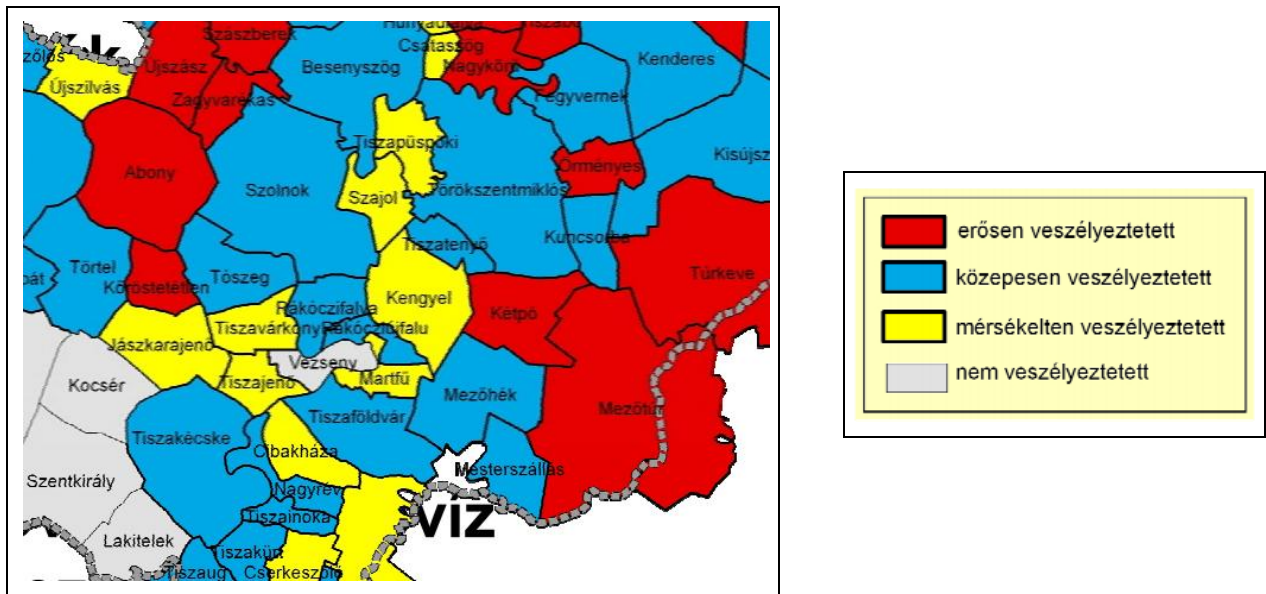
Telekkialakítás, közterület rendezés és közműépítés csak a tervben rögzített töltésnyomvonal figyelembevételével történhet. Csatlakozó telkek közművek tervezésekor 46/1999. Korm. rendelet (III.18.) előírásai betartandók. Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt kell figyelembe venni.

4. BELVÍZVESZÉLYES TERÜLETEK

Martfű bel- és külterülete a Cibakházi 65.a. belvízöblözetbe tartozik. A terület viszonylag magasabb fekvésű, így belvízveszély nem fenyegeti. A terület belvizeinek befogadója a K-i részen a Harangzugi I-c belvízcsatorna, D -en és Ny-on a cibakházi-martfűi belvíz főcsatorna, melyet leginkább Zsófia-halmi csatornaként ismernek. Ez a befogadója a belterületi csapadékvizeknek is.

Az óvárosi részen elválasztott rendszerű csatornahálózat található. Az É-i területeken helyenként csak szikkasztóárkok vannak. A legtöbb utcában nyíltárkos az elvezetés, de a Kossuth, a József Attila és a Petőfi utcákban zárt csatornában vezetik el a csapadékvíz.

Martfű és közvetlen külterülete a Dr. Pálfi Imre által készített belvíz veszélyeztetettség mutató alapján a **mérsékelt belvíz-veszélyeztetett** kategóriába, Magyarország zonális aszályossági térképe alapján pedig **erősen aszályos** kategóriába tartozik.

A térség településeinek belvíz-veszélyeztetettsége

Fejlesztési javaslatok:

A rendezési terv által érintett tervezési területek fejlesztésével és az új épületek kialakításával egy időben javasoljuk a felszíni vízelvezetést biztosító csatornák kapacitásának vizsgálatát. A településrendezési terveknek és a beépítésre tervezett területek építési előírásainak összhangba kell lennie a csapadékvíz-elvezető hálózat létesítésével és kiépítésével. A településrendezési eszközök módosításánál figyelembe kell venni a település vízrendezési és vízkár-elhárítási tervében foglaltakat.

Vízgazdálkodási területként nyilvántartott területet (árok, vízfolyás, vízmosás, víztároló, vízállásos terület, vízelöntéses terület, stb.) egyéb célra hasznosítani csak vízjogi létesítési engedély alapján szabad.

A fejlesztésre javasolt területeken a belvíz- és csapadékvíz elvezetését ki kell építeni, illetve a meglévő létesítmények rekonstrukciója szükséges.

Az utak, utcák burkolatának felújításával párhuzamosan a vízelvezető rendszerek kiépítését, illetőleg rekonstrukcióját is meg kell oldani.

A meglévő rendszerek folyamatos karbantartásáról, - a medrek kotrásáról, az átereszek és zárt csatornák tisztításáról, valamint az árokpartok kaszálásáról - gondoskodni kell. A csapadékvizek zavartalan lefolyását mindenkor biztosítani kell.

A belterületi védekezési terv, illetve vízkárelhárítási terv évenkénti rendszeres felülvizsgálatát és aktualizálását el kell végezni.

A tározók és a csapadékcatornák folyamatos karbantartásáról az önkormányzatnak gondoskodni kell.

Telekkialakítás, közterület rendezés és közműépítés csak a tervben rögzített töltésnyomvonal figyelembevételével történhet. Csatlakozó telkek közművek tervezésekor 46/1999. Korm. rendelet (III.18.) előírásai betartandók. Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt kell figyelembe venni.

5. VÍZHASZNOSÍTÁS ÉS HÉVÍZHASZNOSÍTÁS

Vízhasznosítás:

Martfű külterületén két öntözőcsatorna található.

Dk -en az Nk. XII-1-1. fűrtcsatorna, valamint É-on az Nk. X-2. fűrtfőcsatorna.

Az Nk. X-2. fűrtfőcsatorna vízellátása a Nagykinsági-főcsatorna jobb parti töltésének 60+590 km –es szelvényéből történik gravitációsan. (A Kengyel-laposi halastó vízellátása az Nk. X-2. fűrtfőcsatornáról biztosított.)

Több apró és néhány nagyobb öntözött terület is található Martfű külterületén.

Hévízhasznosítás:

Martfű város két hévízkúttal rendelkezik. Az 1100 m talpmélységű kútra telepített vízmű rendeltetése a strandfürdő ellátása és létesítmények fűtése.

A strandfürdő hidegvíz-igényét egy 70 m talpmélységű kútból elégítik ki.

Az 1200 m talpmélységű hévízkút a Cipőgyár tulajdonában van, a gyár területén.

Az átfolyásos rendszerű geotermikus energia-hasznosítással a cipőgyári épületek 70 % -át fűtik október elejétől április végéig. Nyáron a kútat nem használják, ilyenkor lefojtják.

6. ÁRVÍZVÉDELEM, VÍZKÁRELHÁRÍTÁS

Martfű várost É-ról a Tisza folyó határolja. Az itt húzódó magaspart és töltés a Tisza I. rendű árvízvédelmi létesítménye. A sörgyári vízkivételtől a cipőgyár kerítéséig a fővédvonal a 442. számú közlekedési út. A vízkivételtől az 56 + 407 tkm -ig az út az LNV fölött van, az 56 + 407 – 55 + 811 fkm között az út szintje az LNV alatt van. A cipőgyár betonkerítése mögötti magaspartot 1970-ben építették, és 1979-ben egy nyúlgáttal megerősítették az 54 + 850 fkm -ig. A magaspart legkritikusabb része az 54 + 229 és az 53 + 935 tkm-ek közötti szakasz, melynek D-i részén a régi téglagyár agyaggödre húzódik. Ezen a szakaszon külön gondot kell fordítani a töltés épségére a város árvízmentesítése érdekében.

Az árvízvédelmi vonal kialakításának szempontjai szerint: Az árvízvédelmi földmű és fal mentén a hullámtéren a vízdali töltésláb vonalától mért 60m-en, a mentett oldalon pedig 110 méteren belül anyaggödört, munkagödört nyitni, szabadkifolyású kútat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós kialakításával járó tevékenységet folytatni csak a vízügyi hatóság szakhatósági hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.

A 30/2008 (XII.31.) a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló KvVM rendelet előírásait be kell tartani.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A 147/2010. (IV.29.) Kormány rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról előírásait be kell tartani.

A Tisza hullámterének és parti sávjának hasznosítása csak a 21/2006. (I.31.) számú Korm. Rendelet figyelembe vételével történhet.

Turisztikai kerékpárút kijelölése a Tisza töltésén:

- *Burkolt kerékpárút kialakításánál a tervezés fázisában előzetes kezelői hozzájárulást szükséges kérni az Igazgatóságtól.*
- *Amennyiben nem kerül burkolat a kerékpárútra, akkor az I. fokú árvízvédekezés elrendelése után a védelemvezetés korlátozhatja az árvízvédelmi töltésen a közlekedést. Továbbá, gyalogos, kerékpár, segédmotoros közlekedés kivételével, minden egyéb jármű árvízvédelmi töltésen történő közlekedésére az Igazgatóságtól „védtöltésen történő közlekedésre jogosító engedélyt” kell kérni.*

Kertvárosias lakóterületből terület-felhasználási változással zöldterület:

- *A változással érintet terület magasparti védvonal mellett fekszik, ezért az alábbi jogszabályi előírásokat kell figyelembe venni:*
- *30/2008 (XII.31.) KvVM rendelet „a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységek és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról” előírásait kell figyelembe venni. Különösen a 23§-ban foglaltakat: Az árvízvédelmi földmű és fal mentén a hullámtéren a vízoldali töltésláb vonalától mért 60m-en, a mentett oldalon pedig 110 m-en belül anyaggyödröt, munkagyödröt nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós eltávolításával járó tevékenységet folytatni csak a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.*
- *120/1999 (VIII.6.) Korm. Rendelet „a vizek és a közcélú vizilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról” előírásait kell figyelembe venni. Különös tekintettel a 7 § (1) – ben foglaltakra: „A fenntartási feladatok ellátása és az árvízvédelmi töltés védelme érdekében a töltésen, valamint a töltés lábvonaltól, annak mindkét oldalán számított 10-10 méteres védősávon (töltésmenti sávon) belül nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a talaj szerkezetét, szilárdságát, összetételét megbontaná, illetve hátrányosan megváltoztatná, annak elszennyeződését eredményezné.”*

Fejlesztési javaslatok:

Jász–Nagykun–Szolnok megye területének 76 %-a árvíz által veszélyeztetett terület.

A települések ár-és belvíz veszélyeztetettségi besorolását a 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet határozza meg a legveszélyeztetettebb településrész helyzete alapján. Ez alapján Martfű a „B” kategóriába került besorolásra, közepesen veszélyeztetett.

A lakosság és az anyagi javak védelme kiemelkedően fontos, ezért minden érintett településnek rendelkeznie kell „Árvízvédelmi Terv”-vel. A terv tartalmazza a veszélyhelyzetek feltárását, a védelmi feladatok meghatározását, a védelemhez szükséges erők és eszközök számbavételét, az együttműködés megszervezését. Martfűnél a Tisza folyón a védekezési feladatokat a KÖTIVIZIG látja el. Az Önkormányzat közreműködik a szükséges közérő mozgósításában.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről tartalmazza a védekezésre vonatkozó előírásokat.

A mértékadó árvízszint Martfű térségében jelenleg (MÁSZ): 89, 01 mBf.

Telekkialakítás, közterület rendezés és közműépítés csak a tervben rögzített töltésnyomvonal figyelembevételével történhet. Csatlakozó telkek közművek tervezésekor 46/1999. Korm. rendelet (III.18.) előírásai betartandók. Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt kell figyelembe venni.

7. ÁRVÍZ-VESZÉLYES TERÜLETEK

Martfű várost É-ről a Tisza folyó határolja. Az itt húzódó magaspart és töltés a Tisza I. rendű árvízvédelmi létesítménye. A sörgyári vízkivételtől a cipőgyár kerítéséig a fővédvonal a 442. számú közlekedési út. A vízkivételtől az 56 + 407 tkm -ig az út az LNV fölött van, az 56 + 407 – 55 + 811 fkm között az út szintje az LNV alatt van. A cipőgyár betonkerítése mögötti magaspartot 1970-ben építették, és 1979-ben egy nyúlgáttal megerősítették az 54 + 850 fkm -ig. A magaspart legkritikusabb része az 54 + 229 és az 53 + 935 tkm-ek közötti szakasz, melynek D-i részén a régi téglagyár agyaggödre húzódik. Ezen a szakaszon külön gondot kell fordítani a töltés épségére a város árvízmentesítése érdekében.

Jász-Nagykun-Szolnok megye területének 76 %-a árvíz által veszélyeztetett terület. A települések ár-és belvíz veszélyeztetettségi besorolását a 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet határozza meg a legveszélyeztetettebb településrész helyzete alapján. Ez alapján Martfű a „B” kategóriába került besorolásra, közepesen veszélyeztetett.

Árvízzal leginkább veszélyeztetett területek az árvízvédelmi védvonalak közelében helyezkednek el, de a mélyebb fekvésű területrészek is ide tartoznak.

Árvízvédelmi művek helyreállítása:

A 2015. évben a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén a Zagyva Szolnok belterületi, jobb parti töltésszakaszának átépítésén kívül további településeket érintően zajlik az árvízvédelmi művek helyreállítása a Tisza, a Zagyva és a Hortobágy-Berettyó folyók mentén. A 2013. évi árvízkor megsérült védművek helyreállítási programja (KEOP-2.1.1/2F/09-11-2013-0001A) keretében, 2015. szeptember végéig megvalósuló munkák alkalmával az érintett szakaszokon résfalas és szádlemez-verési technológiával, valamint drénszivárgó rendszer kiépítésével állítják helyre a megrongálódott árvízvédelmi töltések védelmi képességét.

Szajol és Szolnok közötti szakasz (Tisza bal part 81+650 és 86+680 tkm között, régi 4-es főút):

A helyszíni beavatkozások a Tiszaföldvár-Pityókai árvízvédelmi szakasz részeként az Alcsiszigeti, a Cibakházi és a Fegyvernek-Mesterszállási öblözetek árvízi biztonságát növelik. Az ártérben elhelyezkedő települések: Szajol, Szolnok, Tiszaföldvár, **Martfű**, Rákócziújfal, Rákócziifalva, Tiszapüspöki és Törökszentmiklós-Óballa.

A védképesség helyreállítása ez esetben is a töltés vízdoldali korona élébe 9 méter mélységben épített, nagy sűrűségű polietilén lemezzel megerősített, helyszínen kevert önszilárduló résfallal valósul meg mintegy 5 kilométer hosszon. A fejlesztés részeként a vízdoldali

anyagödörrel érintett szakaszon 6 méter mélységben drénszivárgó rendszer is létesül. A megerősítést elsősorban az érintett szakaszra jellemző altalaj-szivárgások indokolták, amelyek hosszan tartó magas vízállás mellett az árvízvédelmi töltés állékonyságát is veszélyeztethetik. A töltéstestbe, illetve az altalajba épített résfal a töltésbe szivárgó víz útját zárja el, a gát alatt szivárgó víz útját pedig megnöveli, ezzel javítva a töltés állékonyságát. A résfal szintén helyszíni réseléssel kinyert földanyag és adalékanyagok keverékéből tevődik össze. A mélyszivárgó rendszer a töltésbe jutó víz mentett oldali csatornába történő irányított elvezetését szolgálja, megelőzve ezzel a töltéstest átázását.

A lakosság és az anyagi javak védelme kiemelkedően fontos, ezért minden érintett településnek rendelkeznie kell „Árvízvédelmi Terv”-vel. A terv tartalmazza a veszélyhelyzetek feltárását, a védelmi feladatok meghatározását, a védelemhez szükséges erők és eszközök számbavételét, az együttműködés megszervezését. Martfűnél a Tisza folyón a védekezési feladatokat a KÖTIVIZIG látja el. Az Önkormányzat közreműködik a szükséges közérő mozgósításában.

10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről tartalmazza a védekezésre vonatkozó előírásokat.

A mértékadó árvízszint Martfű térségében jelenleg (MÁSZ): 89, 01 mBf.

Telekkialakítás, közterület rendezés és közműépítés csak a tervben rögzített töltésnyomvonal figyelembevételével történhet. Csatlakozó telkek közművek tervezésekor 46/1999. Korm. rendelet (III.18.) előírásai betartandók. Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt kell figyelembe venni.

8. VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS

Az Európai Unió vízpolitikájának, a Víz Keretirányelvnek célja, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek jó állapotba kerüljenek. Az általános célkitűzések között szerepel:

- *a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelme, állapotuk javítása*
- *a fenntartható vízhasználat elősegítése a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével*
- *a vízminőség javítása a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével*
- *a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása*
- *az árvizeknek és aszályoknak a vizek állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklése*

A felszíni és felszín alatti víztestek állapotértékelésének eredményét, a kitűzött célok eléréséhez szükséges intézkedéseket a vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) foglalja össze.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 7.§-ában megfogalmazottaknak megfelelően a környezeti célkitűzéseket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, és helyi építési szabályzatok kidolgozása során, valamint az önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben – vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendeletben foglaltak szerint – érvényesíteni kell.

A felszín alatti vizek védelméről rendelkező 219/2004 (VII.21.) Korm. Rendelet 4§(1) bekezdése szerint: „ Alapvető célkitűzésként legkésőbb a Kvt-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek.”

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Tv 18§ (5) és (7) bekezdése alapján:

(5) A környezet igénybevételét és használatát úgy kell megszervezni és végezni, hogy a vizek állapotára vonatkozó környezeti célkitűzések teljesüljenek, így különösen:

a.) a felszíni és felszín alatti vizek állapota ne romoljon

b.) a felszíni és felszín alatti vizek jó állapota a külön jogszabály szerinti környezeti követelmények teljesítése révén megvalósuljon.

(7) A jó állapot eléréséhez szükséges intézkedéseket vízgyűjtő gazdálkodási tervben kell meghatározni.

*2010. augusztus 27-én hatályba lépett a felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól szóló **10/2010. (VII. 18.) VM rendelet**. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervben a víztestekre meghatározott környezeti célkitűzések (jó állapot illetve jó potenciál) megadott határidőre történő eléréséhez és megőrzéséhez biztosítani kell a VM rendeletben rögzített vízszennyezettségi határértékek betartását.*

Martfű város közigazgatási területe vízgyűjtő – gazdálkodási szempontból a 2-18 Nagykunság tervezési alegység szélén helyezkedik el.

Az aljzattól a felszín irányába haladva a pt.2.2. jelű Észak – Alföld porózus termál, a p.2.10.2. jelű Duna – Tisza köze – Közép – Tisza – völgy nevű porózus, és az sp. 2.10.2. jelű Duna – Tisza köze – Közép- Tisza – völgy nevű sekély porózus víztestekbe sorolt törmelékes üledékes képződmények települnek.

Szolnok, 2015. 09. 08.

Gönczöl Csaba
szakági tervező
(MK-16-0857)

1.16.2. Energia

1.16.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Meglévő kül –és belterületi hálózat

A TRT tervezési területének villamos energiaellátását a EON Hungária Zrt biztosítja a saját tulajdonában lévő elosztó hálózaton keresztül. A területen egy van egy 120/22kV-os transzformátor állomás. Innen indul több, a környező területet ellátó 22kV-os gerinchálózat. Ezen gerinchálózat egyikéről kap ellátást Martfű város. . A gerinchálózat megfelelő állagú és keresztmetszetű.

A területen 22kV-os szabadvezetékes illetve az újabb fejlesztésű területeken 22kV-os kábelhálózaton keresztül üzemelnek a fogyasztói transzformátorok állomások. A fogyasztói transzformátorok állomásokról a villamos energiaelosztás kiefeszültségű szabadvezetékes elosztóhálózaton keresztül jut el a fogyasztókhoz. Jelenleg már több fogyasztó kap földkábeles csatlakozást a szabadvezeték hálózatról, illetve a transzformátor állomásokról közvetlenül.

A transzformátorállomások szabadvezetékes hálózat esetén oszlop állomások, földkábeles ellátás esetén pedig épített házas transzformátorok biztosítják az energiaellátást. A településen mindenütt biztosítható a villamos energiaellátás, ezért ilyen szempontból zárolt terület nincs.

Külterület energiaellátása:

- a villamos energiát az áramszolgáltató saját tulajdonú, üzembiztos hálózatról biztosítja a külterületi fogyasztók részére. A karbantartásuk, korszerűsítésük folyamatos.

A belterület közvilágítása már korábban került korszerűsítésre.

Fejlesztések:

Idegen tulajdonú hálózatról ellátott területek nincsenek.

Belterületi telek kialakítás:

A belterületen kialakításra kerülő fejlesztések ellátását a meglévő primer (22kV) hálózat bővítésével új transzformátor állomás létesítésével és kiefeszültségű szabadvezeték hálózat kiépítésével lehet megoldani.

Mindegyik fejlesztési területhez közel eső középvezetékű elosztóhálózat van, melyről az igényelt villamos energia biztosítható.

Ezen területek kiefeszültségű energiaellátása szabadvezeték hálózatról oldható meg. A nagyobb energiaigényű fogyasztókat földkábeles hálózat építésével lehet ellátni.

Ellátatlan területek vizsgálata:

Az ellátatlan területen jelenleg nincs a településen. A jelentkező fogyasztói energiaigények műszaki-gazdasági feltételeit az áramszolgáltató határozza meg. A villamos energiaellátás jelentős költségei miatt csak a ténylegesen jelentkező igények kiszolgálását kell biztosítani. A fejlesztéseknél jelentkező költségek egy részét az áramszolgáltató fedezi az érvényben lévő rendelkezések alapján.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A jelenlegi belterület energiaellátása biztosított. Az új létesítmények kialakításához középvezetési hálózat, állomás és kisművezetési hálózat létesítése szükséges.

Közmű szolgáltató fejlesztései.

Az EON Hungária Zrt 2000 évtől kezdődően középvezetési fejlesztésbe kezdett, melynek célja a villamos energiaellátás minőségének javítása, az üzembiztonság fokozása, a hálózatok átviteli kapacitásának bővítése .

A jelenlegi 22kV-os középvezetési hálózaton az EON Hungária Rt nem tervez jelentősebb beavatkozást, mert azok állapota és kapacitása megfelelő, a később jelentkező energiaigényeket is ki tudja elégíteni.

Az áramszolgáltató a fejlesztési terveiben Fegyvernek városban jelenleg hálózat bővítést nem tervez. A kisművezetési szabadvezeték hálózat korszerűsítését az Áramszolgáltató (EON Hungária Zrt) folyamatosan végzi a biztonságos villamos energiaellátás érdekében.

A középvezetési hálózatokon az alábbi programszerű fejlesztéseket és korszerűsítéseket valósítja meg az áramszolgáltató a zavartalan és biztonságos energiaellátás érdekében:

- középvezetési oszlopkapcsoló készülékek cseréje
- közép/kisművezetési transzformátor állomások túlfeszültség védelme
- közép és kisművezetési hálózatok rekonstrukciója – tartószerkezetek és vezetékszakaszok cseréje.
- Kiskeresztmetszetű hálózatok cseréje kapacitásbővítés céljából
- Meghibásodott szerkezetek folyamatos cseréje.

Több helyen már korszerű, rádiófrekvenciás távműködtetésű oszlopkapcsolót helyezett el az Áramszolgáltató, mely biztosítja a gyors beavatkozási lehetőséget.

A leendő NATURA 2000 természetvédelmi területet elektromos létesítmény nem érint.

A fejlesztési területen az alábbi védőtávolságokat kell betartani a létesítés során

a **2/2013. (I. 22.) NGM** rendelet alapján:

villamosmű	elhelyezkedés	biztonsági övezet
120kV-os szabadvezeték	külterület	15m
22kV-os szabadvezeték	külterület	5m
22kV-os szabadvezeték	belterület	2,5m
22/0,4 kV-os transzformátor állomás	külterület	5m
22/0,4 kV-os transzformátor állomás	belterület	2.5m
0,4 kV-os csupasz szabadvezeték	kül- és belterület	1m
0,4 kV-os szigetelt szabadvezeték	kül- és belterület	0,5m
0,4 kV-os földkábel	kül- és belterület	1m

Tilalmak a biztonsági övezetben

a) a villamosműhöz nem tartozó

a1) oszlop, torony, önálló tartószerkezet, daru, állványzat,

a2) A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó - külön jogszabály rendelkezései szerint - robbanás- és tűzveszélyes anyag (pl. gáz, benzin, olaj) tárolására alkalmas tartály,

a3) üzemanyag töltőállomás,

a4) gémeskút, nyitott állapotban föld felszínétől mért 4 m-nél magasabb sorompó,

c) anyag tárolása és felhalmozása

c1) oly módon, hogy az oszlop járművel való megközelítését akadályozza,

c2) nem éghető anyagok 2 métert meghaladó magasságú tárolása (pl. siló, víztartály, építőanyag), amelynél a mértékadó magasság a depónia-ember-eszköz-mozgástér együttes mérete,

c3) az oszlopszerkezetben és az alapozásban agresszivitásuk miatt kárt okozó vegyi anyagok tárolása és felhalmozása,

c4) A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó - külön jogszabály rendelkezései szerint - robbanás- és tűzveszélyes anyagok (pl. nád, fa, gumi, hulladék, szilárd, folyékony, gáznemű tüzelő- és üzemanyag, lőszer) tárolása és felhalmozása, a mezőgazdasági termelésben szükségszerűen, ideiglenesen a táblán maradó szalmabála, valamint nem kazlázott széna kivételével;

d) munkavégzés

d1) a c) pontban felsorolt A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó - külön jogszabály rendelkezései szerint - robbanás- és tűzveszélyes anyagokkal, kivéve a mezőgazdasági termeléssel együtt járó szokványos munkaműveleteket,

d2) a jármű (gépjármű, mezőgazdasági vontató, munkagép stb.) üzemanyaggal való feltöltése,

d3) a c) pontban említett A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó - külön jogszabály rendelkezései szerint - robbanás- és tűzveszélyes anyagok elégetése, kivéve a mezőgazdasági munkák végzése során szükségszerűen a táblán maradó szármaradványt, valamint a tarló égetését. A tarló, illetőleg a szármaradvány égetésnél be kell tartani az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásait;

e) a föld felszínétől mért 3 méternél magasabb idegen létesítményhez tartozó fémhuzal,

12. § Földben elhelyezett vezeték biztonsági övezetében tilos:

a) építeni, elhelyezni (pl. alapozás, oszlop), üzemeltetni bármilyen végleges épületet, építményt, berendezést - ide nem értve nyomvonalas létesítménynek jogszabály, illetőleg a

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

szabvány előírásainak megfelelően kialakított keresztezését, illetőleg megközelítését - amely a földben elhelyezett vezeték

- hűlési viszonyait rontja,
- folyamatos és biztonságos üzemeltetését akadályozza,
- üzemzavar elhárítását, karbantartását akadályozza, veszélyezteti vagy lehetetlenné teszi;

b) bármilyen ideiglenes épületet, építményt, berendezést a földben elhelyezett vezeték üzemben tartójának előzetes hozzájárulása nélkül elhelyezni;

c) a vezeték üzemben tartójának előzetes hozzájárulása nélkül minden olyan, a föld felszíne alatti és feletti tevékenység végzése, amely az élet- és vagyonbiztonságot, illetőleg a föld alatti vezeték épségét, valamint folyamatos és biztonságos üzemét veszélyezteti, vagy veszélyeztetheti.

E rendelet alkalmazásában ilyennek minősül:

- c1) korróziót előidéző erősen savas vagy lúgos folyadék talajra öntése,
- c2) fokozottan tűz- és robbanásveszélyes anyagok tárolása,
- c3) a robbantás,
- c4) éghető anyagoknak nagy tömegben való elégetése,
- c5) az útburkolat felbontása,
- c6) az árok- vagy gödörásás,
- c7) a szondázás (különböző vizsgálati céllal fémrudak leverése),
- c8) fúróberendezés, pneumatikus munkagépek, földgyaluk üzemeltetése,
- c9) a talajba beágyazott műtárgy, oszlop, vízóraakna gépalap stb. daruval, vontatóval vagy más géppel, eszközzel - a műtárgy kézi erővel végzett körüljárása nélküli - kiszakítása;
- d) a földben elhelyezett vezeték földművén (töltésén) a vezeték üzemben tartójának hozzájárulása nélkül mindennemű munkavégzés, ami a földmű megbontásával jár.

13. § Az erőmű és az alállomás biztonsági övezetében a 11. § (1) bekezdésében és a 12. §-ban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) A biztonsági övezetben

a) tábor, kemping, vásártér, sportpálya, játszótér, gyakorlótér, karám, kijelölt autóparkoló, tömegközlekedési járművek megállóhelye 100-500 kV-os névleges feszültségű vezeték esetén akkor létesíthető, ha a 7. §-ban meghatározott távolságokra vonatkozó és egyéb előírások megtarthatók (pl. a vezeték oszlopa körül a talajfelszín aszfaltozott vagy azzal villamos

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

szigetelés szempontjából egyenértékű vagy más anyagú réteggel ellátott, vagy az oszlop körülkerített);

b) az épületre szerelt televízió- vagy egyéb antenna, villámhárító stb. úgy létesíthető, hogy üzemszerű helyzetben a szél által a szabvány szerint kilengett áramvezetőket, feldőlés esetén a nyugalomban levő áramvezetőket

b5) 1-35 kV névleges feszültség szint között 2,0 méternél,

b6) kiséfeszültségnél 1,25 méternél

jobban ne közelítse meg;

d) közúton és saját használatú szilárd burkolatú úton (a továbbiakban együtt: szilárd burkolatú út) csak 4,5 méternél, illetőleg a magasságkorlátozó táblán feltüntetett magasságnál, ezen kívüli területen csak 4 méternél alacsonyabb építésű vagy ezzel azonos magasságig anyaggal rakott jármű közlekedhet, illetőleg dolgozhat; e magasságot a rakomány, a járművön szállított személy, illetőleg szerszám legmagasabbra nyúló része, valamint a jármű működés közben sem haladhatja meg.

A jármű legkiállóbb része az oszlopot, kikötését, illetőleg ezek alapozását úgy közelítheti meg, hogy abban károsodást ne okozzon, az áramvezetőket pedig sem vízszintesen, sem függőlegesen, a következőkben megadott távolságértékeknél jobban a legkedvezőtlenebb helyzetben és esetben sem közelítheti meg:

d5) 35-15 kV névleges feszültség szint között az 1,5 métert,

d6) 15 kV névleges feszültség szint alatt az 1,2 métert;

e) olyan fémtárgyat, amelyet hosszúsága vagy tömege miatt legalább két vagy több embernek kell szállítani, a távvezeték tartószerkezetétől mért 15 m távolságon belül csak akkor szabad vinni, illetőleg tartani, ha a munkavégzőket megfelelő anyagú, villamosan szigetelő, sérülésmentes védőlábbeli védi, amely a talajtól villamosan elszigeteli vagy maga a talajfelszín villamosan szigetelőanyaggal burkolt (pl. aszfaltozott);

f) a föld felett 3 méternél nem magasabb, összefüggő, 50 méternél hosszabb fémszerkezetek, fém szőlőkordon, fémkerítés, fém csővezeték (pl. öntözőberendezés csővezetéke) érintésvédelemmel ellátva létesíthető;

g) föld alatti csővezeték (pl. gázvezeték, öntözőberendezés csővezetéke) érintésvédelemmel ellátott fémcső, vagy szigetelőanyagú cső lehet;

(3) A villamosmű üzemben tartójának írásbeli hozzájárulása, kell a biztonsági övezetben:

a) épületnek, építménynek a létesítéséhez;

b) idegen létesítményhez tartozó, 0,2x0,3 méternél nem nagyobb jelzőtábla (pl. tűzcsapjel) a vezeték oszlopán, illetőleg alapozásán a föld felszínétől mért legfeljebb 2 méter magasságban történő elhelyezéséhez;

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

c) 4,5 méternél magasabb jármű vagy rakomány közlekedéséhez, illetőleg munkavégzéséhez. A villamosmű üzemben tartója a hozzájárulásában előírhatja, hogy a közlekedés, illetőleg a munkavégzés csak megbízottja jelenlétében történhet. A villamosmű megközelítésére ebben az esetben is alkalmazni kell a (2) bekezdés d) pontjában foglalt előírásokat;

d) nem éghető anyag (pl. építőanyag, föld, törmelék, ócskavas) tárolásához. Az anyagot a hozzájárulásban meghatározott módon és időtartamig, a földfelszíntől mért, legfeljebb 2 méter magasságig szabad tárolni, amelynél a mértékadó magasság a depónia-ember-eszköz-mozgástér együttes mérete;

e) a terepszint megemeléséhez (pl. tereprendezés, gátépítés, vízszintszabályozás, halastó vagy zagytér létesítése), amely munkákat a hozzájárulásban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni;

f) nyílt árok vagy gödör létesítéséhez

f1) a fa, illetőleg betonoszlop 5 méteres körzetében,

f2) az acélszerkezetű oszlop, illetőleg kikötése alapozásának szélétől vízszintesen mért 8 méter távolságon belül vagy e távolságtól kezdődő 45°-os lejtőszögű sík alá nyúlóan. A 100 kV-os és ennél nagyobb feszültségű vezetéknél az árok vagy gödör az oszlop terepjáró gépjárművel való megközelítését nem akadályozhatja;

Jelen tilalmak és korlátozások csak a legfontosabb előírásokat tartalmazzák, azok részletes leírását a **2/2013. (I. 22.) NGM rendelet** tartalmazza.

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Háztartási vill. energia fogyasztók száma	2957	2981	3004	3066	3107	3134	3146	3156	3165	3166	3149	3155	3141	3147
Háztatások részére szolgáltatott vill. energia (1000kWh)	6072	6544	6798	7096	6516	6867	6926	6704	6999	7281	6768	6790	6030	6136

Gázellátás:

A városban a TIGÁZ Rt végzi a gázszolgáltatást. A térség földgázellátását a növényolajgyár mellé telepített 20000 m³/h teljesítményű gázátadó állomás biztosítja, melyet a közép-magyar nagynyomású gáztávvezetékéről kiépített leágazó vezetékkel táplálnak. Innen indul ki a külterületen haladva – egy nagy középnyomású 6 bar – gázvezeték a település gázfogadóállomásáig, mely a nyomást 3 bar -ra csökkenti. A 6 bar -os vezetékről leágazva, a Mezőhéki út baloldalán halad a vezeték, az előbb jelzett település ellátására.

Martfű településen középnyomású gázelosztó van, míg a lakótelep ellátására kisnyomású rendszer épült ki, két db nyomáscsökkentővel biztosítva a szolgáltatást.

A város Ny-i részén kialakítandó telkek gázellátása érdekében a rendezési tervben biztosított a hely a Munkácsy Mihály úti gáznyomás – szabályzónál lévő 200-as középnyomású

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

gázelosztó vezetéktől mintegy 200 fm hosszban a meglévő gázvezetékkel párhuzamosan kiépítendő vezeték részére.

A közigazgatási és a belterületen tervezett településfejlesztési célkitűzések megvalósításánál a létesítményektől az alábbi védőtávolságokat kell figyelembe venni:

Vezeték típusa	Létesítmény	Védőtávolság
Középnymású vezeték 4 bar	Lakóépülettől	4,0 m
	szennyvíz vezetéktől	1,0 m
	vízvezetéktől	0,7 m
	üreges földalatti műtárgytól	2,0 m
	telefon földkábelről	0,5 m
	elektromos földkábel	0,5 m

Martfű város külterületét érinti a MOL Földgázszállító RT által üzemeltetett Szajol – Martfű DN 150 földgázleágazó szállítóvezeték és a Martfű gázátadó állomás.

Fenti leágazó szállítóvezetékre és biztonsági övezetére a Bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 32.§. –a, a 79 / 2005. (X.11.) GKM rendelet és a 6 / 1982. (V.6.) IpM rendelet előírásai vonatkoznak.

Új utcanyitás, telekkiosztás építési engedély kiadásánál illetve egyéb közmű létesítésénél figyelembe kell venni az MSZ 7048 / 3 – 83 illetve az azt módosító Szabványügyi Közlöny 2002. Augusztus 01. (SZ.K.8.) számában közzétetteket, továbbá az MSZ 7487 / 2 – 80 szabványokban foglaltakat.

Tüzelőanyag és PB gáz ellátás:

A településen lévő Tüzép- telep a felmerülő lakossági igényeket ellátja

Gázszolgáltatási adatok (forrás: TEIR)

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Háztartási gázfogyasztók száma	2560	2576	2597	2624	2654	2682	2697	2705	2707	2722	2775	2718	2715	2675
Összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000m ³)	11415	12446	9682	8056	7202	6973	5605	5894	6222	5045	5157	3969	4359	4253
Összes szolgáltatott gázból háztartások részére szolgáltatott (1000m ³)	3139	3051	3423	3955	3532	3716	3334	3012	2895	2810	2975	2407	2414	2697
Összes gázcsőhálózat hossza (km)	61	41	40	40	40	40	40	40	40	41	41	41	41	41
Összes gázfogyasztó (db)	2687	2706	2744	2776	2806	2838	2855	2866	2867	2883	2945	2862	2872	2830
Gázzal fűtött	2560	2576	2597	2624	2654	2671	2686	2702	2704	2719	2770	2717	2715	2674

lakások száma														
------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Új utcanyitás, telekkiosztás építési engedély kiadásánál illetve egyéb közmű létesítésénél figyelembe kell venni az MSZ 7048 / 3 – 83 illetve az azt módosító Szabványügyi Közlöny 2002. Augusztus 01. (SZ.K.8.) számában közzétetteket, továbbá az MSZ 7487 / 2 – 80 szabványokban foglaltakat.

1.16.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az elmúlt években országosan, és Martfűn is előtérbe került a megújuló energiaforrás alkalmazása. A településen az elmúlt években pályázat útján energiahatékonysági szempontból felújított közintézmények (óvodák, egészségügyi központ, polgármesteri hivatal) energiaellátásának egy része az épületen elhelyezett napelemekkel biztosított.

1.16.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiahatékonysága javítható egyrészt a korszerűbb energiatakarékosabb készülékekkel, alternatív kapcsolós vagy mozgásérzékelős világításokkal, kompakt fénycsővekkel. Az energiahatékonyság növelését szolgálja az épületek korszerűsítése mind gépészeti, mind építészeti oldalról. Építészet terén a homlokzatok utólagos hőszigetelése és a nyílászárók cseréje, növeli az energiahatékonyságot. Ugyancsak az energiahatékonyságot növeli a napkollektorok beszerelése, mellyel mind a világítás, mind a melegvíz ellátáshoz nyerhető energia.

Az önkormányzati intézmények energiahatékonyságot javító utólagos hőszigetelése és a felszerelt napelemek által termelt energia mintegy 30%-kal csökkentette az épületek energiafelhasználását.

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Előzmények:

Martfű településrendezési terv készítésének hírközlés szakági munkarész elkészítéséhez a 14/2013 (IX.25.). NMHH rendelet alapján az érintett elektronikus szolgáltatók nyilatkozatai és adatközlés beszerzése céljából az Önkormányzat megkereste az érintett elektronikus szolgáltatókat:

- Magyar Telekom Távközlési NyRt
- Vodafone Magyarország Zrt
- Invitel Zrt
- PR Telekom Zrt

A megkeresésre a Magyar Telekom közölt adatot, mely a településrendezési terv hírközlési munkarészebe ismertetésre kerül.

A megkeresésre a Invitel közölt adatot, mely a településrendezési terv hírközlési munkarészebe ismertetésre kerül.

Az Antenna Hungária Kft antennatornyot üzemeltet.

Telefonellátás:

a./ Helyközi hálózat:

Martfűi primer központ, melynek az üzemeltetését az Magyar Telekom Nyrt végzi az országos optikai gerinc hálózathoz 2 irányba csatlakozik. Északi irányba Szolnok felé, Déli irányba Kunszentmárton felé.

PR Telekom gerinchálózata északi irányba a közút mentén Szolnok felől üzemel.

A MÁV vasútvonala mentén a MÁV-nak illetve az Invitelnek is üzemel a gerinchálózata Kengyel és Tiszaföldvár irányába.

b./ Helyi hálózat :

Magyar Telekom:

A Martfűi Magyar Telekom helyi hálózat központja az Magyar Telekom Nyrt telefonközpontja a Munkácsy u. 89. szám alatti lévő Magyar Telekom műszaki épületében üzemel. Innen földalatti (alépítmény és földkábel) és földfeletti (légkábel hálózat) vegyes rendszeren keresztül üzemel a hálózat. A telefonközpont a helyi igényeket kielégíti és a bővíthető. A hálózat jelenlegi tulajdonosa az Magyar Telekom Nyrt.

A helyi hálózat bővítése a gazdasági területek fejlesztésének irányába várható, lehetőség szerint földalatti alépítményben javasolt.

Kábeltévé ellátás:

Invitel:

A Martfűi Invitel helyi hálózat központja a Mártírok útja 1 szám lévő kultúrház épületében üzemel. Innen földalatti (alépítmény és földkábel) és földfeletti (légkábel hálózat) vegyes rendszeren keresztül üzemel a hálózat. A telefonközpont a helyi igényeket kielégíti és a bővíthető. A hálózat jelenlegi tulajdonosa az Invitel.

c./ Kábel nélküli telefonellátás:

Martfű fejlesztésre szánt területén a kábel nélküli telefonellátás a mobil adótoronyokról biztosított. A település közigazgatási területén belül az Antenna Hungária üzemelteti az mobil adótornyát, melyen a T-Mobile és a Vodafone is üzemel. A Torony tövében található a Vodafone műszaki épülete. A Kérész utca végén beépítetlen területen a 1661 hrsz alatt a Telenor mobil adótornya üzemel.

A jelentkező kábel nélküli telefonigények kielégíthetők.

Internet ellátás:

A település teljes területén a meglévő mobil szolgáltatók az internet ellátást biztosítani tudják. Vezetékes internet ellátás a Magyar Telekom hálózataán keresztül biztosított.

d./ Mikrohullámú rendszer:

A településen mikrohullámú rendszer következtében az építési szabályozását megkövetelő védősáv nem található.

A település optikai lefedő hálózatának tervezése és kiépítése javasolt. Ezen mind a távközlési, mind a kábeltévé mind a nagysebességű adatátvitellel kapcsolatos igények kiszolgálhatók. Ennek a terve - mely a Magyar Telekom részére készül - jelenleg az NMHH építési engedélyezése alatt áll. A kivitelezés várható időpontja 2015-2016.

Védőtávolság:

Telefon földkábel kábeltelvízió földkábeltől 0,5 m

Telefon földkábel minden más létesítménytől általánosan 1,50 m

Az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában a 2003. évi C. törvény 94.§. (1) alapján: „a településtervezésénél, rendezésénél utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.”

A postai létesítmények vonatkozásában pedig a 2003. évi CI. törvény 40.§. (1) alapján: „a településtervezésénél, rendezésénél utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell a postai létesítmények elhelyezésének lehetőségét.

Összefoglaló:

A település vezetékes és vezeték nélküli elektronikus hírközlési hálózata kiépült. Az új optikai lefedő hálózat kivitelezése után a nagysebességű adatátvitel igényei elérhetőek. A településfejlesztési koncepcióban és a településszerkezeti tervben vázolt fejlesztések a meglévő rendszerről az előzetes információk alapján hálózat bővítés nélkül a meglévő hálózatok továbbépítésével megoldhatók.

Szolnok, 2015. szeptember. 04.

Puskás Béla
MK-16/0297.

Internet ellátás (forrás: IVS)

Az információhoz való hozzáférés ma már külön gazdasági tényező. Az infokommunikációs infrastruktúra a rendszerváltás után robbanásszerűen fejlődött és folyamatosan fejlődik ma is Magyarországon.

A lakosság internethez való hozzáférése folyamatosan javul, ma már a lakosság harmada rendelkezik otthon internet előfizetéssel, és még ennél is többen férnek hozzá a világhálózathoz egyéb helyeken (munkahelyről, könyvtárból, nyilvános helyekről stb.). Az internetelés széles körben elterjedt a nagyvárosokban és a fejlettebb térségekben, míg a vidékies és az elmaradott kistérségekben az átlagosnál alacsonyabb az internethasználók aránya. A telefónia terén alig 10 év alatt túllépett a vezetékes hálózaton a mobiltelefonok használata, csökkentve ezzel az országos ellátás területi különbségeit. A technológiai fejlődéssel előtérbe kerülnek a mobil alkalmazások: a vezetékes internethasználat helyett a mobilinternet-hozzáférés és az asztali gépek helyett a laptopok használata. Az információs társadalom ugyanakkor nem csak az infokommunikációs rendszerekhez való hozzáférést, hanem azok használatát, a társadalmi-gazdasági életbe való integrálódásukat is jelenti. Az úgynevezett „e-gazdaság” szerepe folyamatosan nő. A vállalkozások számára ma már elengedhetetlen, hogy megjelenjenek a világhálón (e-kereskedelem és más szolgáltatások). A közigazgatásban hasonlóképpen minőségi változás az elektronikus ügyintézés különböző formáinak elterjedése, ami tipikusan az információs technológiák társadalmi életben való hasznosulásának példája. A tendenciákat jól jelzi, hogy a válság ellenére az internet-előfizetések száma tovább emelkedett, 2011 végén meghaladta a 4 milliót, a mobilinternet-előfizetések pedig elérték a 2 milliót. A mobilhálózatban bonyolított adatforgalom pedig harmadával bővült az előző évhez képest (Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2020).

Az információs társadalom kibontakozásának előrehaladását igen nehéz települési szinten vizsgálni, mivel korlátozottan állnak rendelkezésre adatbázisok. A KSH által vizsgált távbeszélővonalak mára nem mértékadó infrastruktúrái a infokommunikációnak. Két területtel érdemes foglalkozni, az internet előfizetésekkel és a mobil telefon használattal.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében az információs társadalom kibontakozásának fokmérőjéül a kommunikációs eszközök elterjedtségének adatai állnak rendelkezésünkre, amellyel érzékelhető mennyire dinamikus az a növekedés, amely technikai eszközök alkalmazásában bekövetkezett az elmúlt tíz évben. A kábeltelevízióba bekapcsolt lakások aránya és az előfizetők száma 2000 óta megduplázódott. Az ezer lakosra jutó előfizetők száma 41%-al növekedett. A telefon vonal hálózat ezzel szemben dinamikus csökkenésnek indult, amely egyértelműen a mobil hálózatok térnyerésével magyarázható, ezer lakosra vetített aránya 15%-al csökkent. A kommunikációs eszközök tekintetében a legnagyobb változás az internet felhasználás vonatkozásában tapasztalható, az elmúlt tíz évben ötszörösére növekedett az internet előfizetők száma. A vonalas internet hálózatok gyors hanyatlásnak indultak, azonban dsl, kábeltelevíziós és vezetékes nélküli hálózatok 10-15%-os növekményt produkáltak. A telefonhálózat korszerűsítése 1989-ben kezdődött, a lakossági rákötések a 90-es évek során egyre nagyobb arányúak voltak, a lakossági igényt teljes mértékig ki tudja elégíteni a hálózat. A kábeltelevízió-hálózat kiépítése az elmúlt évtizedben megtörtént. Az infokommunikációs technológia és a digitális műsorszórás rohamos fejlődése nyomán több szolgáltatón keresztül is elérhetők a televíziós csatornák műsorai és az internet szolgáltatás.

Jász-Nagykun-Szolnok megye kistérségei közül a legtöbb internet felhasználó a Szolnoki, a Jászberényi ettől jóval leszakadva a Tiszafüredi és a Törökszentmiklósi kistérségben van. A mobil előfizetések aránya szintén ebben a négy kistérségben a legnagyobb. A PC ellátottság esetén már valamennyivel kedvezőbb a helyzet a Tiszafüredi és a Karcagi kistérségnek. A fenti adatsor alapján elmondható, hogy megyei szinten a szolnoki, a jászberényi és a

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

tiszafüredi kistérségekben prognosztizálható az információs társadalom kibontakozásának előrehaladottsága leginkább.

Települési szinten négy mutatóra vonatkozóan állnak rendelkezésre adatok:

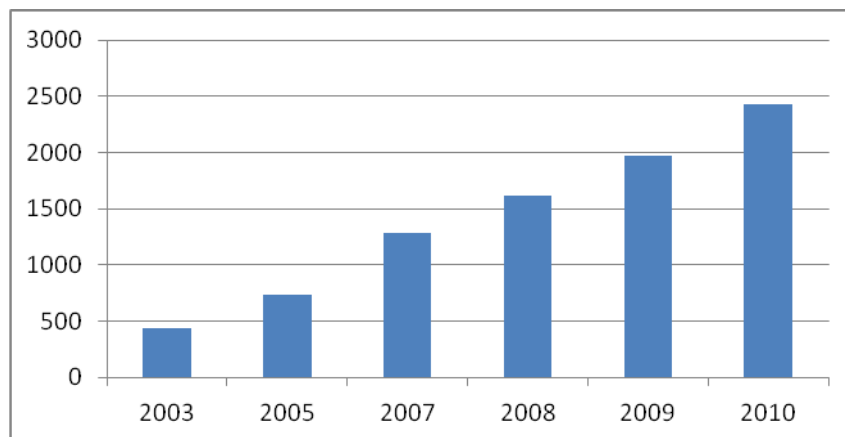
- elektronikus ügyintézés
- internet előfizetés
- távbeszélő fővonal
- kábeltelevízió

A kistérség településeinek többségében látható, hogy relatíve magas az internettel rendelkező lakások aránya, Szolnok után Martfűn a legmagasabb, másrésről az internettel rendelkező háztartások arányát tekintve már több település megelőzi.

a kábel tv hálózat kiépítettsége is magas, amely jelzi a környezet fejlettségét, hiszen a szolgáltató megjelenése és befektetése dinamikusan emelkedik. A kábeltelevízióval rendelkező arányok a városban 48%, amely egyedül Szolnok esetében magasabb, vagyis egy kedvező kiépítettségi arányt jelez az érték. A telefonvonalak hossza szintén magas a településen, amely jelzi, hogy a telefonhálózatba sok háztartás van csatlakoztatva. Összességében az infokommunikációs rendszerek kiépítettsége igen kedvező Martfűn.

Martfűn az internet-előfizetések száma igen dinamikusan növekedett az elmúlt években. 2003-ban még az 500-at sem érte el, a 2010. évre már megközelítette a 2500 előfizetést.

Internet előfizetések száma Martfűn 2003-2010 között

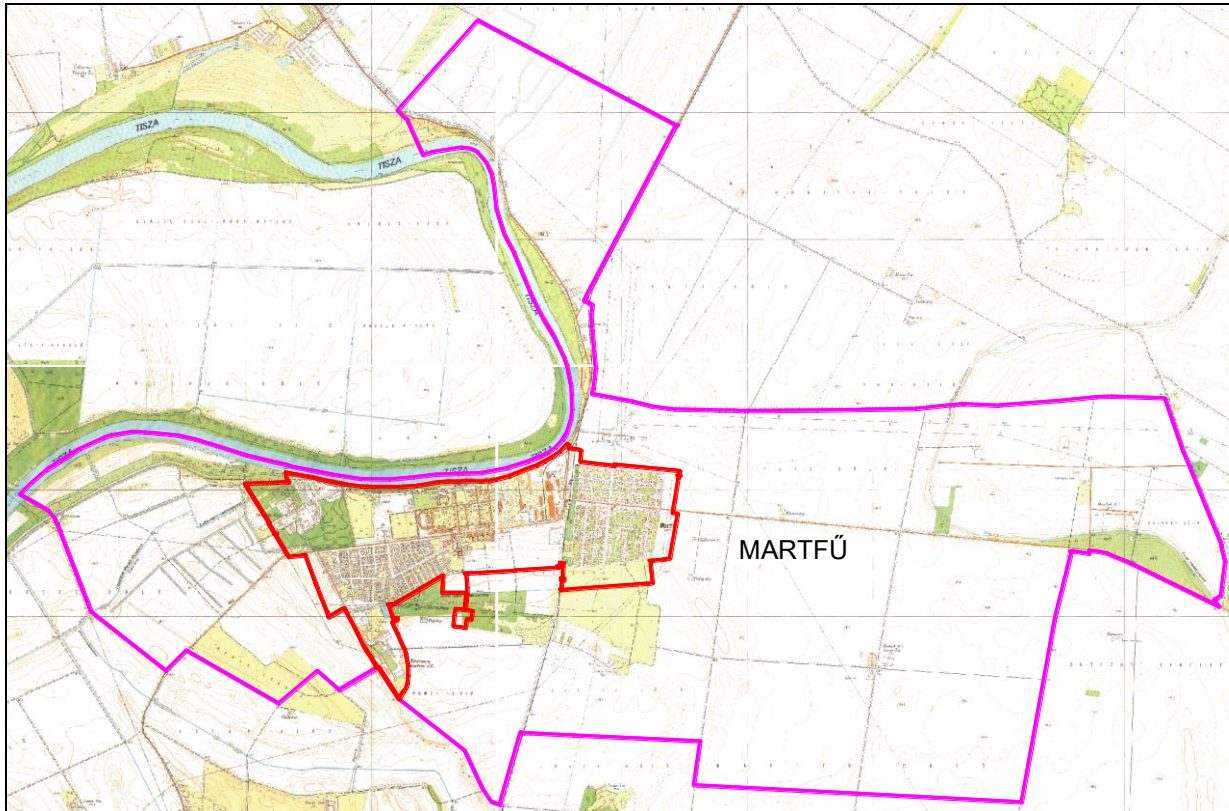
Forrás: GKIE.NET Internetkutató és Tanácsadó Kft.(IVS)

Összességében az információs társadalom kibontakozása Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a szolnoki kistérségben a leginkább előrehaladottabb, ezen belül Szolnok és Martfű rendelkezik a legkedvezőbb prognózissal.

(Forrás: IVS)

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

Martfű város rendelkezik környezetvédelmi programmal, amelyet helyi rendelet is elfogadott.

Martfű kül- és belterületi ábrázolása topográfiai térképen

1.17.1. Talaj

A magassági viszonylatban 82,00 és 89,00 mBf. váltakozik a terep. Rét és legelő csak a szikes laposokban, a lösztölgyes ligeterdő maradványai pedig csak a régi medrek mentén fordulnak elő.

A következő táblázat a művelési ágakat szemlélteti:

Művelési	Területe ha/m ²
szántó	1540.339
rét	10.735
szőlő	0

Művelési	Területe ha/m ²
kert	4.6484
gyümölcsös	7.6507
legelő	104.0788
nádas	0
erdő	126.5924
kivett	501.7988
Összesen	2307.9582

1.17.2. Felszíni és felszín alatti vizek

Belterületi vízellátás

Martfű város vízellátást a Bácsvíz zRt. biztosítja. A település 6 db mélyfúrású kúttal rendelkezik, melyből 4 db üzemel és 2 db tartalék.

Az újabb vezetékek KM PVC anyagúak, míg a régebbiek között többnyire azbesztcement, néhol öntöttvas is található.

Martfű vízmű telepén új tisztítási technológia, az 5-ös számú kút mellett egy nagyhozamú tartalékkút, a városi vízhálózatban 600 m hosszon új körvezeték megépítése, mosatási csomópontok, tolózár- és bekötővezetékek cseréje valósul meg 2015-ben a KEOP 1.3.0/2F/09-2011-0002 azonosító számú „Tiszazug Ivóvízminőség-javító Projekt” keretén belül.

Martfű város két hévízkúttal rendelkezik. Az 1100 m talpmélységű kútra telepített vízmű rendeltetése a strandfürdő ellátása és létesítmények fűtése. A másik a Tisza Joule tulajdonában lévő kút, melyről a Tisza Ipartelep fűtése történik. A strandfürdő hidegvíz-igényét egy 70 m talpmélységű kútból elégítik ki.

Belterületi iparterület vízellátása

- *Cipőgyári iparterület*
A Cipőgyár vízellátását a településtől függetlenül, külön vízműről biztosítják.
- *Kövér major (Ipari Park)*
Vízellátása a városi ivóvízhálózatról biztosított.

Külterületi vízellátás

A jelentősebb külterületi ipartelepek és majorok vízszerzése, vízellátása a következő:

- *Növényolajgyár*

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A martfűi növényolajgyár kétféle vízigényének (ivó- és ipari) megfelelően két vízellátó rendszert alakított ki a gyár területén.

- *Sörgyár*
A gyár vízigényét 4 db mélyfúrású kútból elégítik ki.
- *Kalapos major*
A major saját vízellátó rendszerrel rendelkezik.
- *Mezőfarm - R (Juhászdűlő 2.)*
Vízigénye fűrt kúttal biztosított

Szennyvízelhelyezés és tisztítás

Martfű szennyvízcsatorna hálózata 62,9 km (amelyből csapadékvíz elvezetéssel egyesített hálózat 2,9 km). A szennyvíz gravitációs úton, két átemelő akna közbeiktatásával kerül a szennyvíztisztító telepre. A csatornahálózat állapota megfelelő.

A szennyvíztelep technológiája mechanikai és biológiai tisztításból áll, a szennyvíziszap víztelenítés után a kecskeméti komposztálóba kerül. A tisztított szennyvíz befogadója a Tisza.

A szennyvíztisztítást és a csatorna hálózat üzemeltetést a Bácsvíz zRt. látja le. A szennyvíztisztító telepen a tavalyi évben történt kis mértékű felújítás pl. a mechanikai tisztítást biztosító gépi rács felújítása, a levegőztető medencékben a levegőztető elemek elhasználódott membránjainak cseréje, az ülepítő medencékben az iszapkotrók átalakítása stb.

Vízrendezés, vízhasznosítás

Belterületi vízrendezés

Martfű bel- és külterülete a Cibakházi 65.a. belvízöblözetbe tartozik. A terület viszonylag magasabb fekvésű, így belvízveszély nem fenyegeti. A terület belvizeinek befogadója a K-i részen a Harangzugi I-c belvízcsatorna, D -en és Ny-on a cibakházi-martfűi belvíz főcsatorna, melyet leginkább Zsófia-halmi csatornaként ismernek. Ez a befogadója a belterületi csapadékvizeknek is.

Külterületi vízrendezés, vízhasznosítás

A külterület K-i részén a Harangzugi I-c belvízcsatorna gyűjti és vezeti le a csapadékvizet. A belvízelvezető hálózatok bővíthetők, a befogadó belvízcsatornák a többlet vízhozam elvezetésére alkalmasak.

Martfű külterületén két öntözőcsatorna található. Dk -en az Nk. XII-1-1. fűrtcsatorna, valamint É-on az Nk. X-2. fűrtfőcsatorna. Az Nk. X-2. fűrtfőcsatorna vízellátása a Nagykunsági-főcsatorna jobb parti töltésének 60+590 km –es szelvényéből történik gravitációsan. (A Kengyel-laposi halastó vízellátása az Nk. X-2. fűrtfőcsatornáról biztosított.)

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról jogszabály szerint: **Martfű az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.**

A kockázatos anyagok elhelyezése, felszín alatti vízbe történő közvetlen vagy közvetett bevezetése engedély köteles tevékenység, mely csak az illetékes környezetvédelmi felügyelőség által kiadott engedély, illetve a felügyelőség szakhatósági állásfoglalásával más hatóság által kiadott engedély alapján történhet.

Fontos talaj és a felszín- és felszín alatti vizek védelmével kapcsolatos hatályos jogszabályok betartása ill. betartatása!

Élővíz folyásba, kutakba, csapadék csatornába hulladékot és szennyvizet bevezetni tilos!

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme

A Tisza Cipőgyár Rt. a városközpontban helyezkedik el. Technológiai és tüzelési eredetű légszennyezőanyag kibocsátásai a következők komponensek tekintetében kerülnek mérésre:

- kéndioxid;
- szénmonoxid;
- nitrogénoxidok;
- szilárd anyag ;
- szerves oldószer tartalom.

A BUNGE Növényolajipari Rt. telepítése kedvező, a lakott területtől Északra kb. 2 km távolságra helyezkedik el. A technológiai és tüzelési eredetű levegőszennyező anyag kibocsátási komponensek a következők:

- kéndioxid;
- szénmonoxid;
- nitrogénoxidok;
- szilárd anyag tartalom.

Pontos értékek megadása azért nem történik, mivel ez évente változó. A fenti komponensek mérési eredményeinek nyilvántartása továbbá a környezetvédelmi hatóság felé benyújtandó adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése az üzemeltető feladata

A két legnagyobb gyár mellett meg kell említeni a HEINEKEN Hungária Zrt. által üzemeltetett sörgyár a kazánjainak NO_x és CO kibocsátását, az alapanyag tisztítás porkibocsátását, a vízmű gáztalanítójának CH₄ és a szennyvíztelep sósavtárolójának HCl kibocsátását.

A lakossági tüzelési és közlekedési eredetű légszennyezés jelentéktelen (az épület 100 % -a be van kapcsolva a gázellátó hálózatba).

Martfű város Jász – Nagykun – Szolnok megye középső részén, Szolnok várostól Délre található. A környezettel lévő kapcsolatot a 442. számú Szolnok – Cserkeszőlő másodrendű

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

főút biztosítja. A 442. sz. főút – a település főútja – részben a belterületen halad Észak – Dél irányba.

A város belterületén K – Ny –i. irányba szeli ketté a Martfű – Tiszaöldvár 4633. jelű országos mellékút mely korábban a 442. számú főút települési szakasza volt.

A település belterületének K –i. részét kettészeli a Martfű – Mezőhék 4627. jelű országos mellékút.

Martfű város közigazgatási területének határán a külterületi nagy iparterület mellett halad a 4629. jelű mellékút, mely forgalmának jelentős részét a gyártelepre irányuló közúti célforgalom (teherszállítás) jelenti.

A településen belül kiépített kerékpárút található a 4633. jelű Tiszaöldvár – Martfű országos mellékút település belterületét jelző táblától végighaladva a belterületen a körforgalom érintésével a 4627. jelű Martfű – Mezőhék országos mellékút település belterületét érintő szakaszán végighaladva a belterület határát jelző tábláig.

Tervezett regionális jelentőségű kerékpárúthálózat halad keresztül a település közigazgatási területén, mely a jelenlegi 442. számú főút mellett halad végig a körforgalmi kereszteződés után továbbépítésre tervezett Tiszaöldvár irányába.

A település belterületének D –i. határánál található üzemanyag-töltő állomás.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. számú rendelete alapján a légszennyezettség tekintetében **Martfű** az alábbi kategóriába tartozik:

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint						
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	
10. Az ország többi területe,	F	F	F	E	F	PM10 benz(a)-pirén (BaP)
	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	
	O-I	F	F	F	F	D

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendelet 5. sz. melléklete a zónabesorolásokat az alábbiak szerint értelmezi:

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. sz. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szereplő anyagok esetében a célérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

A levegőtisztaság-védelmi szempontból meg kell említeni azokat a mezőgazdasági telepeket ill. vállalkozásokat, amelyek por emissziót (gabona szárítók), ill. bűzhatást (intenzív állattartás) okoztak ill. okoznak.

A települési környezetvédelmi rendelet szabályozza a belterületi állattartást építési övezetenként, meghatározva a létszámkorlátokat és a védőtávolságokat.

A levegő védelmével kapcsolatos jogszabályok előírásait be kell tartani ill. tartatni!

1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés

Települési zajforrások:

- Közlekedés,
- Ipar,
- Kereskedelem,
- Szórakozás,
- Építkezés,
- Háztartási tevékenység.

Martfű város közigazgatási területén halad keresztül a Szolnok – Szentcsanak vasúti szárnyvonal. Martfű város vasúti megállóhellyel rendelkezik, a belterületen.

A két nagyobb ipari létesítmény (a növény- és olajgyár és a sörgyár) a település szélén helyezkedik el a 442. számú főút mellett, jelentősebb zajterhelés itt jelentkezik a településen.

A zajhatástól védendők az emberi tartózkodásra szolgáló épületek, közterületek. A rendezési terv készítése során fontos szempont, a területi funkciók, telepítések olyan meghatározása, hogy a megengedett határérték feletti zajterhelés ne keletkezzen.

A zaj- és rezgés védelemmel kapcsolatos jogszabályok előírásait be kell tartani ill. tartatni!

1.17.5. Sugárzás védelem

Martfű város villamosenergia ellátását az E.ON Tiszántúli Áramhálózati ZRt. biztosítja a martfűi 120/20 kV-os alállomásról. Ide indul, illetve ide csatlakozik a Szolnok – Tiszajenő – Nagyrév – Tiszaföldvár – Kunszentmárton – Öcsöd – Mezőtúr – Törökszentmiklós 20 kV-os távvezeték.

A martfűi alállomás 120 kV-os betáplálása az országos alaphálózati rendszerből történik és innen tovább halad a mezőtúri alállomás felé. A betáplálásra Szolnok felől, a város északi részén kerül sor. A településen többségében oszloptranzformátorok, kisebb számban építettházak transzformátorok üzemelnek.

A városban T – Com digitális telefonközpont üzemel, a hírközlési rendszer 100 % -osan kiépült. Vezeték nélküli távközlési rendszer, műsorszórás területén:

- Országos tranzithálózat (Antenna Hungária Rt.) biztosít összeköttetést Püspökladány, Szentés, Cegléd, Szolnok felé.
- Mikrohullámú hálózat (T – Com Rt.) biztosít kapcsolatot: Kunszentmárton, Szentés, Kiskunfélegyháza és Szolnok felé.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének mérésére épült ki hazánkban az országos sugárzásfigyelő rendszer, melynek legfontosabb eleme a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a műszerek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás, az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét. A dózisteljesítmény mértékegysége a nanosievert/óra (nSv/h). A természetes háttersugárzás mértéke Magyarországon 50 - 180 nSv/óra körül ingadozik. A mérőállomásokról beérkező jeleket folyamatosan figyelik. **A figyelmeztető szint 250 nSv/óra.** Ez a szint a valós veszélyt jelentő szint töredéke, nem jelenti azt, hogy az állomás közelében lévők veszélyben lennének, csak a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére. A 250 nSv/óra alatti háttersugárzás természetes és semmiféle veszélyt nem jelent.

Martfűn nincs háttersugárzást mérő berendezés, a legközelebbi Kisújszálláson és Szolnokon található.

A katasztrófavédelem honlapján az aktuális adatsorok mindenki számára elérhetőek és megtekinthetőek (www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=monitor_nbiek_terkep).

1.17.6. Hulladékkezelés

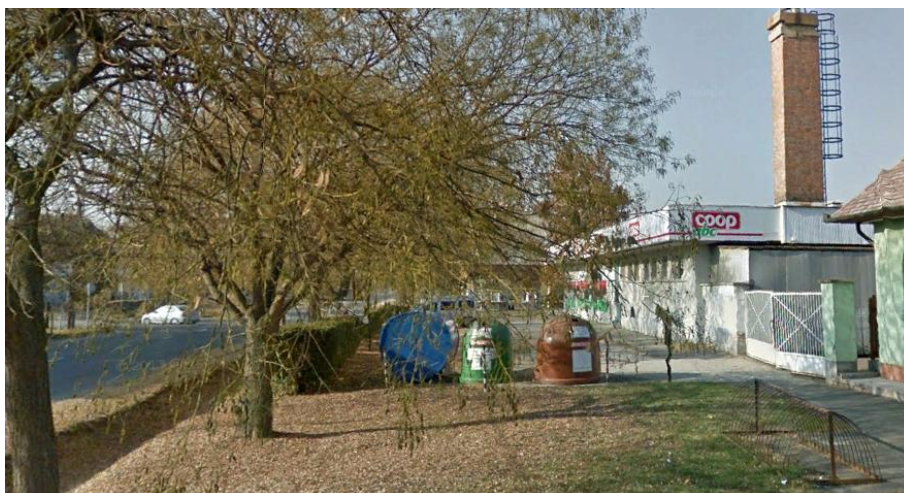
A hulladékgazdálkodás körébe tartozik a települési szilárd kommunális hulladék és a kommunális szennyvíz gyűjtése és elhelyezése.

A kommunális hulladékok gyűjtését és szállítását a Martfűi Városfejlesztés, Ingatlankezelői és Hulladékgazdálkodási Szolgáltató Nonprofit KFT végzi. A hulladékok gyűjtése 80 és 120 l-es hulladékgyűjtő edényzetben ill. 1100 l-es konténerben történik, elszállításuk heti rendszerességgel valósul meg. A szelektív hulladékgyűjtést a lakosságnak kiosztott sárga (papír és műanyag frakció), barna (zöld hulladék) és szürke (fém hulladék) zsákok begyűjtésével és elszállításával végzik. A gyűjtőjárat az év elején megadott időpontokban, utcánkénti bontásban a lakosság által kihelyezett hulladékot tartalmazó zsákok elszállításával, és a szelektált frakciók feldolgozásával valósítja meg a hulladékgazdálkodási törvényben a szelektív hulladékgyűjtésre vonatkozó előírásokat. A családházak lakóövezetekben a szelektív hulladékgyűjtő szigeteken történik az üveg gyűjtése.

A gyűjtőszigetek elhelyezése a főbb csomópontokon történt, ahol a boltok és egyéb intézmények látogatottsága jelentős mértékű. A négy hulladékfrakció (műanyag, két fajta üveg és papír) elhelyezésére alkalmas 6 db gyűjtőszigetet a lenti fotók szemléltetik. A társasházak lakótömbökben a szelektív hulladékgyűjtés megvalósítására szelektív hulladékgyűjtő szigetek vannak, ahol a négy frakció (üveg, műanyag, papír és fém hulladék) gyűjtése valósul meg.

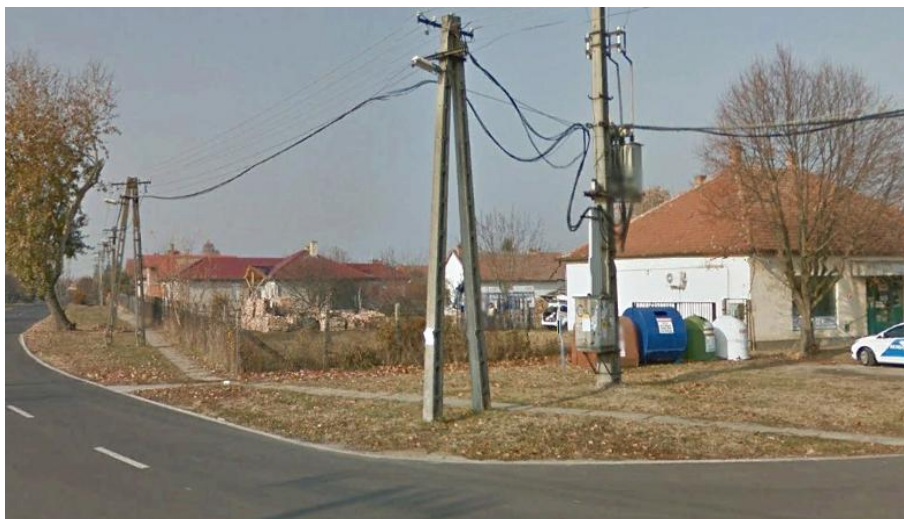
Móricz Zsigmond út

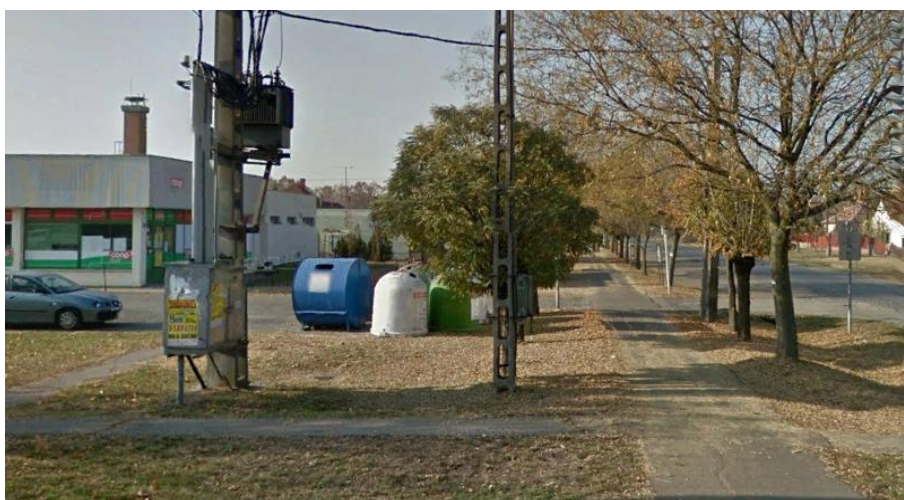
Szolnoki út - Béke út

Mártírok út - Szolnoki út

Munkácsy út - Virág út

Kossuth u. - Rákóczi út

Bocskai u. - Rákóczi út

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A szigeteken lévő edényzeteket havi rendszerességgel üríti, illetve a telítődésnek megfelelően.

A gyűjtő konténerek űrtartalma 1.100 literes. A pontos elhelyezkedésüket a Kő jelű helyszínrajz szemlélteti.

Martfű Város rekultivált hulladéklerakója a várostól D-re, a 442. sz. közút és a városi temető közötti területen található. A település 090/1 hrsz.-ú területén az 1970-es évek óta folyt kommunális eredetű hulladéklerakás, amely révén a korábbi mocsaras, mély terület jelentős mértékben feltöltésre került. A hulladéklerakás érintette a 088/2, 088/3 és 089 hrsz.-ú területeket is, ez utóbbi anyaggödörben korábban szennyvízleürítés is történt

A lerakó 2014-ben került rekultiválásra, a KEOP-7.2.3.0-2008-0036 számú „A Szelevényi és az egykori Hunyadfalva-Kőtelki hulladékgazdálkodási rendszerhez tartozó települések szilárdhulladék-lerakóinak térségi szintű rekultivációs programja” című pályázat keretén belül. A rekultivált állapotot a lenti fotók is szemléltetik, a pontos helye a helyszínrajzon található. Jelenleg a lerakó utógondozása történik az önkormányzat által.

A rekultivált hulladéklerakó övárokkal

A termelésből származó **veszélyes hulladékok** kezeléséről és ártalmatlanításáról a termelő köteles gondoskodni.

A helyi jogalkotásnál a közösségi hulladékgazdálkodási politikának a magyar jogi szabályozásba beépült alapelveit kell követni, melyek a következők:

- megelőzés elve,
- elővigyázatosság elve,
- megosztott felelősség elve,
- szennyező fizet elve,
- közelség elve,

valamint a közösségi környezetvédelmi szabályozásának megfelelően harmonizált hazai jogszabályok követelményeit szükséges figyelembe venni.

A hulladékokkal és a hulladékgazdálkodással összefüggő törvények és a hozzá kapcsolódó rendeletek betartása ill. betartatása fontos feladat!

1.17.7. Vizuális környezetterhelés

A vizuális környezetterhelés témakörében a fényszennyezettség, valamint az illegális hulladéklerakás kerül kifejtésre. Ma már egyre több információnk van arra vonatkozóan, hogy a fényszennyezés érzékenyen érinti a természeti környezetet, az élővilág jelentős részét, az éjszakai tájképet, ráadásul egészségügyi kockázatot is jelent.

A vizuális környezetterhelés Martfűn nem jellemző.

1.17.8. Árvízvédelem

Martfű várost É-ről a Tisza folyó határolja. Az itt húzódó magaspart és töltés a Tisza I. rendű árvízvédelmi létesítménye. A sörgyári vízkivételtől a cipőgyár kerítéséig a fővédvonal a 442. számú közlekedési út. A vízkivételtől az 56 + 407 tkm -ig az út az LNV fölött van, az 56 + 407 – 55 + 811 fkm között az út szintje az LNV alatt van. A cipőgyár betonkerítése mögötti magaspartot 1970-ben építették, és 1979-ben egy nyúlgáttal megerősítették az 54 + 850 fkm -ig. A magaspart legkritikusabb része az 54 + 229 és az 53 + 935 tkm-ek közötti szakasz,

melynek D-i részén a régi téglagyár agyaggödre húzódik. Ezen a szakaszon külön gondot kell fordítani a töltés épségére a város árvízmentesítése érdekében.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

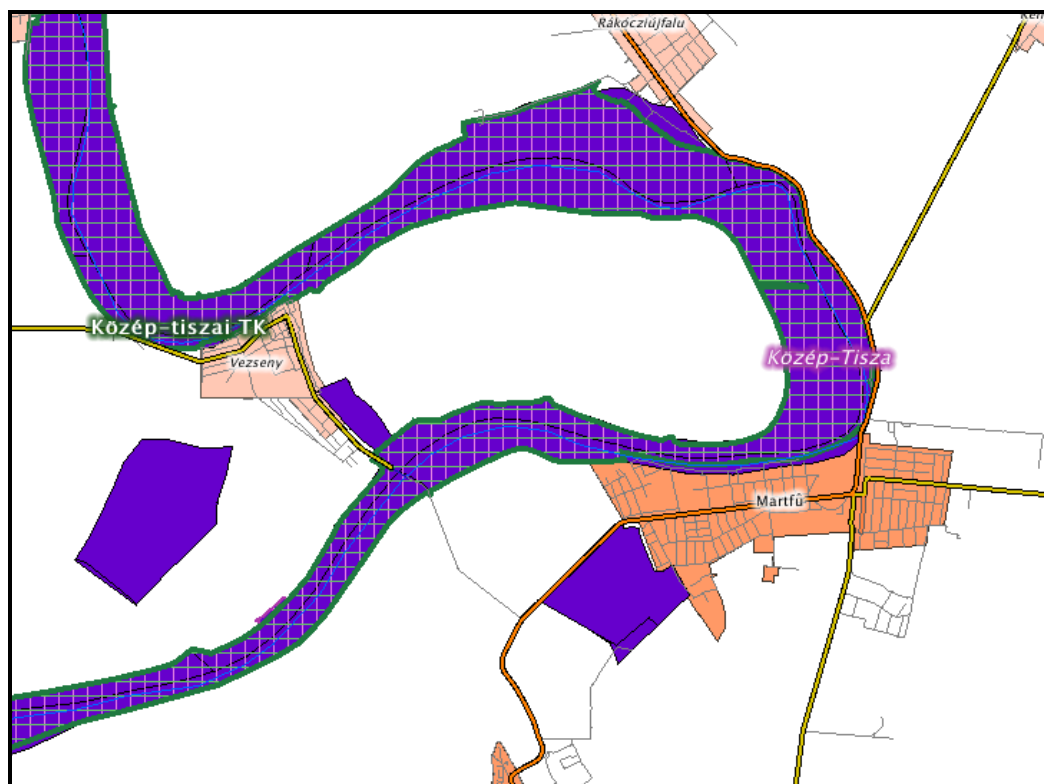
Martfűn fennálló környezetvédelmi konfliktust a felhagyott hulladéklerakó okozott, de tavalyi évben a rekultiváció megoldást nyújtott a problémára.

A település árvízvédelme okozhat környezetvédelmi konfliktust egy magas és tartós árhullám kialakulásakor. Az új MÁSZ életbelépésével a jelenlegi töltéskorona magassága nem elégíti ki az új árvízvédelmi biztonsági elvárásokat.

1.17.10. Természetvédelem

A következő képen a település területén és környezetében található védett területek láthatók, a Tisza mentén a Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet, amely Natura 2000-es terület, egyaránt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési és madárvédelmi terület. A lila színnel ellátott területek a nemzetközi ökológiai hálózat részét képezik. A lenti ábra megtekinthető a <http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm> honlapon.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található különleges madárvédelmi területek a Közép-Tisza (HUHN10004) Martfű 02, 03/1, 03/3, 03/4, 013/1, 013/2, 014, 024, 0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127 hrsz.-ú területek, és a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek Közép-Tisza (HUHN20015) Martfű 02, 03/1, 03/3, 03/4, 013/1, 013/2, 014, 024, 0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127 hrsz.-ok.

Martfű környezetében lévő Natura 2000-es területek és az ökológiai hálózat elhelyezkedése

1.17.11. Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

A fejlesztések során lehetőség szerint törekedni kell a megújuló energiaforrások egyedi alkalmazására. A hálózati energia felhasználás csökkenthető napelemek v. napkollektorok beépítésével. Fűtés rásegítésre és a használati melegvíz előállítására napkollektorok alkalmazása célszerű.

A martfűi önkormányzat rendelkezik Fenntartható Energetikai Akciótervvvel (SEAP), melyet az ENEREA Észak-Alföldi Regionális Energia Ügynökség Nonprofit Kft készített 2011-ben. A tanulmány tartalmazza azokat a konkrét elképzeléseket és eszközöket, mellyel a kívánt emisszió-csökkenés biztosan elérhető, ezeket az utóbbi években megvalósult energetikai korszerűsítések és auditok, valamint helyi adókedvezmények bizonyítanak. A következő fejezetek a tanulmányból kerültek ismertetésre.

"A következő Önkormányzati korszerűsítések történtek:

- Munkácsy úti óvoda és a Kossuth úti óvoda felújítása (homlokzat, szigetelés, nyílászárócsere, tetőfelújítás);
- A geotermikus energiát kisebb mértékben (2006-tól) a Bérlők Háza, meghatározó mennyiségben pedig (2010-től) a Művelődési Központ fűtésére használják;
- A „Napelemes megújuló energiahasznosító rendszer telepítése Martfű Város közintézményeiben” (KEOP-4.4.0/A/09-2010-0006) pályázat keretében öt olyan épületen történt napelem-építés, amelyek villamos energia fogyasztása jelentős. A fejlesztés a következő intézményekben valósult meg (összesen 40 kW kapacitással):
 - Polgármesteri Hivatal (15 kW)
 - Városi Művelődési Központ és Könyvtár (15 kW)
 - Kossuth és Munkácsy úti óvodák (3+2 kW)
 - Damjanich János Általános Iskolában (5 kW)

Az önkormányzati energia-költségek és károsanyag-kibocsátás csökkentésének csak az egyik lehetséges módja a megújuló energiaforrások alkalmazása. Ezen energiaforrások is csak akkor jelentenek igazán nagy megtakarítást, ha korszerű, kis energia-igényű épületekben vannak felhasználva. Ha a fűtés-korszerűsítés megelőzi az épületszerkezet hőszigetelését, az újonnan telepített rendszernek a régi hőszükségletnek megfelelő teljesítményűnek kell lennie, hogy elláthassa feladatát. Amikor a későbbiekben az épületszerkezet szigetelése elkészül, a beépített teljesítménynek csak egy részére lesz szükség, amely a kapacitás-kihasználatlanság miatt drágábban termel majd. Ebben az esetben nem fog hatékonyan működni a rendszer, hiába korszerű a fűtési rendszer és az épületszerkezet is. Ebből következően az épület-felújítást követően célszerű csak a fűtési mód megváltoztatása. Jelenleg Martfűn mindegyik önkormányzati intézmény hőtermelő berendezés szempontjából túlméretezettnek tekinthető. Az önkormányzati intézmények épületei közül a következőknek különösen nagy az energiavesztése, ezért mindenképpen indokolt lenne a külső felújításuk:

- a Május 1. úti óvoda
- a Művelődési Ház
- az Egészségház
- és a Damjanich János Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium."

Szolnok, 2015. október

Desics Judit
SZKV 1.1.-1.4.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást; beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1. Építésföldtani korlátok

1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

Martfűn alábányászott területek, barlangok és pincék nem találhatók. Ezen területek építésföldtani korlátozásával nem kell számolni.

1.18.1.2. Csúszás, süllyedésveszélyes területek

Martfűn csúszás, süllyedésveszélyes területek nem találhatók. Ezen területek építésföldtani korlátozásával nem kell számolni.

1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területei

Martfűn földrengés veszélyeztetett területek nem találhatók. Ezen területek építésföldtani korlátozásával nem kell számolni.

1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1. Árvízveszélyes területek

Martfű várost É-ről a Tisza folyó határolja. Az itt húzódó magaspart és töltés a Tisza I. rendű árvízvédelmi létesítménye. A sörgyári vízkivételtől a cipőgyár kerítéséig a fővédvonal a 442. számú közlekedési út. A vízkivételtől az 56 + 407 tkm -ig az út az LNV fölött van, az 56 + 407 – 55 + 811 fkm között az út szintje az LNV alatt van. A cipőgyár betonkerítése mögötti magaspartot 1970-ben építették, és 1979-ben egy nyúlgáttal megerősítették az 54 + 850 fkm -ig. A magaspart legkritikusabb része az 54 + 229 és az 53 + 935 tkm-ek közötti szakasz, melynek D-i részén a régi téglagyár agyaggödre húzódik. Ezen a szakaszon külön gondot kell fordítani a töltés épségére a város árvízmentesítése érdekében.

Az árvízvédelmi vonal kialakításának szempontjai szerint: Az árvízvédelmi földmű és fal mentén a hullámtéren a vízoldali töltésláb vonalától mért 60m-en, a mentett oldalon pedig 110

méteren belül anyaggödröt, munkagödröt nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós kialakításával járó tevékenységet folytatni csak a vízügyi hatóság szakhatósági hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.

A 30/2008 (XII.31.) a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló KvVM rendelet előírásait be kell tartani.

A 147/2010. (IV.29.) Kormány rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról előírásait be kell tartani.

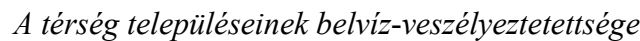
A Tisza hullámterének és parti sávjának hasznosítása csak a 21/2006. (I.31.) számú Korm. Rendelet figyelembe vételével történhet.

1.18.2.2. Belvízveszélyes területek

Martfű bel- és külterülete a Cibakházi 65.a. belvízöblözetbe tartozik. A terület viszonylag magasabb fekvésű, így belvízveszély nem fenyegeti. A terület belvizeinek befogadója a K-i részen a Harangzugi I-c belvízcsatorna, D -en és Ny-on a cibakházi-martfűi belvíz főcsatorna, melyet leginkább Zsófia-halmi csatornaként ismernek. Ez a befogadója a belterületi csapadékvizeknek is.

Az óvárosi részen elválasztott rendszerű csatornahálózat található. Az É-i területeken helyenként csak szikkasztóárkok vannak. A legtöbb utcában nyíltárkos az elvezetés, de a Kossuth, a József Attila és a Petőfi utcákban zárt csatornában vezetik el a csapadékvizet.

Martfű és közvetlen külterülete a Dr. Pálfi Imre által készített belvíz veszélyeztetettség mutató alapján a **mérsékelt belvíz-veszélyeztetett** kategóriába, Magyarország zonális aszályossági térképe alapján pedig **erősen aszályos** kategóriába tartozik.

Martfűn a mélyfekvésű területek megegyeznek a belvízveszélyes területekkel.

Matfű várost É-ről a Tisza folyó határolja. Az itt húzódó magaspart és töltés a Tisza I. rendű árvízvédelmi létesítménye. A sörgyári vízkivételtől a cipőgyár kerítéséig a fővédvonal a 442. számú közlekedési út. A vízkivételtől az 56 + 407 tkm -ig az út az LNV fölött van, az 56 + 407 – 55 + 811 fkm között az út szintje az LNV alatt van. A cipőgyár betonkerítése mögötti magaspartot 1970-ben építették, és 1979-ben egy nyúlgáttal megerősítették az 54 + 850 fkm -ig. A magaspart legkritikusabb része az 54 + 229 és az 53 + 935 tkm-ek közötti szakasz, melynek D-i részén a régi téglagyár agyaggödre húzódik. Ezen a szakaszon külön gondot kell fordítani a töltés épségére a város árvízmentesítése érdekében.

A 30/2008 (XII.31.) a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló KvVM rendelet előírásait be kell tartani.

A 147/2010. (IV.29.) Kormány rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról előírásait be kell tartani.

A Tisza hullámterének és parti sávjának hasznosítása csak a 21/2006. (I.31.) számú Korm. Rendelet figyelembe vételével történhet.

Turisztikai kerékpárút kijelölése a Tisza töltésén:

- *Burkolt kerékpárút kialakításánál a tervezés fázisában előzetes kezelői hozzájárulást szükséges kérni az Igazgatóságtól.*
- *Amennyiben nem kerül burkolat a kerékpárútra, akkor az I. fokú árvízvédekezés elrendelése után a védelemvezetés korlátozhatja az árvízvédelmi töltésen a közlekedést. Továbbá, gyalogos, kerékpár, segédmotoros közlekedés kivételével, minden egyéb jármű árvízvédelmi töltésen történő közlekedésére az Igazgatóságtól „védtöltésen történő közlekedésre jogosító engedélyt” kell kérni.*

Kertvárosias lakóterületből terület-felhasználási változással zöldterület:

- *A változással érintet terület magasparti védvonal mellett fekszik, ezért az alábbi jogszabályi előírásokat kell figyelembe venni:*
- *30/2008 (XII.31.) KvVM rendelet „a vizek hasznosítását, védelmét és kártételének elhárítását szolgáló tevékenységek és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról” előírásait kell figyelembe venni. Különösen a 23§-ban foglaltakat: Az árvízvédelmi földmű és fal mentén a hullámtéren a vízdali töltésláb vonalától mért 60m-en, a mentett oldalon pedig 110 m-en belül anyaggyödröt, munkagyödröt nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós eltávolításával járó tevékenységet folytatni csak a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.*
- *120/1999 (VIII.6.) Korm. Rendelet „a vizek és a közcélú vizilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról” előírásait kell figyelembe venni. Különös tekintettel a 7 § (1) – ben foglaltakra: „A fenntartási feladatok ellátása és az árvízvédelmi töltés védelme érdekében a töltésen, valamint a töltés lábvonaltól, annak mindkét oldalán számított 10-10 méteres védősávon (töltésmenti sávon) belül nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a talaj szerkezetét, szilárdságát, összetételét megbontaná, illetve hátrányosan megváltoztatná, annak elszennyeződését eredményezné.”*

Fejlesztési javaslatok:

Jász–Nagykun–Szolnok megye területének 76 %-a árvíz által veszélyeztetett terület.

A települések ár-és belvíz veszélyeztetettségi besorolását a 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet határozza meg a legveszélyeztetettebb településrész helyzete alapján. Ez alapján Martfű a „B” kategóriába került besorolásra, közepesen veszélyeztetett.

A lakosság és az anyagi javak védelme kiemelkedően fontos, ezért minden érintett településnek rendelkeznie kell „Árvízvédelmi Terv”-vel. A terv tartalmazza a veszélyhelyzetek feltárását, a védelmi feladatok meghatározását, a védelemhez szükséges erők és eszközök számbavételét, az együttműködés megszervezését. Martfűnél a Tisza folyón a védekezési feladatokat a KÖTIVIZIG látja el. Az Önkormányzat közreműködik a szükséges közérő mozgósításában.

10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvív védekezésről tartalmazza a védekezésre vonatkozó előírásokat.

A mértékadó árvízszint Martfű térségében jelenleg (MÁSZ): 89, 01 mBf.

Telekkialakítás, közterület rendezés és közműépítés csak a tervben rögzített töltésnyomvonal figyelembevételével történhet. Csatlakozó telkek közművek tervezésekor 46/1999. Korm. rendelet (III.18.) előírásai betartandók. Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt kell figyelembe venni.

1.18.3. Egyéb

1.18.3.1. Kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl lejtés, falszakadás)

Martfűn kedvezőtlen morfológiai adottságokkal (pl.: lejtés, falszakadás) nem kell számolni.

1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások

Martfűn mikrohullámú 30,00 és 60,00 méteres magassági korlátozással kell számolni.

1.18.3.3. Tevékenységből adódó korlátozások

Martfű településen tevékenységből adódó korlátozás a belterületen az országos előírásoknak megfelelően a lakóterületek védelme érdekében, mind a gazdasági tevékenységre, mind az állattartásra nézve van. Az országos előírásokon túl egyéb, helyi szigorító előírások, rendeletek nincsenek. Martfű városában mikrohullámú magassági korlátozás van a műsorszórás, telekommunikáció biztosítása miatt.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

1.20. Városi klíma

Martfűn az áthaladó gépjárműforgalom miatt klimatikus negatív hatásról nem beszélhetünk. A 442. számú főközlekedési út a település belterületi elkerülő szakaszának (déli szakasz a körforgalomtól déli irányba, Kunszentmárton felé) megépítésével jelentősen javult a belterület közlekedésből eredő légszennyezettsége. A vasútvonal - annak elhelyezkedése és forgalma révén - nem terheli a környezetet. A belterületi Tisza Ipartelep légszennyezése az elmúlt időszakban a gyár átalakulásával lényegesen csökkent, és elhelyezkedése révén a lakóterületeket nem terheli. A külterületi egybefüggő iparterület légszennyezése a belterületre nincs hatással. A település átszellőzöttsége jó, a belterületen a viszonylag laza beépítés miatt szmogról, közlekedés okozta levegőszennyezettségről nem beszélhetünk.

2. rész Helyzetelemző munkarész

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetés, folyamataik elemzése

Martfű népesedési adatsorát és gazdasági adatait elemezve megállapítható, hogy a gazdasági folyamatok (gazdasági válság, nagyobb foglalkoztatók átalakulása, létszámleépítések) is közrejátszottak a népességszám csökkenésében, ami az elmúlt években stagnálni kezdett. A település népességszáma legszorosabban a foglalkoztatással, ezen belül is leginkább a fiatalok letelepedésével és helyben tartásával függ össze. A település történelmével magyarázható, hogy a korszerkezet erőteljesen megváltozott az elmúlt évtizedekben, mert a gyárak legnagyobb foglalkoztatása idején az aktív korúak száma magas volt, a privatizáció, majd a gazdasági átalakulások után az évek előrehaladásával az aktív korúak nagy része nyugdíjassá vált és a fiatal munkavállalók száma kevesebb lett. Mindez a település szociális ellátásán is látszik, mert míg a 80-as években a gyermekkorúak voltak kimagasló számban, ami indokolta a gyermek oktatási - nevelési intézmények kapacitás bővítését, addig mára az idősgondozás terén kell a városnak fejlesztenie. Ez a változás a település arculatán is látszik, az óvárosban lévő közel azonos időszakban épült lakóingatlanok egy része felújításra, renoválásra szorul és ez mondható el az 1965- 1985 között tömegesen épült társasházakról.

A település iparán is nyomon követhetők azok a gazdasági események, melyek országos és nemzetközi viszonylatban is meghatározóak voltak. Martfű, mint a cipőgyártás egyik hazai központja az 1970-1990 -es évek között kiemelkedő eredményeket ért el a könnyűiparban. A gyár nagylétszámú munkavállalója Martfű és a környék (Tiszaföldvár, Cibakháza, Kengyel, Törökszentmiklós, Rákócziújfalú. Rákócziúfalva) lakosságának megélhetését biztosította. A cipőgyárban munkásdinasztiák dolgoztak, akik a környéken alapozták meg életüket. A rendszerváltás és a privatizáció, valamint világméretben a könnyűipar visszaszorítása a martfűi cipőgyárra is nagy hatással volt. Az addig állami tulajdonban lévő gyár feldarabolódott, több tulajdonba került. Az egy tulajdonban lévő, a szocialista iparosítást követő ipartelep külön tulajdonba kerülése számos problémát (infrastruktúrák tulajdonjoga, szolgalmi jogok, területen belüli közlekedés) vetett fel. Ezen problémák egy része az idők folyamán megoldódott, de a tulajdonosi szerkezet miatt problémát jelent egyes területek fejlesztése a gyártelepen belül, valamint a közlekedési területek tulajdoni kérdése is megoldásra vár.

Martfű másik két nagy foglalkoztató ipartelepe a privatizációt és a gazdasági változásokat máshogyan "élte" meg. A Növényolajgyár tulajdonosváltáson ment keresztül, azonban a fő profil és a terület egy kézben tartása továbbra is megmaradt. Itt, ezért nem kellett számolni az infrastruktúrák feldarabolásával, és a különböző magántulajdonokkal. Ugyanez mondható el a sörgyárról is. Mindkét nagyobb gyártelep az elmúlt időszakban, kilábalva a gazdasági válságból fejlesztést hajtott végre.

A településen történetével összefüggő szerkezeti adottságai is nagy változásokon mentek keresztül az elmúlt évtizedekben. A kialakulás történetével magyarázható a cipőgyár

belterületi központi elhelyezkedése, mely mint adottság a szerkezet meghatározó tényezője. A kialakult lakótelep és a kertvárosias településrészek közötti be nem épített területen kezdődött el az új városközpont építése az 1990-es években. A kialakuló új központ - melynek további fejlesztése még várat magára - mintegy összekapcsolja a településrészeket.

Martfű ipari hagyományai mellett az elmúlt években mind jobban előretört a rekreációs, gyógyászati funkció. A város természeti értékehez közel, a Tisza - parton épült fel a TERMAL - MEDICAL Zrt. tulajdonában lévő gyógykemping és a termálfürdő, mely egyre népszerűbb a vendégek körében. A termálvíz hatására építve a balneo kezelések előtérbe helyezkednek és a társadalombiztosítás által finanszírozott gyógyászati rehabilitációs kezelések is elérhetők Martfűn. A turizmus visszahat a szolgáltatásra, melyek közül új ágazatok (szépség, wellness, orvosi ellátás stb.) várnak elérhetővé a városban. A turizmus nemcsak Martfű település idegenforgalmát növeli, hanem a környékbeli településekkel az együttműködést is erősíti. A turizmuson belül a település a gyógyturizmus szegmensét fejleszti leginkább.

A turizmusra is kedvezően hat Martfű zöldfelületi ellátottsága, mely jónak mondható. A település értékes jelentős zöldfelülete a Tisza közelében található, mely a gyógyfürdőt használók rendelkezésére áll és további zöldfelületi fejlesztéseket irányoz elő. A fejlesztések mellett megtartandók azok a természeti értékek, mint a Gesztenye sor fái, melyek vonzó tényezőt jelentenek.

3. rész Helyzetértékelő munkarész

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése , szintézis

3.1.1. A folyamatok értékelése

Martfű legjelentősebb térségi szerepkörét gazdasági és foglalkoztatási funkciói adják. A város ebben a tekintetben azonban jóval túlmutat mikrotérségi határain. A település gazdasági jelentősége az élelmiszeripar és a könnyűipar területén országos jelentőségű. Foglalkoztatási szerepköre megyei tekintetben is kimagasló.

A rendszerváltás után a termelés szerkezete, összetétele (privatizáció, kis cégek veszik bizonyos gyártási folyamatokat, külföldi tulajdonosok megjelenése) megváltozott, az iparterületen ma több gazdasági társaság osztozik.

A Növényolajgyár privatizációját követően egy igen jelentős kapacitásbővítést célzó beruházást hajtottak végre a gyáron, amely a napi 150 tonna étolaj gyártást napi 560 tonnára növelte. Ezzel a martfűi gyár a termelési kapacitások és az előállított minőség tekintetében is Európa egyik legmodernebb termelő üzemévé vált. A BUNGE azt a döntést hozta, hogy a Martfűi gyárat Európa legnagyobb komplex gyárává fejleszti. Ennek okán 2006-ban kezdetét vette a gyár fejlesztésének harmadik egyben legnagyobb üteme. Ekkor készült el egy új siló rendszer, bővítették a finomító üzemet és épült egy új extrakciós üzem.

1985-ban adták át a sörgyárat, ahol a sör mellett üdítőitalok palackozásával is foglalkoztak. A rendszerváltást követően a részvények közel fele külföldi tulajdonba került. 2008-ban újabb jelentős változás áll elő, amikor a martfűi sörgyár a Heineken Csoport tagjává vált, azóta

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Heineken Hungária Sörgyárak Zrt. néven működik. Jelenleg száz embert foglalkoztat a vállalat.

Martfű jelentősége a cipő és textiliparban országosan kiemelkedő a mai napig is. Az élelmiszeripar tekintetében azonban Martfű nemzetközi jelentőségű.

A gazdasági fejlődést befolyásolta a privatizáció, mely leginkább a Cipőgyári Ipartelepet érintette, valamint a 2007-ben kezdődött gazdasági válság. A gazdasági válság után egy konszolidáció kezdődött, majd az elmúlt pár évben újra kezd a piaci szerepkör visszatérni és növekedni.

Mindez a folyamat a település népességszámára, a születések számára és az elvándorlásra is hatással volt. A kezdeti népességcsökkenés mára megállt, stagnálni kezdett, majd szerény növekedés figyelhető meg. A gazdasági változások a térségen belüli foglalkoztatást is átalakították, mára Martfű mellett a szűkebb térségben a Szolnoki Ipari Park és a Felső - Jászság ipari üzei is jelentős munkaerő felvételt jelentenek.

A település versenyképességét a gazdasági lehetőségein túl (pl: meglévő, működő ipari területek) az elérhetőség, a munkaerő képzettsége is befolyásolja. Martfű földrajzi értelemben, elérhetőség területén megyén belül közepes, vagy közepesnél jobb potenciállal rendelkezik. A települést érinti a 442.sz. főközlekedési út, mely közvetlen kapcsolatot teremt a megyeszékhellyel és kapcsolódik a 4. számú főúthoz, így a főváros megközelítése biztosított. Ugyancsak a 442. számú főközlekedési úton déli irányban elkerjük a 44. számú főutat, mely kapcsolatot biztosít Békéscsaba és az országhatár felé, valamint Kecskemét irányába. A 44. számú főút dél felé a 45. számú főúthoz csatlakozik és így Szeged is elérhetővé válik.

A munkaerő településen belüli átlagos képzettségi színvonala közepesnek mondható, nagy az alapfokú iskolai és szakiskolai végzettséggel rendelkezők aránya, mely a nagy gyártelepek munkaerő felvevő lehetőségéből adódik. A település képzettségére jellemző azonban a specifikus szakirány jellemzően a szakmunkások, szakközépiskolát, technikumot végzetek nagy része a cipő vagy élelmiszeriparhoz kapcsolódó szakmákkal rendelkeznek.

Martfű fejlődéséhez hozzátartozik az elmúlt években előretörő turizmus, ezen belül is a gyógyturizmus. A megye egyik legdinamikusabban fejlődő új turisztikai célpontja, ahol a turizmus széleskörű termékkínálata jelen van. A gyógyturizmus, a gyógyfürdő és egészségügyi-rekreációs központ új irányzata.

A turizmushoz kapcsolódik a természeti környezet rendezése, fenntartása, a település táji értékének a Tisza - partnak a rendezése.

A településen az intézmények, ellátási funkciók jelen vannak és korszerűnek mondhatók. Intézmények területén városi és térségi szintű intézményhálózat is rendelkezésre áll. Oktatás terén az óvodától a középiskoláig biztosított a megfelelő ellátás, a bölcsőde pedig a környező települések igényeit is szolgálja. Egészségügyi ellátás terén háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátás, bizonyos szakorvosi rendelések és ügyelet is megtalálható. A művelődési intézmények a város és a kistérség számára rendezvényeket, szabadidő eltöltési lehetőséget biztosítanak. Összességében az intézményekről elmondható, hogy a település lakosságának ellátását szolgálják, több intézmény felújítása és energetikai korszerűsítése megvalósult.

A település szerkezetének meghatározó elemei sajátos településformát alakítottak ki, ahol a központban a lakóterületek mellett beékelődött iparterület található, továbbá az óvárosi településrészt a többi területtől a 442. számú főút és a vasútvonal is elválasztja. a

településrészeket összeköti az új településközpont, melynek fejlesztésével kompaktabb városszerkezet jöhet létre.

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Martfű település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők sokszor összefüggésben vannak egymással, vagy éppen egyik tényezőtől következik a másik tényező.

Fejlesztést befolyásoló külső tényezők	• Pályázati lehetőségek • Tőkeerős befektetők az ipari park területére • Nagy ipari vállalkozások fejlesztési elképzelései
Fejlesztést befolyásoló belső tényezők	• Gazdasági terület kialakításának lehetősége • Pályázatok benyújtása • Kiepült infrastruktúra • Képzett munkaerő • Átképzési lehetőség • Rendezett településkép

3.1.3. A településfejlesztés- és rendezés kapcsolata

A település fejlesztés tartalmazza mindazon beavatkozási pontokat, elképzeléseket, melyek a település közép- és hosszútávú tervezett elképzeléseinek eredménye. A fejlesztés elképzelhetetlen rendezés nélkül. A fejlesztéssel kijelölt területek településszerkezetbe illesztése, a beépítés paramétereinek, feltételeinek meghatározása a rendezés, amelyek közvetlen és állandó kapcsolatban vannak. A fejlesztés és rendezés kapcsolata nem egyirányú, hanem oda-vissza irányú folyamat, ahol a fejlesztésnél elképzelt fejlesztések rendezési megvalósítása sokszor a környezetet is megváltoztatja, melynek rendezése viszont a fejlesztési elképzelés nélkül megvalósíthatatlan.

3.2. Problématérkép/értéktérkép

Martfű város problématerképét és értéktérképét külön- külön tervlapon ábrázoltuk. A problématerkép tartalmazza mindazon objektumokat, területeket, vonalas és térbeli létesítményeket melyeknek megléte vagy éppen hiánya a település számára problémát okoz.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

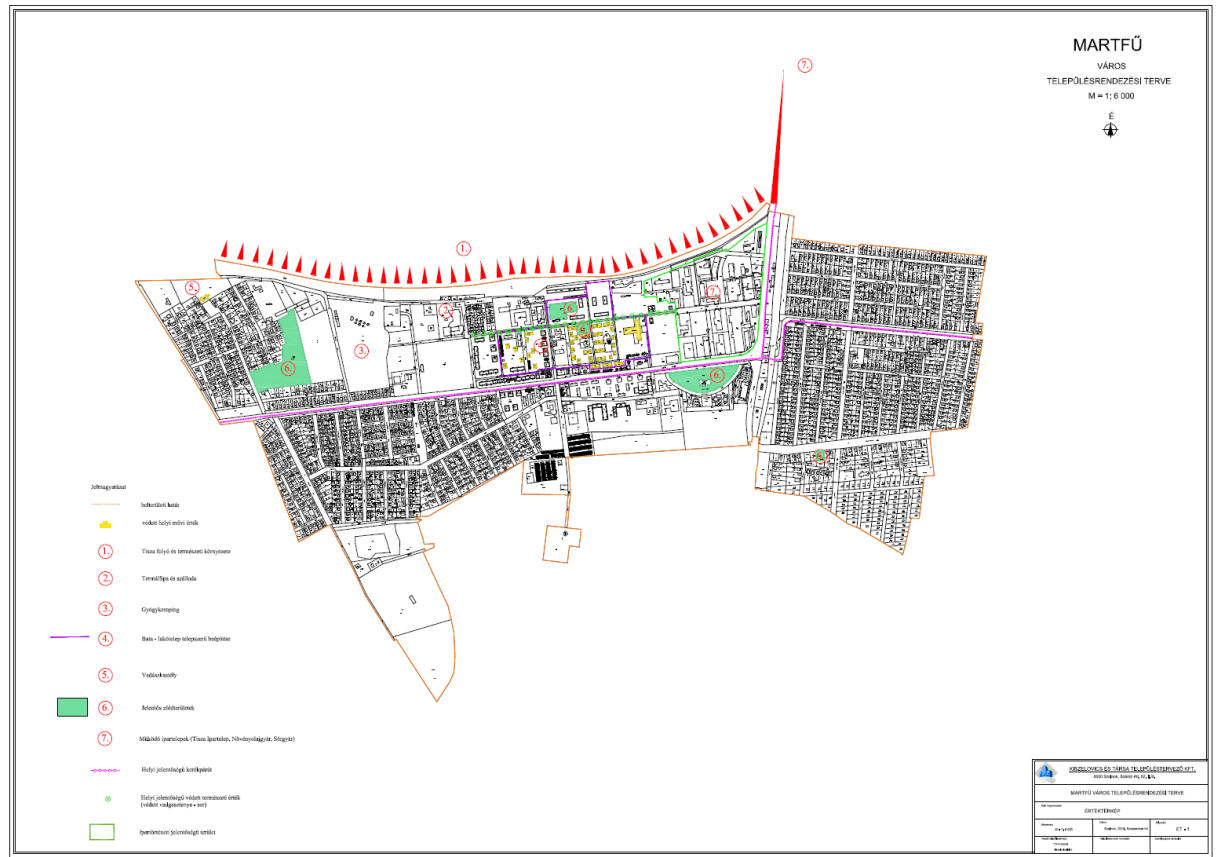
A problématerképen jelöltek magyarázata:

- Tisza Ipartelep. Az Ipartelep a település történetének meghatározó tényezője, amely területileg beszorult a Tisza árvízvédelmi töltése, a vasút, a közút és a lakótelep közé. A területen belül problémát okoz a fejlesztés lehetősége, amely elsősorban a tulajdonviszonyokkal áll összefüggésben. Ugyancsak probléma a belső úthálózat, amely közül önkormányzati és magántulajdon is található. Az infrastruktúra ellátás is gond, mert az egykori gyártelepen kiépített víz-, szennyvíz, elektromos és gázhálózat egy gyárra lett tervezve.
- A Tisza parton lévő garázsosor mind állaga, mind esztétikai kinézete miatt a terület értékét erősen lerontja, így annak megszüntetése lenne célszerű.
- A városközpont jelentős nagyságú beépítetlen területének terv szerinti hasznosítása, környezetbe illesztése
- A szennyvíztisztító a belterületen működik, viszonylag közel a rekreációs területekhez.
- A vasútállomás és környezete rendezetlen, a település városkapu, fogadókapu funkcióját nem tölti be
- Ugyancsak a városkapu funkciót töltené be a Tisza Ipartelep, melynek humanizálása, a kerítésének egységes, esztétikus megvalósítása szükséges lenne
- A Tisza part rendezése, sétány és kerékpárút kiépítése töltés rendezéssel jelentősen felértékelné a területet
- A Bata lakótelep úthálózatának felújítása és parkolók építése szükséges lenne az ott lakók és a különböző intézményeket igénybe vevők részére
- Több épület hasznosítása (Ipartelepi irodaépület, volt iskola szárnyépülete, üresen álló vendéglátó egység, bérlők háza) szükséges lenne.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

- A működő általános iskola sportudvarának felújítása, tornacsarnok építése, zöldfelületi rendezése
- A jelentős számú garázstelep rendezése
- A külterületen a "Zsófia" zártkertek infrastrukturális rendezése, továbbá a kiskertek megközelítése, veszélyes vasúti átvjáró

A értéktérképen jelöltek magyarázata:

- A település helyi védelem alatt álló építményei
- A Bata - lakótelep, mint az országban egyedülálló teletszerű beépítés településszerkezeti védelme
- Tisza folyó és természeti környezete, a Tisza látványa
- Termál - Medical Zrt. és szálloda, martfű idegenforgalmi, rekreációs központja gyógyászati kezelésekkel és szállodával
- Martfű Rekreációs Központ és Gyógykemping. A Tisza - parthoz közeli kemping nagyon népszerű, a lakókocsis helyek mellett sátorozásra is lehetőség van, valamint apartmanházak is rendelkezésre állnak. A terület jelentős zöldfelülettel rendelkezik, jóléti tó és sportolásra alkalmas terület is rendelkezésre áll.
- Vadászkastély. Különböző rendezvények helyszíne, ahol szálláslehetőség is van.
- Belterületi jelentős, rendezett zöldterületek, közparkok területe. A település zöldfelületi mérése kedvező, elsősorban a Tisza part közelében jelentős nagyságú zöldfelületek találhatók.

- Helyi kerékpárutak. Kiépítésre került az ipartelepekhez belterületi kerékpárút és megvalósult Rákócziújfalú - Martfű között a különválasztott kerékpárút a 442. számú főútvonal mellett.
- Helyi jelentőségű védett természeti érték (Gesztenyefa sor). A Bata lakótelep főútján mindkét oldalon terebélyes vadgesztenyefák sorakoznak, mely a területnek különleges hangulatot ad.
- Ipartörténeti jelentőségű terület a Tisza Ipartelep. Az Ipartelep épületei, belső elrendezése ipartörténeti jelentőségű.
- Működő iparterületek (Tisza Ipartelep, Növényolajgyár, Sörgyár). Martfű vonzereje a jelentős számú munkaerőt foglalkoztató ipari üzemek megléte, működése. Története teljesen összefonódik az ipartelepek létrejöttével.

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

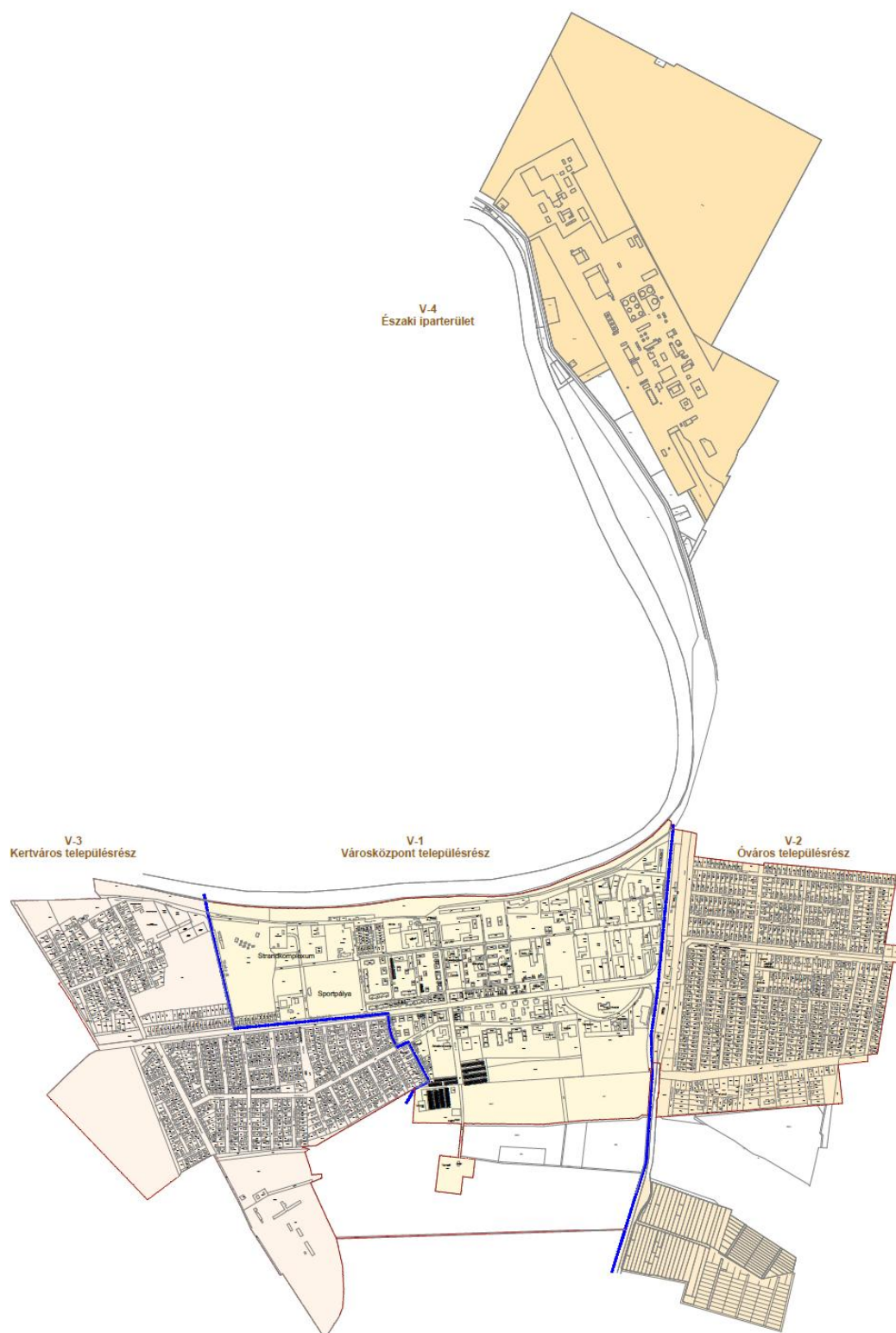
Martfű városrészeinek lehatárolása és jellemzése az Integrált Városfejlesztési Stratégia felhasználásával készült.

AZ IVS városrészekre bontja a települést, a városrészek hézag- és átfedés-mentesen fedik le a város belterületét. A városrészi elemzés lényege:

- A város szintű helyzetértékelés megállapításaihoz kapcsolódó, az adott városrész szempontjából lényeges elemeket emeli ki
- Bemutatja az adott városrész főbb erősségeit, és hátrányait (s így alapját képezi a területi szintű stratégiának)

Martfűn négy városrész határolható le:

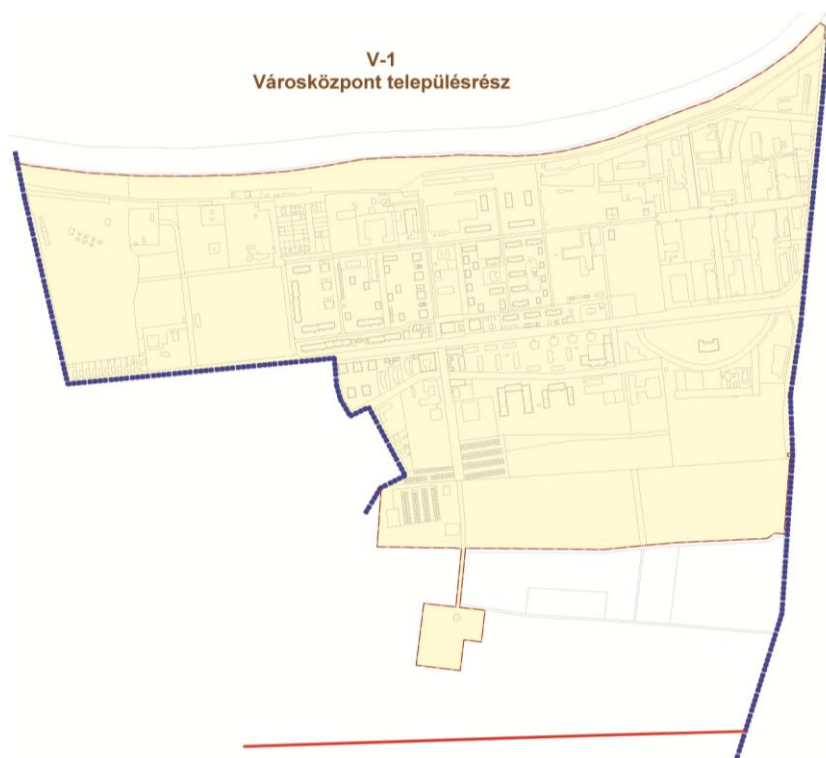
- Városközpont
- Óváros
- Kertváros
- Északi-iparterület

3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Városhely központ településrész

Tüzép utca – Szolnoki utca – Nefelejcs utca – Martos Flóra utca – belterület határ – Földvári út – Szolnoki út - Tisza folyó – Tisza parti utca

A településközpont városrészben Martfű állandó és lakónépességének 46%-a, vagyis közel fele él. Ez alapján elmondható, hogy a városhely központ a város társadalmilag súlyponti területe.

A városhely központ társadalma esetében kiemelkedően magas a felsőfokú végzettségűek aránya (12,3%), 2,5%-al magasabb, mint a városi átlag (9,9%). Az általános iskolát végzettek aránya 23,6%, amely igaz csak kevéssel de kedvezőbb a városi átlagnál (24,9%).

A gazdaságilag aktív népesség aránya 67,9%, a foglalkoztatottak aránya az aktív korú népességben belül 58%, amely kedvezőbb a városi átlagnál (55,4%). Martfű három városrésze közül itt a legmagasabb a foglalkoztatottak aránya. A városrész munkanélküliségi rátája 9,2%. A munkanélküliek aránya ebben a városrészben a legkevesebb, ebből a tartós munkanélküli 3,7%.

A városhely központ egyértelműen Martfű gazdasági pólusainak egyike. A hasonló méretű településeiken általában a városhely központ rendelkezik a legnagyobb gazdasági potenciállal, Martfű esetében az ipar területek száma és széttagoltsága miatt ez nem így van. Itt egy több pólusú gazdaság alakult ki. A városhely központ két tekintetben gazdasági súlyponti területe a városnak. Egyrészt itt található a kereskedelmi és szolgáltató egységek túlnyomó hányada, tehát a tercier szektornak mindenképpen ez a központja. Másrészt ebben a városrészben

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

található a Tisza Ipartelep, amely a város könnyűipari centruma. Martfű esetében nem szabad megfeledkezni, hogy a cipőipar volt a településfejlődés meghatározója, ebből adódóan beágyazódottsága a városi szövetbe nagyon mély. A Tisza Ipartelepen ma is meghatározóak a cipőgyártással foglalkozó cégek, aki korszerűsödve, az új kihívásokra reagálva próbálnak talpon maradni. Több olyan vállalkozás is működik, amely valamilyen szinten kötődik a jelenlegi martfűi cipőkészítéshez pl. szabásműhelyek, egyéb alkatrészek gyártásával, vagy éppen az ipartelep energiaellátását, a dolgozók szállítását célul tűzve. Lehetőségeik szerint külső megrendeléseket is vállalnak, és megpróbálkoznak az uniós források kiaknázásával is.

Mint látható ebben a városrészben főülreprezentáltak a szolgáltató vállalkozások, a kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások. A vállalkozások egy speciális részét cipőipari vállalkozások alkotják, őket lehetséges még önálló egységként kezelni a városrész gazdasági szerkezetének meghatározása során.

Ebben a városrészben található a legtöbb vendéglátóhely: szálloda, kemping, étterem, kávézók, cukrászda, büfé. Kiskereskedelmi üzletből 39 db található a területen, és emellett 2 db kiskereskedelmi központ. Az üzletek, vendéglátóhelyek többsége a Szolnoki út mellett helyezkedik el.

A városrész funkciókkal igen jól ellátott. A településen jelenlévő funkciók közel 100%-át itt találjuk, ez különösen nagy koncentrációt eredményez. Ettől válik a két másik városrész majdnem, hogy homogén lakóterületekké.

A városközpont településrész SWOT elemzése

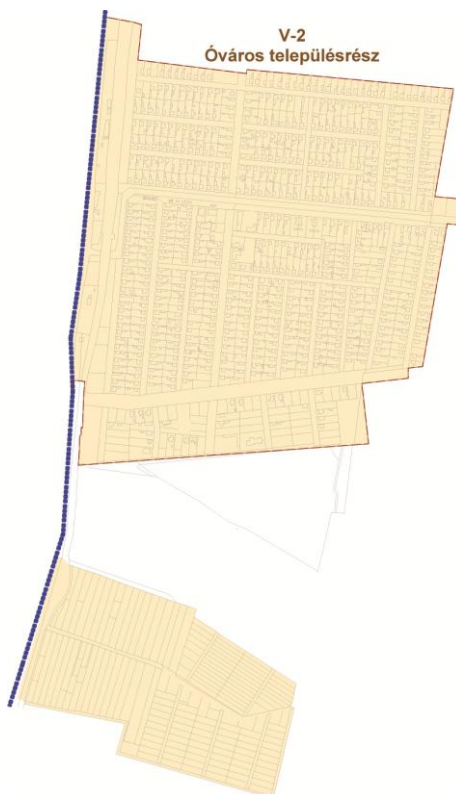
Erősségek	Gyengeségek
A város súlyponti társadalmi és gazdasági területe	A városrészek közül itt a legalacsonyabb a fiatal lakónépesség aránya
A városban itt a legmagasabb a felsőfokú végzettségűek aránya	A közrend ebben a városrészben a legrosszabb, elsősorban a tulajdon elleni szabálysértések száma emelkedik ki
A többi városrészhez képest kedvezőbb munkaerőpiaci viszonyok (magasabb foglalkoztatottság, alacsonyabb munkanélküliség)	Városszerkezeti problémák, nincs történetileg kialakult városmagja a településnek, az ipartelep határozza meg a városrész szerkezeti fejlődését
Tisza Ipartelep megléte, erős gazdasági funkciójú városrész	A Tisza Ipartelep rontja a városképet, túlzott hatást gyakorol a városképre
Erős szolgáltató, vendéglátó és kereskedelmi funkciókat koncentráló városrész	A lakótelep épületállománya korszerűtlen, energiafogyasztása magas
Turisztikai, rekreációs övezet ebben a városrészben található	Szegregációval veszélyeztet terület jelenléte
Erős közszolgáltató profilja van a városrésznek	Nincsenek kiadható lakások, kevés az önkormányzati bérlakás
Jelentős mértékű esztétikus zöldfelületek hálózák be a városrészt, modern, esztétikus városmag	

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

Tartalék lakóterületek megléte, helyi védelem alatt álló esztétikus lakótelep	
A városrész jól megközelíthető, jók a közlekedési kapcsolatai	
Lehetőségek	Veszélyek
Gyógy turizmus iránti kereslet világszerte növekszik	A szegregációval veszélyeztet területek szegregátumokká alakulnak
A termáladottságok kedveznek az energetikai fejlesztéseknek, amely olcsóbb közszolgáltatásoknak lehet az alapja	Szociális és társadalmi feszültségek felerősödése
Komplex városrehabilitációs programok generálásának lehetősége	A cipőipar a válság ázatok közé tartozik Magyarországon a távol-keleti erős konkurencia miatt. Martfűn a cipőipar hanyatlása egyet jelentene a városrész egy részének barnamezős, funkció vesztes területté válásával.
A gazdasági ágazatok hálózatosodás, klaszteresedés. A cipőipari vállalkozások közötti klaszteresedés.	

Óváros településrész

Szolnoki út - "Zsófia - dülő" - belterületi határ

A városrész állandó népessége 2 030 fő, lakónépessége 1 996 fő. Martfű állandó és lakónépességének kicsivel több mint a 27%-a él ebben a városrészben. A városrész lakossága

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

közel azonos a másik lakóterületi városrésszel (kertváros). Kor összetételét tekintve a 15-59 évesek aránya 2%-al kevesebb, a 60 éven felüliek aránya 1,6%-al több a városi átlagnál. A 60 éven felüliek aránya itt a legmagasabb a három városrész közül, tehát itt a legelőrehaladottabb az elöregedés.

Iskolai végzettséget tekintve vannak jelentősebb eltérések. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők (28,5%) száma 4,3%-al magasabb, mint a városi átlag (24,9%). A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (4,6%) 5%-al alacsonyabb, mint a városi átlag (9,9%). Ez azt jelenti, hogy az óváros lakosságának iskolázottsága a legrosszabb.

A gazdaságilag aktív népesség aránya 63,2%, ebből mindössze 58,2%-a foglalkoztatottak aránya. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a városi lakónépességen belül is ebben a városrészben a legmagasabb 58,6%, amely 3,1%-al nagyobb mint a városi átlag. A mutató alapján elmondható, hogy az Óvárosban a legalacsonyabb az aktivitási ráta. Összességében elmondható, hogy ebben a városrészben a legalacsonyabb a foglalkoztatottság. A munkanélküliek aránya 11,2%, amely magasabb a városi átlagnál (10,6%), de nem ez a városrész sújtott a legmagasabb munkanélküliséggel. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 52,1% amely 4,1%-al magasabb a városi átlagnál és ezzel az értékkel első a három városrész közül az Óváros. Ez egyenes következménye a lakosság gyengébb képzettségének. A tartós munkanélküliek aránya 5%, a munkanélküliek jelentősebb része tartós munkanélküli. A tartós munkanélküliek aránya az óvárosban magasabb a városi átlagnál.

Az Óvárosi városrészben található a legkevesebb társas vállalkozás, a településrész csupán a vállalkozások 19,74%-át koncentrálja. A vállalkozások ágazati megoszlását nézve, megjeleni egy kisebb, termelő, ipari vállalkozás, amelyek elsősorban a cipő és ruhagyártás, az építőipar, fémmegmunkálás területéről kerülnek ki. Itt háttérbe szorulnak a kereskedelmi egységek a városközponti városrészhez képest. A kereskedelmi egységek itt inkább a városrész lakosságának kiszolgálásához igazodnak. Meglepően magasa az informatikával foglalkozó cégek száma.

A vendéglátóhelyek közül 4 db étterem, kiskereskedelmi üzletekből szintén 4 db található a városrészben. Ezek közül szinte mindegyik a Rákóczi út mentén helyezkedik el.

A városrész funkciókkal igen szegényesen ellátott. A korábbi évtizedekben itt működő igazgatási székhely áthelyezésével jelentősége nagyságrendekkel csökkent, ezzel a városrész homogenitása mind szembeötlőbb. A Kossuth és Rákóczi utak csomópontjánál található korábbi központ, majd később alközpont napjainkra teljesen elszorvadt, egyértelműen funkcióhiánnyal küzd.

Az óváros településrész SWOT elemzése

Erősség	Gyengeség
Ez volt a város központja korábban, bizonyos alközponti funkciók megmaradtak	Előregedett városrész (itt legmagasabb az öregedési index)
Közlekedési funkciói városon belül jelentősek, közvetlen vasúti kapcsolattal rendelkezik.	Alacsony iskolázottság a többi városrészhez viszonyítva (látványosan)

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A város legújabb és egyben legmódosabb lakóterülete itt kezdett kialakulni az elmúlt években.	Alacsony foglalkoztatottság a többi városrészhez viszonyítva Alacsony aktivitás a többi városrészhez viszonyítva Magas a segélyezetttek száma Szegregációval veszélyeztet terület megléte Excentrikus elhelyezkedés, a városközponttal gyenge közlekedési kapcsolatok (a vasútvonal elválasztja) Alacsony vállalalkozási sűrűség, ez a településrész koncentrálja legkevesebb vállalkozást. Több zöldfelülete rendezetlen Funkcióvesztettség
Lehetőség	Veszély
Növekszik az igény a munkalehetőségek megléte miatt a Martfűre történő beköltözésre. A lakófunkciók bővítésének célterületévé válhat a városrész, melynek eredménye a külterületi városrészek benépesülése és fejlődése Magasabb státusú lakosság betelepülésének célterülete lehet Alközponti szerepkör megerősödése	Gentrifikáció felerősödése a magas státuszú lakosság beköltözése esetén A szegregációval veszélyeztet területén a szegregáció tovább erősödik A társadalmi polarizáció felerősödik, szociális feszültségek kialakulása Előregedik a városrész

Kertváros településrész

Belterületi határ - Martos Flóra utca - Nefelejcs utca - Szolnoki út - Tüzép utca - Tisza folyó

Martfű állandó és lakónépességének kicsivel több mint a 25%-a él ebben a városrészben, a lakónépesség száma 1 822 fő, az állandó népesség 1 893 fő. Ezzel a harmadik legnagyobb városrésze a településnek, kevéssel lemaradva az Óváros lakosságszámától. Kor összetételét tekintve elmondható, hogy a 0-14 éves korosztály arányaiban ebben a városrészben van a legnagyobb számban jelen (18,6%) a városban. A60 éven fölüliek aránya valamivel magasabb a Martfűi átlagnál, a 15-59 évesek aránya pedig 3%-al kevesebb. A városrészek közül itt a legalacsonyabb az aktív korúak aránya. Összességében elmondható, hogy a Kertvárosi városrész kedvezőtlenebb mutatókkal rendelkezik ezen a téren mint Martfű, mivel kevesebb aktív korú és több idős ember található itt.

Iskolai végzettséget tekintve nincsenek jelentősebb eltérések a városközponti városrészhez képest. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2,4%-al kevesebb, a felsőfokú végzettségűeké viszont 1,5%-al több, mint a városi átlag. Összességében a lakosság kvalifikáltsága a városi átlagon fölül.

A városrészben az aktívkorú lakosságból 53,7% foglalkoztatott, amely 1,7%-al kevesebb mint a városi átlag. A három lakott városrész közül ez alapvetően középértéket képvisel. A gazdaságilag aktív népesség aránya 62,2%, melynek a 13,6%-a munkanélküli. A munkanélküliek aránya ebben a városrészben a legnagyobb és közel 3%-al a tartós munkanélküliek aránya pedig 1,5%-al magasabb a városi átlagnál. A városrész munkanélküliségi rátája 13,6%. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 40,7%. A munkanélküliek aránya az akcióterületen itt a legmagasabb a városrészek közül (13,6%).

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A kertvárosi városrészben összesen 59 db társas vállalkozás található, amely az összes 37,58%-a. A városrész, bár nem gazdasági súlypontja Martfűnek mégis jelentős gazdasági kapacitásokkal rendelkezik. Megfigyelhető, hogy a vállalkozások igen jelentős hányada a termelő szektorban dolgozik. Nagyobb számban jelen vannak logisztikai, nagy kereskedelmi, cipőipari, fémmegmunkálással foglalkozó vállalkozások, valamint jelentősebb agrárvállalkozások is ebben a városrészben vannak bejegyezve. Az agrárvállalkozásokat szinte kizárólag itt azonosítottunk, vagyis a városrésznek ez egy sajátos gazdasági profilja. Lakossági igényeket kielégítő szolgáltatások igen alacsony mértékben reprezentáltak, illetve a kiskereskedelem részaránya is alacsony. A városrész északi részén turisztikai funkció is jelen vannak. Itt található a kastélyszálló, amely körüli jelentős turisztikai infrastruktúra épült ki. Összességében elmondható, hogy a vállalkozási szerkezet alapján a városrész igen jelentős gazdasági erővel bír. Inkább a nagyobb foglalkoztatók jellemzik, amelyeknek egy része termelő tevékenységet végez. A városrész gazdasági szerkezete igen diverzifikált.

A városrész déli részén mintegy 13,4 ha van kijelölve ipari parknak, amelyet 1998-ban jelöltek ki. Egyelőre a terület nem rendelkezik közművekkel, utakkal, nincs betelepülés vállalkozója, de az önkormányzati fejlesztési tervek ipartelepítést és logisztikai ágazat erősítését irányozzák elő ezen a területen. Elsősorban kis és középvállalkozások betelepülése várható.

A városrész funkciókkal kevésbé ellátott. Mivel közlekedési kapcsolata a városközponttal jó, a távolságok, akár gyalogosan is leküzdhetőek, így nem alakult ki alközpontú terület, a funkciók sűrűsödése is elmaradt. A városrész ellátását legfőképp a Szolnoki út mellett sorakozó szolgáltatások, funkciók látják el, a „Városközpont” városrészben.

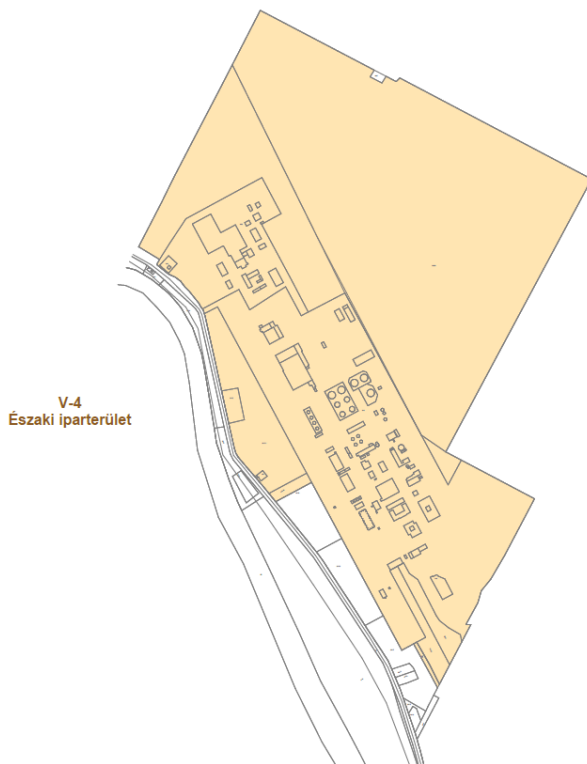
A kertvárosi településrész SWOT elemzése

Erősség	Gyengeség
Fiatalok aránya magas	Magas az eltartottak száma
A segélyezettek aránya itt a legalacsonyabb	A legmagasabb a munkanélküliségi ráta ebben a városrészben, továbbá itt a legmagasabb a tartós munkanélküliek aránya is.
Bűnesetek száma itt a legalacsonyabb, ez a város legkevésbé fertőzött része	Az ipari park üres, az eddigi befektetés-ösztönzési tevékenység eredménytelen volt
A városrész északi területe a város egyik legmagasabb státuszú része	A lakásállomány polarizált
Turisztikai funkciók megléte, amely emeli a településrész státuszát	Gyenge funkcióellátottság, közfunkciók teljes hiánya
Ipari park megléte, jelentős gazdasági potenciálok	
Több jelentősebb gazdasági vállalkozás működik a városrészben. A logisztikai és agrárvállalkozások erőteljes koncentrációt mutatnak	
Fiatal lakásállomány, minőségi kertes házak	

Közlekedésbiztonság, kiépült kerékpárút hálózat	
Lehetőségek	Veszély
A városrész erős gazdasági potenciálokkal rendelkezik. Az ipari park az elkövetkező évek zöldmezős termelő beruházásainak a célterülete lesz, megerősödik a városrész gazdasági potenciálja Jelentős zöldfelületi kapacitásokkal rendelkezik, amely az elkövetkező évek legnagyobb zöldfelület fejlesztésének lehet az alapja Hosszútávon a lakótömb feltárások idefókuszálódhatnak, megerősödik a városrész lakófunkciója A városrész északi részének bekapcsolódása a rekreációs zónába, felerősödnek a turisztikai és rekreációs funkciók. A város rekreációs célú fejlesztési tartalékai ebben a városrészben vannak.	Az ipari park benépesülése esetén a lakó és gazdasági funkciók között konfliktus alakul ki. A városrész elveszti jelenlegi nyugalmi státuszát. Túlzott heterogenitás alakul ki a városrész életében (kertváros/ipari park), a fejlesztési elképzelésekben egyszerre van jelen a lakó és gazdasági funkciók párhuzamos erősítése, amely ellentétes hatásokat vált ki.

Északi iparterület településrész

442. számú főközlekedési út - külterületi határ

A városrész nem rendelkezik lakossággal, kizárólag gazdasági funkciói vannak.

A városrész területén kizárólag gazdasági tevékenység zajlik. A városrész egyetlen iparterületet alkot, amely a település legnagyobb iparterülete, 54 ha terjed ki. Maga az iparterület 1984-ben jött létre, amikor a magyar állam Martfűre telepítette a Magyar Növényolajipari és Mosószergyártó Vállalatot. Az iparterület jelentős fejlődésen ment át az elmúlt negyven évben. Jelenleg olyan világhírű ipari vállalatoknak ad otthont, mint a Bunge Zrt. és a Heineken Hungaria Zrt. Az iparterületen mintegy 15 vállalkozás működik, ebből a Bunge Zrt. beszállítójaként 12 vállalkozás. A Heineken nem működtet beszállítói hálózatot a helyszínen. Az iparterület 100%-ban kihasznált, funkcióvesztett épületek nincsenek. Az elkövetkező években kapacitást bővítő beruházások nem várhatóak egyik cég részéről sem, azonban egy átfogó technológiai korszerűsítést tervez a Bunge Zrt. Az Önkormányzat a terület ipari parkká alakítása és bővítését tervezi, amely jelentős kapacitásbővítésre és új vállalkozások letelepítésére adna lehetőséget.

Az Északi Iparterület településrész SWOT elemzése

Erősség	Gyengeség
Kedvező megközelíthetőség A világ egyik legnagyobb növényolaj gyártó vállalat, a Bunge Zrt. végzi a gyártó tevékenységet a városrész területén	Erőteljes kibocsátás, erős környezetterhelés

A Bunge Zrt. jelentős fejlesztéseket valósítottak az elmúlt évek folyamán az ipari kapacitások bővítésére, minőségi és a világ egyik legkorszerűbb gyártási technológiájával rendelkezik a terület. Az iparterületen a sörpalackozást a világ egyik vezető sör vállalata végzi, a Heineken. Jelentős gazdasági potenciálok rejlenek a városrészben.	
Lehetőség	Veszély
Élelmiszeripar státuszának növekedése az országos fejlesztéspolitikában. AZ élelmiszeripari termékek iránti világkereskedelmi növekedése Az iparterületek bővítése és ipari parkká alakulása esetén a termelés klaszteresedése	A nagy vállalatok kivonulása esetén a terület amortizációja megindul és rozsdáövezetté alakulhat. A környezetszennyeződés felerősödése

3.3.2. Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (FORRÁS: IVS)

A Városrehabilitációs Kézikönyvben meghatározására kerültek azok a mutatók, feltételek, amelyek alapján egy terület szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek tekinthető. Szegregációs mutatók a 2001-es népszámlálási adatok felhasználásával, valamint az önkormányzati segélyezési adatbázisából előállítható segélyezési mutatók. A két mutatón kívül figyelembe kell venni továbbá a leromlott területtel, illetve az ott élő lakossággal közvetlen kapcsolatban álló intézmények, szakemberek adatait, információt is.

Szegregációs mutatók meghatározása

1. A 2001-es népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató

- **Szegregátumnak** tekinthető a terület, hogy az aktív korú (15-59 év közötti) lakosok legalább 50%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, legmagasabb iskolai végzettsége nem haladja meg a 8 osztályt.
- **Szegregációval veszélyeztetett terület:** ahol a fenti mutató 40-50% közötti értéket mutat.

A 2001. évi népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató alapján az alábbi területek minősülnek szegregációval veszélyeztetett területnek:

1. Táncsics Mihály út - Damjanich út - Bercsényi u. - Táncsics Mihály út
2. Munkácsy út - Zöldfa út - Hársfa út
3. Rákóczi út - József Attila út - Bem józsef út - Kossuth Lajos út

2. Segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató

- **Szegregátumnak** nevezzük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag kétszeresét
- **Szegregációval veszélyeztetett területnek** tekintjük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag 1,7-szeresét.

Rendszeres szociális támogatásokba beszámítható támogatások:

- rendszeres szociális segély (egészségkárosodottaknak és munkanélkülieknek)
- lakásfenntartási támogatás: normatív, helyi és adósságkezelési támogatás
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A szegregátumok és veszélyeztetett területek meghatározásakor területnek nevezhető a minimum egy háztömbből álló területi egységeket.

Az önkormányzati adatokból előállított mutató, illetve az érintett szakemberek véleményei alapján a következő területek elemzésére kerül sor:

1. Május 1. út 22-24.
2. Bata út 8.

A KSH 2001. évi népszámlálási adatai szerint a település 3 darab városszövetbe ágyazódott szegregációval veszélyeztetett terület található, a városon belül elkülönülve. (A térképen fekete színnel jelölve.)

Martfű Város szegregációval veszélyeztetett területei

Forrás: KSH, 2001-es adatok alapján

Táncsics Mihály út - Damjanich út - Bercsényi u. - Táncsics Mihály út

A szegregációval veszélyeztetett terület az alábbi utcákkal határolható körül: Táncsics Mihály út - Damjanich út - Bercsényi u. - Táncsics Mihály út

A szegregációval veszélyeztetett terület elhelyezkedése a városi szövetben

(Forrás:IVS)

A területen 2001. évi népszámlálási adatok alapján mindösszesen 23 fő lakott. Korcsoportos megoszlást tekintve 2001. évben a lakosság több mint fele (52,2%) aktív korú 15-59 volt, közel 40%-a időskorú (60 éves vagy ettől több), csupán 8,7% volt a fiatalok aránya, a 0-14 éveseké.

A 2001. évi adatok alapján a szegregációval veszélyeztetett területen élő aktív korúakon belül (15-59 évesek) a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 58,3%, a foglalkoztatottaké 33,3%. A háztartások 70%-a nem rendelkezett állandó jövedelmi forrással, mivel nem volt foglalkoztatott a családban. A munkanélküliségi ráta 16,7%-os volt,

ugyanilyen arányú volt a tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napig). A kizárólag állami vagy helyi támogatásból élők aránya 8,3% volt.

Magas, 41,7% a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül. Ebből következik, hogy jellemzően az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban helyezkedett el a foglalkoztatottak 40%-a.

A területen 2001. évben mindösszesen 10 db lakás található, ami átlagosan 2-3 fős családok együttélését feltételezi. Egyszobás lakás nem található a területen. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 20%. A területen önkormányzati lakás/bérlakás nem található.

Munkácsy u. – Zöldfa u. – Hársfa u.

A 2. szegregációval veszélyeztetett terület a következő területet érinti: Munkácsy út - Zöldfa út - Hársfa út.

1. Térkép: A szegregációval veszélyeztetett terület elhelyezkedési a városi szövetben

Forrás: IVS

2001. évi népszámlálási adatok alapján 46 fő lakott ezen a területen. Az itt élők korcsoportos megoszlása alapján magas a gyermekkorúak aránya (20%), az aktív korúak (15-59 évesek), valamint a 60 év felettiek aránya közel azonos, 41, illetve 39%.

A legmagasabb iskolai végzettséget vizsgálva az aktív korúak körében megállapítható, hogy magas a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya (47,4%). Tovább súlyosbítja az itt élők iskolai végzettségi mutatóját, hogy a területen nincs felsőfokú végzettségű, diplomával rendelkező lakos.

A 2001. évi adatok alapján a szegregációval veszélyeztetett területen élő aktív korúakon belül (15-59 évesek) a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 57,9%, a foglalkoztatottaké 34,8%. A háztartások 58,8%-a nem rendelkezett állandó jövedelmi forrással, mivel nem volt foglalkoztatott a családban. A munkanélküliségi ráta 20%-os volt, viszont tartós munkanélküli lakos nem volt a területen. Rendkívül magas a kizárólag állami vagy helyi támogatásból élők aránya, 21,1% volt. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők között a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 42,1%. Rendkívül magas az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya, 87,5%.

A területen 2001. évben összesen 16 db lakás található, ami átlagosan 3 fős családok együttélését feltételezi. Az egyszobás lakások aránya 6,3% nem található a területen. Az

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

alacsony komfortfokozatú lakások aránya 12,5%. A területen önkormányzati lakás/bérlakás nem található.

Rákóczi u. – József A. u. – Bem u. – József A. u. – Kossuth u.

A szegregációval veszélyeztetett terület a következő utcákat érinti: Rákóczi út - József Attila út - Bem József út - Kossuth Lajos út.

2. Térkép: A szegregációval veszélyeztetett terület elhelyezkedési a városi szövetben

Forrás: IVS

A 2001. évi népszámlálási adatok szerint a terület lakónépessége 24 fő lakott. Korcsoportos megoszlást tekintve 2001. évben a lakosság 63%-a 15-59 év közötti volt, több mint egyharmada 60 év feletti, csupán 4% volt a fiatalok, 0-14 évesek aránya.

Az aktív korúak legmagasabb iskolai végzettségét tekintve legmagasabb arányú a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, 46,7%, míg felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában 4,8%.

A 2001. évi adatok alapján a szegregációval veszélyeztetett területen élő aktív korúakon belül (15-59 évesek) a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 53,3%, a foglalkoztatottaké 41,2%. A háztartások 63,6%-a nem rendelkezett állandó jövedelmi forrással, mivel nem volt foglalkoztatott a családban. A területen 2001. évben nem volt munkanélküli, illetve tartós munkanélküli (legalább 360 napig) sem. A kizárólag állami vagy helyi támogatásból élők aránya viszont magasnak tekinthető, 20%-os volt. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 40%-os. Ebből következik, hogy jellemzően az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban helyezkedett el a foglalkoztatottak 57%-a. A területen 2001. évben mindösszesen 11 db lakás található, ami átlagosan 2-3 fős családok együttélését feltételezi. Egyszobás lakás nem található a területen. A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya viszonylag magas, 27,3%. A területen önkormányzati lakás/bérlakás nem található.

A 2001. évi népszámlálás óta eltelt 11 év alatt a 3 kijelölt szegregációval veszélyeztetett területen drasztikus változás a lakosságszámban, illetve a lakásszámban nem következett be. Egyik területen sem változott a lakások száma az eltelt időszakban.

A terület lakosságánál két területen növekedés figyelhető meg. A Tánicsics – Damjanich – Bercsényi – Tánicsics utal által körül határolt területen 10 fővel nőtt a lakosság száma, miközben a lakások számában nem következett be változás. Szintén emelkedett a

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

lakosságszám a Rákóczi – József Attila – Bem József - Kossuth Lajos utak határolta területen 2 fővel.

A Munkácsy út – Zöldfa út – Hársfa út által lehatárolt területen kisebb mértékű lakosságszám csökkenés mutatható ki.

A szociális segélyezési adatokat vizsgálva megállapítható, hogy mindhárom terület esetében kedvezőbb a helyzet a városi értékekhez viszonyítva.

A Táncsics u – Damjanich u. – Bercsényi u. területén élők közül 2012. évben mindösszesen 4 fő részesült szociális támogatásban, ebből hárman lakásfenntartási támogatásban, míg egy fő átmeneti segélyezésben.

A következő területen kissé magasabb a szociális támogatást igénybevevők szám a lakosságszámhoz viszonyítva. A területén élő 38 főhöz képest a szociális támogatásban részesülők esete 8 db, melynek megoszlása: 2 szociális segély, szintén 2 lakásfenntartási támogatás, 1 rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, 1 átmeneti segélyezés, 2 rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.

A Rákóczi u. – József A. u. – Bem u. – József A. u. – Kossuth u. által lehatárolt területen 4 esetben vettek igénybe szociális támogatást. Ebből 1 db szociális segélyt, 2 db lakásfenntartási támogatást, valamint 1 db rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény került kifizetésre.

Összességében megállapítható, hogy mindhárom terület esetében segélyezési mértéke városi átlag, vagy az alatti értéket mutat, vagyis a területen csökkent a területen a hátrányos helyzetűek koncentrációja. Ezt támasztja alá az önkormányzat nyilatkozata, amely szerint a területek helyzetében a 2001. évi népszámlálás óta drasztikus változás nem következett be, így nem indokolt a beavatkozás ezeken a területeken.

Az önkormányzat adatbázisa, valamint az érintett szakemberekkel készült interjúk alapján a városban 3 újonnan szegregálódásnak indult terület létrejöttét lehet meghatározni. Ezek a területek:

1. Május 1. út 22-24.
2. Bata út 8.

A segélyezési mutató mindkét esetben meghaladja a városi érték kétszeresét, de a 2. esetben a lakosságszám nem éri el az 50 főt, így egy szegregátum (Május 1. út 22-24.), illetve egy szegregációval veszélyeztetett terület meghatározására és helyzetelemzésére kerül sor.

A 2001. évi népszámlálás még egyik területet sem azonosította szegregációval veszélyeztetett területnek sem, már azonban szegregátumokká alakultak. Az elmúlt évtizedben ugyanis olyan negatív folyamatok indultak el a város életében, amelynek szociális hatásai ezeken a területeken gyűrűződtek be. Mind a statisztikai irányszámok, mind a város különböző intézményeivel készített interjúk megerősítették, hogy egyértelműen ez a három terület van a legnehezebb helyzetben mára. A szegregálódás a város ezen részén három lakótömbben kezdődött el, amelyek mára szegregátummá váltak. A terület leszakadása évről-évre egyre intenzívebben halad előre, súlyos veszélyt jelent, hogy ezek folyamatok további lakótömbökre is kiterjedhetnek, amennyiben a város ezen területei tartósan leértékelődnek.

1. szegregátum (Május 1. út 22-24)

Elhelyezkedése

Az érintett lakótömb a városszövetbe ágyazódva helyezkedik el a városban. Ez a szegregátum egyetlen épületet foglal magába, amely jelenleg garzonházként működik és önkormányzati bérlakásokat foglal magában.

A szegregátum közvetlenül a Damjanich János Szakképző Iskola mellett található, másik oldalról a város egyik legnagyobb játszótere határolja. Az épület háta mögött található a gyermekorvosi rendelő. A szegregátumtól dél-nyugatra a Gesztenye sor másik oldalán helyezkedik el az Egészségház. A szegregátum társadalmi folyamataiban erős deviáns viselkedési formák jelentek meg. Ebből adódóan ez épület elhelyezkedése kifejezetten problematikus, hiszen rengeteg az iskolás és kisgyermek veszi igényben a szegregátum körüli környezetet (iskola, játszótér). Mivel a város más részeiben élők számára nem vonzó ez a városrész nem szívesen hozzák ide a gyerekeket a játszótérre, vagyis a szegregátum jelenléte csökkenti a játszótér kihasználtságát.

A szegregátum elhelyezkedése

Forrás: IVS

A szegregátum kialakulásához vezető okok

Az épület az 1940-es években az iskolához tartozott, ahol női internátus működött. A műholdas térképből is egyértelműen kivehető, hogy az épület valaha az iskola igényeit szolgálta ki. A későbbiekben óvodai csoportszobák is működtek itt de ezzel párhuzamosan kezdtek belőle garzonlakásokat kialakítani. A rendszerváltás előtt ebben a lakótömbben vállalati (Tisza Cipőgyár) lakások voltak. A rendszerváltást követően a helyi önkormányzat tulajdonába került az ingatlan ingyenes tulajdonátadással.

Martfű Város Településrendezési Terve - Megalapozó Vizsgálat

A garzonlakások eredetileg fiatal házások átmeneti (5) éves időtartamra nyújtott lakhatási lehetőséget azzal a feltétellel, hogy a takarékoskodás eredményeként a bérleti idő lejártával saját tulajdonú ingatlanba költöznek. A rendszerváltás után a társadalmi, gazdasági folyamatok kedvezőtlen hatására az önkormányzat kénytelen volt az előtakarékosági kötelezettséget megszüntetni, illetve az 5 év meghatározott időre történő- mely hosszabbítható- bérbeadás ellenére a családok nagy része 10-15 éve él itt, egy-két-három gyermekkel. Ezeknek a családoknak a többsége olyan nehéz helyzetbe került, hogy az önálló lakóingatlan megszerzése szinte lehetetlenné vált napjainkra. A társadalmi leszakadással halad előre a településrész leszakadása is.

A szegregátum területén összesen 84 fő él. A területre főként a városból költöznek, de érkeznek más településről is, például munkavállalás kapcsán. Az itt élők több mint 20%-a részesült szociális segélyben. Minden lakásra igényeltek lakásfenntartási támogatást 2012. évben. Szintén magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, 19 fő kapott támogatást, míg rendkívüli gyermekvédelmi támogatást 28 esetben ítélte meg az önkormányzat. Átmeneti segély 20 esetben került kifizetésre.

A szegregátum területén a munkanélküliség, pénzügyi nehézségek, generációs problémává vált. A rendszerváltáskor csak átmeneti megoldásnak gondolták az ide költözők, azonban helyzetük nem javult és itt maradtak. Gyermeküket már itt kellett felnevelniük. A garzonlakásokat alacsony jövedelműek lakják. Különböző generációk élnek együtt kis helyeken, amely nem kedvez a szocializációs folyamatoknak. Egy általános depresszió, kilátástalanság jellemzi az itt élőket, ugyanis még mindig nem sikerült kitörniük ebből az élethelyzetből (az épület szimbolizálja ezt a tényt), pedig csak ideiglenesen akartak itt élni. Az itt élő lakosságra jellemzőek a mentális problémák, az egészségi problémák egyaránt. A mentális problémákat erősíti, hogy az itt élők nem tartoznak közösségekhez, nem vesznek részt a közösségi életben, munkában. Jellemző még az itt élő emberekre egyfajta szegyenérzett, amelyet életkörülményeik miatt éreznek. Ebből ered, hogy sokszor nem mernek bemenni több közintézménybe és kimaradnak a közösségi programokból.

Ezeknek a családoknak úgy nőttek fel a gyermekeik, ahol nem volt meg a gyermekeknek a saját életterük, gyámügyi ügyek kapcsán előkerülnek ezek az eredők. Ebből adódóan egyfajta szociális beszűkülés jellemzi az itt élő fiatalokat is (nincs támaszuk, nincsenek családi kötelékek, nem kapnak támogatást). Nagyon nehéz őket ebből a beszűkült állapotból kimozdítani. A fiatalok folyamatos konfliktus környezetben nőnek fel, melynek hatására devianciák jelennek meg magatartásukban. Nehezen nyílnak meg a gyerekek és nehezebb a kapcsolattartás a felnőttekkel is.

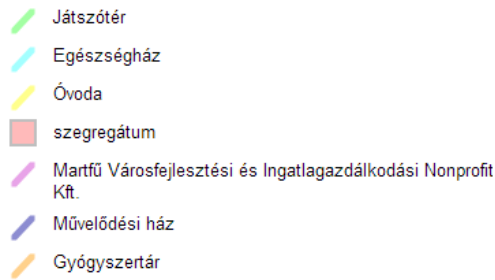
A garzonház Martfű városközpontnak nevezett városrésze peremén, a tényleges városközpont vonzáskörzetében, a Tisza-part szomszédságában helyezkedik el. Az épület egy része saját telek úszótelkes kialakítású, környezetében avult állagú, részben fásított zöldfelületek találhatók. Az épület az '40-es években épült, a helyi védelmet élvező, történelmi értéket képviselő Bata-lakótelep szomszédságában.

A szegregátum területén egy több lakásos épület található. Az épület 100%-ban önkormányzati tulajdonban van.

Önkormányzati lakások megoszlása és komfortfokozata

Az épület garzonházként funkcionál, jelenleg 28 db garzonlakás található az épületben, melyek alaprajzi kialakítása általában azonos, előszobából, fürdőszobából, főzőkonyhából és egy lakószobából állnak. A Május 1 út 22-24. szám alatti garzonban 4+24 db, átlagosan 30 m²-es félkomfortos lakás van az önkormányzat tulajdonában. Az érintett garzonházban a szociálisan hátrányos helyzetű bérlők aránya nagy. A lakások mérete és komfortja is ebbe az

Ezek a kis alapterületű lakások azonban gyermekeket nevelő családok számára nem nyújtanak megfelelő körülményeket. A lakások és épületek állapota megfelelő, de korszerűsítésük és felújításuk elkerülhetetlen. Csak kismértékű felújítások történtek, homlokzat vakolat felújítása, színezése. Az épület földszintes, középfolysós, lapos tetős kialakítású. Az épület külső kapcsolatait a főbejárat, valamint a két épületszárnyon kialakított bejáratok biztosítják. A garzonház épülete hő- és hangtechnikailag, korszerűtlen, műszakilag pedig általánosan avult állagú. Az épület lényegi felújítására az elmúlt évtizedekben nem került sor, a folyamatosan romló műszaki állapot, valamint az épület teljes mértékű kihasználtsága és jelentős használati terhelése egyaránt mielőbbi műszaki rekonstrukciót indokol.

A szegregátum kialakulásához vezető okok

Az épület a rendszerváltás előtt (1990) a volt Tisza Cipőgyár munkásszállójaként üzemelt. Itt az üzembn dolgozó, egyedülálló, a környező településekről érkezett fiatalok éltek. A rendszerváltás után állami tulajdonból önkormányzati tulajdonba került, s ezzel együtt megkezdődött az eredeti funkció megszűnése a kedvezőtlen társadalmi, gazdasági folyamatok hatására. 1990 után folyamatosan egyre több olyan lakó került be a szoba bérleményekbe, akik családi, jövedelmi viszonyaiban jelentős negatív változás állt be, így pl. elváltak, elvesztették munkahelyüket, vagy mindkettő, s ezzel együtt a korábbi konszolidált lakhatási körülmények feladására kényszerültek.

Közlekedés, intézményi elérhetőség

A terület nem rendelkezik helyi tömegközlekedési kapcsolattal. A területén élők számára tömegközlekedési eszköz igénybevétele nélkül elérhetők az oktatási intézmények (óvoda, általános iskola), az egészségügyi szolgáltatás, valamint a polgármesteri hivatal. Mivel a városközponthoz közel található a városrész, másrészt egy olyan lakóterülete a városnak, amelynek a funkcióellátottsága kifejezetten gazdag az intézményi ellátottsága nem problematikus.

Demográfia és szociális helyzet

A lakótömbben összesen 31 fő él. Az itt élők részére 13 esetben került kifizetésre szociális segély, 13 db lakásfenntartási támogatást ítéltek meg. Ezen kívül átmeneti segélyben részesítette az önkormányzat lakosokat, összesen 40 esetben. Az alacsony lakosságszám miatt az épület nem tekinthető szegregátumnak, mivel 50 fő feletti területeket minősítünk annak, azonban itt is ugyanazok a folyamatok jellemzők, amelyek a szegregátumokban.

A szobabérlők házára jellemző, hogy idősök élnek benne nagy számban. Itt egy olyan magára hagyott generáció él, megöregedve, családi kapcsolatok nélkül, akiknek a mentális problémáinak kezelése különösen fontos. Rövidesen önellátásra nem lesznek képesek az itt élő idős emberek. Ebben a szegregátumban különösen speciális demográfiai és szociális jellegű problémák vannak jelen, amelyeket rövid távon kezelni szükséges. Ezt külön megnehezíti, hogy az idősök felé nehezebb nyitni, nehezebben tudják őket bevonni a közösségi munkába.

A szobabérlők háza 100%-ban önkormányzati tulajdon. Az épületben 33 db kiadható egység található, közös vizesblokkal és közös főzési lehetőséggel, vagyis ezek a lakások igen alacsony komorfokozatúak. Minden lakás mindössze egyetlen szobából áll. A lakások és épületek állapota megfelelő, korszerűsítésük és felújításuk elkerülhetetlen. Csak kismértékű felújítások történtek, homlokzat vakolat felújítása, színezése.

A városon belüli fejlesztési folyamatok hatásai

A városon belüli fejlesztési folyamatok nem érintették az épületet, azonban a környezetrendezésében több pozitív fejlődési folyamat indult meg, ezek közé tartozik az épület mellett játszótér megépítése.

A városrész területén kizárólag gazdasági tevékenység zajlik. A városrész egyetlen ipaterületet alkot, amely a település legnagyobb iparterülete, 54 ha terjed ki. Maga az ipaterület 1984-ben jött létre, amikor a magyar állam Martfűre telepítette a Magyar Növényolajipari és Mosószergyártó Vállalatot. Az iparterület jelentős fejlődésen ment át az elmúlt negyven évben. Jelenleg olyan világhírű ipari vállalatoknak ad otthont, mint a Bunge Zrt. és a Heineken Hungaria Zrt. Az iparterületen mintegy 15 vállalkozás működik, ebből a Bunge Zrt. beszállítójaként 12 vállalkozás. A Heineken nem működtet beszállítói hálózatot a helyszínen. Az iparterület 100%-ban kihasznált, funkcióvesztett épületek nincsenek. Az elkövetkező években kapacitást bővítő beruházások nem várhatóak egyik cég részéről sem, azonban egy átfogó technológiai korszerűsítést tervez a Bunge Zrt. Az Önkormányzat a terület ipari parkká alakítása és bővítését tervezi, amely jelentős kapacitásbővítésre és új vállalkozások letelepítésére adna lehetőséget.

3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése

A beavatkozást igénylő területek egy része lehatárolásra került a problématerképben. Ezek a következők:

- A Tisza Ipartelep területe, mely a település központi részén található. Az egykori cipőgyár privatizációt követő felosztásával létrejött új vállalkozásoknak a cipőgyártás technológiájára és a szocialista nagyiparra épített koncepció alapján megvalósult cipőgyár területén kellett önálló vállalkozásokat működtetni. A problémák egyrészt a tulajdonviszonyok, másrészt a közművek miatt jöttek létre. A tulajdonviszonyok leginkább a fejlesztéseket korlátozzák. A gyártelep felosztásával létrejött magántulajdonok közötti közlekedő területek egy része önkormányzat, másrésze magántulajdon. Ebből a szempontból probléma a telephelyek megközelíthetősége és a parkolás. A gyártelep teljes beépítettsége és kihasználtsága még eged fejlesztést, ugyanakkor a külön helyrajzszámra lévő tulajdonokon a fejlesztési lehetőség egyes esetekben nem megvalósítható.
- A belterülettől délre kijelölt ipari park területe jelenleg nem kiépített, hiányzik az infrastruktúra kiépítettsége, amely nagyobb realitást adna a vállalkozások betelepüléséhez.
- Az óvárostól délre kialakított lakóterület még nem valósult meg.
- A kertvárostól Tiszaföldvár felé kijelölt terület, mint lakóterület fejlesztés került szabályozásra, azonban még a tulajdonviszonyok nem tisztázódtak, a terület állami tulajdonban van.
- A település fogadókapujának esztétikus kialakítása, egyrészt a cipőgyári kerítés térfalának áttervezése és megvalósítása, másrészt a vasút körüli terület rendezése.
- A "Zsófia" kiskertek infrastruktúra kiépítése.

Felhasznált irodalom:

- Magyarország kistájainak katasztere
- Martfű Város településrendezési terv, Alátámasztó munkarész 2006.
Településrendezési és Műszaki Társulás 5001 Szolnok, Kossuth L. u. 2.
- Martfű város honlapja,
- Természetvédelem. hu honlapja
- Wikipedia – Martfű
- Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS)
- 2014-2018. évekre vonatkozó gazdasági program
- Szolnok megye településeinek története - Szolnok Megyei Levéltár